

NACIONALNA
I SVEUČILIŠNA
KNJIŽNICA
U ZAGREBU

IZVJEŠĆE O RADU ZA **2024.** GODINU

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

IZVJEŠĆE O RADU ZA 2024. GODINU
NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U ZAGREBU

Zagreb, 2025.

IMPRESUM

Nakladnik

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Za nakladnika

prof. dr. sc. Ivanka Stričević

Stručno povjerenstvo

Dorja Mučnjak, predsjednica

dr. sc. Sofija Klarin Zadravec

dr. sc. Tatjana Mihalić

dr. sc. Sanda Milošević

mr. sc. Danijela Getliher

mr. sc. Sonja Pigac

Tomislav Tomašić

Valentina Vidović

Lektura

Zrinka Mikulić

Grafičko oblikovanje

Goran Hasanec

ISSN

1333-6193

1. UVOD	7
1.1. DJELATNOST NSK U 2024. GODINI.....	7
1.2. BROJKE I ČINJENICE UKRATKO.....	9
2. SAŽETAK IZVJEŠĆA PREMA CILJEVIMA <i>STRATEGIJE RAZVOJA NSK DO 2026.</i> ..	13
2.1. STRATEŠKI CILJ 1. DOSTUPNOST GRAĐE, PODATAKA I KNJIŽNIČNIH USLUGA SVIM SKUPINAMA KORISNIKA	13
2.2. STRATEŠKI CILJ 2. OSNAŽIVANJE KAPACITETA NSK.....	20
2.3. STRATEŠKI CILJ 3. SURADNJA U RAZVOJU I INOVACIJAMA	22
3. USTROJSTVENE JEDINICE	29
3.1. HRVATSKI ZAVOD ZA KNJIŽNIČARSTVO	29
3.1.1. Centar za razvoj knjižnica i knjižničarstva	29
3.1.1.1. Matična razvojna djelatnost	29
3.1.1.2. Normativna djelatnost	35
3.1.1.3. Integrirani knjižnični sustav	36
3.1.2. Centar za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice.....	41
3.1.3. Akademski centar i stalno stručno usavršavanje knjižničara	44
3.2. ODJEL ZA NABAVU I IZGRADNJU ZBIRKI	47
3.2.1. Nacionalna zbirka <i>Croatica</i>	48
3.2.2. Sveučilišna zbirka	53
3.3. ODJEL ZA OBRADU GRAĐE	53
3.3.1. Obrada omeđene građe	56
3.3.2. Obrada neomeđene građe	57
3.3.3. Normativni nadzor i sadržajna obrada	58
3.4. ODJEL ZA BIBLIOGRAFSKO SREDIŠTE.....	60
3.4.1. Tekuća nacionalna bibliografija	60
3.4.2. Retrospektivna nacionalna bibliografija.....	62
3.4.3. Identifikatori.....	64
3.5. ODJEL POSEBNIH ZBIRKI	66
3.5.1. Zbirka rukopisa i starih knjiga	66
3.5.2. Grafička zbirka	69
3.5.3. Zbirka muzikalija i audiomaterijala	71
3.5.4. Zbirka zemljovida i atlasa	73
3.6. ODJEL ZA ZAŠTITU I POHRANU GRAĐE	75
3.6.1. Konzervacija i restauracija	76
3.6.2. Zaštitna snimanja i izrada preslika	77
3.6.3. Opremanje i uvez građe	79

3.6.4. Pohrana knjižnične građe	80
3.7. ODJEL KORISNIČKIH SLUŽBI	81
3.7.1. Informacijski centar (informacijsko-referalne usluge i međuknjižnična posudba)	85
3.7.2. Čitaonice i posebne zbirke građe (znanstvene i specijalističke informacije).....	87
3.7.3. Nabava e-izvora i potpora znanosti	91
3.8. ODJEL ZAJEDNIČKIH POSLOVA	92
3.8.1. Odsjek Tajništvo	92
3.8.2. Odsjek Financijski i računovodstveni poslovi	93
3.8.3. Odsjek Marketing i komunikacije	94
3.8.4. Odsjek Održavanje	95
3.8.5. Odsjek Sigurnost	97
3.9. ODJEL ZA INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE	100
3.9.1. Odsjek razvoja IT usluga	101
3.9.2. Odsjek IT infrastrukture	104
4. KULTURNE, OBRAZOVNE I ZNANSTVENE AKTIVNOSTI: SURADNIČKI PROGRAMI VIŠE ODJELA I PROCESA	107
4.1. STRUČNA MEĐUNARODNA SURADNJA.....	107
4.1.1. Program i aktivnosti	107
4.1.2. Međunarodna članstva.....	109
4.2. PROJEKTI I PROGRAMI	110
4.2.1. Ključni projekti	110
4.2.2. Provedeni projekti	112
4.3. ZNANSTVENA DJELATNOST I POTPORA ZNANSTVENOJ INFRASTRUKTURI	114
4.3.1. Znanstvena djelatnost	114
4.3.2. Znanstvena infrastruktura.....	114
4.4. EDUKACIJA I STALNO STRUČNO USAVRŠAVANJE	115
4.4.1. Predavači CSSU-a iz NSK i održane edukacije u 2024. godini.....	115
4.4.2. Organizacija internih edukacija za djelatnike NSK	115
4.4.3. Sudjelovanje djelatnika NSK na skupovima s izlaganjem.....	117
4.4.4. Sudjelovanje djelatnika NSK na skupovima bez izlaganja	125
4.5. PORTALI I PROFILI NA DRUŠTVENIM MREŽAMA NSK	133
4.5.1. Portal NSK (nsk.hr).....	133
4.5.2. Društvene mreže i servisi	134
4.5.3. Portali Digitalne knjižnice NSK i virtualne izložbe.....	135
4.5.4. Portal matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj	136

4.5.5. Portal Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara	136
4.5.6. Portal Katalogizacija i klasifikacija.....	137
4.5.7. Portal Predmetni sustav NSK.....	137
4.5.8. Portal Normativna baza UDK	137
4.5.9. Portal Hrvatski UDK <i>Online</i>	137
4.5.10. Portal baze	138
4.5.11. Portali Integriranoga knjižničkog sustava NSK, visokoškolskih i specijalnih knjižnica u Republici Hrvatskoj	138
4.6. NAKLADNIČKA DJELATNOST	139
4.7. IZLOŽBENA DJELATNOST I PREDSTAVLJANJE RADA NSK	141
4.7.1. Izložbe u NSK	141
4.7.2. Izložbe organizirane izvan NSK	142
4.7.3. Građa NSK na izložbama vanjskih organizatora	142
4.7.4. Virtualne izložbe	143
4.8. ORGANIZACIJA SKUPOVA I DOGAĐANJA U NSK.....	143
4.8.1. Skupovi i druga događanja u organizaciji i suorganizaciji NSK	143
4.8.2. Predstavljanje publikacija u NSK	144
4.8.3. Posebna događanja vanjskih tijela i organizacija u prostoru NSK.....	145
5. UPRAVLJAČKA I STRUČNA TIJELA NSK.....	147
5.1. UPRAVNO VIJEĆE	147
5.2. STRUČNO VIJEĆE.....	147
5.3. RADNE SKUPINE I KOMISIJE U KOJIMA SUDJELUJU DJELATNICI NSK	148
5.4. POVJERENSTVA U KOJIMA SUDJELUJU DJELATNICI NSK.....	150
5.5. ODBORI, VIJEĆA I UREDNIŠTVA U KOJIMA SUDJELUJU DJELATNICI NSK	151
5.6. STRUČNI DOKUMENTI I PROCEDURE USVOJENI TIJEKOM 2024. GODINE	152
6. BIBLIOGRAFIJA RADOVA DJELATNIKA NSK	154
7. GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU FINACIJSKOGA PLANA ZA 2024.....	161
7.1. OPĆI DIO – SAŽETAK RAČUNA PRIHODA I RASHODA I RAČUNA FINANCIRANJA.....	161
7.1.1. Račun prihoda i rashoda	161
7.1.1.1. Izvještaj o prihodima i rashodima prema ekonomskoj klasifikaciji.....	161
7.1.1.2. Izvještaj o prihodima i rashodima prema izvorima financiranja.....	165
7.1.1.3. Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji.....	165
7.1.2. Račun financiranja.....	166
7.1.2.1. Izvještaj računa financiranja prema ekonomskoj klasifikaciji	166

7.1.2.2. Izvještaj računa financiranja prema izvorima financiranja	166
7.2. POSEBNI DIO	167
7.2.1. Izvještaj po programskoj klasifikaciji	167
7.3. OBRAZLOŽENJE OPĆEGA DIJELA IZVJEŠTAJA O IZVRŠENJU FINANCIJSKOGA PLANA ZA 2024.....	171
7.4. OBRAZLOŽENJE POSEBNOGA DIJELA IZVJEŠTAJA O IZVRŠENJU FINANCIJSKOGA PLANA ZA 2024.....	173
7.5. POSEBNI IZVJEŠTAJI	190
7.5.1. Izvještaj o stanju potraživanja i dospjelih obveza te o stanju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova za 2024.....	190
7.5.2. Izvještaj o korištenju sredstava fondova Europske unije za 2024.....	196
8. PRILOZI.....	199
8.1. SLIKE.....	199
8.2. TABLICE.....	202

1. UVOD

1.1. DJELATNOST NSK U 2024. GODINI

Uloga Nacionalne i sveučilišne knjižnice (dalje u tekstu: NSK) zakonski je uređena i provedena u praksi nizom podzakonskih akata, internih procedura, smjernica i uputa koje omogućuju ostvarivanje međusobno usklađenih zadaća nacionalne knjižnice, središnje knjižnice Sveučilišta u Zagrebu i središnje knjižnice u izgradnji i razvoju hrvatskoga knjižničkog sustava. U redovitome radu, provedbi strateških znanstvenih i stručnih projekata te razvojnih programa NSK je i tijekom 2024. godine svoje poslovanje provodila u skladu sa *Strategijom razvoja Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu do 2026.* (dalje u tekstu: *Strategija razvoja NSK*), *Akcijskim planom provedbe Strategije razvoja NSK do 2024.* (dalje u tekstu: *Akcijski plan*) i Planom rada NSK za 2024. godinu. *Strategija razvoja NSK* sa svoja tri glavna strateška cilja i jedanaest posebnih ciljeva kao i aktivnosti predviđene *Akcijskim planom* pokazala se dobrim okvirom za djelovanje, razvoj i napredak, osobito s obzirom na potrebnu stabilnost u stručnome i materijalnome poslovanju. Najvećim izazovom pokazalo se relativno nestabilno tržište rada, obilježeno učestalim promjenama zaposlenika te nedovoljnim interesom za zapošljavanje u pojedinim poslovima i procesima. Unatoč takvoj situaciji kao i intenzivnim promjenama u korisničkim ponašanjima s obzirom na digitalno okruženje te trendovima i zahtjevnostima u digitalnoj transformaciji NSK je u prethodnoj godini ostvarila uspješno i stabilno stručno i materijalno poslovanje.

Podatci u Izvješću za 2024. godinu pokazuju ne samo redovitost u obavljanju zakonskih zadaća nego i niz pozitivnih pomaka koji pridonose ukupnoj percepciji NSK u profesionalnoj zajednici i javnosti te stvaraju dobre temelje za dugoročni razvoj. Prvi dio Izvješća smješta zakonske zadaće NSK u kontekst jedanaest strateških ciljeva i donosi ključne naglaske u razvoju djelatnosti kao i posebna postignuća ostvarena u prethodnoj godini. Potom slijedi pregled prema ustrojstvenim jedinicama, uz podatke koji prikazuju razvojne trendove, a zatim i prikaz aktivnosti koje se provode u sinergiji različitih ustrojstvenih jedinica, procesa i oblika suradnje te dokumentiraju rad NSK za buduće analize i istraživanja. Kvalitativni pomaci posebno se očituju u stvaranju trajnih uvjeta za izgradnju i zaštitu nacionalne zbirke *Croatica* te interpretaciju baštine, što je temeljna zadaća NSK, kao i u osnaživanju znanstvene infrastrukture te stvaranju poticajnih uvjeta za učenje i razvoj u digitalnome okružju, što je podloga za ostvarivanje znanstvene i sveučilišne uloge, ali i društvene odgovornosti. Mnoštvo podataka, opisa i kontekstualizacija aktivnosti, programa i projekata koji slijede prikazano je kvantitativno i kvalitativno kako bi podatci dobili smisao i bili usporedivi tijekom godina, osobito u praćenju trendova. Kulturne, znanstvene i stručne zadaće u 2024. godini obavljalo je 305 zaposlenika, raspoređenih u Hrvatski zavod za knjižničarstvo, osam odjela, sedam odsjeka i pripadajuće radne procese.

Početno treba izdvojiti pet ključnih postignuća koja su temelj za daljnji razvoj, a koja, uspoređena s prethodnim godinama, pokazuju iznimno pozitivne trendove:

- U okviru strateškoga projekta *e-Sveučilišta*, financiranoga iz Nacionalnoga plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (nositelj je projekta Carnet, a partneri su u projektu Srce, Agencija za znanost i visoko obrazovanje i NSK), uspješno je pripremljena i provedena vrlo složena javna nabava za novu platformu knjižničkih usluga – knjižnični

informatički sustav u oblaku (Alma/Primo). Istodobno su intenzivno započete zahtjevne aktivnosti na njegovoj implementaciji u NSK i 82 knjižnice u Hrvatskoj, čime će najsuvremeniji visokoškolski knjižnični sustav u oblaku – Bukinet – obuhvatiti i ojačati 70 posto visokoškolskih i znanstvenih knjižnica u zemlji. Osigurana su i sredstva za pretplatu na korištenje programa na razini usluge u oblaku za 2025. godinu, a nakon završetka projekta u skladu sa suglasnošću Vlade Republike Hrvatske, osigurana su sredstva za preostali dio pretplate za razdoblje od triju godina (2026. – 2028.) na teret državnoga proračuna Republike Hrvatske. Ukupna vrijednost investicije iznosi 2.338,362,50 eura. Podrobni podatci nalaze se u poglavlju 3.1.1.3. Integrirani knjižnični sustav.

- Podatci o korisnicima pokazuju u odnosu na prethodnu 2023. godinu znatan porast u svim kategorijama – u broju upisanih članova (15 posto više), prvih upisa u NSK (10 posto više) i ukupnome broju ulazaka s članskom iskaznicom u NSK (15,5 posto više; gotovo 200 000 tijekom godine), pri čemu nisu uključeni prostori i programi velikoga i maloga predvorja te CroAtriuma. Treba istaknuti da je u usporedbi s 2019. godinom kao predpandemijskom tzv. stabilnom godinom, porast u svim kategorijama još izraženiji – 33 posto više upisanih članova i 20 posto više ulazaka s članskom iskaznicom. Također, zabilježeno je 20 000 korisničkih upita i više od 7000 međuknjižničnih posudaba, od kojih je 85 posto bilo u obliku digitalne dostave tražene građe iz najrelevantnijih knjižnica u svijetu s kojima je NSK povezana sustavom brze dostave digitalne građe. Navedeni pokazatelji rezultat su pojačane brige za korisnike te razvoja programa za javnost, ali i obogaćenoga fonda digitalne i analogne građe dostupne korisnicima.
- Implementiran je sustav eOP (sustav za dostavu digitalnoga obveznog primjerka), kojim će se omogućiti trajna skrb za obvezni primjerak digitalne građe koji tek odgovarajuće pohranjen predstavlja bogatstvo za budućnost. To je rezultat digitalizacije poslovanja, ali i intenzivnoga rada s nakladnicima, što će osigurati veću stabilnost u dostavi obveznoga primjerka.
- Provedena je treća faza razvojnoga projekta *CroAtriuma* – Centra za istraživanje, razvoj i promidžbu zbirke *Croatica* (u daljnjem tekstu: *CroAtrium*), izradbom izvedbenoga projekta za dio prostora namijenjenoga interpretaciji baštine i multimedijalnomu učenju. Riječ je o dijelu novouređenoga prostora zgrade koji već djeluje kao prostor za javna događanja, izložbe, radne i stručne skupove, seminare, radionice i, u skromnijem opsegu, kao prostor za inovativne metode suradničkoga učenja u digitalnome okružju. U sljedećem razdoblju slijedi traženje sredstava za provedbu izvedbenoga projekta.
- Uspješno su primijenjeni novi koeficijenti prema Uredbi o nazivima radnih mjesta, uvjetima za raspored i koeficijentima za obračun plaće u javnim službama („Narodne novine“, br. 22/2024), a pripremljena je i reorganizacija radnih jedinica te nova sistematizacija za Pravilnik o unutarnjem ustroju NSK, koji je stupio na snagu početkom 2025. godine i predstavlja temelj modernizacije rada NSK u sljedećim godinama.
- Provedenom reorganizacijom aktiviran je Odjel digitalne knjižnice i uvedeno je nekoliko novih ustrojstvenih jedinica (centar, odsjek i procesi), sve bez stvarnoga povećanja broja zaposlenika na radnim mjestima.

Uz navedena značajna postignuća, tijekom prethodne godine radilo se na izradbi *Komunikacijske strategije NSK 2025. – 2027.*, redovitoj i projektnoj digitalizaciji građe, izradbi

Virtualnoga vodiča za trajnu pohranu i zaštitu digitalne građe u knjižnicama, objavi značajnih izdanja, među kojima je i posljednja zbirka pjesama Luke Paljetka *Kajkavske pjesme*, nabavi vrijedne građe i prihvatu ostavština za zbirke posebne građe. Također, provodili su se partnerski programi uz Godinu Marka Marulića, programi u povodu obilježavanja 400. obljetnice smrti hrvatskoga teologa, filozofa i znanstvenika Marka Antuna de Dominisa kao i programi posvećeni 180. obljetnici rođenja i 100. obljetnici smrti Ivana Kostrenčića, prvoga profesionalnog knjižničara i dugogodišnjega ravnatelja tadašnje Sveučilišne knjižnice, današnje NSK. Obilježene su i važne obljetnice NSK – 130. obljetnica Zbirke rukopisa i starih knjiga te 20. obljetnica Hrvatskoga arhiva weba. Tijekom godine održan je samostalno i u suradnji s partnerima niz raznovrsnih aktivnosti usmjerenih na profesionalnu zajednicu, članove NSK, najširu javnost i inozemne partnere – od izložaba (31 izložba, od kojih šest u suradnji s inozemnim partnerima i jedanaest virtualnih izložaba), predstavljanja, stručnih sastanaka i skupova, međunarodnih razmjena, pa sve do javnih događanja posvećenih interpretaciji baštine i novih atraktivnih formi. Među njima istaknula se igra *Ključ iz davnine* na temu Ivane Brlić-Mažuranić (*escape room*) koja je okupila petstotinjak zainteresiranih građana. Sveukupno se radilo na 28 projekata, od kojih su tri bila financirana sredstvima iz fondova i programa Europske unije.

Zaključno uz uvod

Uz kvantitativne podatke u Izvješću prikazani su pokazatelji usporedbe s prethodnom godinom ili više prethodnih godina (↗ ↘ ↔), kako bi se zornije pokazalo u kojem se smjeru kreću trendovi. Nisu svi trendovi porasta ili pada jednako relevantni s obzirom na to da strelice pokazuju i najmanju promjenu. Znatnija odstupanja objašnjena su uz tablice jer ih je potrebno kontekstualizirati. Praćenje trendova ponajprije služi djelatnicima NSK kao smjernica za procjenu kvalitete rada u dužem razdoblju.

U Izvješću se ponekad pokazatelji ili podatci ponavljaju, primjerice u analizi ostvarenja strateških ciljeva, a zatim ponovno u prikazu rada pojedinoga odjela, odsjeka, centra ili procesa, no to je nužno jer se podatci prikazuju s različitih stajališta i dobivaju smisao u različitim kontekstima kako bi se pojedini procesi mogli pratiti i tumačiti u njihovoj međuovisnosti.

1.2. BROJKE I ČINJENICE UKRATKO

PROSTOR ZA KORISNIKE

- 1100 mjesta; 64 mjesta u čitaonicama zbirki građe posebne vrste i osam mjesta za slušanje
- dvije pojedinačne sobe za studijski rad (jedna sadrži sedam, a druga tri odjeljka)
- dvije kabine za digitalno učenje (jedna za samostalni, druga za suradnički rad)
- 100 mjesta u dvoranama za seminare u korpusnome (starome) dijelu zgrade
- 17 dvorana različitih veličina u novouređenome dijelu zgrade, od kojih se osam koristi za programe i aktivnosti s različitim skupinama korisnika
- 150 mjesta u čitaonici za noćni rad od 21 do 24 sata

ČLANOVI NSK

- 13 355 članova (od toga 6357 novoupisanih)
- 193 392 ulaska članova u NSK
- 660 – dnevni prosjek ulazaka
- 16 116 – mjesečni prosjek ulazaka
- 25 280 ulazaka u lipnju (najfrekventniji mjesec)
- 25 004 korištenja usluge *Večernji rad*

DJELATNICI NSK

U NSK je zaposleno 305 djelatnika (na dan 31. prosinca 2024.) čiji se rad financira iz sredstava državnoga proračuna.

Visoku stručnu spremu ima 176 djelatnika ili 58 posto, od kojih je 17 doktora znanosti i deset magistara znanosti, a prema stručnome zvanju i višem stručnom zvanju 21 knjižničarski savjetnik, 20 viših knjižničara i 75 knjižničara, ukupno 116 visokoobrazovanih stručnjaka iz područja knjižničarstva.

Osim stručnih djelatnika iz područja knjižničarstva, zaposleni su i djelatnici s visokom stručnom spremom drugih profila – konzervatori, kustosi, arhivisti i njihova viša zvanja, informatičari, pravnici, ekonomisti, elektrotehničari i dr.

Višu stručnu spremu ima 24 djelatnika ili osam posto, srednju stručnu spremu ima 101 djelatnik ili njih 33 posto, a nižu stručnu spremu ima četvero djelatnika ili jedan posto.

Osim djelatnika čiji se rad financira sredstvima državnoga proračuna, NSK na neodređeno vrijeme zapošljava jednoga djelatnika u Odsjeku sigurnosti (SSS) i jednoga djelatnika u Odsjeku održavanja (SSS), čiji se rad financira vlastitim sredstvima NSK.

Tijekom 2024. godine s 31 djelatnikom raskinut je ugovor o radu i radni odnos u NSK, od kojih je 13 djelatnika otišlo u mirovinu, s osmero djelatnika potpisani su sporazumi o prestanku ugovora o radu, troje djelatnika završilo je radni odnos istekom ugovora na određeno vrijeme, jednomu djelatniku uručen je redoviti otkaz uvjetovan skrivljenim ponašanjem, jedan djelatnik dao je redoviti otkaz, jedan djelatnik dao je izvanredni otkaz, troje djelatnika nije zadovoljilo uvjete probnoga rada te im je zbog toga prestao radni odnos, dok je jednomu djelatniku radni odnos prestao zbog smrti.

Do kraja 2024. godine s 50 djelatnika zasnovan je radni odnos i potpisan ugovor o radu, od kojih je desetero djelatnika na određeno vrijeme.

U 2024. godini udio privremene nesposobnosti za rad zbog bolesti u ukupnome fondu sati radnoga vremena iznosio je 6,95 posto.

FOND

Ukupni fond NSK iznosi približno 3,7 milijuna jedinica različite vrste građe i više od milijun bibliografskih zapisa o građi u posjedu NSK. U 2024. godini prinovljeno je 114 395 jedinica građe (analogna građa: 51 198 i digitalna građa: 63 197). Nastavljen je trend rasta priljeva digitalne građe u 2024. – 45 posto: 55 posto u korist digitalne građe.

U 2024. godini izrađeno je 42 782 bibliografska, 11 519 normativnih i 4893 CIP zapisa.

TEMELJNI DOKUMENTI U 2024. GODINI

Slijedi pregled dokumenata po kojima je [NNSK](#) bila obvezna postupati u 2024. godini

Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti („Narodne novine“, broj 17/19, 98/19, 114/22 i 36/24)

Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, broj 69/99 [...] 117/21 i 114/22)

Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, 145/24)

Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti („Narodne novine“, broj 119/22)

Zakon o osiguravanju kvalitete u visokom obrazovanju i znanosti („Narodne novine“, broj 151/22)

Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima („Narodne novine“, broj 111/21)

Zakon o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“, broj 25/13, 85/15 i 69/22)

Zakon o službenoj statistici („Narodne novine“, broj 25/20 i 155/23)

Zakon o ustanovama („Narodne novine“, broj 76/93 [...] i 151/22)

Zakon o muzejima („Narodne novine“, broj 61/18, 98/19, 114/22 i 36/24)

Zakon o arhivskom gradivu i arhivima („Narodne novine“, broj 61/18, 98/19, 114/22 i 36/24)

Zakon o radu („Narodne novine“, broj 93/14, 127/17, 98/19, 151/22, 46/23 i 64/23)

Zakon o plaćama u državnoj službi i javnim službama („Narodne novine“, broj 155/23)

Uredba o nazivima radnih mjesta, uvjetima za raspored i koeficijentima za obračun plaće u javnim službama („Narodne novine“, 22/24)

Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama („Narodne novine“, broj 56/22, 127/22, 58/23 i 128/23)

Pravilnik o obveznom primjerku („Narodne novine“, broj 66/20 i 152/22)

Pravilnik o upisniku knjižnica („Narodne novine“, broj 78/20)

Pravilnik o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u knjižničarskoj struci („Narodne novine“, broj 107/21)

Pravilnik o stručnim muzejskim zvanjima i drugim zvanjima u muzejskoj djelatnosti te uvjetima i načinu njihova stjecanja („Narodne novine“, 104/19)

Pravilnik o stručnim zvanjima za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara te uvjetima i načinu njihova stjecanja („Narodne novine“, broj 104/19, 103/20, 16/22 i 107/23)

Pravilnik o matičnoj djelatnosti i sustavu matičnih knjižnica u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 81/21)

Pravilnik o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe („Narodne novine“, broj 27/23)

Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 19/23)

Standard za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 103/21)

Standard za školske knjižnice („Narodne novine“, broj 61/23)

Standard za visokoškolske, sveučilišne i znanstvene knjižnice („Narodne novine“, broj 81/22)

Standard za specijalne knjižnice („Narodne novine“, broj 103/21)

Standard za digitalne knjižnice („Narodne novine“, broj 103/21)

Statut Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, Klasa: 023-01/19-01/10, Urbroj: 474-13-01-19-10, stupio na snagu 3. 8.2019. Statut o izmjenama i dopuni Statuta Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, Klasa: 025-01/24-01/09, Urbroj: 474-13-01-7, stupio na snagu 9. 12. 2024.

Strategija razvoja Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu do 2026., Klasa: 041-01/21-01/12, Urbroj: 474-01-21-4, stupila na snagu 17. 12. 2021.

Pravilnik o radu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, Klasa: 023-01/15-01/1, Urbroj: 474-02-01-15-23, stupio na snagu 10. 10. 2015. (čistopis nakon izmjena i dopuna stupio na snagu 15. 5. 2023.)

Pravilnik o unutarnjem ustroju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, Klasa: 023-01/16-01/1 Urbroj: 474-02-01-16-1, stupio na snagu 28. 1. 2016. (čistopis nakon izmjena i dopuna stupio na snagu 27. 2. 2024.)

Pravilnik o uvjetima i načinu korištenja građe i usluga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, Klasa: 023-01/21-01/07, Urbroj: 474-02-21-1, stupio na snagu 20. 3. 2021.

Plan rada NSK za 2024., usvojen na sjednici Upravnoga vijeća 23. 12. 2024., Klasa: 041-01/24-01/15, Urbroj: 474-01-3

Financijski plan za 2024., usvojen na sjednici Upravnoga vijeća 23. 12. 2024., Klasa: 041-01/24-01/15, Urbroj: 474-01-2

2. SAŽETAK IZVJEŠĆA PREMA CILJEVIMA STRATEGIJE RAZVOJA NSK DO 2026.

NSK je tijekom 2024. godine provodila informacijsku, obrazovnu i znanstvenu djelatnost te nakladničku, izložbenu i promidžbenu djelatnost kao komplementarne aktivnosti u skladu sa zakonskim odredbama te Planom rada NSK za 2024. godinu koji je temeljen na ciljevima *Strategije razvoja NSK* i *Akcijskome planu*.

Sažetak Izvješća o radu NSK za 2024. godinu (u daljnjem tekstu: Izvješće), koji slijedi, opisuje rezultate aktivnosti ostvarene u sklopu provedbe triju temeljnih strateških ciljeva, a nastavak Izvješća prati organizacijsku strukturu NSK, odnosno rad devet knjižničnih odjela u sklopu kojih djeluju odsjeci i radni procesi. Završni dio Izvješća donosi pregled aktivnosti predstavljenih u nekoliko tematskih cjelina kojima se nastoji pregledno prikazati knjižnična događanja, stručni skupovi, međunarodna suradnja, znanstvena i stručna produktivnost djelatnika i publikacije objavljene u 2024. godini.

2.1. STRATEŠKI CILJ 1. DOSTUPNOST GRAĐE, PODATAKA I KNJIŽNIČNIH USLUGA SVIM SKUPINAMA KORISNIKA

Svrha je ovoga cilja povećati dostupnost građe zbirke *Croatica* i sveučilišne zbirke primjenom suvremenih informacijskih i komunikacijskih tehnologija svim korisničkim skupinama NSK i javnosti koja građu koristi preko mreže, ali ujedno i poboljšati zaštitu, digitalizaciju i očuvanje izvornika kao temelja knjižničnoga poslovanja.

U skladu s temeljnim zadaćama NSK, prioriteti redovite djelatnosti NSK uključuju osiguravanje cjelovitosti obveznoga primjerka, redovitu bibliografsku obradu i objavljivanje Hrvatske nacionalne bibliografije kao i učinkovitu zaštitu građe te osiguravanje njezine dostupnosti i pripadajućih usluga korisnicima.

Ostvarenje prvoga cilja *Strategije razvoja NSK* provodi se provedbom posebnih ciljeva koji obuhvaćaju izgradnju i upravljanje zbirkama građe; zaštitu, digitalizaciju i očuvanje građe; znanstvenu refleksiju, kreativnu interpretaciju i predstavljanje građe; te neprekidnu komunikaciju i uključivanje šire javnosti razvojem korisničkih usluga kojima se nastoji prevladati digitalni i generacijski jaz te okolnosti ograničenoga pristupa kulturnim sadržajima i znanstvenim informacijama, uz istodobno povećanje pozitivne percepcije NSK u široj javnosti kao pouzdane, otvorene i inovativne ustanove.

Nacionalna zbirka *Croatica* dostupnija korisnicima

Nacionalna zbirka *Croatica* izgrađuje se sustavnom nabavom hrvatske knjižne i neknjižne građe na svim medijima, i to dostavom obveznoga primjerka u skladu s odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Pravilnika o obveznom primjerku te zamjenom, darom i kupnjom.

Posebne zbirke NSK ostvarile su tijekom 2024. godine vrijedne prinove. Zbirka rukopisa i starih knjiga obogaćena je sa sedam primjeraka starih knjiga i rukopisa. Od prinova u Zbirci muzikalija i audiomaterijala treba izdvojiti otkup ostavštine akademika Davorina Kempfa koja

obuhvaća autografe njegovih partitura te autograf skladbe *Preludij za rog i orgulje* Borisa Papandopula. Zbirka zemljovida i atlasa obogaćena je nabavom 14 iznimno vrijednih primjeraka karata prostora Hrvatske i Europe nastalih u 19. i prvoj polovici 20. stoljeća, dok je Grafička zbirka nadopunjena s osam crteža i osam grafika suvremenih hrvatskih autora.

Izgradnja i upravljanje zbirkama u NSK usko su povezani s ostvarivanjem cjelovitosti dostave obveznoga primjerka. Tijekom 2024. NSK je unaprijedila radni proces dostave digitalnoga obveznog primjerka te ostvarila planove o izgradnji infrastrukture za njihov prihvata i trajnu pohranu, što je bio sastavni dio ciljeva prethodnih dviju strategija kao i valjane Strategije razvoja. Rad u Sustavu eOP omogućio je izradbu registra hrvatskih nakladnika digitalne građe te sigurnu dostavu i pohranu obveznoga primjerka svih vrsta i propisanih formata digitalne građe. Prijava i provjera vjerodostojnosti nakladnika odvijaju se preko sustava NIAS, uz integraciju sa sustavima e-Poslovanje i e-Građani, čime je NSK započela novu fazu digitalizacije poslovanja s nakladnicima. U 2024. registrirano je 98 e-nakladnika, a dostavljeno je 405 jedinica digitalne građe. Radi edukacije nakladnika o postupku dostave i prihvata obveznoga primjerka tijekom 2024. godine proveden je projekt *E-praktikum za nakladnike: obvezni primjerak digitalne građe*.

Dostupnost podataka o nacionalnoj nakladničkoj produkciji osigurana je izradbom Hrvatske nacionalne bibliografije koja proizlazi iz zakonske obveze i jedinstvene uloge NSK u trajnome prikupljanju, čuvanju, zaštiti, obradi i omogućivanju dostupnosti nacionalne zbirke *Croatica*. Tijekom 2024. godine objavljeno je 56 sveščića bibliografija. U sklopu Hrvatske tekuće bibliografije objavljeno je 15 sveščića Niza A – Knjige, 20 sveščića Niza B – Prilozi u časopisima i zbornicima te jedan skupni sveščić Niza C – Serijske publikacije. Objavljena su i tri revidirana sveščića Hrvatske retrospektivne bibliografije knjiga.

Radi postizanja cjelovitosti zbirke *Croatica* NSK je započela digitalizaciju građe koju ne posjeduje u svojem fondu, u suradnji s hrvatskim ustanovama koje takvu građu imaju u vlasništvu. Prva takva suradnja ostvarena je s Knjižnicom Muzeja Slavonije, a uspostavljena je i suradnja s Marulianumom – Književnim krugom Split i Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu radi objave prethodno nabavljenih rukopisa Marka Marulića iz inozemnih ustanova, što zahtijeva prethodno odobrenje vlasnika rukopisa.

Tijekom 2024. godine fond NSK obogaćen je i vrijednim ostavštinama, među kojima se ističu ostavštine Borbena Vladovića i Marije Bašić Uremović te opsežna ostavština Vere Horvat Pintarić, koja obuhvaća približno 13 000 knjiga, bilješke i radne fotografije

Sustavno izgrađivana i dostupnija zbirka inozemne *Croatice* te poboljšana suradnja s organizacijama i udrugama Hrvata izvan Hrvatske

Znatan dio zbirke *Croatica* čini Zbirka inozemne *Croatice* sa zadaćom okupljanja djela hrvatskih autora objavljenih izvan granica Republike Hrvatske te djela inozemnih autora koja se bave temom Hrvata i Hrvatske ili su napisana na hrvatskome jeziku. Uspostavljena suradnja s Hrvatskom bratskom zajednicom iz Pittsburgha, usmjerena na vrednovanje i zaštitu građe hrvatskoga iseljništva, tijekom prethodne godine rezultirala je provedbom projekta *Iz Pittsburgha s ljubavlju: knjižnična baština hrvatskih iseljenika*.

Nastavljen je i rad na projektu *HIT – Hrvatski iseljenički tisak*, koji se u suradnji s Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu provodi digitalizacijom i javnom objavom jedanaest knjiga hrvatskih autora izvan domovine.

Nastavljena je provedba programa *Knjižnica Ljudevit Gaj u Donjoj Lastvi: čuvar nacionalnog identiteta hrvatskog naroda u Crnoj Gori*.

Unaprijeđena izgradnja sveučilišne zbirke i relevantne inozemne baze znanstvenih informacija dostupne hrvatskoj znanstvenoj zajednici

Sveučilišna zbirka kao potpora sveučilišnoj ulozi NSK ostvaruje se nabavom hrvatske i inozemne znanstvene i stručne građe te informacijskih izvora usmjerenih na obrazovne, znanstvene i istraživačke aktivnosti na Sveučilištu u Zagrebu kao i u široj znanstvenoj zajednici.

Sredstva za redovitu pretplatu na elektroničke izvore znanstvenih i stručnih informacija za potrebe akademske i znanstvene zajednice u Republici Hrvatskoj osiguravaju se iz Državnoga proračuna Republike Hrvatske. Tijekom 2024. godine nabavljene su tri citatne baze podataka, i to Scopus (Elsevier), Web of Science Core Collection, Web of Science Citation Connection i Journal & Highly Cited Data (Clarivate), sedam bibliografskih baza i baza s cjelovitim tekstom, šest zbirki e-časopisa, platforma za objedinjeno pretraživanje elektroničkih izvora (*discovery service*) i alat za analizu statističkih podataka. U 2024. godini otvoreno je devet probnih pristupa različitim e-izvorima u obrazovne i znanstveno-nastavne svrhe.

Podatci o cjelovitome fondu NSK dostupni korisnicima u *online* katalogu NSK

Nastavljena je provedba konverzije digitaliziranoga kataloga na listićima, pri čemu je u knjižnično-informacijski sustav uneseno 13 216 zapisa.

Nastavljen je i proces skeniranja listića kataloga periodike. Nakon završetka skeniranja i računalne obrade omogućit će se jednostavno pretraživanje kataloga periodike.

Nastavljena je obrada ostavština prema *Smjernicama za postupanje s ostavštinama u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu* koje su usvojene 2024. godine.

Primjena suvremenih modela i bibliografskih normi u obogaćivanju bibliografskih i normativnih zapisa o građi

U sklopu projekta *Razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima (Pravilnik KAM)* izrađeni su dodatni materijali za potporu primjeni Pravilnika, uključujući opće smjernice i primjere opisa, kao i testna inačica ontologije Pravilnika. Izrađene su radne inačice aplikacijskih profila NSK za opis agenata, fondova (ostavština) i glazbene građe.

Primjena Pravilnika KAM testirana je na portalima projekata *Pisati slobodno* i *Kultura voli prirodu*.

Djelatnici NSK održali su tri mrežna seminarra posvećena primjeni Pravilnika KAM, sudjelovali s izlaganjima na stručnim skupovima te objavili stručne radove.

Objedinjeno upravljanje tiskanom, digitalnom i e-gradom

NSK je usmjerena na izgradnju suvremenoga visokoškolskog knjižnično-informacijskog sustava u oblaku koji će ojačati knjižnične NSK te knjižnica iz sustava znanosti i visokoga obrazovanja u Hrvatskoj, što predstavlja jednu od ključnih aktivnosti NSK u projektu *e-Sveučilišta*.

Unaprijeđena zaštita ugroženih analognih zbirki, povećana kvaliteta upravljanja zaštitom baštinskih i digitalnih zbirki te povećana količina digitalizirane građe

Zaštita građe NSK provodila se preventivnim i kurativnim mjerama zaštite građe, uz osiguravanje primjerenih uvjeta smještaja i pohrane. Provođeni su konzervatorsko-restauratorski radovi, izrađivani su mikrofilmovi ugrožene građe te su digitalizirani izvornici i mikrofilmovi. Izrađen je petogodišnji plan radova Odjela za zaštitu i pohranu na zbirci prigodnica, koji uključuje zaštitna snimanja, konzervatorsko-restauratorske radove i opremanje građe.

Tijekom 2024. godine nastavljen je program redovite digitalizacije knjižnične građe NSK i proveden je projekt *Digitalizacija i dostupnost starih hrvatskih novina i časopisa*, uz financijsku potporu Ministarstva kulture i medija. Digitalizirano je ukupno 392 557 stranica knjižnične građe. Povećanje količine digitalizirane građe u odnosu na 2023. godinu (259 522 stranice) omogućila je provedba projekta kojim su osigurani dodatni resursi za skeniranje.

Nastavljena je migracija građe sa zastarjelih medija u Zbirci muzikalija i audiomaterijala te trajna pohrana digitalne građe u Središnji sustav trajne pohrane u Centru dijeljenih usluga s uključivanjem u proces i Zbirke zemljovida i atlasa. U sustav trajne pohrane uključeno je dodatnih sedamnaest hrvatskih knjižnica, čime je njihov ukupan broj dosegao 37.

Radi provođenja postupka pravne zaštite, a u skladu s odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, koji NSK obvezuje na donošenje Rješenja o svojstvu kulturnog dobra za knjižničnu građu, Povjerenstvo za utvrđivanje svojstva kulturnog dobra NSK donijelo je osam Rješenja o svojstvu kulturnog dobra za Gradsku knjižnicu Bakar (Zbirka Rara), Državni arhiv u Bjelovaru (Zbirka starih knjiga), Filozofski fakultet u Rijeci (knjiga *Pesme Ljudevita Vukotinovića*), Prirodoslovni muzej u Rijeci (Zbirka stare i vrijedne knjižne građe), Prvu sušačku hrvatsku gimnaziju u Rijeci (Spomenička knjižnica *Gymnasiana*), Pravni fakultet u Rijeci (Zbirka Rara), Srednju školu Ambroza Haračića u Malome Lošinju (Zbirka Rara) i Klasičnu gimnaziju Ivana Pavla II. u Zadru (knjige *Osman Ivana Gundulića*).

U sklopu višegodišnjega projekta *Hrvatski prvotisci: popis i opis prvotisaka u hrvatskim crkvenim i svjetovnim ustanovama* pripremljena je za objavu monografija *Incunabula Croatica* koja obuhvaća prvotiske koji pripadaju zbirci *Croatica*.

Osiguran je dodatni prostor za smještaj pismohrane NSK, a nastavljen je i rad na obradi i zaštiti vrijednoga arhivskog gradiva NSK od 1776. do 1960. godine.

Unaprijeđena zaštita građe u kriznim uvjetima

Ulagalo se u osiguravanje sustava za sigurnosnu pohranu virtualnih poslužitelja, a aktivnosti prijena podatkovnih setova na novi sustav nastavljene su tijekom 2024. godine.

Provodila se edukacija knjižničara provedbom mrežnih seminara *Zaštita knjižnične građe u izvanrednim okolnostima*, a izrađen je i naputak za knjižničare o preventivnoj zaštiti i procjeni rizika u očuvanju baštinskih zbirki.

Pripremljeno je skupno izvješće o provedbi postupka revizije građe NSK u zbirkama građe posebne vrste i Zatvorenome spremištu.

Unaprijeđen radni proces digitalizacije građe

Izradbom edukacijskih videomaterijala u projektu *Virtualni vodič za trajnu pohranu i zaštitu digitalne građe* bolje su definirani procesi digitalizacije i trajne pohrane. Provedene su nadogradnje sustava Digitalne zbirke NSK koje omogućuju bolju integraciju sustava NSK sa Središnjim sustavom za trajnu pohranu slanjem zapisa i datoteka u digitalne zbirke drugih knjižnica u Središnjem sustavu. Nastavljena je izradba arhivskih paketa SIP za dostavu u Središnji sustav trajne pohrane iz sustava Goobi i Indigo, a u proces trajne pohrane uključena je i Zbirka zemljovida i atlasa NSK.

Osigurani uvjeti za pristup, istraživanje i analizu građe NSK

NSK je nastavila rad na nacionalnome reformskom projektu *e-Sveučilišta*, koji vodi CARNET, a usmjeren je na digitalnu preobrazbu visokoga obrazovanja u Republici Hrvatskoj poboljšanjem digitalne nastavne infrastrukture, uvođenjem digitalnih nastavnih alata i osnaživanjem digitalnih kompetencija nastavnika za poučavanje u digitalnome okružju. Projekt *e-Sveučilišta* financira se iz Nacionalnoga plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026., a partneri u projektu su Srce, Agencija za znanost i visoko obrazovanje i NSK. Provedba projektnih aktivnosti planirana je do prosinca 2025. godine.

Zahvaljujući redovitomu programu i projektu digitalizacije građe, postignut je znatan napredak u zaštiti i dostupnosti građe korisnicima te je osigurana raznovrsnost digitalnoga korpusa *Croatice* za potrebe istraživača. Tijekom prethodne godine u sustave Digitalne knjižnice NSK (Digitalne zbirke NSK, HAW, ZIR, DR i Repozitorij NSK) uneseno je 63 197 jedinica građe, a krajem 2024. ti su sustavi sadržavali 467 682 jedinice građe, što predstavlja porast od 11,8 posto u odnosu na 2023. godinu. U sklopu 14. pobiranja (harvestiranja) domene .hr prikupljeno je 109 554 URL-ova.

Tijekom 2024. godine programom *Monografija Hrvatski prvotisci* dovršene su sve aktivnosti povezane s pripremom rukopisa za monografiju *Incunabula Croatica*. Uz uvodne tekstove, monografija donosi prikaz 96 prvotisaka u ukupno 180 primjeraka, odabranih prema mjerilima izgradnje zbirke *Croatica*, a pohranjenih u javnim i privatnim knjižnicama i zbirkama širom Hrvatske.

Zbog zastarjeloga tehničkog rješenja sustav Digitalizirane stare novine i časopisi (DNC) nužno je zamijeniti novim kako bi se izbjegao prekid usluge za korisnike.

Povećan broj znanstvenih istraživanja zbirki i na njima temeljenih usluga NSK

Djelatnici NSK sudjelovali su tijekom 2024. godine u 34 razvojnim projektima i programima. U odnosu na prethodnu godinu zabilježen je porast broja objavljenih radova – objavljeno je ukupno 68 radova, među kojima 16 kategoriziranih znanstvenih i devet stručnih radova.

Potpisan je Sporazum o suradnji NSK i Instituta za filozofiju, kojim je dogovorena suradnja u provedbi znanstvenih, stručnih i popularizacijskih projekata te drugih aktivnosti od zajedničkoga interesa. Također je sklopljen poseban ugovor o suradnji na istraživanju ostavštine Antuna Cuvaja, s naglaskom na njegov rad o znamenitim ženama Hrvatske. S Tvrđavom kulture Šibenik uspostavljena je suradnja u suizdavaštvu monografije *Opsada i oslobođenje Šibenika 1647.*

Multimedijsko posredovanje i predstavljanje javnostima zbirke *Croatica* i novi prostor NSK u funkcionalnome programskom korištenju

Zbirka *Croatica* predstavlja polazište, infrastrukturu, sadržaj i nadahnuće za multimedijalne te znanstvene, kulturne, umjetničke i društvene programe i aktivnosti novouređenoga dijela NSK. Jedan je od četiriju ključnih strateških programa NSK CroAtrium, nova programska djelatnost usmjerena na osiguravanje pristupa te predstavljanje djela nacionalne zbirke *Croatice* u suvremenim, multimedijalnim, interaktivnim i digitalnim oblicima. Tijekom 2024. godine nastavljen je projekt *CroAtrium: transmedijski pristup nacionalnoj zbirci Croatia i prateće programske aktivnosti* – nastavak 2. faze, zahvaljujući potpori Ministarstva kulture i medija. Izrađeni Idejni projekt CroAtriuma predviđa objedinjavanje ulaznoga prostora i pretprostora CroAtriuma NSK kao višenamjenskoga prostora posjetiteljskoga centra. Taj prostor obuhvaća temeljne usluge – prijam posjetitelja, informacijski centar, garderobu, sanitarne prostorije, suvenirnicu i sl. – zatim upečatljivo promidžbeno-informacijsko multimedijsko rješenjem te prostor za interpretacijske i edukacijske sadržaje i programe u ulaznome hodniku.

Povećan broj i kvaliteta programa za poticanje čitanja svim skupinama korisnika

Tijekom 2024. godine NSK je sudjelovala u organizaciji i provedbi brojnih manifestacija usmjerenih na poticanje čitanja, među kojima se ističu *Mjesec hrvatske knjige*, *Hrvatska lijepa knjiga*, *Nacionalna kampanja za osobe s teškoćama čitanja i disleksijom* „I ja želim čitati!“, završna svečanost *Nacionalnoga kviza za poticanje čitanja* i dr.

Provođene su i redovite aktivnosti u sklopu manifestacije *Noć knjige*, u kojoj je NSK partnerska ustanova.

Proveden je projekt *Čitam lakše! – pristupačnost čitanja digitalnih sadržaja*, pokrenut radi podizanja svijesti o važnosti čitanja i pristupačnosti digitalnih sadržaja osobama s teškoćama čitanja, kao i projekt *Vremeplov riječi – digitalni arhiv hrvatske književnosti*, u kojem je videokamerom zabilježeno čitanje djela deset hrvatskih književnika i književnica kako bi, u tome obliku, ostalo sačuvano i dostupno učenicima, studentima i istraživačima.

U povodu 70. obljetnice izlaženja časopisa *Modra lasta*, u NSK je organizirana izložba pod nazivom *Dragi Lastane!*, uz koju su pripremljeni brojni interaktivni sadržaji i radionice kojima je predstavljen nastanak i razvoj ovoga poznatog školskog časopisa.

Osigurano neprekidno komuniciranje i uključivanje šire javnosti

U 2024. godini nastavljeni su edukativni programi za javnost kojima se potiče otvorenost NSK građanima. Ukupno je provedeno 175 stručnih vodstava za skupine, uz 3224 posjetitelja, što predstavlja povećanje od trećine u odnosu na prethodnu godinu.

Tijekom 2024. godine započela je nova korisnička usluga izradbe edukativnih digitalnih prezentacija i izložaba – ukupno 23 – o sadržajima iz svjetske i hrvatske kulturne te znanstveno-tehničke baštine. One su tematski motivirane značajnim osobama i obljetnicama, a prikazuju se na ulaznoj razini NSK.

Završen je Erasmus+ projekt *Citizen-Enhanced Open Science in Southeastern Europe Higher Education Knowledge Hubs (CeOS_SE)* koji je promicao građansku znanost u knjižničarskoj zajednici i široj javnosti, uz istodobnu popularizaciju znanosti u kontekstu otvorene znanosti.

U 2024. godini organiziran je prvi *escape room* u NSK pod nazivom *Ključ iz davnine – tragom Ivane Brlić-Mažuranić* radi većega uključivanja javnosti u događanja NSK te inovativnoga predstavljanja građe i prostora NSK u povodu 150. obljetnice rođenja Ivane Brlić Mažuranić. U igri su sudjelovale 93 ekipe s gotovo 500 igrača svih uzrasta, a bila je prilagođena i osobama s invaliditetom.

Proveden je projekt *HAWaton* koji je oblikovan kao sudionički oblik učenja i prikupljanja informacija u obliku natjecanja učenika srednjih škola na satovima informatike tijekom redovite nastave radi izgradnje novih digitalnih tematskih zbirki na portalu Hrvatskoga arhiva weba. U sklopu projekta izrađeno je sedam tematskih zbirki, uz sudjelovanje 19 suradnika i 186 učenika.

Radi popularizacije znanosti te povezivanja baštine, znanosti i umjetnosti u prostoru Zbirke muzikalija i audiomaterijala NSK, a u sklopu Festivala znanosti, održano je trodnevno događanje *Glazbena inteligencija u funkciji nacionalne baštine* koje je okupilo 68 učenika glazbenih škola.

Na poziv IFLA-e, NSK je tijekom 2024. godine pripremala projekt o medijskoj i informacijskoj pismenosti *Media and Information Literacy for Societal Resilience* u suradnji s partnerskim knjižnicama iz Hrvatske. Svrha je projekta bila upoznati javnost s društvenim izazovima umjetne inteligencije poput izradbe lažnih vijesti, imitacije stvarnosti te oblikovanja javnoga mnijenja i ponašanja na načine koje je gotovo nemoguće prepoznati, što je predstavljeno izložbom *Supercharged by AI*.

Povećana kvaliteta komunikacije NSK s javnošću

Komunikacija s korisnicima putem društvenih mreža i mrežne stranice NSK unaprjeđivala se i tijekom 2024. godine radi stvaranja što boljega korisničkog iskustva. Informiranje javnosti o djelatnostima, projektima, programima i građi NSK provodilo se putem službene mrežne stranice i profila NSK na društvenim mrežama *Facebook*, *LinkedIn*, *X* i *Instagram* te putem kanala NSK na servisu *YouTube* i bloga NSK. U 2024. godini nastavljen je rast broja posjetitelja i posjeta profilima NSK na društvenim mrežama, što je rezultat neprekidne prilagodbe potrebama *online* korisnika i promjenama u području digitalne komunikacije.

Tijekom 2024. godine, prema podacima tvrtke Pressclipping, zabilježeno je ukupno 996 medijskih objava. Najveći broj objava odnosio se na mrežne medije (portale) – 609 objava, zatim na tiskane medije (dnevne novine i časopise) s 242 objave, a potom na elektroničke medije sa 145 objava.

2.2. STRATEŠKI CILJ 2. OSNAŽIVANJE KAPACITETA NSK

Svrha je ovoga cilja unaprjeđivanje poslovanja NSK i njezina organizacijskog razvoja, usklađivanje poslovanja s normativnim i strateškim dokumentima (Program održivoga razvoja Ujedinjenih naroda do 2030., Europski zeleni plan, Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine i dr.) kao i postizanje veće učinkovitosti, održivosti te kvalitete rada i *online* usluga NSK. Učinkovito poslovanje NSK zahtijeva primjerenu opremu, odgovarajuću ICT infrastrukturu te usklađenost s tehničkim i drugim normama, što znatno utječe na troškove poslovanja, održavanja i razvoja. NSK je i dosad pokazala usmjerenost na ekonomično poslovanje i racionalizaciju troškova, aktivnosti koje doprinose smanjenju negativnoga utjecaja na okoliš i promiču primjenu suvremenih (SMART) tehnologija koje podupiru održivost. Ostvarenje ovoga cilja ostvaruje se provedbom četiriju posebnih ciljeva koji obuhvaćaju organizacijski razvoj i učinkovito upravljanje ljudskim resursima, digitalnu transformaciju, učinkovito i održivo upravljanje zgradom NSK, zelenu tranziciju te sustavno upravljanje rizicima.

Poboljšana organizacijska struktura

U 2024. godini izrađen je novi ustroj radi poboljšanja organizacijske strukture te učinkovitijega upravljanja ljudskim i materijalnim resursima. Usporedno se radilo i na edukaciji djelatnika radi razvoja profesionalne karijere te poboljšanju komunikacije i međudjelnoga povezivanja, osobito u provedbi projekata i programa.

Tijekom 2024. godine intenzivno se radilo na izradbi *Komunikacijske strategije NSK 2025. – 2027.* kao i edukaciji djelatnika NSK u području komunikacija. Radi poboljšanja komunikacije za djelatnike NSK organiziran je i stručno-edukativni izlet u Ljubljani, uz obilazak Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Ljubljani (NUK) i Ljubljanskoga dvorca.

U sklopu kratkoročnoga programa mobilnosti Erasmus+ u području obrazovanja odraslih provodio se projekt *Poučavanje informacijske pismenosti u nacionalnim knjižnicama*, usmjeren na edukaciju i osnaživanje djelatnika.

Organizirani su redoviti sistematski pregledi zaposlenika kojima se u 2024. godini odazvalo 92 posto pozvanih djelatnika. Tijekom Europskoga tjedna sporta svakodnevno su organizirane tjelovježbe, a izrađene su i infografike o prednostima aktivnih stanaka i sastanaka. U studenome je na mrežnoj stranici EDC NSK objavljen mrežni izbor službenih publikacija u povodu Europskoga dana svjesnosti o antibioticima.

Ojačana digitalna infrastruktura

Projekt *Jačanje kapaciteta NSK* predstavlja temeljne projektne prijedloge i određuje nužne intervencije za implementiranju novih sustava i digitalnih tehnologija u sklopu dviju funkcijskih skupina: jačanja tehničko-organizacijskih kapaciteta te osiguravanja održivoga knjižnično-informacijskog sustava i digitalizacije poslovnih sustava i procesa. Provođene su aktivnosti usmjerene digitalnoj transformaciji NSK, a prijedlozi prijava na javne pozive bili su usmjereni na poticanje daljnje razvoja.

Uz financiranje iz europskih sredstava tijekom 2024. godine provodio se projekt *e-Sveučilišta* koji je usmjeren na poticanje digitalne transformacije ustanova visokoga obrazovanja i znanosti u Republici Hrvatskoj. U sklopu projekta *e-Sveučilišta* NSK je kao probni projekt provela nabavu dviju akustičnih kabina na digitalno učenje.

Uz financijsku potporu Ministarstva kulture i medija vođeni su projekti usmjereni na neprekidnu digitalizaciju poslovanja u matičnoj djelatnosti te u suradnji NSK s knjižnicama. U skladu s potrebama NSK provedena je nabava nove informatičke opreme.

Poboljšano upravljanje zgradom NSK

U skladu s Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 2. srpnja 2020. godine o dopuni Odluke o utvrđivanju NSK jednim od središnjih prostora za provedbu djelatnosti predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije 2020. u Republici Hrvatskoj, novouređenim prostorom nastavlja upravljati NSK radi njegova korištenja u kulturne, znanstvene i druge svrhe za potrebe državnih tijela i javnih ustanova te vlastite programske aktivnosti. Tijekom 2024. godine dio novouređenoga prostora koristio se za potrebe Vlade Republike Hrvatske i tijela državne uprave, dok je drugi dio bio namijenjen javnim programima i internim potrebama NSK. U tome su prostoru tijekom godine održana raznovrsna događanja, uključujući seminare, sastanke, konferencije, edukacije, stručne ispite i druge aktivnosti, među kojima i sportske manifestacije.

U 2024. godini uređen je i prostor digitalnoga studija, opremljen tehničkom opremom pribavljenom u sklopu projekta *e-Kultura*, a namijenjen je provedbi sustavne digitalizacije knjižnične građe u sklopu razvojnih programa, uz financijsku potporu Ministarstva kulture i medija.

Zelena tranzicija NSK i osnažene profesionalne i korisničke zajednice za zelenu tranziciju

Jedan je od značajnijih ciljeva *Strategije razvoja NSK* uspostava održive knjižnice te osnaživanje profesionalne i korisničke zajednice. U sklopu višegodišnjega programa *Zelena knjižnica za zelenu Hrvatsku* održana su dva mrežna seminarara *Zelena knjižnica za knjižničare*, a djelatnici NSK tijekom su godine sudjelovali na stručnim skupovima s izlaganjima o zelenoj tranziciji u knjižnicama. Provedbom projekta *Kultura voli prirodu: baština hrvatskih rijeka*, NSK potvrđuje svoje društveno odgovorno poslovanje i ulogu aktivnoga zagovornika ekološke osviještenosti i održivosti.

NSK se pridružila i ekološkomu projektu *Rezolucija Zemlja* u organizaciji *Večernjega lista* te bila domaćin dodjele nagrada *Zeleni leptir*. Korisnici i djelatnici NSK prikupili su tijekom 2024. godine dva spremnika plastičnih čepova, čime su pridonijeli zaštiti prirode i humanitarnoj akciji Udruge oboljelih od leukemije i limfoma.

Također je i u 2024. godini nastavljeno odgovorno i učinkovito korištenje električne energije i vode.

Osigurano sustavno upravljanje rizicima

NSK je javna ustanova od nacionalnoga značenja, a knjižnična građa i kulturna baština koju čuva izložene su različitim vrstama rizika, uključujući i katastrofe, identificirane u sklopu procjene rizika radi osiguranja pripravnosti, sigurnosti te kapaciteta za učinkovit odziv i oporavak. S tim u vezi izrađen je nacrt integriranoga strateškog projekta NSK pod nazivom *Sigurnost i otpornost na rizike u sustavu NSK*.

U NSK se provodi jedinstveni sustav upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti, koji obuhvaća zajedničke ciljeve i funkcionalnosti u primjeni propisanih pravila, uz usklađenost s važećim zakonskim propisima. Usklađenost aktivnosti osigurana je radom zaštitarske i vatrogasne službe, koje svakodnevno obavljaju 24-satna dežurstva na poslovima tjelesne zaštite, tehničke zaštite i vatrogastva. Aktivnosti zaštite na radu i zaštite od požara provodile su se praćenjem rizika, unutarnjim nadzorima, kao i koordinacijom s odgovornim osobama i Odborom za zaštitu na radu.

Nastavljena je sustavna nadogradnja poslužitelja i programske zaštite radi održavanja najviših standarda informacijske sigurnosti. Osiguranje računalne sigurnosti zahtijevalo je suradnju s više ustanova, među kojima se ističu nacionalno nadzorno tijelo CERT i sustav SK@UT. Najviši sigurnosni standardi prilikom pristupa virtualnoj privatnoj mreži NSK osigurani su neprekidnom i redovitom provjerom djelatničke opreme, instalacijom odgovarajućih programskih rješenja te mrežnim podešavanjima.

U suradnji s Predstavništvom Europske komisije u Republici Hrvatskoj, EDC NSK organizirao je u lipnju predavanje o mobilnoj kibernetičkoj sigurnosti koje je bilo namijenjeno djelatnicima NSK. Na konferenciji *Sistemska knjižničarstvo* iskustva hakerskoga napada s djelatnicima NSK i drugim knjižničarima podijelili su predstavnici British Library.

Započele su pripreme za analizu iskorištenosti kapaciteta spremišta NSK trideset godina nakon useljenja u novu zgradu te se pristupilo razmatranju rješenja drugih nacionalnih knjižnica povezanih s izgradnjom spremišta na izdvojenim lokacijama.

2.3. STRATEŠKI CILJ 3. SURADNJA U RAZVOJU I INOVACIJAMA

Svrha je ovoga cilja osnaživanje uloge i položaja NSK kao središnje knjižnice hrvatskoga knjižničnog sustava te istaknute nacionalne kulturne i znanstvene ustanove u europskome i širem međunarodnom kontekstu. Ovaj se cilj ostvaruje provedbom triju posebnih ciljeva: prvi obuhvaća razvoj knjižničnoga sustava Republike Hrvatske, drugi je usmjeren na unutarsektorsku i međusektorsku suradnju, a treći na razvoj partnerstava na europskoj i svjetskoj razini.

Tijekom 2024. godine NSK je obavljala poslove nacionalne i područne matične djelatnosti, surađujući sa županijskim narodnim matičnim knjižnicama i sveučilišnim matičnim knjižnicama i njihovom mrežom knjižnica u Republici Hrvatskoj. Suradnja se ostvarivala i s drugim znanstvenim, kulturnim i obrazovnim ustanovama koje djeluju u području

knjižničarstva, arhivistike, dokumentacije i informacijskih službi u Republici Hrvatskoj. Poseban značaj za učinkovitije upravljanje sustavom knjižnica ima uporaba Sustava jedinstvenoga elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica i Upisnika knjižnica u Republici Hrvatskoj, dok je za suradnju u AKM području izradba Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima (KAM).

Unaprijeđeni skupni katalogi

U sklopu nacionalnoga reformskog projekta *e-Sveučilišta*, NSK provodi aktivnost upostave Hrvatskoga visokoškolskog knjižničnog sustava u oblaku – bukinet.hr implementacijom platforme knjižničnih usluga u oblaku te *discovery* servisa za potrebe NSK i 82 knjižnice visokoga obrazovanja i znanosti. Novi visokoškolskih knjižnični sustav u oblaku omogućuje funkcionalno umrežavanje knjižnica temeljeno na kooperativnome načinu rada i izradbi skupnoga kataloga u mrežnome okružju (Network Zone).

Skupni katalog omogućuje objedinjeno pretraživanje 52 kataloga visokoškolskih i specijalnih knjižnica, uključujući i Katalog NSK, neovisno o obliku zapisa ili knjižničnome programu koji je u uporabi. Baza Hrvatskoga nacionalnog skupnog kataloga (HNSK) sadrži 1 870 297 bibliografskih zapisa, a integrirani su fondovi knjižnica koje koriste sustave Aleph, Koha, Crolist (testno), Metelwin i Zaki (testno).

Tijekom 2024. godine utemeljen je Nacionalni registracijski ured za dodjelu međunarodnog standardnog identifikatora za knjižnice i srodne ustanove – ISIL kôda te je uspostavljena mrežna stranica <https://msik.nsk.hr> koja uključuje bazu podataka za pohranu informacija o knjižnicama i dodijeljenim identifikatorima. Uspostavom Ureda za dodjelu ISIL kôdova doprinosi se standardizaciji razmjene bibliografskih podataka među knjižnicama na nacionalnoj razini.

Nastavljen je rad knjižnične usluge u oblaku – servisa RapidILL za međuknjižničnu posudbu i digitalnu dostavu članaka i poglavlja iz knjiga koji je dostupan u sklopu Integriranoga knjižničnog sustava NSK, visokoškolskih i znanstvenih knjižnica u Republici Hrvatskoj. Tijekom 2024. godine servis RapidILL zabilježio je porast korištenja od 35 posto.

Uspostava Hrvatske digitalne knjižnice

Uspostava Hrvatske digitalne knjižnice temelji se na odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Pravilnika o obveznom primjerku i Standarda za digitalne knjižnice (*Narodne novine*, broj 103/21), a predstavlja dio matične razvojne djelatnosti NSK i Centra za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice. Uspostava Hrvatske digitalne knjižnice nadovezuje se na razvoj Digitalne knjižnice NSK i integrira se u nacionalnu infrastrukturu za upravljanje digitalnom kulturnom baštinom.

U skladu s odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (*Narodne novine*, broj 36/24) izrađen je prijedlog *Plana digitalizacije građe javnih knjižnica*.

Tijekom 2024. godine nastavljen je proces trajne pohrane digitalne građe u Središnjem sustavu trajne pohrane. U sustav e-Kultura uključeno je 17 knjižnica, uz provedbu edukacija, suradnju

u digitalizaciji i dodjelu trajnih identifikatora URN:NBN zapisima u digitalnim sustavima radi jednoznačnoga i trajnoga označivanja digitalne građe.

Suradivalo se s brojnim hrvatskim knjižnicama i ustanovama na digitalizaciji građe (IRMO, Gradska knjižnica Virovitica, Gradska knjižnica Ogulin, Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac), izradbi virtualnih izložaba (*Tragovima Marka Marulića* u suradnji s Marulianumom, *Rane studentice prirodoslovlja i matematike na Sveučilištu u Zagrebu* u suradnji s HAZU-om) i izradi tematskih zbirki na portalu HAW, među kojima su: *Poznati Virovitičani*, *Viktor Žmegač*, *Arsen Dedić*, *Dražen Petrović*, *Dinko Šimunović*, *Ri rock*, *Karolina Riječka*, *Olimpijske igre*, *Izbori za Europski parlament 2024.* i *Izbor zastupnika za Hrvatski sabor*.

Radi migracije sustava za selektivno pobiranje testiran je alat Web Curator Tool kao alternativa postojećemu alatu sustava DAMP.

Unaprijeđen nacionalni sustav matičnosti

Radilo se na digitalizaciji poslovanja matične djelatnosti i nadogradnji informacijskih sustava koje NSK razvija za potrebe poslovanja s knjižnicama i provedbe matične djelatnosti radi osiguravanja ujednačenih postupaka i podataka, boljega dokumentiranja i veće ekonomičnosti u poslovanju knjižnica s NSK.

Kako bi se omogućilo bolje upravljanje podacima o knjižnicama i knjižničnim zbirkama u Republici Hrvatskoj, uz rad na Upisniku knjižnica u Republici Hrvatskoj radilo se i na unosu podataka u Sustav za identificiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki (SUBAZ), Upisnik digitalnih zbirki i preslika te sustav Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj. Provedena je nadogradnja triju informacijskih sustava Zavoda – eMatična, SUBAZ i Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj, dok provedba programa usmjerenih integraciji sustava za statistiku i upisnik knjižnica nije ostvarena.

Educirana profesionalna zajednica

Sustavna edukacija profesionalne zajednice provodila se umnogome u sklopu CSSU-a. Održano je 68 edukacija – 41 mrežni seminar, 23 tečaja u fizičkome prostoru, a tijekom godine polaznicima su bila dostupna i četiri e-tečaja. Broj polaznika u 2024. godini iznosio je 3382, a ostvareno je 178 sati edukacije.

U sklopu edukacija za zaposlenike NSK održana su dva mrežna seminara o korištenju alata Canva u knjižničnome okružju, a sudjelovala su 52 polaznika. Tijekom godine organizirana su i interna *online* predstavljanja konferencija na kojima su sudjelovali djelatnici NSK, i to u trima terminima s ukupno 271 polaznikom.

Intenzivno se radilo na edukaciji knjižničara iz drugih knjižnica za slanje digitalne građe u sustav e-Kultura, uz pružanje stručne pomoći u radu u sustavima za izradbu paketa SIP, dostavi u Središnji sustav trajne pohrane e-Kultura i objavi na portalu eKultura.

U sklopu projekta *Virtualni vodič za trajnu pohranu i zaštitu digitalne građe u knjižnicama* izrađeno je 15 edukativnih videozapisa, od kojih je jedan nastao u suradnji s četirima hrvatskim

knjižnicama, i to Knjižnicama grada Zagreba, Sveučilišnom knjižnicom Rijeka, Znanstvenom knjižnicom Dubrovnik i Knjižnicom „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac.

U projektu *Pametno do informacija: knjižnična mobilna aplikacija u službi informacijske i medijske pismenosti* unaprijeđen je sadržaj mobilne aplikacije Smart Library NSK, a izrađeni su i obrazovni sadržaji s naglaskom na aktualne teme poput (dez)informacija, plagijata, umjetne inteligencije, sigurnosti na internetu i sl.

Održano je više stručnih skupova u organizaciji NSK i suradnji s drugim ustanovama, među kojima se ističu Trinaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata (D-fest), na kojem je sudjelovalo 159 sudionika; Peti stručni skup *Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirki: Upravljanje revizijom i otpisom* sa 74 sudionika; Završna konferencija međunarodnoga projekta *Citizen-Enhanced Open Science in Southeastern Europe Higher Education Knowledge Hubs (CeOS_SE)* sa 60 sudionika i konferencija *Sistemska knjižničarstvo 2024.: Digitalna zrelost knjižnica*, koja je okupila 120 sudionika u fizičkome i virtualnome prostoru.

Unaprijeđena suradnja u baštinskome sektoru

Završena su dva suradnička projekta utemeljena na međuinstitucijskoj suradnji u baštinskome sektoru. Projekt *Pisati slobodno: tematski portal o cenzuri periodike krajem 19. i početkom 20. stoljeća* bio je usmjeren na virtualno objedinjavanje cenzuriranih serijskih publikacija i arhivskoga gradiva iz fondova NSK, Hrvatskoga državnog arhiva i Knjižnica grada Zagreba kako bi se dokumentirala i predstavila cenzura u povijesnim novinama kao temeljnomu mediju masovne komunikacije toga vremena. U projektu *Kultura voli prirodu: baština hrvatskih rijeka* uspostavljena je platforma i tematski portal s objedinjenim podacima o digitaliziranoj građi povezanoj s četirima hrvatskim rijekama – Dravom, Krkom, Kupom i Savom. Portal je rezultat projekta koji su od 2021. godine, uz potporu Ministarstva kulture i medija, zajednički provodili NSK kao vodeći partner, Državni arhiv u Varaždinu, Gradski muzej Varaždin, Muzej likovnih umjetnosti Osijek, Muzeji Grada Karlovca, Zavičajni muzej Ozalj i Gradska knjižnica „Juraj Šižgorić“ Šibenik.

Obavljeni su ugovoreni konzervatorsko-restauratorski radovi na knjižničnoj građi vanjskih imatelja – petnaest jedinica građe iz šest ustanova: Manastira Uspenja Presvete Bogorodice u Krupi, Samostana sv. Frane u Zadru, Eparhije pakračko-slavonske Srpske pravoslavne crkve iz Pakraca, Franjevačkoga samostana sv. Ante u Splitu, Franjevačkoga samostana sv. Bernardina Sijenskoga u Kamporu i Arheološkoag muzeja u Zadru. Također je provedeno preventivno konzerviranje *in situ* za 2250 jedinica građe u Knjižnici HAZU-a u Zagrebu i žurna intervencija dezinfekcije zbog pojave plijesni na 525 jedinica građe za Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.

Razvijene i implementirane politike otvorene znanosti

Uz nabavu e-izvora, provedbu projekta *e-Sveučilišta* te druge aktivnosti kojima se podupire otvorena znanost, tijekom 2024. godine započelo je objedinjavanje ključnih poslova i uspostava novoga radnog procesa E-znanstvene informacije u sklopu Odjela korisničkih službi, prilagođenoga suvremenim potrebama znanstvene zajednice. Novi radni proces obuhvaća upravljanje nacionalnim konzorcijem, nabavu i licenciranje e-izvora, pružanje bibliometrijskih i drugih analiza za potrebe vrednovanja znanstvenika, znanstvenih ustanova i uredništava

časopisa. U proces će biti uključena i administracija nacionalnih repozitorija kao i aktivnosti povezane s građanskom znanosti. Posebna je pozornost posvećena edukaciji znanstvenika, knjižničara i uredništava časopisa o znanstvenome izdavaštvu, objavi radova, vrednovanju znanstvenoga rada te pitanjima otvorene znanosti u širem smislu. Svrha je osigurati korisnicima pristup elektroničkim izvorima, poticati objavu radova u otvorenome pristupu te pružiti relevantne informacije i potporu u skladu s načelima otvorene znanosti.

Tijekom 2024. godine nastavljeno je sudjelovanje u projektu *Hrvatski oblak za otvorenu znanost (HR-OOZ)*.

Krajem godine završen je projekt *Citizen-Enhanced Open Science in Southeastern Europe Higher Education Knowledge Hubs (CeOS_SE)*, čije su se aktivnosti bavile popularizacijom znanosti u kontekstu otvorene znanosti. Također, sudjelovalo se u projektu *Sudionički procesi u kulturi* Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Projekt građanske znanosti *HAWaton* uključio je velik broj sudionika, narodnih i školskih knjižnica te srednjih škola širom Hrvatske. U sklopu Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara (CSSU) održava se mrežni seminar *Građanska znanost u knjižnicama*, u kojem je dosad educirano približno 800 knjižničara iz svih vrsta knjižnica. U sklopu CSSU-a pokrenuta je i radionica *Građanska znanost u mojoj narodnoj knjižnici*, koja će se održavati u hrvatskim narodnim knjižnicama tijekom 2025. godine.

Na Portalu otvorenih podataka Republike Hrvatske na mrežnome mjestu <https://data.gov.hr/ckan/organization/nacionalna-i-sveucilisna-knjiznica> dostupno je ukupno devet objavljenih skupova otvorenih podataka NSK. U 2024. godini objavljena su četiri nova skupa, i to *Adresar specijalnih knjižnica za 2023. godinu*, *Adresar narodnih knjižnica za 2023. godinu*, *Adresar sveučilišnih, visokoškolskih i znanstvenih knjižnica za 2023. godinu* i *Adresar školskih knjižnica za 2023. godinu*.

Osigurana potpora razvoju inovacija

U sklopu projekta *e-Sveučilišta* nastavljene su aktivnosti kojima se potiču inovativni oblici učenja, poučavanja i istraživanja znanstvene i kulturne baštine poduprti digitalnim tehnologijama.

Ostvarena je suradnja procesa Opremanje i uvez građe s kolegama s Luleå University of Technology (Skellefteå, Švedska) radi karakterizacije i ispitivanja mikrobiološke čistoće odabrane građe NSK.

Djelatnici NSK uključili su se u područje istraživanja primjene umjetne inteligencije u knjižnicama pohađanjem mrežnih seminara, sudjelovanjem na stručnim skupovima o toj temi i organiziranjem mrežnih seminara za knjižničare pod nazivom *Razumijevanje i primjena umjetne inteligencije (AI) u knjižničarskom okruženju*. Provedena je i prva faza istraživanja potencijala primjene umjetne inteligencije na uzorku bibliografskih zapisa iz knjižničnih informacijskih sustava.

NSK je bila suorganizator 22. međunarodne izložbe inovacije ARCA 2024, na kojoj je predstavljeno približno 300 inovacija i novih tehnologija iz Hrvatske i svijeta.

Unaprijedena suradnja sa zajednicama nakladnika

Nastavljen je rad na poticanju suradnje s hrvatskim nakladnicima i promicanju hrvatske knjige i hrvatskih autora te je proveden program *Zamjena publikacija – sinergija različitih jezika, kulture i znanosti* uz financijsku potporu Ministarstva kulture i medija.

Uz redovitu suradnju, provodili su se i programi kojima se nastoji poboljšati poslovanje s nakladnicima kao ključnim sudionicima u izgradnji zbirke *Croatica*. Radi edukacije nakladnika o dostavi digitalnoga obveznog primjerka u novome sustavu eOP u 2024. godini proveden je projekt *E-praktikum za nakladnike: obvezni primjerak digitalne građe*.

Poticanje razvoja partnerstva na razini Europske unije i globalno te proaktivna uloga u pozicioniranju NSK u stručnoj i znanstvenoj međunarodnoj zajednici

Aktivnosti razvoja međunarodnoga partnerstva ostvarivale su se aktivnim sudjelovanjem djelatnika u međunarodnim strukovnim organizacijama i udruženjima, suradnjom s nacionalnim i ostalim knjižnicama te drugim ustanovama u Europi i svijetu. Djelatnici NSK sudjelovali su u radu brojnih radnih skupina i komisija međunarodnih profesionalnih udruga.

U udruženju ravnatelja europskih nacionalnih knjižnica (CENL) nastavljen je rad glavne ravnateljice u Izvršnome odboru.

Nastavljen je i rad predstavnice NSK u Nadzornome odboru ISSN-a kao i predsjednice Stalnoga odbora IFLA-ine Sekcije za novine i ostale informativne medije (IFLA News Media Section). Djelatnici NSK nastavili su sudjelovati kao članovi sljedećih tijela: Sekcije za bibliografski nadzor (Bibliography Section), Sekcije za upravljanje knjižničarskim društvima (Management of Library Associations Section), Open Method of Coordination (OMC) Group of Member States' experts on Building bridges: strengthen the multiple roles of libraries as gateways to and transmitters of cultural works, skills and European values, International Reading Room Challenges, VIAF Council, LIBER Citizen Science Working Group, LIBER Open Access Working Group, Europeana Out of Commerce Works Working Group, Europeana Impact Community, Steering Group, The International Nuclear Information System (INIS), International Internet Preservation Consortium (IIPC) Membership Engagement Portfolio i dr.

Svakako treba istaknuti i nagradu za najbolje postersko izlaganje djelatnice NSK na Godišnjoj skupštini LIBER-a održanoj u Limassolu.

NSK je bila partner Nacionalnoj knjižnici Bugarske „Sv. Sv. Ćiril i Metod“ u provedbi projekta *Prekogranična suradnja za očuvanje europske kulturne baštine i održivi razvoj knjižničnih usluga* koji je novčano potpomognut sredstvima CENL-a iz zaklade *Erland Kolding Nielsen*.

U NSK su održane i dvije istaknute međunarodne izložbe, i to *Mediterranea: slojeviti presjek drevnog Sredozemlja*, u suradnji s Talijanskim institutom za kulturu i Veleposlanstvom Talijanske Republike u Republici Hrvatskoj, i *Nasljeđe Revolucije karanfila* u suradnji s Veleposlanstvom Portugala u Republici Hrvatskoj i Institutom Camões.

Promidžba hrvatske kulturne baštine u inozemstvu

Hrvatska baština promicana je u inozemstvu izložbom *Marko Marulić – europski humanist*, postavljenom u Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Švicarskoj u Bernu i izložbom *Pisali su*

glagoljicom... autorice dr. sc. Ivane Hebrang Grgić, koja je održana u sklopu konferencije *Heritage and New Horizons: Croatia and Croatians in a Global Context* na Sveučilištu Macquarie u Sydneyju u Australiji od 8. do 11. veljače 2024. godine.

Dostava metapodataka u sustav DART-Europe završila je 2024. godine jer taj sustav prestaje s radom 3. veljače 2025. godine.

3. USTROJSTVENE JEDINICE

3.1. HRVATSKI ZAVOD ZA KNJIŽNIČARSTVO

U Hrvatskome zavodu za knjižničarstvo osigurava se izradba odgovarajućih dokumenata (studija, analiza, projekata i razvojnih programa) od interesa za hrvatsko knjižničarstvo i knjižnice, u cijelosti ili u pojedinim dijelovima odnosno područjima, posebno radi njihove suradnje i povezivanja u djelotvoran knjižnični sustav/mrežu, što uključuje i matičnu djelatnost Knjižnice po vrstama knjižnica u RH. U Zavodu se koordinira i izgrađuje knjižnični informacijski sustav za Knjižnicu i uključene hrvatske knjižnice. Osim stručnoga rada, u Zavodu se pokreću i provode znanstvena istraživanja. Zavod je mjesto koordinacije odnosno usklađivanja programa/projekata od interesa za hrvatske knjižnice, u koje se uključuju stručnjaci i iz drugih hrvatskih knjižnica te ostalih ustanova. Uz to, Zavod pruža stručnu i savjetodavnu pomoć. Zadaća je Zavoda planiranje i organizacija različitih oblika stručnoga usavršavanja u suradnji s drugim hrvatskim knjižnicama i obrazovnim ustanovama. Budući da je Hrvatski zavod za knjižničarstvo znanstvena, stručna i razvojna jedinica NSK, ovdje je rad u 2024. godini prikazan opisno, a detaljniji podatci nalaze se u sklopu pojedinih odgovarajućih odjela.

U Zavodu je 20 radnih mjesta raspoređenih u trima jedinicama: Centru za razvoj knjižnica i knjižničarstva, Centru za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice te Akademskome centru i stalnome stručnom usavršavanju knjižničara. Zbog odlaska u mirovinu pročelnice Hrvatskoga zavoda za knjižničarstvo do popune radnoga mjesta poslovi su privremeno raspoređeni na knjižničarsku savjetnicu za visokoškolske i specijalne knjižnice na nacionalnoj razini, koja preuzima koordinaciju Zavoda, te na pomoćnicu glavne ravnateljice za djelatnost nacionalne knjižnice Republike Hrvatske, zaduženu za strateške poslove.

3.1.1. Centar za razvoj knjižnica i knjižničarstva

U Centru za razvoj knjižnica i knjižničarstva obavljaju se sljedeće djelatnosti: matična razvojna djelatnost, normativna djelatnost te rad na održavanju i razvoju knjižnično-informacijskoga sustava. Tijekom prve polovice 2024. godine u Centru je bilo zaposleno desetero djelatnika, dok je u drugome dijelu godine bilo zaposleno osmero djelatnika.

Nedostatak dvoje djelatnika u matičnoj razvojnoj službi za sveučilišne, visokoškolske, znanstvene i specijalne knjižnice na nacionalnoj i sveučilišnoj razini odrazilo se i na poslovanje. Za popunu upražnjenih radnih mjesta u drugoj polovici 2024. godine raspisani su natječaji.

3.1.1.1. Matična razvojna djelatnost

Sustav matičnih knjižnica i matična razvojna djelatnost nalaze se u središtu hrvatskoga knjižničnog sustava te obuhvaćaju poslove i zadaće propisane Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Pravilnikom o matičnoj djelatnosti i sustavu matičnih knjižnica u Republici Hrvatskoj i nizom relevantnih podzakonskih akata, i to Pravilnikom o obveznom primjerku, Pravilnikom o Upisniku knjižnica, Pravilnikom o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe, Pravilnikom o obliku, sadržaju i načinu vođenja registra kulturnih dobara Republike

Hrvatske, Standardom za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj, Standardom za visokoškolske, sveučilišne i znanstvene knjižnice, Standardom za specijalne knjižnice, Standardom za digitalne knjižnice i Standardom za školske knjižnice.

Svrha je matične razvojne djelatnosti poboljšanje rada knjižnica na temelju suvremene knjižničarske teorije i prakse radi razvoja knjižnične djelatnosti te promidžbe i razvoja znanosti, obrazovanja, kulture i društva. U 2024. godini NSK je vodila poslove nacionalne i područne matične razvojne djelatnosti, surađujući sa županijskim matičnim narodnim knjižnicama i sveučilišnim matičnim knjižnicama te njihovim matičnim razvojnim službama nadležnima za mrežu knjižnica na području Republike Hrvatske, drugim znanstvenim, kulturnim i obrazovnim ustanovama te Hrvatskim knjižničnim vijećem, Ministarstvom kulture i medija, Ministarstvom znanosti, obrazovanja i mladih i Državnim zavodom za statistiku kao i ostalim državnim tijelima Republike Hrvatske.

Matična djelatnost obuhvaća stručni nadzor rada knjižnica, pružanje stručno-savjetodavne pomoći povezane s utemeljivanjem i prestankom rada knjižnica, planiranjem i unaprjeđivanjem djelatnosti knjižnica i njihova međusobnog povezivanja i uključivanja u jedinstven knjižnični sustav Republike Hrvatske.

Tijekom 2024. godine matične službe NSK provele su deset stručnih nadzora u knjižnicama i izradile 423 očitovanja o reviziji i otpisu knjižnične građe. Održano je devet sjednica stručnih vijeća matičnih razvojnih službi te jedan tematski sastanak za voditelje županijskih matičnih razvojnih službi za narodne knjižnice. Također, održan je jedan godišnji sastanak i četiri tematska sastanaka za voditelje specijalnih knjižnica u nadležnosti NSK. Koordinacija rada matičnih razvojnih službi i knjižnica u njihovoj nadležnosti odnosila se na izradbu preporuka i uputa o radu knjižnica, stručno-savjetodavnu pomoć pri provedbi upisa, osuvremenjivanju i upisivanju podataka o knjižnicama u Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj (u daljnjem tekstu: Upisnik knjižnica), organizaciju, unos, nadzor i ispravljanje statističkih podataka o poslovanju knjižnica u 2024. godini u Sustav jedinstvenoga elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica (u daljnjem tekstu: Sustav za knjižničnu statistiku) koji je dostupan na mrežnome mjestu <https://hk.nsk.hr>, organizaciju i vođenje sjednica stručnih vijeća matičnih razvojnih službi na nacionalnoj razini te sastanaka za voditelje specijalnih knjižnica u nadležnosti NSK.

U 2024. godini s radom je nastavio Stalni odbor za održavanje i razvoj Sustava jedinstvenoga elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica radi razvoja Sustava. Statističke podatke u Sustav za knjižničnu statistiku za 2024. unijele su 1872 knjižnice na temelju kojih je Državni zavod za statistiku objavio Priopćenje s podacima o knjižnicama koje su djelovale na području Republike Hrvatske u 2023. godini. Ti su podatci dostupni na mrežnome mjestu <https://podaci.dzs.hr/2024/hr/76871>, čime je nastavljena suradnja NSK s Državnim zavodom za statistiku. Statistički podatci o knjižnicama u Republici Hrvatskoj za 2023. godinu dostavljeni su i za potrebe *IFLA Library Map of the World*, čime je nastavljena suradnja sa Svjetskim udruženjem knjižničarskih društava i ustanova (International Federation of Library Associations and Institutions – IFLA).

Portal matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj koji je dostupan na mrežnome mjestu <https://maticna.nsk.hr/> središnje je mjesto informiranja i komunikacije o matičnoj razvojnoj

djelatnosti prema drugim matičnim knjižnicama i njihovim službama, knjižnicama i ostaloj zainteresiranoj javnosti. Portal je tijekom 2024. godine, osim stručnih sadržaja, bio i pristupno mjesto Upisniku knjižnica i Sustavu za knjižničnu statistiku. Na njemu su se objavljivale aktualne novosti i vijesti iz područja knjižničarstva, nove i osuvremenjene upute, preporuke i smjernice, a objavljeni su i statistički podatci o poslovanju knjižnica te osuvremenjeni adresari svih vrsta knjižnica. U 2024. godini na Portalu je objavljeno 11 vijesti, a posjetilo ga je 7516 korisnika, uključujući 16 098 jedinstvenih posjeta i 39 990 pregleda stranica Portala, što predstavlja rast u odnosu na prethodnu godinu za 12,9 posto.

Razvojni projekt *Digitalizacija poslovanja matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj eMatična* provodio se i u 2024. godini radi digitalizacije poslova i zadaća matične djelatnosti te kvalitetnijega i ujednačenijega rada matičnih knjižnica i njihovih matičnih razvojnih službi. U 2024. godini nadograđena je mrežna aplikacija Projekta koja svojim modulima i funkcionalnostima slijedi poslove i zadaće matične razvojne djelatnosti propisane Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti te ostalim podzakonskim aktima.

Nacionalne matične razvojne službe vode Upisnik knjižnica na temelju Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti i Pravilnika o Upisniku knjižnica radi evidencije i praćenja statusa svih vrsta knjižnica u Republici Hrvatskoj. U 2024. godini u Upisnik knjižnica upisano je 17 novih knjižnica, dok je 115 knjižnica osuvremenilo svoje podatke. Smanjen je unos podataka u odnosu na prethodnu godinu, što potvrđuje redovitu aktivnost knjižnica u osuvremenjivanju podataka unutar Upisnika knjižnica u Republici Hrvatskoj.

Matična razvojna djelatnost za narodne knjižnice

Tijekom 2024. godine redovito je pružana savjetodavna pomoć županijskim matičnim razvojnim službama i županijskim matičnim narodnim knjižnicama u svakodnevnome radu. Obavljen je jedan izvanredni i jedan redoviti stručni nadzor županijskih matičnih knjižnica i matičnih razvojnih službi za narodne knjižnice, a izrađeno je jedno izvješće o stručnome nadzoru. Održane su četiri sjednice Stručnoga vijeća županijskih matičnih razvojnih službi za narodne knjižnice i jedan tematski sastanak za voditelje županijskih matičnih razvojnih službi za narodne knjižnice. Pregledana je dokumentacija o otpisu i reviziji knjižničnoga fonda i napisana su očitovanja na 82 revizijama i otpisima. U Upisniku knjižnica za 44 narodne knjižnice potvrđene su nadopune upisnih listova.

Sudjelovalo se u radu Stalnoga odbora za održavanje i razvoj Sustava jedinstvenoga elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica, nastavku razvojnoga knjižničnog projekta *Digitalizacija poslovanja matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj* nadogradnjom mrežne aplikacije eMatična s novim modulima i nastavku projekta *Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj*.

Sudjelovalo se u provođenju i predstavljanju projekta *Čitam lakše! – pristupačnije čitanje digitalnih sadržaja*, održano je deset izlaganja na osam skupova, a u organizaciji Akademskoga centra i stalnoga stručnog usavršavanja sudjelovalo se na dvjema internim mrežnim edukacijama te je održan jedan mrežni seminar o knjižničnoj statistici.

Do popune upražnjenih radnih mjesta u matičnoj razvojnoj službi za sveučilišne i visokoškolske knjižnice na nacionalnoj razini te sveučilišnoj razini za visokoškolske knjižnice obavljala se prema potrebi stručno-savjetodavna pomoć te koordinacija rada knjižnica.

U sklopu matične djelatnosti za narodne knjižnice ostvaren je program međunarodne suradnje sudjelovanjem s pozvanim izlaganjem na 32. godišnjoj konferenciji EBLIDA-e, NAPLE foruma i organizacije Public Libraries 2030, sudjelovanjem u međunarodnom Erasmus KA2 projektu za obrazovanje odraslih pod nazivom *TELL (Trans-European Learning Libraries)* radi edukacije knjižničara iz svih vrsta knjižnica za provedbu Preporuke Vijeća Europe o knjižničnom zakonodavstvu i politici u Europi iz 2023. godine. Ova edukacija uključuje i osposobljavanje za korištenje Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF) za buduće aktivnosti. Također, ostvarena je suradnja članstvom u radnoj skupini CENL EEDI (Coference of European National Librarians The Equity, Equality, Diversity, Inclusion Network Group) koja se bavi promicanjem ravnopravnoga, jednakoga, raznolikoga i inkluzivnoga pristupa u europskim nacionalnim knjižnicama.

U organizaciji NSK, a uz financijsku potporu CENL-a, u Zagrebu je 30. listopada 2024. godine održan godišnji sastanak članova radne skupine CENL EEDI na kojem su započele pripreme za prijavu Erasmus KA2 projekta za obrazovanje odraslih pod nazivom *OPEN – Opportunities for People through Equity and Networking*. Svrha je projekta promicanje pravednosti, jednakosti, raznolikosti i uključenosti u europskim knjižnicama razvojem inkluzivnih zbirki te jačanjem kulturne svijesti i zalaganja zajednice.

Matična razvojna djelatnost za školske knjižnice

U 2024. godini rad školskih knjižnica praćen je na temelju izvješća o radu županijskih matičnih razvojnih službi za školske knjižnice i usporedbom s planom rada pojedine matične razvojne službe. Pregledana je dokumentacija o otpisu i reviziji knjižničnoga fonda u školskim knjižnicama i napisana su očitovanja. U školskim knjižnicama provedena je 361 revizija i otpis, pregledano je i napisano 327 mišljenja te je redovito pružana stručno-savjetodavna pomoć. Pregledano je 71 očitovanje o provedenim stručnim nadzorima koja su u školskim knjižnicama obavili voditelji matičnih razvojnih službi.

Održana su četiri sastanka Stručnoga vijeća županijskih matičnih razvojnih službi za školske knjižnice. Obavljen je jedan redoviti stručni nadzor županijskih matičnih razvojnih službi za školske knjižnice.

Suradivalo se na poboljšanju i osuvremenjivanju podataka u Upisniku knjižnica te je osuvremenjeno 89 upisnih listova.

Održan je jedan mrežni seminar u organizaciji Akademskoga centra i stalnoga stručnog usavršavanja te se sudjelovalo u provođenju i predstavljanju projekta *Čitam lakše! – pristupačnije čitanje digitalnih sadržaja* i na pet skupova s ukupno šest izlaganja.

Sudjelovalo se u radu Stalnoga odbora za održavanje i razvoj Sustava za knjižničnu statistiku, a također su obavljane voditeljske aktivnosti u nastavku rada na razvojnome knjižničnom projektu *Digitalizacija poslovanja matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj* nadogradnjom mrežne aplikacije eMatična s novim modulima te nastavkom projekta *Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj*.

U povodu 70. obljetnice izlaženja časopisa *Modra lasta* organizirana je izložba pod nazivom *Dragi Lastane!* u NSK, uz koju su pripremljeni brojni interaktivni sadržaji i radionice kojima se predstavljao nastanak i razvoj ovoga poznatog školskog časopisa.

Matična razvojna djelatnost za sveučilišne, visokoškolske, znanstvene i specijalne knjižnice na nacionalnoj razini

Tijekom 2024. godine pružana je savjetodavna pomoć matičnim knjižnicama, sveučilišnim i znanstvenim knjižnicama te ostalim visokoškolskim i specijalnim knjižnicama. Proveden je jedan stručni nadzor rada znanstvene knjižnice. Organizirana je i vođena jedna sjednica Stručnoga vijeća sveučilišnih matičnih razvojnih službi. Pružana je savjetodavna pomoć knjižnicama pri reviziji i otpisu knjižnične građe te su napisana očitovanja na pet otpisa knjižnične građe. U 2024. godini osuvremenjeni su adresari sveučilišnih, visokoškolskih, znanstvenih i specijalnih knjižnica te su objavljeni na Portalu matične djelatnosti knjižnica. Tijekom 2024. godine nacionalna matična služba za visokoškolske i specijalne knjižnice održala je jedan mrežni seminar i jedno izlaganje.

Do popune upražnjenih radnih mjesta u matičnoj razvojnoj službi za sveučilišne, visokoškolske i specijalne knjižnice na nacionalnoj razini te sveučilišnoj razini za visokoškolske i specijalne knjižnice sve potrebne poslove obavljala je voditeljica sveučilišne matične razvojne službe za specijalne knjižnice.

Voditeljica sveučilišne matične razvojne službe za specijalne knjižnice od veljače 2024. godine obavljala je i poslove koordinacije u Hrvatskome zavodu za knjižničarstvo NSK.

Razvojni projekt *Digitalizacija poslovanja matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj eMatična* provodi se radi digitalizacije poslova i zadaća matične djelatnosti s namjerom kvalitetnijega i ujednačenijega rada matičnih knjižnica i njihovih matičnih razvojnih službi. Nakon što je 2023. godine izrađen portal eMatična s modulima Knjižnice, Knjižničari, Korisnici i Stručni nadzor, dostupan na mrežnome mjestu <https://ematicna.nsk.hr>, u pripadajućoj bazi podataka upisane su 1723 knjižnice i knjižne zbirke u kojima je do tada proveden stručni nadzor, u 2024. nastavljen je razvoj knjižničnoga projekta *Digitalizacija poslovanja matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj* nadogradnjom portala eMatična s novim modulima Revizije i otpisi te Koordinacija i analize.

U sklopu koordinacije rada Stalnoga odbora za održavanje i razvoj Sustava za knjižničnu statistiku elektroničkoga prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica tijekom 2024. godine provodilo se prikupljanje i objavljivanje setova statističkih podataka o poslovanju svih vrsta knjižnica. U Sustavu za knjižničnu statistiku izračunati su kvartili pokazatelja uspješnosti za sve vrste knjižnica i pokazatelji ostvarenosti Standarda za narodne knjižnice. Nastavljen je rad na mrežnim aplikacijama Sustav za knjižničnu statistiku i Upisnik knjižnica.

U Upisniku knjižnica u 2024. godini jedna je novoupisana sveučilišna knjižnica i tri specijalne knjižnice, dok je svoje podatke osuvremenila jedna sveučilišna, 12 visokoškolskih i pet specijalnih knjižnica.

Matična razvojna djelatnost za visokoškolske i specijalne knjižnice na sveučilišnoj razini

Tijekom 2024. godine u matičnoj razvojnoj službi za specijalne knjižnice provedeno je pet stručnih nadzora. S voditeljima specijalnih knjižnica održan je redoviti godišnji sastanak i četiri tematska sastanka o aktualnim stručnim temama. Nastavljene su aktivnosti na izgradnji Sveučilišne zbirke NSK, povezane s usklađenom nabavom knjižnične građe u suradnji NSK s knjižnicama sastavnicama Sveučilišta u Zagrebu. Matične razvojne službe za visokoškolske i specijalne knjižnice nadzirale su i analizirale unos statističkih podataka u Sustav za knjižničnu statistiku. Pregledana je dokumentacija te su pripremljena i poslana očitovanja o deset provedenih otpisa i revizija u visokoškolskim i specijalnim knjižnicama. U 2024. godini osuvremenjeni su adresari visokoškolskih i specijalnih knjižnica. Voditeljima i knjižničarima visokoškolskih i specijalnih knjižnica svakodnevno je pružana stručno-savjetodavna pomoć koja se odnosila na sva područja djelovanja specijalnih knjižnica.

Sudjelovalo se na jednoj održanoj sjednici Stručnoga vijeća sveučilišnih matičnih razvojnih službi.

Na međunarodnoj konferenciji LIBER 2024 predstavljeno je postersko izlaganje pod nazivom *The progress and sustainability of special libraries in Croatia through leadership*, koje su u suautorstvu priredile voditeljice sveučilišnih matičnih razvojnih službi za visokoškolske i specijalne knjižnice u Hrvatskoj. Posterom je predstavljen jedinstven sustav i rad sveučilišnih matičnih razvojnih službi u Hrvatskoj te njihova uloga i doprinos u djelovanju specijalnih knjižnica, čime je potvrđena nužnost suradnje sveučilišnih matičnih razvojnih službi u razvoju specijalnih knjižnica, ali i drugim temama u području nadležnosti sveučilišne matičnosti.

Matična razvojna djelatnost za baštinske zbirke

U matičnoj razvojnoj službi za baštinske zbirke provedeno je pet redovitih stručnih nadzora u privatnim i javnim knjižnicama i zbirkama te jedan izvanredni stručni nadzor radi identifikacije stare građe i osiguravanja njezine pravne zaštite. Redoviti stručni nadzori provedeni su u Franjevačkome samostanu sv. Ante na Poljudu u Splitu, Franjevačkome samostanu sv. Antuna Padovanskoga u Koprivnici, Gimnaziji u Gospiću, Gradskoj knjižnici „Juraj Šižgorić“ u Šibeniku i Gradskoj knjižnici Slavonski Brod, a izvanredan stručni nadzor obavljen je u Samostanu sv. Leonarda Opata u Kotarima. Stručni nadzori obuhvatili su pregled stanja baštinskih zbirki, uvjete pohrane građe, postupke za utvrđivanje svojstva kulturnoga dobra i upute za daljnje postupanje, a izrađen je i naputak knjižničarima o preventivnoj zaštiti i procjeni rizika u očuvanju baštinskih zbirki.

U skladu s odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti te Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara kojima se propisuje provođenje postupka pravne zaštite kulturnoga dobra Povjerenstvo za utvrđivanje statusa kulturnog dobra iz NSK u Zagrebu donijelo je osam Rješenja o svojstvu kulturnog dobra za Gradsku knjižnicu Bakar (Zbirka Rara), Državni arhiv u Bjelovaru (Zbirka starih knjiga), Filozofski fakultet u Rijeci (Knjiga Pesme Ljudevita Vukotinovića), Prirodoslovni muzej u Rijeci (Zbirka stare i vrijedne knjižne građe), Prvu sušačku hrvatsku gimnaziju u Rijeci (Spomenička knjižnica Gymnasiana), Pravni fakultet u Rijeci (Zbirka Rara), Srednju školu Ambroza Haračića Mali Lošinj (Zbirka Rara) i Klasičnu gimnaziju Ivana Pavla II. Zadar (Knjige *Osman* Ivana Gundulića).

Sudjelovalo se na jednome međunarodnom kongresu i jednome domaćem seminaru na temu konzervacije i zaštite kulturne baštine, na kojem je održana radionica o pravnoj i fizičkoj zaštiti knjižnične baštine, a predstavljeno je postersko izlaganje o razvoju sustava baštinskih zbirki NSK. Na sastancima voditelja matičnih razvojnih službi održane su edukacije o unaprjeđenju zaštite knjižnične baštine.

Nadograđena je mrežna aplikacija Sustav za identificiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki (SUBAZ) radi boljšega upravljanja podacima o baštinskim knjižnicama i zbirnama u Hrvatskoj. Nove funkcionalnosti pri nadogradnji usmjerene su na javnu dostupnost podataka o baštinskim zbirnama, njihovo povezivanje unutar sustava i unaprjeđenje opisa baštinskih zbirki.

Tijekom 2024. godine programom *Monografija Hrvatski prvotisci* dovršene su sve aktivnosti u vezi s pripremom rukopisa za monografiju pod nazivom *Incunabula Croatica*. Ova monografija, osim uvodnih tekstova, predstavlja 98 prvotisaka u ukupno 187 primjeraka, odabranih prema mjerilu izgradnje zbirke *Croatice*, a pohranjenih u javnim i privatnim ustanovama širom Hrvatske.

3.1.1.2. Normativna djelatnost

Redovite aktivnosti normativne djelatnosti u 2024. godini obuhvatile su praćenje međunarodnih normi (ISO i CEN), normativnih dokumenata i aktivno sudjelovanje u donošenju hrvatskih norma članstvom u Tehničkome odboru za knjižničarstvo, dokumentaciju i informacije Hrvatskoga zavoda za norme. Sustavno se pratio razvoj međunarodnih bibliografskih modela, norma i formata za unos i razmjenu podataka (MARC 21, UNIMARC i BIBFRAME), međunarodnoga standarda za opis i pristup građi *Resource Description and Access (RDA)* i međunarodnoga standardnog bibliografskog opisa (ISBD) kao i razvoj nadziranih rječnika i klasifikacijskih sustava (UDK), hrvatskoga Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima te primjena bibliografskih normi i formata u knjižničnim platformama u oblaku. Međunarodnom suradnjom s UDK Konzorcijem osiguran je redoviti pristup Hrvatskoj UDK *Online* središnjoj usluzi koja omogućuje pristup tablicama Univerzalne decimalne klasifikacije knjižnicama na nacionalnoj razini.

U sklopu projekta *e-Sveučilišta*, u dijelu koji se odnosi na NSK, a u suradnji s drugim članovima Središnjega projektnog tima NSK i Sveučilišnoga projektnog tima, provodile su se aktivnosti koje su obuhvaćale pripremu tehničkih specifikacija za nabavu platforme knjižničnih usluga u oblaku za sve knjižnice koje sudjeluju u projektu. Također, provedena je koordinacija dodjele MARC organizacijskih kôdova za 26 knjižnica kao sudionika u projektu.

U veljači 2024. godine nakon dobivanja dopusnice od Danske agencije za kulturu utemeljen je Nacionalni registracijski ured za dodjelu međunarodnoga standardnog identifikatora za knjižnice i srodne ustanove – ISIL kôda te je uspostavljena mrežna stranica <https://msik.nsk.hr> koja uključuje bazu podataka za pohranu podataka o knjižnicama i dodijeljenim identifikatorima. Uspostavom ureda za dodjelu ISIL kôdova doprinosi se standardizaciji razmjene bibliografskih podataka u knjižnicama na nacionalnoj razini. Navedena aktivnost predstavljena je na trima domaćim stručno-znanstvenim skupovima: 49. skupštini Hrvatskoga

knjižničarskog društva u Opatiji, 27. seminaru Arhivi, knjižnice, muzeji u Poreču i Sistemskome knjižničarstvu 2024. u NSK u Zagrebu.

3.1.1.3. Integrirani knjižnični sustav

Redoviti poslovi

U Integriranome knjižničnom sustavu NSK te visokoškolskim i znanstvenim knjižnicama Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: IKS) u 2024. godini umreženo je 47 knjižnica iz 38 ustanova iz sustava znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske, uključujući NSK. Uz 21 knjižnicu sastavnicu Sveučilišta u Zagrebu (61 posto od ukupno 34 sastavnice), u IKS su uključene Sveučilišna knjižnica Hrvatskoga katoličkog sveučilišta, dvije veleučilišne knjižnice, deset knjižnica znanstvenih instituta, Knjižnica Hrvatskoga državnog arhiva i gimnazijska knjižnica Kreativni razvoj.

U 2024. godini IKS je osiguravao veću dostupnost građe u odnosu na prethodnu godinu, omogućivši korisnicima 1 755 530 bibliografskih zapisa, 675 886 normativnih zapisa, 1 380 110 zapisa o posjedovanju te 1 441 908 zapisa o primjerku, što ga čini najvećim visokoškolskim knjižničnim sustavom u Republici Hrvatskoj. U 2024. godini IKS je koristilo 22 559 registriranih korisnika, što predstavlja povećanje od približno 6,5 posto u odnosu na prethodnu godinu. Korisnici su prilikom pretraživanja knjižničnih kataloga uputili 1 978 000 upita, što je porast od gotovo 15 posto u odnosu na prethodnu godinu. IKS bilježi i 30 500 posudaba građe, 6354 obnove posudaba i 27 235 povrata građe.

Radne profile, odnosno pristupnicu za rad u IKS-u u 2024. godini imala su 342 knjižničara s punim radnim opsegom, koji uključuje katalogizaciju, cirkulaciju i nabavu. IKS omogućuje automatizaciju knjižničnoga poslovanja u dijelu bibliografske obrade i katalogizacije, nabave, kontrole pristizanja serijskih publikacija, cirkulacije, izradbe izvještajnih analiza (inventarne knjige i izvješća), stvaranja biltena prinova i specijalnih izvješća. Temelji se na primjeni međunarodnoga formata MARC 21 i drugih međunarodnih standarda za obradu knjižnične građe te omogućuje razmjenu i izvoz bibliografskih zapisa za hrvatsku i međunarodnu zajednicu preko protokola Z39.50 i OAI-PMH. Od 2011. do danas IKS je korisnicima (knjižnicama i krajnjim korisnicima) omogućio preuzimanje 72 619 bibliografskih zapisa, od kojih je tijekom 2024. godine preuzeto 3746 zapisa. (Tablice 1., 2. i 3. u poglavlju 8. PRILOZI)

U 2024. godini nastavili su se poslovi koji uključuju pružanje redovite stručne i tehničke podrške radu knjižnica u IKS-u. Proširen je opseg metoda pružanja potpore radu knjižnica koja se odvijala preko mrežnoga sustava za potporu izvođenjem udaljene dijagnostike te uklanjanjem teškoća na daljinu, održavanjem konzultacija putem aplikacije Zoom te terenskim radom na lokacijama knjižnica članica. Također, provedbom postupaka javne nabave produžena je redovita godišnja usluga održavanja i tehničke podrške IKS-a u organizaciji proizvođača knjižničnoga programa.

Sustavni redakcijski nadzor IKS-a i program Središnjega bibliografskog i normativnoga nadzora

U 2024. godini nastavilo se s rješavanjem kadrovskih pitanja i osnaživanjem stručnih kapaciteta NSK za upravljanje visokoškolskim knjižnično-informacijskim sustavom. Predviđene poslove za potrebe koordinacije i razvoja sustava obavljaju knjižničarski savjetnik za knjižnični

informativni sustav, dva knjižničara za knjižnični informativni sustav, redaktori za bibliografski i normativni nadzor IKS-a, sistemski knjižničar i analitičar podataka. Za provedbu punoga kapaciteta središnjega redakcijskog nadzora pokrenuto je nekoliko javnih natječaja za sistemskoga redaktora IKS-a.

Nastavilo se povećano zanimanje knjižnica iz sustava visokoga obrazovanja i znanosti za pridruženje IKS-u i uključivanjem u projektne aktivnosti NSK na projektu *e-Sveučilišta*. Sustav IKS Buki 2024. godine povećan je za Knjižnicu Instituta za medicinska istraživanja i medicinu rada i Knjižnicu Državnoga arhiva u Zagrebu.

Redovito su se osuvremenjivale baze znanja na mrežnome mjestu <http://buki.nsk.hr> i mrežni portal <http://iks.nsk.hr>.

Razvojni programi

Hrvatski skupni katalog knjižnica iz sustava znanosti i visokoga obrazovanja

Hrvatski skupni katalog knjižnica iz sustava znanosti i visokoga obrazovanja (u daljnjem tekstu Skupni katalog) nudi mogućnost objedinjenoga pretraživanja 52 kataloga visokoškolskih i knjižnica znanstvenih instituta, uključujući Katalog NSK neovisno o formatu ili knjižničnome programu u uporabi. Baza Skupnoga kataloga sadrži 1 871 297 bibliografskih zapisa, a integrirani su fondovi knjižnica koje koriste Aleph, Kohu, Crolist (testno), Metelwin i Zaki (testno).

Portal Skupnoga kataloga dostupan je na mrežnome mjestu <http://skupni.nsk.hr> i omogućuje korisnicima informacije o statusu primjerka za posudbu u stvarnome vremenu, pruža informacije za međuknjižničnu posudbu i izvor je podataka za provođenje usklađene nabavne politike Sveučilišne zbirke.

Online upisi

Prema uspješnoj implementaciji *Online* upisa NSK u 2022. godini, nastavljen je nadzor nad funkcionalnošću sustava i provedeno je nekoliko funkcionalnih dopuna. Tijekom 2024. godine aplikaciju *Online* upisa koristilo je ukupno 462 korisnika, što je približno 10,5 posto više u odnosu na prethodnu godinu. Zaprimito je 1351 zahtjev za novi upis i 150 zahtjeva za obnovu članstva.

RapidILL servis za međuknjižničnu posudbu i digitalnu dostavu članaka i poglavlja iz knjiga

Nakon uspješne implementacije nove funkcionalnosti IKS-a uslugom servisa RapidILL za digitalnu dostavu i međuknjižničnu posudbu članaka i poglavlja iz knjiga u 2022. te kreiranja RapidILL mrežnoga obrasca za prihvata zahtjeva u 2023., tijekom 2024. godine nastavljen je sistemski nadzor nad funkcionalnošću sustava u oblaku. Podatci o korištenju opisani u dijelu Izvješća o radu Odjela korisničkih službi.

Dijeljene usluge NSK i Podatkovni centar NSK

Poslužiteljska infrastruktura korištena za potrebe podatkovnoga sustava Dijeljenih usluga NSK na mrežnome mjestu <http://data.nsk.hr> tijekom 2023. godine promijenila je fizičku lokaciju te je preseljena na lokaciju novouspostavljena računalnog i podatkovnoga oblaka Hrvatskoga znanstvenog i obrazovnog oblaka – HR ZOO na Borongaju. Zbog preseljenja poslužiteljske

infrastrukture pokrenuta je nova inačica podatkovnoga portala CKAN, a aktivnosti prijenosa podatkovnih setova na novi sustav nastavljene su tijekom 2024. godine.

Tijekom 2024. godine putem usluge Podatkovnoga centra NSK na mrežnome mjestu <http://buki.nsk.hr/programi/podatkovni-centar-nsk> zaprimljena su dva zahtjeva za odobrenje Z39.50 i pristup API bazama bibliografskih zapisa NSK, na koje je pozitivno odgovoreno.

Edukacija i promidžba

Redovita edukacija za rad u sustavu IKS Buki

Provedena su dva ciklusa redovite edukacije za rad u sustavu IKS, a edukacija je održana u NSK od 18. do 27. ožujka te od 30. rujna do 8. listopada 2024. godine. Program redovite edukacije za rad u sustavu IKS Buki sastoji se od šest osnovnih tečajeva i dvaju naprednih tečajeva. Edukacija je primarno namijenjena knjižničarima iz sustava NSK i ZAG, no svim zainteresiranim knjižnicama koje su sudjelovale u projektnim aktivnostima NSK u sklopu projekta *e-Sveučilišta* bilo je omogućeno *online* sudjelovanje.

Na edukaciji u ožujku 2024. sudjelovalo je 18 polaznika uživo i 20 korisnika *online*, a u listopadu 2024. godine 13 polaznika uživo i četiri sudionika *online*, što čini ukupno 55 polaznika.

Sistemska knjižničarstvo: stručni skup i korisnička konferencija

Konferencija *Sistemska knjižničarstvo 2024.: Digitalna zrelost knjižnica* održana je 13. prosinca 2024. godine u NSK kao hibridna konferencija s međunarodnim sudjelovanjem. Konferencija je organizirana u sklopu 8. otvorene konferencije korisnika IKS-a te knjižnica iz sustava visokoga obrazovanja i znanosti kao i projektnoga seminara partnerske institucije NSK u projektu *e-Sveučilišta*. Konferencija se održala uz potporu Ministarstva kulture i medija te u okviru projekta *e-Sveučilišta*. Program Konferencije sastojao se od triju tematskih blokova s ukupno 13 predavanja. Skupu je nazočilo više od 120 sudionika *online* i u fizičkome prostoru.

Konferencija *Sistemska knjižničarstvo 2024.: Digitalna zrelost knjižnica* aktualizira pitanja digitalne preobrazbe baštinskoga sektora, utjecaja umjetne inteligencije, razvoja novih koncepta knjižnične tehnologije, razvoja standarda u informacijskome području, umrežavanja knjižnica, povezivanja informacijskih sustava, razvoja formata za obradu znanja, povezanih podataka i metapodatkovnih standarda, ontologije, razvoja i primjene semantičke infrastrukture, otvorenih podataka te ponovne uporabe podataka.

Projekt *e-Sveučilišta*: digitalna transformacija visokoga obrazovanja Republike Hrvatske

U okviru infrastrukturnoga reformskog projekta *e-Sveučilišta* zadaća je NSK, kao središnje ustanove hrvatskoga knjižničnog sustava, pokrenuti procese digitalne transformacije knjižnica visokoga obrazovanja i znanosti Republike Hrvatske te pridonijeti razvoju digitalno zreloga visokoškolskog knjižničnog sustava. Dvije su osnovne aktivnosti NSK u projektu *e-Sveučilišta*: unaprjeđenje knjižnično-informacijskoga sustava NSK i knjižnica visokoga obrazovanja (VO) i znanosti implementacijom platforme knjižničnih usluga u oblaku te ulaganje u digitalnu tehnologiju radi preoblikovanja tradicionalnoga knjižničnog prostora NSK u digitalno zrele zone za učenje i istraživanje u okviru CroAtriuma i SciLaba NSK. (Slika 1. u poglavlju 8. PRILOZI)

Osim ovih dviju osnovnih projektnih aktivnosti, koje NSK samostalno koordinira i provodi te u koje je uključeno ukupno 83 knjižnice, odnosno 70 posto svih knjižnica VO i znanosti, NSK u okviru projekta *e-Sveučilišta* sudjeluje i u drugim projektnim aktivnostima koje koordinira CARNET kao glavni korisnik projekta, zajedno s partnerskim ustanovama Srce i Agencija za znanost i visoko obrazovanje. Popis svih knjižnica VO i znanosti uključenih u projektnu aktivnost NSK u projektu *e-Sveučilišta* dostupan je na mrežnome mjestu https://nsk.hr/wp-content/uploads/2024/06/popis-knjiznica-e-Sveucilista_2024.pdf. (Slika 2. u poglavlju 8. PRILOZI)

Projekt implementacije platforme knjižničnih usluga Alma i *discovery* servisa Primo VE

Tijekom 2024. godine ostvarene su sve planirane aktivnosti u okviru projekta *e-Sveučilišta*. Izrađena je opsežna tehnička specifikacija s ukupno 213 mjerila na hrvatskome i engleskome jeziku te određena mjerila za odabir i ocjenu ponuda prema 419 mjerila. Otvoreni postupak javne nabave pokrenut je 18. rujna 2024. godine, uz prethodno provedene postupke prethodnoga savjetovanja za zainteresiranom javnošću te *ex-ante* kontrole PT 2 tijela (SAFU). U okviru međunarodnoga otvorenog postupka javne nabave 20. prosinca 2024. godine donesena je Odluka o odabiru platforme knjižničnih usluga Alma/Primo VE tvrtke Ex Libris, part of Clarivate kao novoga rješenja za uspostavu knjižničnoga poslovanja u oblaku za potrebe NSK te knjižnica VO i znanosti uključenih u projektnu aktivnost NSK u projektu *e-Sveučilišta*. Na temelju prethodno dobivene suglasnosti Vlade Republike Hrvatske te Odlukom Upravnoga vijeća NSK 10. siječnja 2025. godine potpisan je Ugovor o javnoj nabavi usluge pretplate za korištenje platforme knjižničnih usluga Alma/Primo VE. Ugovorom su za potrebe NSK i 82 knjižnice VO i znanosti osigurana projektna sredstva za provedbu projekta implementacije platforme knjižničnih usluga Alma/Primo VE u trajanju od godinu dana. Osigurana su i sredstva za pretplatu na korištenje programa na razini usluge u oblaku za 2025. godinu, a nakon završetka projekta *e-Sveučilišta*, u skladu sa suglasnošću Vlade Republike Hrvatske, osigurana su sredstva za preostali dio pretplate za razdoblje od tri godine (2026. – 2028.) na teret državnoga proračuna Republike Hrvatske. Ukupna vrijednost investicije iznosi 2.338,362,50 eura.

Prema podacima portala Library Technology Guide,¹ platformu knjižničnih usluga Alma/Primo VE tvrtke Ex Libris, part of Clarivate koriste 2303 knjižnice širom svijeta s ukupno 3608 instalacija, a od toga se najveći dio instalacija (83,9 posto) nalazi u knjižnicama iz sustava visokoga obrazovanja i znanosti. Platforma knjižničnih usluga Alma i *discovery* servis Primo VE omogućuju knjižnicama objedinjeno upravljanje tiskanim, digitalnim i e-izvorima s jedne platforme.

Provedbom projekta implementacije platforme knjižničnih usluga Alma/Primo VE uspostavlja se hrvatski visokoškolski knjižnični sustav u oblaku – buknet.hr kojim se funkcionalno umrežava 70 posto knjižnica iz sustava visokoga obrazovanja i znanosti Republike Hrvatske. Buknet.hr osigurava umreženim knjižnicama objedinjeno poslovanje s tiskanom, digitalnom i elektroničkom građom (e-izvorima), kooperativni model rada te uspostavu Skupnoga kataloga i dijeljenih knjižničnih usluga. Novi knjižnični sustav u oblaku odlikuje primjena

---

¹ Library Technology Guide, 2025. [citirano: 2025-01-19]. Dostupno na: <https://librarytechnology.org/products/type.pl?Product=Alma>.

međunarodnih smjernica i direktiva povezanih sa sigurnošću podataka, čime se pridonosi visokoj otpornosti sustava te implementaciji direktiva kibernetičke sigurnosti. Sustav bukinet.hr visoko je prilagodljiv i otvoren za naknadno povezivanje i umrežavanje dodatnih knjižnica kao i za naknadnu uspostavu podsustava za narodne ili školske knjižnice. Bukinet.hr pridonosi razvoju kvalitete digitalno zrelih knjižničnih usluga, omogućuje ujednačen razvoj svih umreženih knjižnica, potiče razvoj dijeljenih digitalnih usluga i radnih procesa prema modelu *digitalno kao zadano (digital by default)* te omogućuje primjenu RFID tehnologije i uspostavu knjižničnoga poslovanja, uključujući izgradnju zbirke, utemeljenoga na podacima i analitici podataka. Također, omogućuje primjenu generativne umjetne inteligencije (AI) kao potpore istraživanju i učenju te potiče suradnju s međunarodnom zajednicom znanja osiguravanjem izravnoga pristupa najnovijoj znanstvenoj literaturi (RapidILL, središnji *discovery* indeks – CDI).

Digitalno zrele zone za učenje i istraživanje u NSK – *Prostor kao usluga (Space as a Service)*

Prostor kao usluga (Space as a Service) novi je koncept² koji potječe iz visokoškolskoga knjižničarstva te uvodi novi pogled na fizički prostor knjižnice kao uslugu samu po sebi. Razvio se iz potrebe studenata da što bolje iskoristite knjižnični prostor kako bi poboljšali svoje cjelokupno iskustvo učenja. U okviru projekta *e-Sveučilišta* NSK provodi aktivnosti nabave suvremene digitalne opreme i pripadajućega namještaja radi preoblikovanja tradicionalnoga knjižničnog prostora u digitalno zrele okolinu za učenje i poučavanje. Izgradnja digitalno zrelih zona za samostalno i suradničko učenje u NSK svojevrsni je ogledni projekt za sve druge knjižnice iz sustava VO i znanosti. Radi održivosti aktivnosti tijekom 2024. godine s Hrvatskom akademskom i istraživačkom mrežom – CARNET sklopljen je sporazum o korištenju dijela vanjskoga prostora NSK za potrebe uspostave pokaznoga laboratorija u kojem će korisnicima NSK te studentima i profesorima Sveučilišta u Zagrebu biti na raspolaganju korištenje najsuvremenije digitalne tehnologije. Nadalje, radi osnaživanja digitalnih kompetencija studenata i doprinosa razvoju inovativnih oblika učenja i poučavanja u okviru CroAtriuma – nove programske aktivnosti NSK – te SciLaba izrađen je idejni elaborat na temelju kojega se izrađuje tehnička specifikacija za nabavu paketa suvremene digitalne, računalne i komunikacijske opreme kao i pripadajućega namještaja prilagođenoga namjeni prostora. Ova oprema omogućit će studentima i znanstveno-nastavnomu osoblju nove oblike učenja, poučavanja i otkrivanja znanja, koristeći posebno izrađene digitalne sadržaje koji se temelje na digitalizaciji i interpretaciji hrvatske kulturne baštine te znanstvenih izvora.

Razvoj novoga koncepta prostora kao usluga u NSK započeo je oglednim projektom, financiranim sredstvima NSK, koji je obuhvaćao nabavu dviju akustičnih kabina za digitalno učenje – jedne namijenjene pojedinačnomu korištenju i jedne za četiri osobe. Kabine su dostupne korisnicima na 1. katu čitaonica. Kabine su namijenjene samostalnomu ili suradničkomu digitalnom učenju, praćenju nastave na daljinu te sudjelovanju na sastancima, radionicama i konferencijama na daljinu. Kabine se odlikuju visokom razinom zvučne izolacije te su opremljene internetskim priključkom, prijenosnim računalom dostupnim na zahtjev,

---

² Bell, S. (2022). Moving to Mobile: Space as a Service in the Academic Library. *EDUCAUSE Review*, April 15. [citirano: 2025-01-19]. Dostupno na: <https://er.educause.edu/articles/2022/4/moving-to-mobile-space-as-a-service-in-the-academic-library>.

monitorom od 21” s HDMI povezivanjem, podesivim ventilacijskim sustavom, podesivim osvjetljenjem, utičnicom USB i strujnom utičnicom. (Slika 3. u poglavlju 8. PRILOZI)

Skupovi i sudjelovanja

Članovi Središnjega projektnog tima NSK sudjelovali su na konferenciji IGeLU 2024 koja se održala pod nazivom *Beyond Limits and Differences: Data, Hidden Treasures and Mermaids... (Onkraj granica i razlika: podatci, skrivena blaga i sirene...)* od 9. do 12. rujna 2024. godine u Kraljevskoj knjižnici Danske u Kopenhagenu. IGeLU je međunarodna korisnička grupa tvrtke Ex Libris, a NSK je njezina članica od 2017. godine. Sudjelovanje članova Središnjega projektnog tima NSK na konferenciji IGeLU 2024 organizirano je u sklopu projektne aktivnosti provedbe programa stručnoga usavršavanja za članove projektnoga tima NSK.

U sklopu CARNET-ove konferencije za korisnike u visokome obrazovanju THECUC2024 – *Sveučilišta nove generacije*, koja se održala u Puli od 6. do 8. studenoga 2024. godine, članovi Središnjega projektnog tima NSK organizirali su otvoreno izlaganje ili BoF sesiju pod nazivom *Samoprocjena spremnosti knjižnica visokoga obrazovanja i znanosti za digitalnu transformaciju*.

3.1.2. Centar za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice

Djelatnost Centra za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice obuhvaća koordinaciju i razvoj poslovanja Digitalne knjižnice NSK kao dio redovite i projektne djelatnosti više odjela NSK te rad na uspostavi Hrvatske digitalne knjižnice kao dio matične djelatnosti. U Centru je zaposleno šestero djelatnika.

Tijekom 2024. godine nastavljen je rad na koordinaciji digitalizacije građe i upravljanja digitalnom građom te razvoju i održavanju sljedećih sustava i portala: Digitalne zbirke NSK, Hrvatski arhiv weba, Nacionalni repozitoriji ocjenskih radova – ZIR i DR, Digitalizirane stare hrvatske novine i časopisi, Repozitorij Sveučilišta u Zagrebu, Repozitorij NSK, Virtualne izložbe NSK i Glagoljica.hr. Centar sudjeluje i u razvoju suradničkih sustava Znameniti.hr i Dabar. Također, uz koordinaciju digitalizacije građe NSK, nastavilo se s radom na koordinaciji digitalizacije na zahtjev, provedbi razvojnih projekata i projekata digitalizacije građe, nadzoru kvalitete preslika i metapodataka, edukaciji, suradničkim projektima, međunarodnoj suradnji, promidžbi i ostalim poslovima povezanim s digitalnom građom i sustavima digitalne knjižnice i usluga.

U 2024. godini prihvata obveznoga primjerka digitalne građe u sustavu eOP postao je dijelom redovitoga poslovanja NSK s hrvatskim nakladnicima. Registracija i dostava građe na novoj digitalnoj platformi omogućuje e-nakladnicima ispunjavanje zakonske obveze i osigurava pohranu digitalne *Croatice* u sigurnim uvjetima državnoga oblaka. Sustav eOP izrađen je 2023. godine u projektu *e-Kultura – Digitalizacija hrvatske kulturne baštine*. Uz to, intenzivno se radilo na edukaciji i uključivanju knjižnica u Središnji sustav trajne pohrane e-Kultura.

Razvoj sustava i portala Digitalne zbirke NSK (redoviti i razvojni poslovi)

U sklopu sustava i portala Digitalne zbirke NSK (<http://digitalna.nsk.hr>), temeljenih na sustavu za upravljanje izvorno digitalnom i digitaliziranom građom NSK (Indigo), tijekom 2024.

godine radilo se na održavanju, razvoju i izradbi nove inačice sustava, koja uključuje programiranje izradbe servisa za preuzimanje datoteka digitalne građe (izvorno digitalne i digitalizirane). Uz to, doraden je modul za integraciju sustava Digitalna NSK sa Središnjim sustavom za trajnu pohranu e-Kultura, čime je omogućeno slanje zapisa i datoteka u digitalne zbirke drugih knjižnica u Središnjem sustavu trajne pohrane e-Kultura. Osim toga, radilo se na doradbi administrativnoga modula za unos i objavu metapodataka, uključujući profile za ostavštine, zbirke i projekte.

Kao dio priprema izgradnje Hrvatske digitalne knjižnice, čija je uspostava određena odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Pravilnikom o obveznom primjerku i Standardom za digitalne knjižnice, započela je produkcijska faza rada u sustavu za prihvata obaveznoga primjerka svih vrsta digitalne građe – sustav eOP, koji je uspostavljen u sklopu projekta e-Kultura – *Digitalizacija kulturne baštine*. U 2024. godini u sustav eOP registrirano je 98 e-nakladnika te je zaprimljeno 405 jedinica različite digitalne građe. U suradnji s Odjelom za informacijske tehnologije redovito se radilo na uključivanju drugih ustanova u sustav URN:NBN i dodjeli trajnih identifikatora URN:NBN zapisima u digitalnim sustavima NSK radi trajnoga označivanja zapisa digitalne građe. U sklopu razvoja Hrvatskoga arhiva weba (u daljnjem tekstu: HAW), uz tehničku podršku Srca i Odjela za informacijske tehnologije, radilo se na pripremi migracije na novi sustav za selektivno pobiranje – Web Curator Tool (WCT). Tijekom 2024. godine provedeno je deset tematskih pobiranja (harvestiranja): *Poznati Virovitičani*, *Viktor Žmegač*, *Arsen Dedić*, *Dražen Petrović*, *Dinko Šimunović*, *Ri rock*, *Karolina Riječka*, *Olimpijske igre*, *Izbori za Europski parlament 2024.* i *Izbor zastupnika za Hrvatski sabor*. Radilo se i na provedbi 14. pobiranja (harvestiranja) domene .hr.

U sklopu koordinacije obrade preslika proveden je nadzor kvalitete preslika iz različitih odjela NSK, a suradnjom na obradi preslika u Centru je obrađeno 257 731 stranica preslika digitalizirane građe. Uz to, od 1. siječnja do 31. prosinca 2024. godine digitalizirano je 185 898 stranica novina i ostalih vrsta građe.

Intenzivno se radilo na edukaciji knjižničara iz drugih knjižnica za slanje digitalne građe u sustav e-Kultura, pružana je pomoć pri radu u sustavima za izradbu paketa SIP, dostavi u Središnji sustav trajne pohrane e-Kultura i objavi na portalu eKultura.

Rad na nacionalnim repozitorijima ocjenskih radova ZIR i DR provodio se uz tehničku podršku Srca i suradnju s Koordinacijskim odborom razvoja Dabra. Održavao se i Repozitorij Sveučilišta u Zagrebu te institucijski Repozitorij NSK u koji se pohranjuju i daju na korištenje rezultati znanstvenoistraživačkoga, intelektualnoga i kreativnoga rada djelatnika NSK.

Sadržaj Digitalne knjižnice NSK

U sustave Digitalne knjižnice NSK (Digitalne zbirke NSK, HAW, ZIR, DR i Repozitorij NSK) u 2024. uneseno je 63 197 jedinica građe te su sustavi krajem 2024. sadržavali 467 682 jedinice građe, što je u odnosu na 2023. godinu rast od 11,8 posto. U sklopu 14. pobiranja (harvestiranja) domene .hr prikupljeno je 109 554 URL-a.

U sustavu Digitalne zbirke NSK radilo se na izradbi i uređivanju metapodataka i koncepata. Ukupno je izrađeno 21 601 zapis metapodataka i 432 koncepta. Na kraju 2024. godine sustav

Digitalne zbirke NSK dosegnuo je 98 168 jedinica digitalne građe s 308 256 datoteka. U 2024. godini dodijeljeno je 74 069 URN:NBN-a za zapise digitalne građe.

U sklopu sustava i portala Virtualne izložbe (<http://virtualna.nsk.hr>) radilo se na proširenju mreže virtualnih izložaba i poticanju suradnje s drugim ustanovama. Tijekom 2024. godine objavljena je jedna virtualna izložba na portalu Virtualne izložbe.

Projekti i suradnja

Provedeno je nekoliko razvojnih projekata i projekata digitalizacije građe, bilo da je riječ o vođenju ili sudjelovanju u provedbi novih i tekućih projekata: *Digitalizacija i dostupnost starih hrvatskih novina i časopisa – vođenje*, *Čitam lakše! – digitalna građa lagana za čitanje – vođenje*, *Virtualni vodič za trajnu pohranu i zaštitu digitalne građe u knjižnicama – vođenje*, *Znameniti.hr (HAZU) – suradnja s Konzorcijem Znameniti.hr*, *Hrvatski iseljenički tisak – suradnja s Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu*.

Provedena je prva faza višegodišnjega programa *Digitalizacija i dostupnost starih hrvatskih novina i časopisa*, čija je svrha osigurati dostupnost i posrednu zaštitu izvornika knjižnične građe. Ova građa predstavlja prioritet u digitalizaciji kao dio nacionalne zbirke *Croatica* i kulturno dobro, a ujedno je i osobito tražena te fizički osjetljiva.

Proveden je projekt *Virtualni vodič za trajnu pohranu i zaštitu digitalne građe u knjižnicama* u kojem su izrađeni edukativni materijali o uključivanju knjižnica u Središnji sustav trajne pohrane e-Kultura te provedbi zaštite i trajne pohrane digitalizirane građe na nacionalnoj razini. Izrađeno je 15 edukativnih videozapisa, pri čijoj se izradbi surađivalo i s četirima hrvatskim knjižnicama koje provode digitalizaciju građe.

Nastavljen je rad na projektu *Čitam lakše! – digitalna građa lagana za čitanje* koji je posvećen povećanju pristupačnosti digitalnih sadržaja osobama s teškoćama čitanja i omogućivanja lakšega čitanja digitalnih sadržaja iz zbirke NSK. Povećan je broj sadržaja digitalne građe NSK prilagođenih i učinjenih pristupačnijima za osobe s disleksijom i drugim teškoćama čitanja. Ti su sadržaji dostupni na portalu Digitalne zbirke NSK u posebnoj zbirci *Građa lagana za čitanje*.

Organiziran je i održan Trinaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata (D-fest) – skup posvećen digitalizaciji kulturne i znanstvene baštine, sustavima za upravljanje digitalnom građom, digitalnim proizvodima i uslugama te promidžbi digitalizacijskih projekata. Skup je održan 16. i 17. svibnja 2024. godine, a sudjelovalo je 159 sudionika te je održano 29 izlaganja i dvije radionice.

U sklopu međunarodne suradnje radilo se u Stalnome odboru IFLA-ine Sekcije za novine i ostale informativne medije (IFLA *News Media Section*) u ulozi predsjednice Sekcije. Radilo se na sudjelovanju u otvorenim pozivima zajednici za arhiviranje weba u sklopu International Internet Preservation Consortium Membership Engagement Portfolia. Nastavila se suradnja s Europeanom o pitanjima povezanim s digitalizacijom, dostupnošću i vrednovanjem digitalne građe te se sudjelovalo u radu Europeanine Radne grupe za djela nedostupna na tržištu (European Out of Commerce Works Working Group) i European Impact Community, Steering Group.

Edukacija i promidžba

Iz područja rada Centra održano je nekoliko pozvanih predavanja na visokim učilištima, više radionica i niz konzultacija. U sklopu CSSU-a održano je pet tečajeva o autorskom pravu i trajnoj pohrani digitalne građe u knjižnicama. Objavljen je jedan stručni rad i nekoliko priloga. U sklopu provedbe prakse studenata knjižničarstva u NSK provedena je edukacija studenata knjižničarstva s Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Usluge i sadržaji Digitalne zbirke NSK predstavljeni su na izlaganjima na hrvatskim i međunarodnim skupovima. U suradnji s Uredništvom Portala NSK radilo se na promidžbi digitalnih sadržaja i usluga na portalima, u medijima i na profilima NSK na društvenim mrežama.

Matična djelatnost za digitalne knjižnice i zbirke

U 2024. godini najveći dio aktivnosti odnosio se na uključivanje knjižnica, edukaciju i slanje digitalne građe u sustav e-Kultura, uspostavljen u sklopu projekta *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine*. Do kraja 2024. godine u sustav e-Kultura registrirano je 37 knjižnica.

Provedena su dva prva stručna nadzora u dvjema knjižnicama radi utvrđivanja ispravnosti djelovanja digitalnih knjižnica i zbirki. Nastavilo se s radom na snimci stanja u području digitalizacije i upravljanja digitalnom građom u hrvatskim knjižnicama. U suradnji s voditeljicama nacionalnih matičnih razvojnih službi za narodne i školske knjižnice te voditeljicom nacionalne matične djelatnosti za visokoškolske i specijalne knjižnice, organizirani su sastanci za matične razvojne službe o temama povezanim s digitalnim knjižnicama i zbirkama te digitalnom građom. Radilo se na savjetodavnoj pomoći i komunikaciji s voditeljima matičnih razvojnih službi svih vrsta knjižnica i knjižničarima o svim područjima upravljanja digitalnim knjižnicama i zbirkama.

Izrađen je prijedlog *Plana digitalizacije građe u javnim knjižnicama* i upućen na daljnji postupak.

3.1.3. Akademski centar i stalno stručno usavršavanje knjižničara

Aktivnosti Akademskoga centra i stalnoga stručnog usavršavanja knjižničara obuhvaćaju provedbu strukturiranoga programa stručnoga usavršavanja knjižničara i informacijskih stručnjaka na nacionalnoj i institucionalnoj razini te koordinaciju CSSU-a i Zbirke za knjižničarstvo. Redoviti poslovi obuhvaćaju i organizaciju praktičnoga rada za studente knjižničarstva, informacijskih i komunikacijskih znanosti te suradnju na programima međunarodne razmjene studenata i stručnjaka iz navedenih područja.

Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj (CSSU)

Tečajevi CSSU-a namijenjeni su knjižničarima iz svih vrsta knjižnica, studentima knjižnične i informacijske znanosti te arhivskoj i muzejskoj zajednici.

Djelovanje CSSU-a za 2024. godinu omogućeno je na temelju sredstava za programe javnih potreba u kulturi Ministarstva kulture i medija te resursima koje osigurava NSK. Elektroničko

izdanje godišnjega programa izobrazbe javno je dostupno na mrežnome mjestu <http://cssu.nsk.hr>.

Redoviti program stalnoga stručnog usavršavanja

Godišnji program za 2024. godinu strukturiran je u devet osnovnih modula te sadrži ukupno 85 različitih edukacija u organizaciji CSSU-a.

Osim osnovnih tečajeva, polaznici mogu izabrati i tečajeve Sveučilišnoga računskog centra (Srce), čiji je program dostupan na mrežnoj stranici CSSU-a. Redovito se distribuiraju elektroničke novosti s pregledom tečajeva CSSU-a. Redovito se osuvremenjuje Adresar elektroničkih adresa predavača i suradnika kao i mrežna stranica CSSU-a.

Program za 2024. godinu sadržao je četiri e-tečaja. Riječ je o fleksibilnome obliku edukacije u kojem polaznik samostalno upravlja procesom učenja jer se e-tečaju može pristupiti s bilo kojega mjesta i u bilo koje vrijeme. Time se povećava dostupnost edukacija i potiče usvajanje digitalnih kompetencija. E-tečajevi su za polaznike besplatni i dostupni putem sustava za e-učenje Sveučilišnoga računskog centra Sveučilišta u Zagrebu (Srce) Moodle u društvu – MoD.

Tijekom godine ostvarena su tri oblika edukacija: tečajevi, odnosno radionice u fizičkome prostoru, mrežni seminari i e-tečajevi.

CSSU je u ovome razdoblju ostvario 178 sati edukacije. Održano je 68 edukacija: 41 mrežni seminar i 23 tečaja u fizičkome prostoru te su tijekom godine za polaznike bila otvorena četiri e-tečaja. Broj dostupnih e-tečajeva ostao je isti u odnosu na prethodnu godinu, dok je broj održanih mrežnih seminara bio manji (2023. – 44 mrežna seminara, 2024. – 41 mrežni seminar). Međutim, zbog pojačanoga zanimanja polaznika povećao se broj tečajeva, odnosno radionica u fizičkome prostoru (2023. – 19 tečajeva, 2024. – 23 tečaja). (Slika 4. u poglavlju 8. PRILOZI)

Tijekom 2024. godine u programima CSSU-a sudjelovalo je 3382 polaznika, od kojih najviše iz školskih knjižnica (35,6 posto), nakon čega slijede narodne (32,7 posto), visokoškolske (14,5 posto), specijalne (7,7 posto) i NSK (5,2 posto). U kategoriji *Ostali* (polaznici iz muzeja, arhiva i sl.) je 3 posto polaznika. Za 1,3 posto polaznika nije poznata ustanova zaposlenja.

U usporedbi s brojem polaznika u 2022. i 2023. godini vidljivo je smanjenje broja polaznika e-tečajeva (2023. – 147 polaznika, 2024. – 32 polaznika), ali se povećao broj polaznika tečajeva u fizičkome prostoru i mrežnih seminara (tečajevi: 2023. – 348 polaznika, 2024. – 418 polaznika; mrežni seminari: 2023. – 2599 polaznika, 2024. – 2932 polaznika). Takav se rezultat može pripisati postupnom povratku edukacija u fizičke prostore i povećanom zanimanju polaznika za takav oblik edukacija, odnosno kraće formate uživo, poput mrežnih seminara. (Slika 5. u poglavlju 8. PRILOZI)

U 2024. godini došlo je do promjene trendova u pohađanju trajne izobrazbe, pri čemu je uočljiv porast udjela polaznika iz narodnih, visokoškolskih i specijalnih knjižnica te NSK u ukupnome broju polaznika, dok je smanjen udio polaznika iz školskih knjižnica i kategorije *Ostali*.

Mrežni portal CSSU-a

Mrežni portal CSSU-a dostupan je na mrežnome mjestu <http://cssu.nsk.hr>. Portal sadrži informacije o izvorima i novostima u području obrazovanja i stručnoga usavršavanja, pregled novosti i događanja povezanih s aktivnostima CSSU-a, integrirani sadržaj o novim tečajevima

Srca, otvorene obrazovne sadržaje u izboru, slobodan pristup e-izdanjima CSSU-a (izvješćima, znanstvenim publikacijama i sl.), informacije o programu studentske prakse kao i mogućnostima razvoja stručne i znanstvene karijere. Posjetitelji se mogu prijaviti kako bi besplatno primali novosti o edukacijama CSSU-a.

Cjeloživotno učenje knjižničara i planiranje karijere

Potvrde o pohađanju programa izražene u bodovima CEU i postignutoj razini kompetencija polaznicima izdaje CSSU radi bilježenja postignutoga učenja i usavršavanja. Priređeno je i izdano pet kumulativnih potvrda o aktivnostima stručnoga usavršavanja radi izbora u više stručno zvanje.

Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj

Projekt *Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj* temelji se na upisniku koji na jednome mjestu obuhvaća podatke i procese povezane sa stjecanjem knjižničarskih zvanja svih knjižničara u Republici Hrvatskoj – od ulaska u struku i polaganja stručnoga ispita do napredovanja u viša stručna zvanja, a u skladu s mjerilima propisanim Pravilnikom o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u knjižničarskoj struci (NN 107/21). Tijekom 2024. godine dovršena je mogućnost dinamičkoga prikaza grafikona koji pokazuje rezultate tražilice na mrežnome portalu te je implementirana mogućnost preuzimanja grafikona u PDF obliku. Unaprjeđen je prikaz grafikona i prikaz preuzetoga PDF oblika. Administrativno sučelje prilagođeno je tako da omogućuje upravljanje sadržajem na cijelome portalu, a poboljšane su i njegove funkcionalnosti, uključujući mogućnosti pretraživanja i pohranjivanja podataka te mogućnost pomoći kod zaboravljene lozinke.

Sustav *Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj* predstavljen je na sastanku Stručnoga vijeća voditelja i stručnih suradnika županijskih matičnih razvojnih službi za narodne i školske knjižnice u NSK.

Podatci o knjižničarskim zvanjima na području Hrvatske sustavno se prikupljaju i bilježe u sustav *Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj*. Neprekidno se provodi testiranje i optimiziranje sustava te praćenje kvalitete.

Zbirka za knjižničarstvo

Zbirka za knjižničarstvo nalazi se u slobodnome pristupu građi te služi i kao priručna zbirka CSSU-a za potrebe stalnoga stručnoga usavršavanja i cjeloživotnoga učenja. U Zbirci se odabiru, prikupljaju, pripremaju i daju na korištenje stručna djela iz područja knjižničarstva te informacijskih i komunikacijskih znanosti. Zbirka okuplja više od tri tisuće naslova omeđenih publikacija u slobodnome pristupu građi te više od četrdeset hrvatskih i inozemnih časopisa. Tijekom 2024. godine pribavljeno je 39 naslova hrvatskih i inozemnih knjiga, a redovito je pristiglo 55 sveščića serijskih publikacija. Posuđeno je 79 jedinica građe za korištenje u čitaonici i izvan NSK.

Studentska praksa u 2024. godini

Osim prakse u prostoru NSK, uključen je i *online* model studentske prakse, tijekom koje su studenti dobivali zadatke koje je bilo moguće odraditi od kuće. Studenti su također imali

mogućnost prijave na mrežne seminare CSSU-a. Poslovi povezani s organizacijom i koordinacijom studentske prakse uključivali su izradbu uputa studentima za odrađivanje stručne prakse na daljinu, izradbu izvješća o održanoj studentskoj praksi, usklađivanje, komunikaciju i dogovor s voditeljima studentske prakse i studentima kao i vođenje dokumentacije o studentskoj praksi.

Studentsku praksu u NSK ostvarilo je 11 studenata. Ostvareno je 1040 sati praktičnoga rada. (Tablica 4. u poglavlju 8. PRILOZI)

Interne edukacije za zaposlenike NSK

U skladu sa strateškim ciljem osnaživanja kapaciteta NSK organizacijom edukacija za zaposlenike, tijekom 2024. godine održana su dva mrežna seminara tematski povezana s uporabom alata za grafički dizajn Canva u knjižničnome okružju, na kojima su sudjelovala 52 polaznika. Interna predstavljanja konferencija na kojima su sudjelovali djelatnici iz NSK održana su tijekom godine *online* u trima terminima, a sudjelovao je 271 polaznik.

Erasmus+

U organizaciji Akademskoga centra ostvarena je suradnja u sklopu programa *Erasmus+* prilikom posjeta i stručne izobrazbe knjižničarke iz Nacionalne knjižnice Češke Republike. Za posjet je pripremljen program aktivnosti. Redovito se odgovaralo na pristigle upite o programima mobilnosti za 2025. godinu.

3.2. ODJEL ZA NABAVU I IZGRADNJU ZBIRKI

Nabava i politika izgradnje fondova/zbirki NSK određena je njezinom dvojnomo zadaćom – nacionalne knjižnice Republike Hrvatske i središnje knjižnice Sveučilišta u Zagrebu. NSK tradicionalno izgrađuje svoje opće i posebne fondove knjižničnom građom u svim analognim i digitalnim pojavnostima svim oblicima nabave – obveznim primjerkom, kupnjom, zamjenom i darom u skladu s Planom rada NSK za 2024. godinu koji je temeljen na ciljevima *Strategije razvoja NSK* i *Akcijskome planu*. U Odjelu je zaposleno 18 djelatnika, a četiri su radna mjesta bila upražnjena.

Redoviti poslovi

Redovite aktivnosti Odjela sastojale su se u prihvatu građe, njezinu odabiru, označivanju vlasništva građe, opremanju zaštitnim barkodom, inventarizaciji, signiranju pristigle građe u sustavu *numerus currens*, izradbi preliminarnoga zapisa, zapisa o posjedovanju, zapisa o primjerku, sustavnoj kontroli/reklamaciji potpunosti pristizanja građe i njezinu usmjeravanju na pripadajuće lokacije kao i suradnji s drugim Odjelima te nakladnicima, kulturnom, stručnom i znanstvenom zajednicom.

Nastavljen je proces usklađene nabave koji je uključivao NSK i knjižnice svih sastavnica Sveučilišta u Zagrebu radi racionalizacije troškova nabave građe, izbjegavanja nepotrebna podvostručavanja publikacija, popunjavanja značajnih praznina u fondovima, informiranja

korisnika o raspoloživosti građe, osiguravanja dostupnosti, izgradnje sveučilišnih zbirki i analize korištenja nabavljene građe.

Djelatnici Odjela sudjelovali su u različitim stručnim povjerenstvima i radnim grupama, razvojnim aktivnostima povezanim s Integriranim knjižničnim sustavom i Digitalnom knjižnicom NSK, a prema mogućnostima sudjelovali su i na hrvatskim i međunarodnim konferencijama.

Razvojni programi

Provedena su četiri projekta u 2024. godini, i to *Zamjena publikacija – sinergija različitih jezika, kulture i znanosti; Knjižnica Ljudevit Gaj u Donjoj Lastvi: čuvar nacionalnog identiteta hrvatskog naroda u Crnoj Gori, E-praktikum za nakladnike: obvezni primjerak digitalne građe i Pristup vrednovanju i razvoj metodologije za vrednovanje zbirki Jugoslavica u hrvatskim sveučilišnim knjižnicama*. Pripremljeni su i prijedlozi triju programa za 2025. godinu: *Zamjena publikacija – sinergija različitih jezika, kulture i znanosti*, nastavak programa *Knjižnica Ljudevit Gaj u Donjoj Lastvi: čuvar nacionalnog identiteta hrvatskog naroda u Crnoj Gori* i *Vrednovanje zbirki Jugoslavica u sveučilišnim i znanstvenim knjižnicama*.

U suradnji s Hrvatskim knjižničarskim društvom, Komisijom za nabavu knjižnične građe i međuknjižničnu posudbu organiziran je 5. stručni skup *Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirki: Upravljanje revizijom i otpisom*.

3.2.1. Nacionalna zbirka *Croatica*

Nacionalna zbirka *Croatica* izgrađivala se sustavnim prikupljanjem hrvatske knjižne i neknjižne građe na svim medijima, i to dostavom obveznoga primjerka propisana Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti i Pravilnikom o obveznom primjerku prema kojem su hrvatski nakladnici dužni dostavljati NSK o svojem trošku četiri primjerka knjiga, časopisa i zbornika koji nisu financirani ili sufinancirani javnim sredstvima, od kojih NSK u svoj fond pohranjuje dva primjerka, a po jedan primjerak šalje sveučilišnim knjižnicama u Splitu i Mostaru. Knjige, časopise i zbornike koji su financirani ili sufinancirani javnim sredstvima, nakladnici su dužni dostaviti u devet primjeraka, od kojih dva ostaju u NSK, a po jedan primjerak šalje se sveučilišnim knjižnicama u Splitu, Puli, Rijeci, Osijeku, Zadru i Mostaru te opće-znanstvenoj knjižnici u Dubrovniku.

Obvezni primjerci mrežne građe dostavljeni u NSK pohranjivali su se i bili dostupni u sustavima Digitalne knjižnice NSK u skladu s propisima kojima se uređuju autorska i srodna prava.

Zbirka *Croatica* upotpunjivala se i kupnjom, zamjenom i darom. Obilježja su nacionalne zbirke točnost, sveobuhvatnost i potpunost obveznoga primjerka (sustavni nadzor i kontrola pristizanja), nabava građe *Croatica* objavljene u inozemstvu (inozemna *Croatica*), popunjavanje praznina u fondu (stara *Croatica*) i potpora izgradnji posebnih (sadržajnih) zbirki.

Zbirka inozemne *Croatice*

Bitan dio zbirke *Croatica* čini Zbirka inozemne *Croatice* (ZIC) sa zadaćom okupljanja djela hrvatskih autora objavljenih izvan granica Republike Hrvatske, djela inozemnih autora s temom Hrvata i Hrvatske te djela na hrvatskome jeziku objavljena u inozemstvu. Građa se najvećim dijelom pribavljala darom, zamjenom i/ili ciljanom kupnjom odabranih naslova. Suradnja s novim darovateljima i suradnicima proširivala se te su se adresari udruga/društava/autora popunjavali novim podacima. Tijekom godine radilo se na razvoju mrežne stranice Zbirke te je izrađena vremenska crta koja opisuje povijesni tijek razvoja Zbirke i bilten prinova.

Prema mogućnostima sudjelovalo se na predstavljanjima knjiga autora hrvatskih korijena koji djeluju izvan Republike Hrvatske, u ocjenjivačkim povjerenstvima i promidžbi hrvatskih autora u inozemstvu.

U suradnji s Institutom za migracije i narodnosti i Hrvatskom maticom iseljenika organizirana je izložba u NSK *Udžbenici i priručnici hrvatske nastave u inozemstvu u 20. stoljeću* te održano predavanje o Zbirci na istoimenoj konferenciji.

Za Zbirku je nabavljeno 542 nova naslova i primjeraka knjiga te 26 naslova časopisa i novina u 243 svešćića/brojeva.

Izgradnja i upravljanje fondom/zbirkama

Obvezni primjerak

U skladu s Planom rada NSK za 2024. prihvat građe u svim analognim i digitalnim pojavnostima obveznoga primjerka u zbirku *Croatica* za 2024. godinu iznosi 51 197 jedinica građe, a od toga:

- 7443 naslova, odnosno 14 766 primjeraka omeđenih publikacija, od čega 1184 pripadaju sitnomu tisku
- 3525 uvezanih svezaka serijskih publikacija (časopisa i novina), odnosno 30 420 svešćića/brojeva
- 276 jedinica nota, plakata, zemljopisnih karata i atlasa, razglednica, grafičkih mapa i sl.
- 906 jedinica zvučne glazbene građe – CD-a, DVD-a, digitalnih zvučnih zapisa i gramofonskih ploča
- 491 jedinica građe na e-prijenosnome mediju
- 1293 primjerka posebne knjižne građe – 776 tiskanih disertacija, 215 disertacija na CD-u, 15 na USB-u i 287 tiskanih magistarskih radova. Tablica 1. Obvezni primjerak u 2024. godini.

Digitalna zbirka *Croatica* – za obvezni primjerak sustava Digitalne knjižnice NSK na mrežnome mjestu <https://digitalna.nsk.hr> izrađeni su metapodatci i unesene datoteke za:

- 741 e-knjigu
- 1964 svešćića e-časopisa
- 2316 e-članaka

- 98 naslova, odnosno 8038 arhiviranih primjeraka integrirajuće građe.

Tablica 1. Obvezni primjerak u 2024. godini.

Obvezni primjerak na materijalnim nositeljima	Ostvareno 2023.	Planirano 2024.	Ostvareno 2024.	Usporedba 2023./2024.
Omeđene publikacije	14 254	14 000	14 766	(+ 4 %) ↗
Neomeđene publikacije	26 027	25000	30 420	(+ 17 %) ↗
Note, plakati, karte, razglednice i sl.	404	300	276	(– 32%) ↘
Zvučna glazbena građa	727	600	906	(+ 25 %) ↗
Građa na e-prijenosnome mediju	858	100	491	(– 43 %) ↘
Online obvezni primjerak	Ostvareno 2023.	Planirano 2024.	Ostvareno 2024.	Usporedba 2022./2023.
E-knjige	382	450	741	(+ 94 %) ↗
E-članci	691	1000	2316	(+ 335 %) ↗
E-časopisi	1396	1500	1964	(+ 41 %) ↗
Integrirajuća građa	98 naslova / 8038 arhiviranih podataka	130 naslova	161 naslov / 8322 arhivirana podatka	(+ 3 %) ↗
E-ocjenski radovi	33 754	35 000	33 260	(– 2 %) ↘

Broj prihvata građe obveznoga primjerka na materijalnim nositeljima, osim serijskih publikacija, veći je u odnosu na prethodnu godinu zbog veće nakladničke produkcije u 2024. godini.

Serijske publikacije

Časopisi

U 2024. godini pristiglo je 1085 naslova (tekućih) hrvatskih časopisa, uključujući i sitni tisak, a ukupno 16 033 sveščića (unikata i arhivskih primjeraka) uvezanih u 1561 mapu. Radi potpunosti fonda svakodnevno se obavlja kontrola i reklamiranje nepristiglih brojeva časopisa. Ostali poslovi povezani s časopisima uključuju odabir i odvajanje građe u sitni tisak i *Hrvatsku nacionalnu bibliografiju*, *Niz B-članci* u koju je proslijeđeno 620 sveščića hrvatskih znanstveno-stručnih časopisa.

Novine

Prethodne je godine zaprimljeno 203 tekućih naslova hrvatskih novina (tri nova naslova) i 14 387 sveščića (unikata i arhivskih primjeraka) u uvezanih u 1964 mape.

U usporedbi s 2023. godinom, primijećen je blaži porast naslova u tiskanome izdanju.

Skupno izvješće za ostale vrste građe

Od neknjižne građe, koja obuhvaća note, plakate, zemljopisne karte i atlase, razglednice, izvorne grafičke mape i ostalu građu, pristigle su 276 jedinice građe, i to 36 primjeraka zemljopisnih karata, šest atlasa, 233 primjeraka tiskanih nota i jedan plakat.

Od zvučne glazbene građe pristiglo je 906 jedinica, od kojih 435 primjerka CD-a, 132 primjerka gramofonskih ploča, osamnaest primjeraka DVD-a i 317 primjeraka zvučnih zapisa, dva USB-a i dvije zvučne kasete.

Od građe na e-prijenosnome mediju pristigla je 491 jedinica građe – 469 primjeraka CD-a i 22 kompleta.

U Odjelu za obradu građe provedeno je 14. pobiranje vršne domene .hr koje je trajalo od 22. do 30. prosinca 2024. godine. Inicijalni popis aktivnih domena koji je dostavio CARNET iznosio je 134 506 domena. U odnosu na 2023. godinu, broj aktivnih domena povećao se, i to 2023. – 128 941, a 2024. – 134 506.

Pobiranjem je preuzeto 16,9 TB sadržaja koji je spremljen u WARC obliku i zauzima 9,7 TB diskovnog prostora.

Predakcesijski i akcesijski poslovi

Signirano je 15 006 jedinica građe (za sve oblike nabave), izrađeno je 4271 preliminarni zapis, 24 337 zapisa o posjedovanju i 22 596 zapisa o primjerku. Reklamirano je 1500 naslova.

U suradnji s Ministarstvom kulture i medija izdano je 2350 potvrda o dostavi obveznoga primjerka, čime nakladnici/izdavači mogu ostvariti potporu resornoga Ministarstva za nove naslove.

Tijekom godine pristiglo je i proslijeđeno na obradu 776 tiskanih disertacija, 230 primjeraka na e-prijenosnome mediju (CD i USB) te 287 tiskanih magistarskih radova.

Na temelju ugovora sa Sveučilištem u Zagrebu pristiglo je i proslijeđeno 600 disertacija u Rektoratsku zbirku – zbirku Sveučilišta u Zagrebu koja je u trajnoj pohrani u NSK.

Distribucija obveznoga primjerka

Tijekom 2024. godine redovito se distribuirala građa pristigla obveznim primjerkom u Zakonom propisane sveučilišne i znanstvene knjižnice. Svaka je pošiljka popraćena popisima jedinica građe. Tako je razvrstano, popisano, spakirano i odaslano 520 kutija sa 61 073 jedinice raznovrsne knjižnične građe, ukupne težine 20 440 kilograma.

Revizija i otpis knjižnične građe u hrvatskim knjižnicama

Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti i Pravilnikom o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe prema kojima su sve knjižnice dužne dostaviti revizijske popise na uvid nadležnoj matičnoj službi u Hrvatskome zavodu za knjižničarstvo na odobrenje i mogući odabir za fond NSK, u 2024. godini pristiglo je 113 otpisa s 50 142 naslova. Pregledano je 50 142 zapisa te je s ponuđenih popisa za fond NSK odabrano 1296 jedinica. Tako je u NSK pristiglo 1165 naslova hrvatskih knjiga i serijskih publikacija – unikata, arhivskih primjeraka i dubleta, od kojih su neki odabrani za zamjenu.

Kupnja, zamjena i dar

Kupnjom, zamjenom i darom za opće i posebne fondove/zbirke pribavljeno je 3046 jedinica građe.

Kupnja

U skladu s raspoloživim financijskim sredstvima u 2024. godini za izgradnju zbirke kupljene su 543 jedinice građe za opće i posebne fondove te usklađenu nabavu. Kupljeno je 377 naslova hrvatskih i inozemnih knjiga, 117 rukopisnih nota, četrnaest karata, osam grafika, četiri crteža, tri tiskane note i četiri naslova inozemnih časopisa u 20 svešćića.

Zamjena

Zamjena publikacija sa srodnim profilom knjižnica oblik je međunarodne kulturne suradnje i jedan od načina pribavljanja inozemne knjige. Program zamjene knjižnične građe organiziran je na temelju njezine uzajamne vrijednosti. U bazu viškova knjiga ove je godine upisano 1313 naslova koji se koriste za zamjenu s inozemnim knjižnicama ili se nude na dar matičnim županijskim knjižnicama. Na temelju popisa viškova knjiga (popisi 156 – 159, a svaki nudi 500 naslova), knjižnice odabiru naslove za izgradnju svojih zbirki. U prethodnoj su godini popisi poslani u sve nacionalne i sveučilišne knjižnice u svijetu s kojima je NSK u sustavu zamjene te hrvatske sveučilišne, visokoškolske, specijalne i gradske knjižnice kojima je građa ponuđena na dar.

U zamjenu je poslano 1728 jedinica građe, i to 693 knjige i 2455 svešćića novina i časopisa, dok su u NSK zamjenom pristigle 442 jedinice građe, od čega 408 knjiga, jedan CD, 39 naslova časopisa uvezanih u 31 svezak i dva neuvezana svešćića.

Svake godine NSK potiče suradnju s hrvatskim nakladnicima kako bi promicala vrijednost hrvatske knjige i hrvatskih pisaca. Za potrebe nabave knjiga za sustav međunarodne zamjene publikacija NSK dobiva sredstva od Ministarstva kulture i medija za program *Zamjena publikacija – sinergija različitih jezika, kulture i znanosti*. Kupljeno je 154 naslova knjiga, od kojih su neke nabavljene u više primjeraka, te 15 naslova časopisa.

Dar

U skladu sa svojom nabavnom politikom NSK prihvaća darove drugih knjižnica i ustanova te pojedinaca iz zemlje i inozemstva. Tako je u 2024. godini u NSK darom pristigla 2061 jedinica građe, i to 1747 knjiga, tri atlasa, 46 CD-a, pet crteža, četiri grafike, sedam gramofonskih ploča, jedna karta, tri rukopisne note, 85 tiskanih nota, dvije grafičke mape, jedan plakat, 77 naslova časopisa uvezanih u 155 svezaka i dva neuvezana svešćića.

Na temelju popisa viškova knjiga poslano je na dar hrvatskim gradskim, fakultetskim i srodnim ustanovama 260 knjiga.

Od darova i otpisa nadopunjuje se zbirka *Croatica*, uključujući arhivski primjerak, primjerak za korištenje i dublete.

Ponuda je svih vrsta građe u zamjeni ograničena, a prihvata radio se u skladu s ponudama.

Tablica 2. Kupnja, zamjena i dar u 2024. godini.

Vrsta nabave	Ostvareno 2023.	Planirano 2024.	Ostvareno 2024.	Usporedba 2022./2023.
Kupnja (knjige)	365	350	377	(+ 3 %)
Kupnja (ostalo)	42	50	166	(+ 395 %)
Zamjena (knjige)	176	300	408	(+ 231 %)

Zamjena (ostalo)	89	50	34	(– 38 %)
Dar (knjige)	3027	2300	1747	(– 58 %)
Dar (ostalo)	720	900	314	(– 44 %)

3.2.2. Sveučilišna zbirka

Tiskana građa

Općežnanstveni fond Sveučilišne zbirke i Referentna zbirka kao potpora sveučilišnoj ulozi NSK izgrađuju se nabavom hrvatske i inozemne znanstvene i stručne građe te tiskanih informacijskih izvora usmjerenih na obrazovne, znanstvene i istraživačke aktivnosti na Sveučilištu u Zagrebu kao i na širu znanstvenu zajednicu. Ciljevi su nabava ključnih izvora iz svih područja ljudske znanosti, kulture i civilizacije, nabava ispitne literature i referentnih izvora (općih i prema pojedinim područjima znanosti) procesom usklađene nabave i osiguravanje pristupa raznovrsnim relevantnim e-izvorima bitnima za pojedine znanstvene djelatnosti.

Za potrebe Sveučilišne zbirke i procesa usklađene nabave kupljeno je više knjiga, a u skladu s iskazanim potrebama i financijskim mogućnostima. Nabava tiskane građe provodila se u suradnji s Odjelom korisničkih službi i Hrvatskih zavodom za knjižničarstvo.

E-izvori

Nabava inozemnih časopisa i baza podataka provedena je u Odjelu korisničkih službi, a poslovi su obuhvaćali utvrđivanje najpovoljnijih uvjeta za pretplatu, pregovaranje, prikupljanje i analizu potreba za pretplatom na nove elektroničke izvore, praćenje statistike korištenja, edukacije, pružanje usluga korisničke potpore (*help desk*) za osiguravanje pristupa sadržajima te održavanje Portala elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu na mrežnome mjestu <http://baze.nsk.hr>. Podrobni podatci nalaze se u dijelu Izvješća o radu za Odjel korisničkih službi.

3.3. ODJEL ZA OBRADU GRAĐE

U Odjelu za obradu građe provodi se deskriptivna obrada inozemnih knjiga, tiskanih doktorskih disertacija, obveznoga primjerka hrvatskih serijskih publikacija, inozemnih serijskih publikacija, obveznoga primjerka sitnoga tiska i mrežne građe te sadržajna obrada cjelokupnoga općeg fonda NSK. Odjel je središte normativnoga nadzora nad normativnom bazom imena, UDK oznakama, predmetnim sustavom NSK i sustavom za žanr ili oblik NSK. U Odjelu se provode poslovi redaktora podataka u Integriranome knjižničnom sustavu (nadzor nad standardiziranom uporabom podataka, organizacija usklađivanja zapisa, izrada procedura za rad u bazama podataka NSK i ostalih članica sustava).

Redoviti i razvojni programi usklađeni su s Planom rada NSK za 2024. godinu koji je temeljen na ciljevima *Strategije razvoja NSK* i *Akcijskome planu*. U Odjelu je zaposleno 39 djelatnika.

Redoviti poslovi

Uz temeljnu djelatnost deskriptivne i sadržajne obrade različitih vrsta građe na analognim i digitalnim medijima, u Odjelu se pratio razvoj normi iz područja bibliografske kontrole i primjena formata MARC 21 za bibliografske i normativne podatke. Radilo se na daljnjoj izgradnji Predmetnoga sustava NSK, Žanrovskega sustava NSK i Normativne baze UDK oznaka. Održavala se potpuna inačica tablica UDK na hrvatskome jeziku koja je preko platforme Hrvatski UDK *Online* (<http://hr.udc-hub.com/hr/login.php>) dostupna za korištenje svim knjižnicama u Hrvatskoj i koristi je 505 registriranih članova (knjižnice, studiji informacijskih znanosti i dr.).

Nastavljena je suradnja s međunarodnim tijelima – UDK Konzorcij (Hrvatski UDK *Online*), IIPC Konzorcij (The International Internet Preservation Consortium) i VIAF (Virtual International Authority File).

U Odjelu su se uređivali i održavali portali Katalogizacija i klasifikacija (<http://katalogizacija.nsk.hr>), Normativa baza UDK (<http://udk.nsk.hr/index.php?id=pocetna>), Predmetni sustav NSK (<http://ps.nsk.hr>) i HAW (<http://haw.nsk.hr>). Radilo se na poslovima povezanim s Integriranim knjižničnim sustavom i Digitalnom knjižnicom NSK.

Radilo se na redakciji podataka u Integriranome knjižničnom sustavu radi pripreme podataka za prelazak u novi knjižnični sustav (analiza bibliografskih podataka, priprema za ispravak i distribucija ispravaka bibliografskih zapisa u NSK).

Koordiniran je prijepis podataka s digitaliziranih listića abecednoga kataloga u bibliografsku bazu NSK, u koji je bilo uključeno dvanaest knjižničara iz više odjela.

U Odjelu je provedeno 14. harvestiranje .hr domene.

Nastavljena je suradnja s narodnim knjižnicama u sklopu projekta *Zavičajne zbirke weba*. Radi unaprjeđenja prikaza, pregledavanja i pretraživanja sadržaja HAW-a radilo se na nadogradnji istoimena portala, testiranju novih alata i razvoju novih aplikacija za upravljanje zbirkama weba.

Na portalu HAW-a objavljene su nove tematske zbirke: *Poznati Virovitičani*, *Viktor Žmegač*, *Arsen Dedić*, *Dražen Petrović*, *Dinko Šimunović*, *Ri rock*, *Karolina Riječka*, *Olimpijske igre*, *Izbori za Europski parlament 2024.* i *Izbor zastupnika za Hrvatski sabor*.

HAW je redovito sudjelovao u prikupljanju sadržaja i izgradnji kolaborativnih zbirki u sklopu programa IIPC-a.

Djelatnici su sudjelovali s izlaganjima na 27. seminaru Arhivi, knjižnice, muzeji, 49. skupštini Hrvatskoga knjižničarskog društva, konferenciji *THECUC 2023: Digitalna transformacija visokog obrazovanja: inovacije za budućnost učenja i poučavanja*, IPC Web Archiving Conference (WAC) i General Assembly (GA).

Održavali su radionice u sklopu redovitih godišnjih edukacija za sudionike Integriranoga knjižničnog sustava, tečajeve u Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara te edukacije za nove djelatnike, studente i druge polaznike.

Djelatnici su sudjelovali u radu više povjerenstava, radnih grupa, komisija te programskih i organizacijskih odbora te su nazočili edukativnim radionicama i tečajevima. Sudjelovali su i u

radu Hrvatskoga knjižničarskog društva, posebno putem Komisije za katalogizaciju i Komisije za sadržajnu obradu i pristup (Sekcija za bibliografsku kontrolu).

Obavljala se obrada, prihvata i pohrana *online* obveznoga primjerka mrežnih stranica, e-serijske građe i e-knjiga u sustavima Digitalne knjižnice NSK i eOP. Broj metapodataka znatno je povećan u odnosu na 2023. godinu.

Broj novih zapisa u bibliografskoj bazi NSK iznosi 6023, od kojih 5427 za knjige (2023. – 8649) i 596 za serijske publikacije (2023. – 547).

Izmijenjeno je 8542 bibliografska zapisa (2023. – 2590), od kojih 5758 za knjige (2023. – 794) i 2784 za serijske publikacije (2023. – 1796).

U bibliografskoj bazi sadržajno je obrađeno 13 272 novih bibliografskih jedinica (2023. – 14 439), izmijenjeno 3222 (2022. – 3502) i ujednačeno 4456 bibliografskih jedinica (2023. – 6959).

U normativnoj bazi izrađeno je 877 zapisa za nove predmetne i žanrovske oznake (2023. – 891), dok ih je izmijenjeno 1269 (2023. – 2061). Za osobe, korporativna tijela, sastanke i naslove izrađeno je 11 000 novih zapisa u normativnoj bazi (2023. – 14 575), dok ih je izmijenjeno 9157 (2023. – 7193).

Izrađeno je 3706 zapisa o posjedovanju (2023. – 3078), od kojih 2528 za omeđene jedinice građe (disertacije i sitni tisak) (2023. – 2418) i 1178 za serijske publikacije (2023. – 446). Izrađeno je i 2528 zapisa o primjerku (2023. – 2418).

Razvojni programi

Projekt Razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima – u projektu *Razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima (Pravilnik KAM)* djelatnici Odjela sudjelovali su kao članovi Stalnoga odbora, Radne grupe za smjernice i primjere te Tehničke radne grupe za izradu i održavanje ontologije Pravilnika KAM. Izrađeni su dodatni materijali za potporu primjeni Pravilnika (opće smjernice i primjeri opisa) i testna inačica ontologije Pravilnika. Izrađene su radne inačice aplikacijskih profila NSK za opis agenata, fondova (ostavština) i glazbene građe. Djelatnici su sudjelovali u aktivnostima diseminacije rezultata i predstavljanja Pravilnika KAM.

Sustav eOP – dosadašnji način dostave digitalnoga obveznog primjerka putem obrazaca na mrežnoj stranici Hrvatskoga arhiva weba zamijenjen je suvremenim informacijskim sustavom za dostavu digitalnoga obveznog primjerka (sustav eOP). Namijenjen je nakladnicima koji objavljuju digitalne publikacije poput e-knjiga, zvučnih knjiga, e-serijskih publikacija, glazbene i zvučne građe u digitalnome obliku, digitalne kartografske građe i sličnih materijala, a koji su obvezni dostavljati obvezni primjerak u skladu sa Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti i Pravilnikom o obveznom primjerku. Rad u sustavu počeo je u srpnju 2024. godine.

Sustav eOP osigurava prihvata i trajnu pohranu datoteka koja se odvija u sigurnome okruženju državnoga oblaka, čime se jamči zaštita dostavljenih datoteka za nakladnike i NSK kao ustanovu zaduženu za trajnu pohranu hrvatske pisane baštine. Sustav je integriran s NIAS-om,

odnosno s platformama e-Građani i e-Poslovanje, ovisno o tome prijavljuje li se fizička ili pravna osoba.

Projekt HA Waton – u suradnji s Odjelom korisničkih službi provodio se sudioničkim oblikom učenja i prikupljanja informacija u obliku natjecanja učenika srednjih škola na satovima informatike tijekom redovite nastave. Svrha je projekta izgradnja novih digitalnih tematskih zbirki na portalu Hrvatskog arhiva weba. U sklopu projekta izrađeno je sedam tematskih zbirki.

U njegovu provođenju sudjelovale su tri matične županijske službe, četiri gradske knjižnice, četiri školske knjižnice, osam srednjih škola, s ukupno 186 sudionika/učenika. Izrađeni su brojni promidžbeni materijali, uključujući plakate, diplome, zahvalnice, vizualni identitet, letke i brošure za digitalne zavičajne zbirke.

Hrvatski arhiv weba (HAW) – prema radnome dokumentu *Srca Idejno rješenje za migraciju sustava za selektivno pobiranje DAMP* za selektivna pobiranja testiran je alat Web Curator Tool kao alternativa sustavu DAMP. Za potrebe testiranja migracije na novi sustav za selektivno pobiranje provedena je priprema i odabir 107 publikacija za ogledno pobiranje.

3.3.1. Obrada omeđene građe

U procesu Obrade omeđene građe izrađivali su se novi bibliografski zapisi te ispravljali i dopunjavali postojeći bibliografski zapisi za inozemne knjige, tiskane disertacije i magistarske radove, sitni tisak, mrežnu građu pohranjenu u HAW-u i Digitalnoj zbirci NSK. Izrađivali su se novi normativni zapisi, a postojeći su ispravljani i dopunjavani za imena, zapise o primjerku i zapise o posjedovanju tiskanih disertacija i sitnoga tiska. Provodilo se i signiranje disertacija i magistarskih radova te izrađivale predmetne i žanrovske oznake za građu sitnoga tiska. Na ovim je poslovima bilo zaposleno devet djelatnika.

Radilo se na redakciji podataka u Integriranome knjižničnom sustavu kako bi se pripremili podatci za prelazak na novu platformu knjižničnih usluga, uključujući analizu bibliografskih podataka, pripremu za ispravke te distribuciju ispravljenih bibliografskih zapisa u NSK. Radi uključivanja sveučilišnih knjižnica u novi hrvatski visokoškolski knjižnični sustav u oblaku, odnosno na novu platformu knjižničnih usluga, u suradnji sa sveučilišnim knjižnicama izrađivale su se konverzijske tablice i specifikacije za konverziju podataka iz formata UNIMARC u format MARC21.

Koordinirao se, organizirao i kontrolirao rad na retrospektivnoj konverziji podataka sa skeniranih listića abecednoga kataloga u *online* katalog NSK. Od početka rada na retrospektivnoj konverziji (travanj 2023). do kraja 2024., u *online* katalogu izrađeno je 30 566 zapisa, od čega 13 216 zapisa u 2024. godini.

U HAW-u su se identificirale i odabirale publikacije za obradu i arhiviranje obveznoga primjerka mrežnih publikacija. Radi kontrole uspješnosti pohrane koristilo se nekoliko interno razvijenih alata. Provodila se redovita edukacija nakladnika i urednika te ih se upoznavalo s novim načinom prijave e-publikacija putem sustava eOP. Nastavila se izgradnja tematskih i zavičajnih zbirki. Provodio se neprekidni pregled selektivno arhiviranih publikacija i njihovih parametara pobiranja radi migracije na sustav Web Curator Tool, PyWb i SOLWayback.

Pohrana mrežnoga sadržaja obavljala se u sustavima HAW, Digitalne zbirke NSK i eOP. U HAW-u je u 2024. godini arhiviran 8721 primjerak mrežne građe s pripadajućim jedinstvenim identifikatorima URN:NBN.

Zbog pripreme podataka za prelazak na novu platformu knjižničnih usluga intenzivno se radilo na sređivanju postojećih zapisa, što je rezultiralo znatnim povećanjem broja izmijenjenih zapisa i smanjenjem broja novih zapisa. Manji broj novih zapisa rezultat je i smanjenoga broja katalogizatora.

Tablica 3. Obrada omeđene građe.

	Ostvareno 2023.	Planirano 2024.	Ostvareno 2024	Usporedba 2023./2024.
Novi bibliografski zapisi	8649	7140	5427	(– 37 %)
Izmijenjeni bibliografski zapisi	794	1500	5758	(+ 625 %)
Novi normativni zapisi	1856	1580	1303	(– 30 %)
Izmijenjeni normativni zapisi	161	180	165	(+ 3 %)
Izradba zapisa s metapodacima i pohrana datoteka u sustavu Digitalne zbirke NSK	399	–	676	(+ 69 %)
Uređivanje / izmjene postojećih zapisa s metapodacima u sustavu Digitalne zbirke NSK	297	–	723	(+ 143 %)
Prvi put arhivirano u HAW-u	100	–	164	(+ 64 %)
Izradba normativnih zapisa (koncepta) u sustavu Digitalne zbirke NSK	175	–	292	(+ 67 %)
Pristigle prijave putem Obrasca za prijavu <i>online</i> publikacije	639	–	654	(+ 2 %)
Pristigle prijave putem sustava eOP	–	–	405	–
Novi zapisi o posjedovanju	2418	1900	2528	(+ 5 %)
Novi zapisi o primjerku	2418	2100	2528	(+ 5 %)

3.3.2. Obrada neomeđene građe

U procesu Obrade neomeđene građe izrađivali su se bibliografski zapisi i zapisi o posjedovanju za nove naslove hrvatskih i inozemnih serijskih publikacija kao i za stare serijske publikacije (*Croatica*) koje dosad nisu bile dostupne u *online* katalogu. Izrađivali su se normativni zapisi za korporativna tijela, a dodjeljivale su se normirane predmetne oznake prema predmetnome sustavu NSK. Započeo je i unos oznaka za žanr/oblik. Provodilo se resigniranje građe koja je prvotno obrađena kao knjiga, ali je zbog daljnega načina izdavanja identificirana kao serijska publikacija. Na ovim je poslovima bilo zaposleno desetero djelatnika.

Objavljena je Hrvatska nacionalna bibliografija: Niz C – serijske publikacije za 2022. godinu. U Niz C uključene su i *online* serijske jedinice građe, čiji je obvezni primjerak arhiviran u HAW-u, odnosno u Digitalnoj knjižnici NSK.

Prihvat e-obveznog primjerka serijskih publikacija započeo se obavljati i preko sustava eOP.

Obavljala se tehnička obrada serijskih publikacija, uključujući akcesijsku obradu časopisa i novina (4000 sveščića), inventarizaciju (8362 sveščića), uvez u mape (6660 sveščića), označivanje sveščića pečatom (29 771), pripremu građe za uvez u mape (6537 sveščića) i ulaganje građe na privremeno spremište (11 530 sveščića).

Tablica 4. Obrada neomeđene građe (časopisi i novine).

	Ostvareno 2023.	Planirano 2024.	Ostvareno 2024.	Usporedba 2023./2024.
Novi bibliografski zapisi	547	600	596	(+ 9 %)
Izmjene bibliografskih zapisa	1796	1300	2784	(+ 6 %)
Novi zapisi o posjedovanju	446	450	1178	(+ 164 %)
Izmijenjeni zapisi o posjedovanju	3693	3500	4305	(+ 16 %)
Izradba zapisa / metapodataka u sustavu Digitalne knjižnice NSK	1724	2000	2060	(+ 19 %)
Uređivanje postojećih zapisa u sustavu Digitalne knjižnice NSK	1763	1000	2031	(+ 15 %)

Zbog prelaska nakladnika u digitalno *online* okružje i ove je godine zabilježen porast aktivnosti u sustavima za prihvat obveznoga primjerka *online* građe (Digitalna knjižnica NSK, eOP).

U procesu pripreme za objavljivanje novoga broja Nacionalne tekuće bibliografije: Niz C – serijske publikacije, povećan je broj izmijenjenih zapisa.

3.3.3. Normativni nadzor i sadržajna obrada

U procesu Normativnoga nadzora i sadržajne obrade održavala se i izgrađivala normativna baza za imena, predmetne odrednice, žanrove i klasifikacijske oznake. Mjesečno su se objavljivali popisi novih i izmijenjenih predmetnih odrednica na portalu Predmetni sustav NSK, a sadržaj se redovito osuvremenjivao. Provodila se izradba, redakcija i nadzor normiranih odrednica za imena, žanrove i predmetne odrednice. Izrađivale su se normirane odrednice za imena i za druge knjižnice uključene u zajednički Integrirani knjižnični sustav (ZAG). Na temelju sadržajne analize, građi u CIP-u, tekućoj bibliografiji knjiga, inozemnim knjigama, doktorskim disertacijama, magistarskim radovima te integrirajućoj i omeđenoj mrežnoj građi dodjeljivale su se predmetne odrednice, žanrovi i stručne oznake UDK. Obavljali su se poslovi ključnih knjižničara za bibliografsku i normativnu bazu u sklopu IKS-a. Na ovim je poslovima bilo zaposleno 19 djelatnika.

Koordinirala se razmjena podataka normativne baze NSK s Međunarodnom virtualnom bazom normativnih podataka (VIAF) putem protokola OAI-PMH i odgovaralo se na upite ISNI Quality Teama. Nastavljena je suradnja s UDC Konzorcijem.

Radi diseminacije informacija povezanih s područjem normativnoga nadzora u NSK izrađen je promidžbeni deplijan *Normativni nadzor u NSK : upoznajte bazu i sustave normativnog nadzora NSK*. Sudjelovalo se s izlaganjima na stručnim skupovima, objavljivali su se stručni radovi i održavali tečajevi u sklopu CSSU-a i redovitih edukacija za Integrirani knjižnični sustav.

Tablica 5. Sadržajna obrada građe.

	Ostvareno 2023.	Planirano 2024.	Ostvareno 2024.	Usporedba 2023./2024.
Sadržajna obrada				
Sadržajna obrada, normativna baza				
Nove predmetne odrednice	879	1100	812	(- 8 %) ▾
Izmijenjene postojeće predmetne odrednice	1988	1900	1243	(- 38 %) ▾
Nove odrednice za žanr ili oblik	12	–	65	(+ 442 %) ▴
Izmijenjene odrednice za žanr ili oblik	73	–	26	(- 64 %) ▾
Sadržajna obrada, bibliografska baza				
Obradene bibliografske jedinice	14 439	8500	13 272	(- 8 %) ▾
Izmijenjene postojeće predmetne odrednice i oznake UDK	5001	3000	3222	(- 36 %) ▾
Ujednačivanje	6386	5500	4456	(- 30 %) ▾
Normativna baza UDK				
Nove oznake UDK	108	–	49	(- 55 %) ▾
Izmijenjene oznake UDK	491	–	180	(- 63 %) ▾

Tablica 6. Normativni nadzor imena.

	Ostvareno 2023.	Planirano 2024.	Ostvareno 2024.	Usporedba 2023./2024.
Normativni nadzor imena				
Normativni nadzor imena, normativna baza				
Izrađene nove odrednice	12 719	10 000	9701	(- 24 %) ▾
Izmijenjene odrednice	7032	10 500	8828	(+ 26 %) ▴
Normativni nadzor imena, bibliografske baze NSK i ZAG				
Izmijenjene odrednice u bazi NSK	6762	3500	4818	(- 29 %) ▾
Izmijenjene odrednice u bazi ZAG	295	1200	164	(- 11 %) ▾

Broj sadržajno obrađenih bibliografskih jedinica nešto je manji zbog smanjenoga priljeva građe i dužih bolovanja djelatnika. Zabilježeno je povećanje broja novih oznaka za žanr ili

oblik, što je u skladu s predviđenim osuvremenjivanjem tezaurusa te potrebom izradbe lokalnih termina za opći fond i zbirke građe posebne vrste.

Smanjen je broj novih normativnih zapisa za imena zbog manjega priljeva građe, dugih bolovanja više djelatnika i odlaska jedne djelatnice u mirovinu. Istodobno, broj izmijenjenih zapisa veći je zbog uređivanja normativne baze.

Smanjen je i broj izmjena u bibliografskoj bazi ZAG jer sudionici u ZAG-u nisu slali zahtjeve za izradbu normiranih odrednica.

3.4. ODJEL ZA BIBLIOGRAFSKO SREDIŠTE

U Odjelu bibliografskoga središta provodi se Program nacionalnih bibliografija koji se ostvaruje putem nizova Hrvatske nacionalne bibliografije: Nizu A – knjige, Nizu B – članci, Nizu C – serijske publikacije, CIP-u – knjige u tisku i izradbom Hrvatske retrospektivne bibliografije. Program se provodi u skladu s Planom rada NSK za 2024. godinu koji se temelji na ciljevima *Strategije razvoja NSK* i *Akcijskome planu*. Pregled svih bibliografskih nizova dostupan je na mrežnome mjestu <http://bibliografija.nsk.hr>. Odjel je organiziran u trima procesa: Tekuća nacionalna bibliografija, Retrospektivna nacionalna bibliografija i Identifikatori. U Odjelu je zaposleno 28 djelatnika.

3.4.1. Tekuća nacionalna bibliografija

Redoviti poslovi

Aktivnosti redovite djelatnosti obuhvaćaju obradu različitih vrsta građe u svim materijalnim i digitalnim pojavnostima koja pristiže obveznim primjerkom i drugim načinima nabave za nacionalnu zbirku *Croatica*. Također, uključuju praćenje razvoja normi koje se odnose na bibliografsku kontrolu, razvoj i primjenu formata MARC 21. Usklađuje se rad na izradbi, uređivanju i objavi Hrvatskih nacionalnih bibliografija.

Djelatnici su sudjelovali u radu radnih grupa i povjerenstava.

Tijekom 2024. godine obveznim primjerkom, darom i kupnjom zaprimljeno je i obrađeno 8365 knjiga. Dopunjeno je i ispravljeno više od 1223 zapisa za potrebe objavljivanja bibliografskoga Niza A. Ukupno je za sveske bibliografije knjiga uređeno više od 7000 zapisa.

Zaprimljeno je 5294 zahtjeva za izradbu CIP zapisa za knjige u pripremi za tisak. Nakon komunikacije s nakladnicima izrađena su 4893 CIP zapisa.

U procesu obrade članaka stručnih i znanstvenih časopisa obrađeno je 7382 članka, a za njih su izrađena 1098 normativna zapisa za autore. Dopunjeno je, odnosno ispravljeno 599 zapisa za autore. Svi su članci i sadržajno obrađeni, pri čemu su im dodijeljene oznaka UDK i slobodno oblikovane predmetne oznake. Za potrebe Hrvatske nacionalne bibliografije: Niz B – članci uređeno je više od 10 000 zapisa.

Tablica 7. Tekuća nacionalna bibliografija – bibliografska obrada nacionalne zbirke *Croatica*.

	2023.	2024.	Usporedba 2023./2024.*
Novi bibliografski zapisi (Niz A)	9621	8365	(– 17 %) ▾
Izmijenjeni bibliografski zapisi (Niz A)	2329	1223	(– 47 %) ▾
Pretpublikacijski CIP zapisi	5076	4893	(– 4 %) ▾
Novi bibliografski zapisi (Niz B)	9917	7382	(– 26 %) ▾
Novi normativni zapisi (Niz B)	1328	1098	(– 17 %) ▾
Dopunjeni normativni zapisi (Niz B)	921	599	(– 35 %) ▾

* U 2024. godini došlo je do više kadrovskih promjena. Novi su djelatnici prolazili edukaciju u koju su bili uključeni odabrani iskusni djelatnici, a učestala su bila i bolovanja djelatnika.

Objavljene bibliografije

U 2024. godini objavljeno je 56 sveščića bibliografije.

Hrvatska nacionalna bibliografija: Niz A – knjige – objavljeno je 15 brojeva sveščića bibliografije. Praćena je tekuća godina.

Hrvatska nacionalna bibliografija: CIP – knjige u tisku – objavljeno je 13 brojeva CIP biltena, prateći tekuće mjesece tijekom 2024. godine i skupni sveščić za 2023. godinu.

Hrvatska nacionalna bibliografija: Niz B – članci – objavljeno je 20 brojeva sveščića bibliografije članaka.

Hrvatska nacionalna bibliografija: Niz C – serijske publikacije – objavljen je jedan skupni nadopunjeni sveščić za 2021. i sveščić za 2022. godinu.

Hrvatska retrospektivna bibliografija knjiga – objavljena su tri revidirana sveščića u 2024. godini.

Specijalne bibliografije

U 2024. godini objavljena su tri sveščića specijalnih bibliografija: *Bibliografija izdanja Hrvatskog izdavačkog bibliografskog zavoda*, *Bibliografija monografskih izdanja Augusta Cesarca do 1990. godine* i nadopunjena *Bibliografija Međunarodnog nuklearnog informacijskog sustava – INIS*.

Posebna pozornost i rad na specijalnim bibliografijama ponovno su bili usmjereni na bibliografiju radova povezanih s uporabom nuklearne energije za potrebe Međunarodne agencije za nuklearnu energiju (IAEA – International Atomic Energy Agency) i njezine bibliografske baze podataka Međunarodnoga nuklearnog informacijskog sustava (INIS – The International Nuclear Information System). Bibliografija je nadopunjena, a dodatno je nastavljen rad na uključivanju bibliografskih podataka u zajedničku međunarodnu bibliografsku bazu.

Portal Hrvatskih nacionalnih bibliografija

Portal Hrvatskih nacionalnih bibliografija dostupan je na mrežnome mjestu <http://bibliografija.nsk.hr>. S obzirom na to da su svi pojedinačni sveščići bibliografije indeksirani u Google tražilici, najčešća je upravo ta poveznica koju korisnici koriste za pristup. Najposjećenije su bile stranice CIP biltena, zatim bibliografije knjiga, retrospektivne

bibliografije i bibliografije članaka. Veliko je zanimanje i za starije i za novo priređene specijalne bibliografije. Na portalu se, uz bibliografske nizove, nalaze i dokumenti izravno povezani s prikupljanjem, obradom i predstavljanjem bibliografskih jedinica, koje su dio nacionalnih bibliografija i čine pretežan dio zbirke *Croatica*.

Razvojni programi

Rad na razvoju Portala otvorenih povezanih podataka koji je dostupan na mrežnome mjestu <http://data.nsk.hr> nastavljen je kao i istraživanja u području primjene BIBFRAME-a.

Održavani su stalni kontakti s nakladnicima, sudjelovalo se u radu Zajednice nakladnika pri Gospodarskoj komori Republike Hrvatske, a nastavljen je i rad na uspostavi Portala za nakladnike u sklopu internoga projekta *Centar za knjigu*.

Izrađeno je i više specijalnih bibliografija za potrebe odgovora na upite korisnika.

Imenovani službenik za vezu Međunarodnoga nuklearnog informacijskog sustava (INIS) koji djeluje u sklopu Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA) nastavlja s predviđenim aktivnostima, uključujući edukacije, prikupljanje i obradu bibliografskih podataka, sadržajnu obradu prikupljenih podataka, pripremu za slanje gotovih bibliografskih jedinica u međunarodni sustav INIS te povezivanje i koordinaciju korisnika s INIS-om.

3.4.2. Retrospektivna nacionalna bibliografija

U ovome se radnome procesu bibliografski obrađuju hrvatske knjige objavljene u od 1835. do 1991. godine. Izrađuju se i normativni zapisi za imena autora, jedinstvene naslove, korporativna tijela i korporativne sastanke. Obavljaju se redoviti poslovi stručnoga i terenskoga istraživanja te prikupljanja građe, kao i izradba, dopuna/izmjena i pregled bibliografskih i normativnih zapisa, što je preduvjet za izradbu i objavljivanje *Opće Hrvatske retrospektivne bibliografije knjiga*.

Redoviti poslovi

U 2024. godini izrađena su 4043 bibliografska zapisa, a 3293 su izmijenjena i dopunjena. U normativnoj bazi izrađen je 1331 novi zapis za autore, izmijenjeno je 109 zapisa, a dopunjeno 195 zapisa. Zbog povezanosti s autorskom bazom dopunjeno je ili izmijenjeno 146 bibliografskih zapisa, dok ih je 78 izbrisano. Planiranih 5000 novih bibliografskih jedinica za 2024. godinu nije ostvareno zbog dugotrajnoga bolovanja jedne od djelatnica.

Nastavljen je rad na *Hrvatskoj retrospektivnoj bibliografiji knjiga 1835. – 1991.* u kronološkome rasporedu dostupnome na mrežnome mjestu <http://bibliografija.nsk.hr/hrb>, čime je omogućen rad na redigiranju bibliografskih zapisa. Dosad su redigirane tri kronološke mrežne bibliografije i tri specijalne mrežne bibliografije. Planirano je prikupiti 200 jedinica za dopune građe za *Hrvatsku retrospektivnu bibliografiju knjiga*, no prikupljeno ih je 270, većinom pregledom kataloga na listićima i istraživanjem u zatvorenim spremištima NSK. Tijekom 2024. godine istraženo je i popisano 1200 jedinica građe *Croatice*, koje će biti uključene u proces obrade.

Nastavljena je bibliografska obrada građe prigodnica kao i njihovo istraživanje i izdvajanje iz fonda NSK, uz rad na osuvremenjivanju *Deziderata HRB 1835. – 1940.* Obradeno je i dodano 26 naslova deziderata, dok ih je šest izdvojeno.

Sređena je građa iz zbirke *De Franceschi* – knjige, serijske publikacije i obiteljski arhiv. Obradena je cjelokupna građa, a ne samo *Croatica*, kako bi zbirka bila potpuna, s obzirom na njezinu važnost za Istru i hrvatsku povijest općenito. Građa *Croatice* iz zbirke *De Franceschi* priređena je za specijalnu bibliografiju *Croatica* iz zbirke *De Franceschi*, koja je dostupna na mrežnome mjestu <http://bibliografija.nsk.hr/spec/DeFranceschi/index.html>. Bibliografija sadrži 800 bibliografskih zapisa. U 2024. godini dovršene su i dvije specijalne bibliografije: specijalna bibliografija *Hrvatskog izdavačkog bibliografskog zavoda (HIBZ)* i specijalna bibliografija *Augusta Cesarca do godine 1990.*

Zbirka autografa NSK u 2024. godini upotpunjena je četirima knjigama s potpisima autora.

Djelatnici retrospektivne bibliografije sudjelovali su na mrežnim edukacijama, uključujući seminare Alma akademije, predavanja u sklopu CSSU-a i druge mrežne sastanke. Nazočili su konferencijama i drugim stručnim skupovima.

Tablica 8. Retrospektivna nacionalna bibliografija.

	2023.	2024.	Usporedba 2023./2024.
Bibliografski zapisi	6099	7336	(+ 20 %) ↗
Novi bibliografski zapisi	3658	4043	(+ 11 %) ↗
Izmijenjeni bibliografski zapisi	2441	3293	(+ 60 %) ↗
Normativni zapisi	2115	1440	(– 32 %) ↘
Novi normativni zapisi	2011	1331	(– 8 %) ↘
Izmijenjeni normativni zapisi	104	109	(+ 34 %) ↗
Prikupljanje i odabir <i>Croatice</i> u katalozima na listićima, inventarnim knjigama NSK i drugim izvoristima	Istraženo je i popisano 700 jedinica građe <i>Croatice</i> za obradu.	Istraženo je i popisano 1200 jedinica građe HRB5 <i>Croatice</i> za obradu.	(+ 71 %) ↗
Dopune Građe za HRB	221	270	(+ 35 %) ↗
Osuvođenjivanje Deziderata HRB	28	26	(– 8 %) ↘

Pad broja normativnih zapisa za autore rezultat je pojačanih napora u obradi i terenskome istraživanju knjižne građe nakon 1945. godine kao i intenzivnijega istraživanja autora. Porast broja izrađenih bibliografskih zapisa rezultat je kratkoga povratka na posao nakon dugoga bolovanja jedne djelatnice, otkaza druge djelatnice te obavljanja drugih organizacijskih i istraživačkih poslova u Procesu retrospektivne nacionalne bibliografije.

Razvojni programi

Nastavljena je suradnja s Hrvatskom udrugom istraživača dječje književnosti i Centrom za istraživanje dječje književnosti Učiteljskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu na projektu izradbe

specijalne bibliografije *Hrvatska dječja knjiga do 1945. godine*. Za tu svrhu dosad je izdvojena i obrađena 2401 jedinica građe.

Obavljena su istraživanja i izdvajanja građe za objavu specijalne bibliografije *Putopisi u NSK*. Dosad je izdvojeno i obrađeno 547 jedinica građe.

Obavljena je priprema za izdvajanje građe za specijalnu bibliografiju *Niccolo Tommaseo*. Dosad je izdvojeno i obrađeno 97 jedinica.

Nastavljena je suradnja s *Working Group on Retrospective National Bibliographies (CERL)*, gdje je Retrospektivna nacionalna bibliografija NSK uvrštena na popis mrežnih retrospektivnih nacionalnih bibliografija Europe pri *CERL Retrospective National Bibliographies*, koja je dostupna na mrežnome mjestu

<https://www.cerl.org/collaboration/work/retrospectivenationalbibliographies#croatia>.

3.4.3. Identifikatori

Temeljna je zadaća ureda za identifikatore učlanjivanje i popisivanje hrvatskih nakladnika te identifikacija knjiga i druge omeđene građe, notirane glazbe, serijskih publikacija, neomeđene građe i članaka u časopisima. Uredi djeluju prema pravilima međunarodnih sustava ISBN, ISMN, ISSN i DOI te pružaju upute, savjete i stručnu pomoć nakladnicima. Na tim je poslovima zaposleno sedmero djelatnika.

Redoviti poslovi

U uredima za identifikatore obavljaju se redoviti poslovi poput dodjele identifikatora, izradbe i osuvremenjivanja metapodataka povezanih s identifikatorima, održavanja i osuvremenjivanja nacionalnih i međunarodnih baza podataka odgovarajućih sustava i adresara nakladnika te bibliografskoga nadzora, odnosno praćenja navođenja dodijeljenih identifikatora. Također, uredi pružaju edukaciju i pomoć nakladnicima u pripremi, uređivanju i oblikovanju publikacija, metapodataka te primjeni identifikatora.

Unatoč godišnjemu povećanju broja nakladnika i časopisa ni ove godine nije došlo do kumulativnoga povećanja broja registracija DOI-ja. Razlog je tomu smanjenje prosječnoga broja članaka po sveščiću i godištu te kašnjenje nakladnika u objavljivanju. Osim toga, broj učlanjenih naslova i nakladnika u sustav DOI manji je od predviđenoga jer je većina naslova hrvatskih časopisa koji zadovoljavaju mjerila već učlanjena samostalno ili putem Hrvatskoga ureda za DOI.

Tablica 9. Identifikatori.

Brojčani pokazatelji	Ostvareno 2023.	Planirano 2024.	Ostvareno 2024.	Usporedba 2023./2024.
Dodjela novih oznaka nakladnika u sustavu ISBN-a	535	550	506	(– 5 %)
Dodjela novih oznaka knjiga	487	500	559	(+ 15 %)
ISBN, dostava podataka u međunarodnu bazu	15 098	15 600	15 630	(+ 4 %)
Broj učlanjenih nakladnika u ISBN	454	450	428	(– 6 %)
Ukupan broj registriranih nakladnika knjiga	14 046	14 500	14 474	(+ 3 %)
Dodjela novih oznaka nakladnika u sustavu ISMN-a	10	10	9	(– 10 %)
Dodjela novih oznaka notirane glazbe	4	4	6	(+ 50 %)
ISMN, dostava podataka u međunarodnu bazu	12	10	10	(– 17 %)
Broj učlanjenih nakladnika u ISMN	8	8	8	
Ukupan broj registriranih nakladnika notirane glazbe	283	291	291	(+ 3 %)
Dodjela ISSN-a	1125	900	762	(– 33 %)
ISSN, dostava podataka u međunarodnu bazu	1869	1000	1122	(– 40 %)
Izradba bibliografskih zapisa	113	100	145	(+ 45 %)
Nadopuna / uređivanje zapisa	1123	900	686	(+ 28 %)
Hrvatske serijske publikacije u Upisniku ISSN-a	17 608	18 500	18 373	(+ 4 %)
Registracija DOI-ja	3361	3800	3182	(– 5 %)
Nadgledanje i nadzor rada nakladnika i registracije DOI-ja	6780	5500	6700	
Broj učlanjenih naslova u DOI	9	23	10	(+ 11 %)
Broj učlanjenih nakladnika u DOI	5	10	9	(+ 80 %)
Komunikacija s nakladnicima	5504	5500	5408	(– 2 %)

Broj dodjela ISSN-a, dostava bibliografskih zapisa u Upisnik ISSN-a i nadopuna/uređivanje bibliografskih zapisa rezultat su preusmjerenja djelatnice ISSN-a na prioritnije poslove ISBN-a zbog kadrovskih promjena u ISBN uredu. Broj novoizrađenih zapisa povećan je zbog rasta broja zahtjeva za mrežne publikacije. Smanjen broj novoučlanjenih hrvatskih nakladnika u sustav ISBN-a i dodjela novih oznaka nakladnika, uz istodobno povećanje broja dodjela novih oznaka knjiga, upućuje na to da je, za razliku od uobičajenoga, ista godišnja aktivnost ostvarena korištenjem oznaka knjiga iz već prije dodijeljenih oznaka nakladnika koji su već učlanjeni u sustav.

Razvojni programi

Razvojni programi digitalizacije poslovanja prekinuti su zbog nedostatka kadrovskih kapaciteta.

3.5. ODJEL POSEBNIH ZBIRKI

Odjel posebnih zbirki čine četiri baštinske zbirke – Zbirka rukopisa i starih knjiga, Grafička zbirka, Zbirka muzikalija i audiomaterijala te Zbirka zemljovida i atlasa.

U zbirnama je pohranjen najstariji, najdragocjeniji i rijetki dio knjižničnoga fonda. Radni procesi obuhvaćaju redovite poslove nabave građe, istraživanja, obrade, digitalizacije i zaštite građe, rad s korisnicima te predstavljanje građe i usluga u fizičkome i digitalnome obliku. Djelatnici svih zbirki redovito sudjeluju u radu povjerenstava, stručnih i radnih skupina te ostvaruju različite vrste stručnih i znanstvenih suradnji u zemlji i inozemstvu. U Odjelu posebnih zbirki zaposleno je 20 djelatnika.

Tijekom 2024. godine u Odjelu posebnih zbirki sustavno se nabavljala građa darom, kupnjom, zamjenom i obveznim primjerkom, pri čemu su nabavljene vrijedne prinove starije knjižne građe, rukopisnih i glazbenih ostavština te vrijedni primjerci zemljovida i vizualne građe. Ostvarenje planirane nabave građe ovisilo je o ponuđenim visinama otkupa, raspoloživim novčanim sredstvima i mogućnostima nabave građe darom.

Redoviti i razvojni programi usklađeni su s Planom rada NSK za 2024. godinu koji se temelji na ciljevima *Strategije razvoja NSK* i *Akcijskome planu*.

U prethodnoj godini aktivno su se obilježavale važne obljetnice i promicala građa putem pripreme i posudbe građe za izložbe u NSK i izvan nje, virtualnih izložaba, organizacije skupova te različitih aktivnosti usmjerenih na predstavljanje zbirki i dostupnost usluga. Djelatnici su aktivno sudjelovali u ostvarenju izložaba, programa i projekata te su izlagali i nazočili stručnim i znanstvenim skupovima, konferencijama, mrežnim seminarima i edukacijama.

3.5.1. Zbirka rukopisa i starih knjiga

Zbirka rukopisa i starih knjiga najstarija je zbirka građe posebne vrste u kojoj su pohranjeni kodeksi i novovjekovni rukopisi te stara i rijetka knjižna građa koja obuhvaća knjige tiskane strojnim tehnikama do sredine 19. stoljeća. U Zbirci je zaposleno osmero djelatnika.

Redoviti poslovi

Nabava

U 2024. godini nabavljeno je sedam jedinica građe, iako su planirane četiri. Među njima su dvije jedinice građe stare knjige, jedan rukopisni kodeks i četiri su jedinice građe knjige tiskane modernim tehnikama. Jedini nabavljeni rukopis bio je glazbeni kodeks iz 1725. godine, napisan u zagrebačkim Remetama. Kodeks je pavlinske provenijencije, a naslov mu je *Antiphonarium Romanum*. Nabavljena su i dva djela tiskana u 17. stoljeću. Djelo *Türkische und ungarische Chronica* tiskano je 1663. godine u Nürnbergu, dok je djelo *Viaggi dell' illustrissimo sign. marchese Ghiron Francesco Villa ... descritti da consigliere ... Gio. Battista Rostagno*, autora Giovannija Battiste Rostagna, tiskano u Torinu 1668. godine. Četiri monografska djela nadvojvode Ludovika Salvatora Habsburškoga (1847. – 1915.) prikazuju pojedine dijelove istočne jadranske obale. Među njima se ističe monografski prikaz Opatije, objavljen pod

naslovom *Lose Blätter aus Abazia*, jedini tiskan u Beču 1886. godine. Preostale tri monografije tiskane su u Pragu: *Der Golf von Buccari – Porto ré*, monografija o Bakru, tiskana 1871. godine; *Cannosa*, monografija o Trstenome, tiskana 1897.; te *Der Kanal von Calamotta*, monografija o Koločepu, tiskana 1910. godine. Osim toga, fond je prinovljen dvjema rukopisnim ostavštinama koje su nabavljene kao dar. Riječ je o rukopisnoj ostavštini pjesnika Borbena Vladovića i rukopisnoj ostavštini pjesnikinje Marije Bašić Uremović, koja je djelovala u iseljeništvu.

Obrada

U 2024. nastavljen je rad na ostavštini Mirka Meheša i arhivu lista *Nova Hrvatska*. Zadržana je dinamika razvrstavanja građe u spomenutim ostavštinama. Uočen je pad broja novoizrađenih bibliografskih zapisa i zapisa o posjedovanju, dok je broj izmijenjenih bibliografskih zapisa i novoizrađenih normativnih zapisa blago porastao. Broj izmijenjenih normativnih zapisa povećao se deseterostruko, a višestruko je porastao i broj novoizrađenih zapisa o primjerku. Razlog tomu bio je intenzivniji rad na dopunjavanju i uređivanju postojećih zapisa u integriranome knjižničnom sustavu Aleph. Zapisi su se ispravljali i uređivali kako bi cijeli integrirani knjižnični sustav bio spreman za prelazak na novu platformu knjižničnih usluga, na čemu se intenzivno radilo od početka 2024. godine.

Tijekom 2024. započeli su zaštita, obrada i opis 100 dužnih metara arhivskoga gradiva u tzv. Starome arhivu koji obuhvaća svu dokumentaciju nastalu radom pravnih prethodnika NSK od 1776. do 1960. godine. Obrada i opis provodili su se u internoj bazi podataka usklađenoj s međunarodnim standardom za arhivski opis ISAD(G). Osim općega poslovnog dopisivanja te računovodstvene i kadrovske dokumentacije, Arhiv sadržava popise građe privatnih knjižnica znamenitih obitelji i pojedinaca koje su pristigle u NSK tijekom triju stoljeća. Također, uključuje dokumentaciju koja bilježi postupke nabave ostavština, načela obrade i katalogiziranja građe te razvoj knjižničnoga poslovanja. Vrijedno dokumentarno i arhivsko gradivo predstavlja izniman izvor informacija i kulturne baštine koji je dio javnoga arhivskog gradiva te će, nakon završetka zaštite, obrade i opisa, biti dostupan istraživačima.

Digitalizacija

Uočljiv je trend smanjenja izradbe ili izmjene zapisa za digitaliziranu građu. U sustavu Indigo izrađeno je samo 47 novih zapisa, što je dvadeset puta manje od broja izrađenih zapisa u 2023. godini. Prethodne kalendarske godine izrađeno je 48 novih zapisa, dok ih je 2023., primjerice, izrađeno čak 1153. Zbog odsutnosti djelatnice od siječnja do kolovoza, koja je koristila roditeljni i roditeljski dopust, došlo je do stagnacije u broju novoizrađenih zapisa u sustavu Indigo. Odsutnu djelatnicu zamjenjivala je druga djelatnica koja nije mogla u potpunosti preuzeti poslove izradbe metapodataka za digitaliziranu građu. Uz to, intenzivno se radilo na obilježavanju Godine Marka Marulića te dviju velikih obljetnica: 130. obljetnice Zbirke rukopisa i starih knjiga i obljetnice Ivana Kostrenčića. Povećan broj izložaba tijekom prethodne kalendarske godine – njih pet, umjesto planirane jedne – također je zahtijevao dodatnu zaposlenost i dodatne radne zadatke.

Konzervatorsko-restauratorski radovi

U konzervatorsko-restauratorskim radovima tijekom 2024. godine zadržana je dosadašnja dinamika u broju jedinica građe pripremljenih za zaštitno snimanje i redovito čišćenje.

Primijećen je blagi porast broja zaštitno snimljenih jedinica građe, kojih je u 2024. bilo ukupno 430, dok ih je u 2023. godini bilo 227. Što se tiče digitalizacije izvornika, stanje iz 2023. godine ostalo je nepromijenjeno, s time da je prethodne kalendarske godine, uz redovitu građu, digitaliziran i sitni tisak (letci). Broj korisničkih naloga za digitalizaciju bio je u blagome padu u odnosu na 2023. godinu.

Korisničke usluge

Tijekom 2024. godine korisničke usluge pružale su se usmeno, telefonom ili elektroničkom poštom. Uočljiv je trend povećanja broja korisnika koji fizički dolaze u NSK pa ih je u Zbirci rukopisa i starih knjiga u 2024. bilo 118 više nego u 2023. godini. Zabilježen je i veći broj skupina koje su Zbirku rukopisa i starih knjiga posjećivale pod stručnim vodstvom. Tijekom 2024. Zbirku su posjetile 24 korisničke skupine, dok ih je u 2023. godini bilo 20. Također je primijećen blagi porast broja općih informacija pruženih korisnicima kao i porast broja ciljanih tematskih pretraživanja.

Izložbena djelatnost

U 2024. godini ostvareno je ukupno pet izložaba s građom iz Zbirke rukopisa i starih knjiga. Osim izložbe u sklopu Festivala Miroslav Krleža, na kojoj su bili predstavljeni odabrani Krležini rukopisi, održana je i jednodnevna izložba Marulićevih djela u povodu otvorenja skupa *Povijest hrvatskoga jezika i digitalno doba – o 500. obljetnici smrti Marka Marulića*. Na izložbi su bile izložene stare knjige i rukopisni prijepisi s Marulićevim djelima. Dominisovo kapitalno djelo *De republica ecclesiastica* nakratko je bilo predstavljeno na izložbi *Marko Antun de Dominis – pogled u novo doba*. Rukopisna građa pisana naliğerperom bila je izložena na otvorenju izložbe *Zlatno doba naliğerpera u rukopisima NSK*. Rukopisi i knjige iz Zbirke rukopisa i starih knjiga bili su izložene i na izložbi u povodu proglašenja poljičice nacionalnim kulturnim dobrom.

Ostalo

Tijekom 2024. godine obilježavana je 130. obljetnica postojanja Zbirke rukopisa i starih knjiga, što je uključivalo izvanredne poslove i aktivnosti. Izrađene su prigodne prezentacije o važnijim knjižničnim zbirkama koje su danas dio Zbirke rukopisa i starih knjiga: knjižnici Isusovačkoga kolegija u Zagrebu, Krčelićevoj knjižnici, knjižnici obitelji Zrinski (*Zriniana*) i knjižnici obitelji Patačić.

Prethodne kalendarske godine znanstvenim je skupom obilježena 180. obljetnica rođenja i 100. obljetnica smrti Ivana Kostrenčića, utemeljitelja Zbirke rukopisa i starih knjiga te prvoga ravnatelja Sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

Nadalje, dvodnevni znanstveni skupom *Povijest hrvatskoga jezika i digitalno doba – o 500. obljetnici smrti Marka Marulića*, koji je održan u Godini Marka Marulića, obilježeno je pola stoljeća od njegove smrti. Skup je održan u suorganizaciji Instituta za hrvatski jezik i NSK.

Sudjelovanja na skupovima, konferencijama, mrežnim seminarima i edukacijama bila su neznatno manja nego 2023. godine. U 2024. ostvareno je ukupno šest sudjelovanja na radionicama, mrežnim seminarima, edukacijama i skupovima, dok ih je u 2023. godini bilo

osam. U Rimu je održana CERL-ova godišnja konferencija posvećena nelatiničnim pismima u Europi, a na njoj je predstavljena povijesna zbirka *Glagolitica*, koja se čuva u NSK.

Tijekom godine objavljena dva tematska portala: *PS Cenzura* i *Kultura voli prirodu* kao rezultat projekata *Pisati slobodno – tematski portal o cenzuri periodike krajem 19. i početkom 20. stoljeća u Hrvatskoj* te *Kultura voli prirodu – baština hrvatskih rijeka*.

Razvojni programi

U 2024. godini nastavljen je pozitivan trend te je proveden projekt *Zlatno doba nalivpera*. Razvojni programi provodili su se u skladu sa *Strategijom razvoja NSK*, uz ostvarivanje 1. strateškog cilja – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika te posebnoga strateškog cilja 1.2. Poboljšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanje građe, koji se ostvario redovitim i razvojnim djelatnostima.

3.5.2. Grafička zbirka

Grafička zbirka jedna je od zbirki građe posebne vrste koja prikuplja, čuva, proučava, obrađuje i daje na korištenje likovnu građu nastalu na papiru poput crteža, grafika, grafičkih mapa, ilustriranih plakata i razglednica. U Zbirci je zaposleno pet djelatnika.

Redoviti poslovi

Nabava

Građa je tijekom 2024. godine nabavljana darom, kupnjom i obveznim primjerkom. Novonabavljeno je 768 jedinica građe, od kojih je 708 jedinica građe pristiglo darom – šest grafika, 190 crteža, dvije grafičke mape, 495 razglednica i 15 plakata. Kupljeno je osam crteža, osam grafika i dva sveska priručne literature, dok je obveznim primjerkom pristiglo 46 plakata.

U usporedbi s prethodnom godinom, vidljiva je razlika u broju novonabavljene građe za fond Zbirke, ponajprije zbog velikoga broja darovanih crteža – ilustracija priča za djecu Cvijete Job – te razglednica.

Obrada

Novopridošla građa upisana je u dnevnik i inventarnu knjigu, ovisno o njezinoj vrsti, te obrađena u integriranome knjižničnom sustavu Aleph. Tijekom 2024. godine izrađeno je 38 novih normativnih zapisa, 104 nova bibliografska zapisa, dok je 1487 zapisa izmijenjeno, a 122 jedinice građe reinventarizirane. Zbog dvaju duljih bolovanja nije obrađena sva novopristigla građa.

U sustavu Digitalne knjižnice NSK izrađeno je 314 novih zapisa, dok je uređen 691 postojeći zapis. Za prikaz na portalu Digitalne zbirke NSK uređene su digitalne preslike izvornika i izrađene poveznice u integriranome knjižničnom sustavu Aleph. Pripremana je građa za nastavak revizije razglednica stranih gradova.

Digitalizacija

Prema Planu rada provodio se odabir građe za digitalizaciju te je izrađen popis. Digitalizirano je 1517 primjeraka građe. Građa je, prema potrebama i zahtjevima korisnika, pripremana i slana na digitalizaciju. Digitalizirana su 163 lista.

Konzervatorsko-restauratorski radovi

U suradnji s Odjelom za zaštitu i pohranu građe obavljao se odabir građe kojoj su bili potrebni konzervatorsko-restauratorski radovi. Pripremljena je građa i izrađeni su popisi. Građa je opremana beskiselinским ovitcima i mapama. Konzervatorsko-restauratorski radovi izvedeni su na 220 listova. Redovito su praćeni uvjeti u kojima se građa nalazi u spremištu.

Korisničke usluge

Građu Zbirke koristilo je 479 korisnika, od kojih 18 skupina sa stručnim vodstvom djelatnika Zbirke. Korištene su 1904 jedinice građe. Građa se pregledavala i preko portala Digitalne zbirke NSK, a korisnici su preslike mogli naručivati *online*.

Izložbena djelatnost

Pripremljene su i postavljene sljedeće izložbe – izložbe s predstavljanjem grafičkih mapa Tina Samaržije *Ekvilibrij i Sarabanda za Anamariju*, 12. lipnja 2024., te izložba Dražena Trogrlića *Galaktički ples*, 11. prosinca 2024. Također, surađivalo se na postavu izložbe *Udžbenici i priručnici hrvatske nastave u inozemstvu u 20. stoljeću*, koja je bila otvorena od 18. do 27. rujna 2024., te izložbe *Marko Antun de Dominis – pogled u novo doba*, održane od 15. do 29. listopada 2024.

Građa za izložbe održane izvan NSK

Pripremljena je građa za izložbe: *Boris Dogan – Slikar u grafičkom dizajnu* (Hrvatsko dizajnersko društvo, 6. prosinca 2023. – 15. siječnja 2024.), *Oton Iveković – slikareva posveta zrinskima* (Muzej Međimurja Čakovec, 3. svibnja – 30. lipnja 2024.), *Slavko Šohaj – muzejske godine* (Arheološki muzeju u Zagrebu, 14. svibnja – 16. lipnja 2024.), *Djela Ivana Lovrenčića u Galeriji grada Krapine* (Pučko otvoreno učilište Krapina, 8. – 30. rujna 2024.), *Glazbeni motivi Predraga Golla* (Galerija umjetnina Slavonski Brod, 10. listopada – 20. studenoga 2024.), *6. međunarodni trijenale autoportreta – Autoportret kao intimni vremeplov* (Galerija Prica, 18. listopada – 8. prosinca 2024.) i *Zlatno doba nizozemskog slikarstva* (Galerija Klovićevi dvori, 12. prosinca 2024. – 30. ožujka 2025.).

Izdavačka djelatnost

Tijekom 2024. godine izdavanje grafičke mape Dražena Trogrlića *Galaktički ples*, koja sadrži 15 cinkopisa u boji, bilo je jedno od istaknutijih izdanja. Mapa je predstavljena 11. prosinca 2024. godine u NSK.

Ostalo

Na 9. hrvatskom trijenalu grafike, koji organizira Kabinet grafike Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Grafička zbirka dodijelila je otkupnu nagradu Edvinu Dragičeviću za tri bakropisa *Altius I, II, III*. Grafička zbirka sudjeluje s nagradom od početaka održavanja trijenala.

Razvojni programi

Razvojni programi provodili su se u skladu sa *Strategijom razvoja NSK*, uz ostvarivanje 1. strateškog cilja – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika te posebnoga strateškog cilja 1.2. Poboljšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanje građe koji se provodio redovitim i razvojnim djelatnostima.

U skladu s navedenim strateškim ciljem, tijekom 2024. godine nastavio se razvoj digitalnih usluga i povećanje dostupnosti digitalnih preslika građe iz fonda Zbirke putem portala Digitalizirana vizualna građa.

3.5.3. Zbirka muzikalija i audiomaterijala

Zbirka muzikalija i audiomaterijala posebna je zbirka koja u svojem fondu prikuplja, čuva, obrađuje i omogućuje korištenje glazbenih rukopisa, tiskanih nota te svih vrsta zvučne glazbene građe. U zbirci su zaposlene četiri djelatnice.

Redoviti poslovi

Nabava

U 2024. godini ukupno je prinovljena 1401 jedinica glazbene građe, što predstavlja blago povećanje u odnosu na 2023. godinu.

Kao vrijednu prinovu treba istaknuti otkup ostavštine akademika Davorina Kempfa koja obuhvaća autografe partitura skladatelja te otkup jednoga autografa skladbe *Preludij za rog i orgulje* Borisa Papandopula.

Darom je u Zbirku pristigla 141 jedinica građe, a osobito se ističe dar skladatelja Šimuna Matišića – skladba *Apóspasma filoktétu* za bas klarinet solo.

Obveznim primjerkom pristiglo je 1139 jedinica glazbene građe, od čega 435 CD-a, 132 gramofonske ploče, 233 tiskane note, 18 glazbenih DVD-a i 317 digitalnih zvučnih albuma. Ukupna prinova povećana je u odnosu na 2023. godinu, osobito ona pristigla obveznim primjerkom. Trend obveznoga primjerka zvučne građe pokazuje neprekidan porast broja digitalne građe, dok se broj izdanja u fizičkome obliku smanjuje.

U svrhu dostave i sustavnoga prikupljanja obveznoga primjerka glazbene građe Zbirka je tijekom 2024. godine redovito vodila evidenciju o nakladnicima zvučne glazbene građe te održavala i osuvremenjavala adresar nakladnika radi dostave obveznoga primjerka.

Zamjenom je pristigao jedan CD.

Obrada

Prema Planu rada NSK građa Zbirke obrađivala se u integriranome knjižničnom sustavu Aleph, što je uključivalo izradbu bibliografskih i normativnih zapisa te zapisa o posjedovanju i primjerku.

Tijekom 2024. godine izrađeno je 1449 novih bibliografskih zapisa, 606 normativnih zapisa, 1548 novih zapisa o posjedovanju te ukupno 2601 reinventarizirani zapis o primjerku. U svim

područjima obrade povećan je broj zapisa obrađene građe. Nastavljena je obrada glazbene građe s odrednicama za žanr/oblik.

Posebna pozornost posvećena je obradi rukopisne glazbene građe, ponajviše one iz ostavštine Ruždjak, popisivanju građe iz ostavštine Davorina Kempfa te popratne građe iz ostavštine Miroslava Miletića. Posao je uključivao muzikološko istraživanje i sređivanje građe te unos u integrirani knjižnični sustav Aleph.

Nastavljen je rad na obradi digitalnih preslika građe u sustavu e-knjiga. Glazbena građa objavljivala se na portalu Digitalne zbirke NSK i povezivala s bibliografskim zapisima u katalogu NSK. Rad i obrada u sustavu Digitalne knjižnice NSK obuhvaćala je izradbu novih zapisa, uređivanje metapodataka, izradbu koncepata, analizu, povezivanje s drugim zapisima i pripremu digitalnih preslika za objavu. U 2024. godini obrađene su 3504 datoteke digitalizirane glazbene građe te je izrađeno i/ili izmijenjeno 367 digitalnih objekata.

U odnosu na 2023. godinu, povećan je broj unosa obrađene građe u svim područjima.

Digitalizacija

Tijekom 2024. godine provodili su se odabir, pregled, priprema i popis građe za digitalizaciju. Redovito su se digitalizirali glazbeni rukopisi i odabrana izdanja glazbenih tiskovina, pri čemu je ostvaren plan broja jedinica za zaštitna snimanja koji se zadržao na prošlogodišnjoj razini. Nastavljeno je mikrofilmiranje glazbenih rukopisa. Započela je digitalizacija ostavštine Miroslava Miletića, dok je digitalizacija preostalih partitura iz ostavštine Silvija Foretića dovršena.

Nastavio se i program migracije zvučnih sadržaja s CD-ova iz fonda Zbirke.

Konzervatorsko-restauratorski radovi

Prema Planu rada redovito su se provodili odabir, priprema i popis glazbene građe za konzervatorsko-restauratorske radove.

Građa se čistila, konzervirala, restaurirala, uvezivala i opremala odgovarajućim beskiselinskim ovitcima i mapama. Broj jedinica opremljenih zaštitnom opremom zadržao se na razini iz 2023. godine kao i broj restauriranih jedinica glazbene građe.

Redovito su praćeni mikroklimatski uvjeti u spremištima te je provedeno njihovo smještanje i organizacija.

Korisničke usluge

Korisnicima su se redovito pružale stručne informacije te je glazbena građa bila dostupna za korištenje osobno, telefonski i elektroničkom poštom. Osim u Zbirci, građa je bila dostupna i na portalu Digitalne glazbene građe NSK kao i u više virtualnih zbirki. Tijekom 2024. godine primljeno je 26 skupina posjetitelja uz stručno vodstvo djelatnika Zbirke.

Izložbena djelatnost

Suradivalo se na pripremi glazbene građe, pisanju tekstova za katalog te organizaciji izložaba *Daleko su škoji moji* – izložbe u povodu stote obljetnice rođenja Dinka Fija te izložbe u sklopu projekta *Zlatno doba nalivepera*.

Ostalo

Zbirka je sudjelovala u projektu *Iz Pittsburgha s ljubavlju: knjižnična baština hrvatskih iseljenika* u suradnji s NSK i Središnjim državnim uredom za Hrvate izvan Republike Hrvatske. Provedeno je istraživanje glazbene građe inozemne *Croatice* od interesa za NSK u knjižnici Hrvatske bratske zajednice.

Zbirka je sudjelovala i na *Festivalu znanosti 2024.* te u projektu *Escape room.*

Razvojni programi

Razvojni programi ostvareni u 2024. godini bili su usmjereni na ostvarivanje 1. strateškog cilja *Strategije razvoja NSK – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika* te posebnog strateškog cilja 1.2. Poboľšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanje građe.

U skladu s navedenim strateškim ciljem, tijekom 2024. godine nastavljen je razvoj digitalnih usluga i povećanje dostupnosti digitalnih inačica glazbene građe na portalu Digitalna glazbena građa. Nastavio se i program trajne pohrane digitalne građe provedbom migracije zvučnih sadržaja s kompaktnih diskova.

3.5.4. Zbirka zemljovida i atlasa

Zbirka zemljovida i atlasa organizacijska je jedinica u kojoj se prikuplja, obrađuje, pohranjuje i omogućuje korištenje kartografske građe. U Zbirci su zaposlene tri djelatnice.

Redoviti poslovi

Nabava

U 2024. godini Zbirka je obogaćena nabavom 14 iznimno vrijednih primjeraka karata koje prikazuju prostore Hrvatske i Europe, a nastale su tijekom 19. i prve polovice 20. stoljeća. Nabavljene su sljedeće karte: *Joannem Lipszky. Tabula Generalis Regni Hungariae, Croatiae et Slavoniae.* Pesthini, 1810.; *Franz Raffelsperger. Karte des Kaiserthumes Oesterreich.* Wien, 1845.; *Franz Raffelsperger. Karte des Koenigreiches Dalmatien.* Wien, 1845.; *Adriano Balbi. Carta postale dell' Italia.* Milano, 1846.; *Franz Raffelsperger. Karte der Koenigreiche Ungarn, Croatien, Slavonien und dem Militairgrenzen.* Wien, 1849.; *Umgebung von Pola.* Wien, o. 1870.; *Michael Katzenschlaeger. Zemljovid Hervatske i Slavonije.* Beč, 1876.; *Carl Vogel. Österreich-Ungarn in 4 Blaettern.* Gotha, 1899.; *Übersichtkarte der k. k. Österreichischen Staatbahnen und der im Staatbetriebe befindlichen Privatbahnen.* Wien, 1909.; *Da Umago a Parenzo.* Genova, 1931.; *Golfo di Fiume.* Genova, 1932.; *Cattaro.* Genova, 1933.; *Isole Grossa.* Genova, 1933.; *Da Parenzo al Canale di.* Genova, 1941.

Nabavljene su 63 jedinice kartografske građe, od kojih 54 listova karata i devet svezaka atlasa. Obveznim primjerkom pristigle su 44 jedinice građe, od kojih 38 listova karata i šest svezaka atlasa. Kupnjom je pribavljeno 15 listova karata, dok su darom zaprimljena tri sveska atlasa i jedna karta. Broj pristiglih jedinica kartografske građe nabavljenih obveznim primjerkom smanjen je u odnosu na prethodnu godinu, što je rezultiralo i smanjenim brojem ukupno

nabavljenih jedinica kartografske građe. Znatno je povećan broj jedinica građe nabavljenih kupnjom.

Trendovi u nakladi kartografske građe razlikuju se iz godine u godinu, što izravno utječe na opseg građe koja pristigne obveznim primjerkom. Kupnja građe ovisi o ponudi i novčanim mogućnostima uključujući odobrena proračunska sredstva i cijene na tržištu. Nabava darom i zamjenom također se mijenja iz godine u godinu – od nekoliko jedinica građe do nekoliko stotina – zbog čega se na taj oblik prinove ne može znatnije utjecati.

Obrada

U skladu s Planom rada NSK, tijekom 2024. godine provedena je inventarizacija i kataložna obrada sve nabavljene građe. Inventarizirano je pristiglih 63 primjerka građe, dok je reinventarizirano 1093 primjerka starije građe. Izrađen je 121 novi bibliografski zapis, a obavljene su izmjene na 1681 bibliografskom zapisu, 868 zapisa o posjedovanju i 110 normativnih zapisa. U usporedbi s prethodnom godinom, zabilježen je porast broja reinventariziranih zapisa.

Provedena je i priprema građe za digitalizaciju, pri čemu je obrađeno 649 digitalnih datoteka. Izrađeno je 111 novih zapisa metapodataka objekata, 191 koncept i korekcija već postojećih zapisa u sustavu Digitalne knjižnice NSK za stariju i vrijednu nabavljenu građu kojoj je dopušteno objavljivanje. Ukupno su 354 zapisa digitalizirane građe poslana u sustav e-Kultura.

Nastavljena je redovita izradba normativnih zapisa geografskih imena te pripadajućih klasifikacijskih oznaka za kartografsku građu i cjelokupni sustav NSK. Nastavljena je i izradba normativnih zapisa za žanr ili oblik kartografske građe.

Digitalizacija

Prema Planu rada redovito su se provodili odabir građe, izradba popisa te pregled i priprema građe prema prioritetima za skeniranje s izvornika. U 2024. godini digitalizirano je 105 listova karata i sedam atlasa na 426 stranica, što predstavlja povećanje u odnosu na prethodnu godinu. Digitalizirane su turističke i topografske karte Hrvatske te atlas Hrvatske i svijeta nastali od 16. do 20. stoljeća. Prema potrebi i zahtjevima korisnika građa je pripremana i dostavljena na digitalizaciju. Sva digitalizirana građa dostupna je na portalu Digitalna kartografska građa u sklopu portala Digitalne zbirke NSK, gdje je predstavljen najveći dio vrijednoga fonda Zbirke.

Konzervatorsko-restauratorski radovi

U skladu s Planom rada, redovito su se provodili odabir, priprema i izradba popisa građe za konzervatorsko-restauratorske radove. Sustavno su praćeni uvjeti u kojima se građa nalazi u spremištu i čitaonici. U suradnji s Odjelom za zaštitu i pohranu građe, građa je odabirana i pripremana za čišćenje, restauriranje, uvezivanje i opremanje beskiselinskim ovitcima.

U spremište Zbirke pohranjena je sva građa pristigla tijekom tekuće godine. Redovito je obavljan nadzor nad pohranjenom građom i mikroklimatskim uvjetima te je provedeno i potrebno preslagivanje građe na policama i u ormarima s ladicama.

Korisničke usluge

Korisnicima su se pružale stručne informacije i ostale usluge, a kartografska građa davana je na korištenje u čitaonici. Primani su pojedinačni posjetitelji, a najveći broj korisnika koristio je

usluge elektroničkim putem. Nastavlja se trend porasta korištenja mrežno dostupnih usluga, s obzirom na to da je znatan dio starije i rukopisne građe – koja je ujedno i najtraženija – digitaliziran i dostupan preko portala Digitalna kartografska građa. Zbirku je tijekom 2024. godine posjetilo 13 skupina posjetitelja.

Izložbena djelatnost

Zbirka je sudjelovala u pripremi i posudbi kartografske građe za izložbu Gradskoga muzeja u Sisku *Ujedinjenje Siska*, postavljenu u povodu 150. obljetnice utemeljivanja grada Siska.

Razvojni programi

Razvojni programi provodili su se u skladu sa *Strategijom razvoja NSK*, uz ostvarivanje 1. strateškog cilja – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika te posebnoga strateškog cilja 1.2. Poboľjšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanje građe koji se provodio redovitim i razvojnim djelatnostima.

Tijekom 2024. godine prema strateškim ciljevima Zbirka je sudjelovala u provedbi programa *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine* u dijelu koji se odnosi na razvoj digitalnih usluga. Odabrana digitalizirana kartografska građa predstavljena je na portalu eKultura.

3.6. ODJEL ZA ZAŠTITU I POHRANU GRAĐE

Odjel za zaštitu i pohranu građe provodi preventivne i kurativne mjere zaštite za cjelokupan fond NSK, brine se o očuvanju knjižnične građe te osigurava dostupnost građe iz Zatvorenoga spremišta članovima NSK. U sklopu Odjela djeluju četiri radna procesa: Konzervacija i restauracija, Zaštitna snimanja i izrada preslika, Opremanje i uvez građe te Pohrana knjižnične građe. Redoviti poslovi i razvojni programi provodili su se u skladu su s Planom rada NSK za 2024. godinu koji se temeljio na ciljevima *Strategije razvoja NSK*. U Odjelu je zaposleno 46 djelatnika.

Redoviti poslovi

U sklopu redovitih poslova zaštite građe provodila se sustavna zaštita knjižnične građe praćenjem mikroklimatskih uvjeta u zbirkama i spremištima kao mjera preventivne zaštite, procjenom stanja građe, konzerviranjem i restauriranjem te izradbom zaštitne opreme za građu. Nastavljene su aktivnosti zaštite starih hrvatskih novina mikrofilmiranjem i procesima digitalizacije mikrofilmova, skeniranjem te suradnjom na projektima digitalizacije, a sve radi očuvanja i osiguravanja dostupnosti građe. U sklopu Zatvorenoga spremišta nastavljene su poslovi reinventarizacije i revizije, uz redovito rješavanje zahtjeva za korištenje građom.

U sklopu redovitih poslova, djelatnici su izrađivali prijedloge za konzervatorsko-restauratorske radove s pripadajućim troškovnicima za građu vanjskih imatelja. Osim stalne suradnje s drugim odjelima NSK, osobito s Odjelom posebnih zbirki, djelatnici Odjela sudjelovali su u kreiranju *Virtualnoga vodiča za trajnu pohranu i zaštitu digitalne građe u knjižnicama* kao i u obradi i zaštiti Staroga arhiva NSK. Pripremali su građu za izložbe u NSK i izvan nje, što je uključivalo pregled stanja, konzervatorsko-restauratorske radove prema potrebi, provjeru cjelovitosti

popisa i stanja građe prije njezina povrata. Također su pružali stručnu pomoć knjižnicama u vezi sa zaštitom knjižnične građe.

Tijekom aktivnosti u sklopu Dana otvorenih vrata 2024. godine, djelatnici Odjela privukli su i značajnu medijsku pozornost opsežnim novinskim člancima: *Restauriramo i netaknute knjige iz vremena dok je vladala velika kuga* (novine 24 sata) i *Njih 47 u Nacionalnoj spašava list po list: 'Ponekad mi za jedan treba sat vremena. Kao da slažete puzzle...'* (dvojtjednik *Globus*) i gostovanjem u emisiji *Nepregledno blago* s podnaslovom *NSK i čuvari blaga najveće hrvatske knjižnice* na radiju *Sljeme*.

Tijekom 2024. godine djelatnici Odjela aktivno su sudjelovali u radu povjerenstava, odbora i radnih skupina, izlagali na stručnim i znanstvenim skupovima i konferencijama te objavljivali stručne radove u relevantnim časopisima.

Razvojni programi

Tijekom 2024. godine djelatnici Odjela usmjerili su razvojne aktivnosti na zaštitu građe, povećanje sadržaja na portalu Digitalne zbirke NSK i osiguravanje odgovarajućih uvjeta za sigurnu pohranu građe u spremištima u skladu sa *Strategijom razvoja NSK*.

Djelatnici procesa Konzervacija i restauracija proveli su analizu stanja *Prigodnica* iz Zatvorenoga spremišta NSK. Ukupno ih ima 750, a posebno je analizirano 60 jedinica. Istraživanje je obuhvatilo laboratorijske analize, utvrđivanje vrsta oštećenja, odabir prikladnih metoda konzervatorsko-restauratorskih radova i prijedlog načina opremanja. Na temelju dobivenih rezultata izrađen je petogodišnji plan koji uključuje zaštitna snimanja, konzervatorsko-restauratorske radove i smjernice za opremanje cijele serije *Prigodnica*.

Ostvarena je i međunarodna suradnja istoga procesa s Luleå University of Technology (Skellefteå, Švedska), usmjerena na karakterizaciju i ispitivanje mikrobiološke čistoće odabrane građe NSK.

Djelatnici procesa Zaštitna snimanja i izrada preslika posjetili su Hrvatsku radioteleviziju radi razmjene iskustva i informiranja o novim tehnologijama izradbe preslika radi pripreme za nabavu nove opreme, reorganizaciju prostora i prenamjenu postojeće opreme.

3.6.1. Konzervacija i restauracija

U procesu Konzervacija i restauracija tijekom 2024. godine provodili su se programi preventivnoga i kurativnoga konzerviranja te restauriranja knjižnične građe. U procesu je zaposleno trinaest djelatnika.

Tijekom godine provedeni su konzervatorsko-restauratorske radove na 247 jedinica knjižnične građe. Uz dodatnih 319 jedinica koje su konzervirane u okviru procesa Opremanje i uvez građe, ukupni opseg izvedenih radova bio je blago smanjen u odnosu na planirano. U usporedbi s prethodnom godinom, jedinice građe koje su bile predmet restauracije prosječno su sadržavale manji broj listova, ali su bile znatno oštećenije, što je zahtijevalo složenije i dugotrajnije zahvate. Povećana složenost radova utjecala je i na proces Zaštitna snimanja i izrada preslika, s obzirom na to da je porasla potreba za tehnički zahtjevnijim snimanjima. Redovitim pregledom građe prije provođenja zaštitnih snimanja i izradbe preslika obuhvaćeno je 3959

jedinica knjižnične građe s ukupno 109 938 listova, pri čemu su određene jedinice zahtijevale žurnu konzervaciju i restauraciju. Provedeni radovi uključivali su preliminarnu laboratorijsku analizu poput ispitivanja podrijetla vlakana, određivanja razine kiselosti, prisutnosti lignina i analize sastava tinte. Za svaku jedinicu građe izrađena je odgovarajuća konzervatorsko-restauratorska dokumentacija s pripadajućom fotodokumentacijom.

Djelatnici Odjela sudjelovali su u pregledu nekoliko ostavština, uključujući ostavštinu Borbena Vladovića i Marije Bašić Uremović, te u preuzimanju opsežne ostavštine Vere Horvat Pintarić. Ostavština Vere Horvat Pintarić, koja obuhvaća približno 13 000 knjiga, bilježaka i radnih fotografija, preuzeta je iz njezina stana uz provođenje preliminarnih mjera zaštite, što je uključivalo pregled i površinsko čišćenje svake jedinice građe. Građa je privremeno smještena u vanjsko spremište NSK, u kojem se trenutačno nalazi i građa Odsjeka u Petrinji Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Spremište se redovito nadzire, a u njemu se sustavno kontroliraju mikroklimatski uvjeti. Tijekom 2024. godine iz istoga je vanjskoga spremišta vraćena građa djelatnicima Osnovne škole Tituša Brezovačkoga iz Zagreba, koja je prethodno bila pohranjena na čuvanje u NSK.

Obavljeni su ugovoreni konzervatorsko-restauratorski radovi na knjižnoj građi vanjskih imatelja, i to petnaest jedinica građe iz šest ustanova: Manastira Uspenja Presvete Bogorodice u Krupi, Samostana sv. Frane u Zadru, Eparhije pakračko-slavonske Srpske pravoslavne crkve u Pakracu, Franjevačkoga samostana sv. Ante u Splitu, Franjevačkoga samostana sv. Bernardina Sijenskoga u Kamporu i Arheološkoga muzeja u Zadru. Također je provedeno preventivno konzerviranje *in situ* za 2250 jedinica građe u Knjižnici HAZU-a u Zagrebu, u suradnji s djelatnicima procesa Zaštitna snimanja i izrada preslika te Opremanje i uvez građe, a za Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu obavljena je žurna intervencija dezinfekcije plijesni na 525 jedinica građe. Za sve navedene radove izrađena je odgovarajuća konzervatorsko-restauratorska dokumentacija.

Izrađena su četiri prijedloga za konzervatorsko-restauratorske radove s pripadajućim troškovnicima za knjižnu građu vanjskih imatelja, i to za Manastir Uspenja Presvete Bogorodice u Krupi, Samostan sv. Frane u Zadru, Franjevački samostan sv. Bernardina Sijenskoga u Kamporu i Knjižnicu Zagrebačke nadbiskupije (Metropolitana) u Zagrebu. Osim toga, pripremljen je i prijedlog preventivne zaštite za Knjižnicu HAZU-a i Knjižnicu „Juraj Habelić“ u Zagrebu.

Za 2025. godinu prijavljen je program javnih potreba u kulturi Ministarstva kulture i medija pod nazivom *Knjižnične djelatnosti u stvaranju konzervatorsko-restauratorske dokumentacije*, kojim se planira nadogradnja baze podataka K-R-NSK, točnije modula koji se odnosi na knjigoveške poslove.

3.6.2. Zaštitna snimanja i izrada preslika

U procesu Zaštitna snimanja i izrada preslika tijekom 2024. godine obavljali su se poslovi mikrofilmiranja, digitalizacije, fotografiranja faza konzervatorsko-restauratorskih radova i reportažnih snimanja u NSK. Bilo je zaposleno sedmero djelatnika, pri čemu je jedan djelatnik bio na dugotrajnome bolovanju.

U sklopu pripreme za snimanje novina i časopisa pregledano je 65 904 stranice, a pripremljeno 54 694 stranice. Na mikrofilm je snimljeno 11 988 snimaka periodike, većinom novina. Za svaki izrađeni mikrofilm provjeravana je cjelovitost i potpunost snimljenoga sadržaja, tehnička ispravnost te uporabljivost filma, i to prije i nakon procesa preslikavanja. Za potrebe Zbirke rukopisa i starih knjiga izrađeno je 51 463 snimke, većinom građe *Zbirke Kušević* te pojedinačnih rukopisa. Za Zbirku muzikalija i audiomaterijala izrađeno je 6223 snimke, uključujući i ostavštinu *Prošev*. Ukupno je tijekom godine izrađeno 69 674 snimke, odnosno 179 koluta mikrofilma. Pregled stanja *master* negativa novina nastavljen je i u 2024. godini, u sklopu redovitoga programa digitalizacije novina s mikrofilma

U sklopu redovitih poslova digitalizacije mikrofilmova tijekom 2024. godine izrađena su 104 903 skena, dok je digitalizacijom izvornika, odnosno rukopisne i tiskane građe, izrađeno 45 557 skenova. Dio preslika nastao je u sklopu projekta *Digitalizacija i dostupnost starih hrvatskih novina i časopisa*, provedena u suradnji s djelatnicima Muzeja Slavonije u Osijeku. Ukupno je obrađeno 97 612 digitalnih datoteka, a dio tih preslika odnosi se na projekte i programe poput *Hrvatski prvotisci: popis i opis svih prvotisaka u hrvatskim svjetovnim i crkvenim ustanovama*, *Digitalizacija i dostupnost starih hrvatskih novina i časopisa*, *Hrvatski iseljenički tisak (HIT)*, *Povijest i jezik Gradišćanskih Hrvata* i dr. Djelatnici procesa sudjeluju i u radu sustava za trajnu pohranu e-Kultura, u kojem je obrađeno 12 601 sken, pohranjeno 118 publikacija, od kojih su 104 publikacije nadopunjene dodatnim formatima, a uneseno je i 14 novih publikacija.

Za potrebe korisnika obrađeno je 139 zahtjeva koji su se odnosili na uslugu skeniranja izvornika ili mikrofilma. Izrađeno je 10 642 snimka za korisnike, 1389 digitalnih snimaka izvornika i 9253 digitalne preslike s mikrofilma. Korisnicima je snimljen i jedan CD/DVD te ispisano 690 stranica u A4 formatu. Osim u okviru programa mikrofilmiranja i digitalizacije, izrađene su i 4602 snimke za potrebe fotodokumentacije konzervatorsko-restauratorskih radova. Taj broj uključuje snimanje vodenih znakova, snimke pod kosim svjetlom te UV i IR snimanja, pri čemu se na UV/IR odnosi 217 snimaka. Dio raznovrsnih događanja u NSK zabilježen je 2323 reportažnim snimkama. Ukupno je, u okviru snimanja radi zaštite građe, tijekom godine izrađeno 220 134 snimke.

Digitalizacija građe s izvornika u 2024. godini neznatno je smanjena, ali se i dalje nalazi u očekivanim okvirima. Znatno povećanje broja izrađenih preslika s mikrofilma umnogome se može pripisati radu na dodatnome skeneru, dok je smanjenje broja snimaka na mikrofilmu posljedica kvara jedne od kamera, za koju nije moguće nabaviti zamjenske dijelove. Smanjenje broja pregledanih stranica periodike povezano je s dugotrajnim bolovanjem djelatnika kojem je taj posao bio primarna zaduženost. Broj snimanja prema korisničkim zahtjevima ostao je relativno stabilan, a zabilježen je i nastavak trenda češće uporabe već pohranjenih digitalnih datoteka. Također, vidljiva je promjena u načinu isporuke preslika korisnicima – sve češće putem elektroničkih oblika, pri čemu sve veći udio u isporuci ima Odjel posebnih zbirki. Povećanje broja snimaka u sklopu fotodokumentacije konzervatorsko-restauratorskih radova rezultat je rasta broja jedinica građe vanjskih korisnika, ali i sve učestalijih zahtjeva za složenijim vrstama snimanja poput snimanja pod kosim svjetlom, UV i IR snimanja te korištenja prosvijetljene podloge.

Neprekidno se surađivalo s drugim odjelima i procesima, osobito s Centrom za razvoj hrvatske digitalne knjižnice. Osim nabrojanih ključnih poslova, usporedno se odvijao čitav niz poslova

bez kojih bi provedba osnovnih zadataka bila nemoguća – posebna obrada svakoga snimka, skena ili datoteke u odgovarajućim formatima, strojno i ručno ispisivanje, lijepljenje naljepnica, redovito održavanje i održavanje opreme, nabava uređaja i potrošnoga materijala, radni dogovori te reorganizacija i prenamjena radnih prostora i opreme. Nastavljena je nabava suvremene opreme za fotografiranje, a funkcionalnom prenamjenom jedne kamere uspostavljen je sustav za fotografiranje u studijskim uvjetima.

3.6.3. Opremanje i uvez građe

Proces Opremanje i uvez građe obuhvaća zaštitu novije i starije uvezane građe, konzervaciju i restauraciju uveza, popravak i rekonstrukciju uveza te opremanje svih vrsta knjižnične građe. Uz poslove na preventivnoj i kurativnoj zaštiti knjižnične građe, djelatnici procesa redovito su sudjelovali i u brojnim drugim aktivnostima povezanim s radom NSK kao što su grafička doradba tiskanih materijala za potrebe marketinških aktivnosti, izradba internih obavijesti, uvez poslovnih knjiga, izradba knjigoveških proizvoda (npr. fascikala), formatiranje materijala i sl. Proces je obavljalo osmero djelatnika, a jedna je djelatnica bila na roditeljskome dopustu.

Tijekom 2024. godine djelatnici procesa sudjelovali su u redovitim poslovima zaštite novije i starije građe NSK kao i u konzervatorsko-restauratorskim radovima na uvezima 15 jedinica građe vanjskih imatelja. Svaka jedinica te građe nakon završetka radova bila je zaštitno opremljena na optimalan način.

Za sve radove na kulturnoj baštini vođena je pripadajuća dokumentacija i fotodokumentacija te su provedena istraživanja i preliminarne analize, uključujući snimanje i/ili identifikaciju specifičnih pojedinosti, ispitivanje kiselosti podloge, identifikaciju podrijetla kože i pergamene i sl.

Djelatnici su također izrađivali prijedloge konzervatorsko-restauratorskih radova s pripadajućim troškovnicima te izvješća o provedenim konzervatorsko-restauratorskim radovima na građi vanjskih imatelja u suradnji s djelatnicima procesa Konzervacija i restauracija.

U prethodnoj godini rad na uvezu knjižnične građe proveden je na 919 jedinica, u odnosu na planiranih 860. Povećanje broja uvezanih jedinica za 6,8 posto moguće je pripisati najmanjim intervencijama provedenima na približno 150 jedinica građe iz Zatvorenoga spremišta NSK.

Zaštitno je opremljena 13 021 jedinica knjižnične građe od planiranih 17 000, što predstavlja pad od 23,4 posto. Taj se pad djelomično može objasniti smanjenom potrebom zbirke za jednostavnijim vrstama zaštitne opreme poput košuljica, ovitaka i separatora. Istodobno, već drugu godinu zaredom, sve je izraženija potreba za izradbom složenijih oblika zaštitne opreme poput mapa, kutija i paspartua. Očekuje se da će se ovaj trend nastaviti i u 2025. godini.

Djelatnici su procesa u suradnji s djelatnicima Grafičke zbirke i Zbirke zemljovida i atlasa sudjelovali u izradbi zaštitne opreme za potrebe sedam izložaba građe NSK održanih izvan NSK. Zaštitna oprema izrađivala se i za potrebe preventivne zaštite građe vanjskih imatelja.

Tablica 10. Podaci za Odjel za zaštitu i pohranu građe.

Zaštita građe	Jedinica*	Ostvareno 2023.	Planirano 2024.	Ostvareno 2024.	Usporedba 2023./2024.
Digitalizacija izvornika	Snimak	47 792	45 000	45 557	(– 4 %)
Digitalizacija mikrofilma	Snimak	65 414	45 000	104 903	(+ 60 %)
Mikrofilmiranje građe	Snimak	119 928	50 000	69 674	(– 42 %)
Pregled novina i časopisa	Stranica	86 687		65 904	(– 24 %)
Fotodokumentacija konzervatorsko-restauratorskih radova	Snimak	3868		4602	(+ 19 %)
Snimanje prema korisničkim zahtjevima	Snimak	10 202		10 602	(+ 4%)
Konzerviranje i restauriranje građe	Broj jedinica/listova	677/28 050	600	613/21 840	(– 5 %)
Opremanje zaštitnom ambalažom (ovitak, košuljica, mapa, kutija, paspartu i dr.)	Komada	15 851	17 000	13 021	(– 18 %)
Uvezivanje građe	Svezak	692	860	919	(+ 33 %)

* U povezanosti s konzervacijom i restauracijom građe, naziv jedinica odnosi se na svu građu koju se zbog fizičkih obilježja ne može nazvati sveskom. Prije svega, misli se na većinu građe Grafičke zbirke i Zbirke zemljovida i atlasa kao što su crteži, grafike, plakati, zemljopisne karte i planovi, a rjeđi su primjeri letci i prigodnice koji također često dolaze na jednome listu. Sva ostala građa smatra se sveskom ili svešćićem.

3.6.4. Pohrana knjižnične građe

U procesu Pohrana knjižnične građe djelatnici su obavljali poslove rješavanja prispjelih zahtjeva za korištenje građom, retrospektivne konverzije podataka sa skeniranih listića abecednoga kataloga u *online* katalog NSK, reinventarizacije, signiranja i smještaja novopridošle građe na police (građe NSK i vanjskih imatelja). Na tim poslovima bilo je zaposleno 15 djelatnika, od kojih je jedan bio na dugotrajnome bolovanju.

Tijekom 2024. godine signirano je i pohranjeno 25 377 jedinica nove građe – knjiga, časopisa, novina, elektroničke građe i hrvatskoga sitnog tiska. Osim nove građe, signirano je i dodatnih 277 jedinica koje su vraćene u fond nakon provedenih konzervatorsko-restauratorskih radova. U radu s korisnicima riješeno je 60 976 zahtjeva, a dano je na korištenje 56 485 jedinica građe. Ukupno je vraćeno, razduženo i uloženo na odgovarajuće mjesto 58 333 jedinice građe. U fond Rektorske zbirke doktorskih disertacija pohranjeno je 600 novih doktorskih disertacija. Provedeno je usklađivanje i provjera evidencija o zaduženju i razduženju za 3450 jedinica građe koje su tražili korisnici.

Proces revizije knjižnične građe nastavljen je pregledom fonda od signature 420 103 do signature 434 110, što ukupno obuhvaća 17 597 jedinica građe. Time je od 2007. do 2024. godine pregledano 479 984 jedinice građe. Od 2024. godine podatci o reviziji vode se u elektroničkoj tablici, pri čemu se evidentiraju samo jedinice koje nisu pronađene na svojem mjestu – ukupno 641 jedinica. Nastavljen je i proces revizije novinskoga fonda, a pregledano je 29 900 mapa novina.

Četvero djelatnika procesa Pohrane knjižnične građe sudjelovalo je u provođenju retrospektivne konverzije podataka sa skeniranih listića abecednoga kataloga u *online* katalog NSK te su tijekom 2024. godine izradili 5481 bibliografski zapis za građu od 1976. do 1990. godine (RK 1976–1990). Devetero djelatnika procesa sudjelovalo je u izradbi reinventariziranih zapisa, pri čemu je izrađeno 15 295 zapisa o primjerku i 15 981 zapis o posjedovanju, što je uključivalo izdvajanje i vraćanje građe na odgovarajuće mjesto.

Za potrebe popunjavanja fonda NSK darovanim primjercima kao i za potrebe Odjela za nabavu i izgradnju zbirke te provjera prilikom otpisa građe iz drugih hrvatskih knjižnica, djelatnici su pregledali i provjerili 4500 signatura u fondovima arhivskoga primjerka, dubleta i unikata.

Presloženo je 22 180 jedinica građe radi boljega iskorištavanja prostora u spremištima.

U usporedbi s prethodnom godinom zabilježeno je smanjenje broja zahtjeva za korištenje građom, dok je istodobno zabilježen blagi porast prinove nove građe.

3.7. ODJEL KORISNIČKIH SLUŽBI

Odjel korisničkih službi obavlja knjižničnu djelatnost organizacijom i pružanjem informacijskih, obrazovnih, znanstvenih i kulturnih usluga namijenjenih javnosti. Temeljna je zadaća Odjela osiguravanje kvalitetnoga korisničkog iskustva, koje obuhvaća potporu korisnicima i članovima, omogućivanje prostora za učenje i rad, pružanje informacijsko-referalnih, edukacijskih i bibliometrijskih usluga te pristup, korištenje i posudbu tiskane i elektroničke građe. Djelatnost je Odjela podijeljena u dvama glavnim procesima: Informacijskome centru i Čitaonicama (znanstvene i specijalističke informacije). Određene usluge, poput omogućivanja prostora za individualni i suradnički rad, davanja građe na korištenje i posudbu te edukacijskih i informacijsko-referalnih usluga, provode se u obama procesima, ovisno o ciljnim korisnicima (općoj javnosti ili akademskoj zajednici). Neovisno o tim procesima, provode se aktivnosti povezane s pristupom licenciranim elektroničkim izvorima te njihovim vrednovanjem. U Odjelu je bilo zaposleno 48 djelatnika.

Sve aktivnosti provedene su u skladu s Planom rada NSK za 2024. koji se temelji na ciljevima *Strategije razvoja NSK* i njezinu *Akcijskom planu*.

Redoviti poslovi

U 2024. godini u Odjelu, kao središnjemu mjestu upravljanja i potpore članovima i korisnicima, nastavljena je provedba redovitih aktivnosti usmjerenih na pružanje usluga široj javnosti te osiguravanje potpore znanstveno-nastavnomu procesu i akademskoj zajednici, što je uključivalo organizaciju i provedbu jednostavnih i složenih informacijsko-referalnih, edukacijskih i bibliometrijskih usluga, izgradnju i upravljanje zbirkama u čitaonicama, omogućivanje korištenja građom, posudbe knjiga i međuknjižnične posudbe te osiguravanje pristupa elektroničkim izvorima u NSK u na daljinu.

Tijekom 2024. godine djelatnici Odjela korisnički službi stručno su se usavršavali – nazočili su uživo i na daljinu na 14 stručnih i znanstvenih skupova u zemlji i inozemstvu, sudjelovali u 52 raznovrsnim edukacijama, održali 25 izlaganja, predstavili pet postera, objavili deset radova

(osam znanstvenih i dva stručna) te devet priloga. Četiri djelatnice Odjela pohađaju poslijediplomski doktorski studij informacijskih i komunikacijskih znanosti na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

U Odjelu se provodilo mentorstvo novih djelatnika radi njihova uspješnijeg educiranja i nadzora tijekom početnoga vremena rada na poslovima Odjela.

Suradnja

Prethodnu su godinu obilježile i raznolike suradnje s međunarodnim ustanovama i organizacijama, uključujući suradnju sa sedam inozemnih ustanova iz Danske, Nizozemske, Italije, Bugarske, Cipra, Grčke i Srbije na projektu *CeOS_SE*, suradnju sa zemljama članicama Europske unije u okviru radne grupe Open Method of Coordination (OMC) Group of Member States' experts on Building bridges: strengthen the multiple roles of libraries as gateways to and transmitters of cultural works, skills and European values kao i sudjelovanje u radnoj skupini International Reading Room Challenges te u nekoliko radnih skupina udruženja LIBER. Izdvaja se i suradnja sa Sveučilištem u Bordeauxu, Knjižnicom Tehničkoga sveučilišta u Beču te suradnja s kolegama iz udruge ECSA, uz nastavak suradnje s konzorcijima za nabavu elektroničkih izvora u regiji jugoistočne Europe.

Na nacionalnoj razini djelatnici Odjela surađivali su s Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, Udrugom Penkala, Centrom za znanstvene informacije Instituta Ruđer Bošković, Zagrebačkim knjižničarskim društvom, Knjižnicama grada Zagreba, Tehničkim veleučilištem u Zagrebu, Udrugom ZNAK, Srcem i Prirodoslovno-matematičkim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu.

Suradnju s drugim odjelima i odsjecima NSK obilježile su aktivnosti građanske znanosti. U sklopu Festivala znanosti 2024. Odjel je u suradnji sa Zbirkom muzikalija i audiomaterijala ostvario aktivnosti s četirima glazbenim školama, a u okviru projekta *HAWaton* organizirane su zajedničke aktivnosti s četirima narodnim i dvjema školskim knjižnicama. Djelatnici Odjela sudjelovali su i u internome projektu prijepisa podataka s digitaliziranih listića abecednoga kataloga u bibliografsku bazu NSK

U povodu 150. obljetnice rođenja Ivane Brlić-Mažuranić, Odjel korisničkih službi i Odsjek marketinga i komunikacija 19. travnja 2024. godine organizirali su događanje *Escape room* pod nazivom *Cljuč iz davnine – tragom Ivane Brlić-Mažuranić*. Riječ je o prvome takvom događanju u NSK kojim se na inovativan i suvremen način interpretirala tiskana baština.

Članstvo i korisnici

Članovi su NSK osobe koje su uplatom članarine stekle pravo na korištenje građom i uslugama Knjižnice. Korisnici su osobe koje koriste dostupne usluge NSK bez ostvarivanja prava članstva, a među njima su posjetitelji, knjižničari, nakladnici i korisnici usluga na daljinu.

Tijekom 2024. godine u NSK je upisano 6357 novih članova, a članstvo je obnovilo 6998 članova, čime je ukupan broj članova iznosio 13 355. To predstavlja porast od 15 posto (1700 članova više) u odnosu na 2023. godinu kada je NSK imala ukupno 11 655 članova – 5784 novoupisanih i 5871 s obnovljenim članstvom.

Povećanje broja članova može se pripisati visokoj kvaliteti knjižničnih usluga, ali i tomu da su brojne knjižnice u bližem okruženju i dalje u obnovi zbog posljedica potresa.

Radno vrijeme

Tijekom 2024. godine redovito radno vrijeme bilo je raspoređeno od ponedjeljka do petka od 8 do 24 sata, a subotom od 9 do 14 sati. NSK je bila otvorena 293 dana. Od 15. srpnja do 17. kolovoza 2024. godine NSK bila je otvorena ponedjeljkom, utorkom, četvrtkom i petkom od 8 do 15 sati, a srijedom od 12 do 19 sati. Subotom je u tome razdoblju bila zatvorena.

Zabilježeno je 193 392 ulazaka članova, što je 25 878 ulazaka (15 posto) više u odnosu na prethodnu godinu, kada ih je bilo 167 514. Prosječan dnevni broj ulazaka u NSK bio je 660, dok je u 2023. godini bio 578. Mjesečni prosjek iznosio je 16 116 ulazaka, što je također više u odnosu na 2023. godinu, kada je mjesečni prosjek bio 13 960. Najveća posjećenost zabilježena je ponovno u lipnju, s ukupno 25 280 ulazaka, što je 3992 više u odnosu na lipanj 2023. godine (21 288 ulazaka).

Večernji rad

Omogućena je usluga Večernji rad, kojom se članovima, uz prethodnu rezervaciju (uživo, telefonom, elektroničkom poštom i putem aplikacije), stavlja na raspolaganje 150 mjesta na ulaznoj razini NSK. Usluga je dostupna od ponedjeljka do petka od 21 do 24 sata. Tijekom 2024. godine ovu je uslugu iskoristilo 25 004 člana, što predstavlja povećanje od 4 posto u odnosu na prethodnu godinu, kada je zabilježeno 23 974 korištenja.

Tablica 11. Broj članova, ulazaka i korištenja usluge Večernjega rada.

	2022.	2023.	2024.	Usporedba 2023./2024.
Broj članova				
Novoupisani članovi	4077	5784	6357	(+ 10 %) ↗
Obnovljeno članstvo	4718	5871	6998	(+ 19 %) ↗
Ukupan broj članova	8795	11 655	13 355	(+ 15 %) ↗
Broj ulazaka				
Ukupan broj ulazaka članova	132 404	167 514	193 392	(+ 15 %) ↗
Dnevni prosjek ulazaka	456	578	660	(+ 14 %) ↗
Mjesečni prosjek ulazaka	11 033	13 960	16 116	(+ 15 %) ↗
Broj ulazaka u lipnju	1 8 451	21 288	25 280	(+ 19 %) ↗
Večernji rad				
Ukupan broj korištenja usluga	20 005	23 974	25 004	(+ 4 %) ↗

Usluga samostalnoga fotokopiranja, ispisa i skeniranja

Na trima lokacijama u prostoru NSK – na ulaznoj razini, prvome i trećem katu – korisnicima su bile dostupne usluge samostalnoga kopiranja, skeniranja i ispisa, dok je u Čitaonici periodike bila omogućena usluga skeniranja na uređaju Bookeye, namijenjenomu za skeniranje velikih formata.

Korištenje i posudba građe

Posudba tiskane građe i njezino korištenje u čitaonicama obavljaju se na svim razinama za koje je zadužen Odjel korisničkih službi – na ulaznoj razini, prvome, trećem i četvrtome katu. U nastavku su prikazani objedinjeni podatci svih razina.

Ukupan broj primjeraka građe posuđenih izvan NSK i korištenih u prostorima knjižnice tijekom 2024. godine iznosi 100 819, što predstavlja povećanje u odnosu na prethodnu godinu, kada je zabilježeno 96 587 primjeraka. Međutim, detaljnijom analizom uočavaju se sljedeći zaključci:

a) tijekom 2024. godine zabilježen je negativan trend u posudbi i korištenju građe iz općeznanstvenog fonda na trećem i četvrtome katu. Taj se trend može objasniti općim smanjenjem korištenja tiskane građe, s obzirom na sve veću dostupnost digitalnih izvora kao i podatkom da većinu korisnika čine studenti koji uglavnom koriste vlastitu literaturu, a ne fond NSK. Ovakvo stanje upućuje na potrebu analize postojećega općeznanstvenog fonda i donošenja novih mjerila za njegovu nabavu;

b) u Čitaonici periodike uočen je pozitivan trend korištenja novina i časopisa kao i knjiga izdanih do 1945. godine. Taj porast zanimanja ističe veći angažman istraživačkoga osoblja, koje pretežito koristi upravo novine, časopise i stariju knjižničnu građu.

Posudba

Tijekom 2024. godine izvan NSK posuđeno je 6918 knjiga, rok posudbe obnovljen je za 1824 knjige, a razdužene su 7042 knjige. Samostalnu *online* obnovu roka posudbe koristilo je 35 članova, što je porast u odnosu na prethodnu godinu, kada je tu uslugu koristilo 18 članova. Unatoč tomu, vidljivo je da je broj posudaba i povrata manji u usporedbi s prethodnom godinom.

Tablica 12. Posudba knjiga, obnova roka posudbe i povrat knjiga.

	2023.	2024.	Usporedba 2023./2024.
Posudba	7679	6918	(– 10 %)
Obnova	1650	1824	(+ 11 %)
Povrat	7493	7042	(– 7 %)

Razvojni programi

Smart Library – Odjel je u 2024. godini nositelj projekta *Smart Library NSK*. U sklopu njega proveden je i razvojni program *Pametno do informacija: knjižnična mobilna aplikacija u službi informacijske i medijske pismenosti*.

SciLab – u sklopu projektnih aktivnosti NSK u reformskome projektu *e-Sveučilišta* nastavljene su pripreme na planiranju ulaganja u nabavu opreme za razvoj digitalno zrele okoline za učenje i uspostavu inovativnih oblika digitalnoga učenja i poučavanja.

Citizen-Enhanced Open Science in Southeastern Europe Higher Education Knowledge Hubs (CeOS_SE) – projekt dostupan na mrežnoj stranici <https://ceosse-project.eu> – bavio se popularizacijom znanosti u kontekstu otvorene znanosti. Projekt je završen 31. prosinca 2024. godine.

3.7.1. Informacijski centar (informacijsko-referalne usluge i međuknjižnična posudba)

U procesu se obavljaju poslovi upisa i kontrole članstva, pružanja općih informacijsko-referalnih usluga (odgovaranje na upite, stručna vodstva, suradnja na pripremi građe za izložbe i bibliografska pretraživanja), poslovi posudbe građe, uključujući i međuknjižničnu posudbu, provedba usluge servisa RapidILL, izgradnja i upravljanje Referentnom zbirkom te pružanje bibliometrijskih usluga. Navedene poslove obavljalo je 16 djelatnika.

Informacijsko-referalne usluge

Tijekom 2024. godine u sklopu usluge Pitajte knjižničara odgovoreno je na 155 upita korisnika. Informacijskomu centru elektroničkom poštom upućeno je 2850 upita i zahtjeva, od čega se 2200 odnosilo na korisnike, dok je preostali dio uključivao komunikaciju s kolegama iz drugih odjela NSK radi rješavanja korisničkih upita. Uz pisanu komunikaciju, knjižničari su pružili i 10 832 usmena odgovora korisnicima na informacijskome pultu te odgovorili telefonski na 4451 upit i zahtjev. Ukupno je tijekom godine zabilježeno 17 638 odgovora na informacijsko-referalne upite korisnika. U usporedbi s 2023. godinom broj upita povećan je za gotovo 15 posto, što je u skladu s porastom broja članova.

Djelatnice Informacijskoga centra sudjelovale su istraživanju i pripremi građe za izložbu *Dragi Lastane!* u povodu 70. obljetnice nastanka poučno-zabavnoga časopisa za mlade *Modra lasta* kao i za događanje *Književni oproštaj od akademika Luka Paljetka*, uz predstavljanje njegove posljednje zbirke pjesama *Kajkavske pjesme*. Također su sudjelovale u pripremi igre *Escape Room*. Nastavljena je suradnja s Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu na projektu *Ilirci*, a istraživane su i povijesne promjene naziva Knjižnice, njezinih ravnatelja i vizualnoga identiteta. U Informacijskome centru se obavlja i usluga digitalizacije građe na zahtjev vanjskih korisnika. Tijekom 2024. godine, uz veći broj jednostavnijih zahtjeva, zaprimljeno je i 30 zahtjeva za digitalizaciju opsežne građe, osobito za potrebe izradbe monografija, dokumentarnih filmova, izložaba i sličnih projekata, kao i za potrebe državnih tijela.

U 2024. godini Informacijski centar organizirao je 175 stručnih vodstava za skupine posjetitelja, što predstavlja porast od 28 posto u odnosu na prethodnu godinu, kada ih je bilo 137. Ukupan broj sudionika stručnih vodstava iznosio je 3224, što je 29 posto više nego 2023. godine (2507 posjetitelja). Djelatnici Informacijskoga centra izradili su obavijesne oznake s popisom građe za police u Referentnoj zbirci, a započeli su i izradbu novih informacijskih naljepnica za ladice kartičnoga kataloga. Nastavljena je i digitalizacija kartičnoga abecednog kataloga periodike, u sklopu koje je digitalizirano 11 471 kartica.

Tijekom 2024. godine uvedena je nova korisnička usluga izradbe edukativnih digitalnih prezentacija i izložaba (ukupno 23) koje obrađuju teme iz svjetske i hrvatske kulturne te znanstveno-tehničke baštine. Prezentacije su nastale kao odgovor na značajne obljetnice i osobe, a prikazuju se na ulaznoj razini Knjižnice.

Bibliometrijske usluge

Za svoje članove te ostale pripadnike hrvatske znanstvene i akademske zajednice NSK izdaje potvrde o zastupljenosti i citiranosti znanstvenih radova, potvrde o statusu časopisa u kojima

su radovi indeksirani u relevantnim bazama kao i potvrde o zastupljenosti i statusu časopisa za potrebe uredništava i izdavača hrvatskih znanstvenih i stručnih časopisa.

U Središnjem sustavu za bibliometrijska pretraživanja tijekom 2024. godine riješena su 433 individualna zahtjeva znanstvenika i šest zahtjeva uredništava časopisa, što odgovara brojkama iz 2023. godine. Dodatnih 119 zahtjeva upućeno je matičnim knjižnicama. Izrađeno je pet analiza znanstvene produkcije NSK za interne potrebe i tri složenije analize za potrebe istraživanja i reakreditacije visokoškolskih ustanova u Republici Hrvatskoj.

U sklopu daljnjega razvoja Središnjega sustava za bibliometrijska pretraživanja i pripadajućega portala, održane su edukacije za korisnike, znanstvenike i knjižničare, i to deset edukacija knjižničara za izradbu bibliometrijskih analiza, osam edukacija knjižničara za rad u Središnjem sustavu, dva mrežna seminarra za uredništva časopisa kao i niz individualnih edukacija.

Referentna zbirka

U Informacijskome centru smještena je bogata Referentna zbirka, koja je dio Sveučilišne zbirke, a obuhvaća enciklopedije, leksikone, rječnike, bibliografije, priručnike, biografije i drugu srodnu građu na hrvatskome i stranim jezicima. Zbirka broji više od 8000 svezaka, a koristi se u čitaonici Informacijskoga centra te je članovima dostupna svakodnevno od 8 do 24 sata. Fond Zbirke u 2024. godini uvećan je za 18 jedinica građe.

Također je nastavljen proces skeniranja listića kataloga periodike. Nakon završetka skeniranja i računalne obrade bit će omogućeno jednostavno pretraživanje navedena kataloga.

Međuknjižnična posudba

Tijekom 2024. godine zaprimljeno je ukupno 3675 zahtjeva za posudbu knjiga i izradbu preslika iz fonda NSK. Posuđeno je 160 knjiga, a izrađeno 2890 preslika članaka. Dio zahtjeva nije bilo moguće ostvariti zbog ograničavanja propisanih Pravilnikom te zbog trajnoga ili trenutačnoga nedostatka tražene građe u fondu.

U istome razdoblju primljen je 4301 zahtjev za nabavu građe iz drugih knjižnica, pri čemu je uspješno nabavljeno 289 knjiga i 3807 članaka.

Ukupan broj zahtjeva veći je u odnosu na ono što je planirano te je u odnosu na prethodnu godinu vidljiv porast broja zahtjeva za preslikama iz fonda NSK – 3381 zahtjev u 2024. u usporedbi s 2489 zahtjeva u 2023. godini. Također je zabilježen znatan porast zahtjeva za člancima iz inozemstva – 3987 zahtjeva u 2024. u odnosu na 2785 zahtjeva u 2023. godini. Povećan broj zahtjeva za člancima iz drugih knjižnica i njihova visoka dostupnost rezultat su pristupa globalnomu servisu za dostavu članaka RapidILL. Korištenje usluga toga servisa za korisnike NSK ostaje besplatno do kraja 2025. godine, a iz toga je izvora pribavljeno 87 posto svih naručenih članaka.

Tablica 13. Međuknjižnična posudba i dostava dokumenata – ukupan broj riješenih zahtjeva.

Međuknjižnična posudba	Broj zahtjeva		Usporedba 2023./2024.
	2023.	2024.	
Ukupno primljenih zahtjeva	5928	7976	(+ 35 %) ↗
Ukupno riješenih zahtjeva	5298	7146	(+ 35 %) ↗

3.7.2. Čitaonice i posebne zbirke građe (znanstvene i specijalističke informacije)

U procesu se pružaju informacijsko-referalne usluge složenije razine, koje obuhvaćaju tematska pretraživanja i edukaciju korisnika. Također se obavljaju poslovi izgradnje i upravljanja zbirkama u otvorenome pristupu te posudba i davanje građe na korištenje na šest informacijskih pultova i u Čitaonici periodike. Navedene poslove obavljalo je 28 djelatnika.

Informacijsko-referalne usluge

Putem obrasca Pitajte knjižničara – tematsko pretraživanje predmetni stručnjaci odgovaraju na upite korisnika koji traže literaturu na određenu temu, najčešće za potrebe izradbe seminarskih, maturskih i završnih radova, ocjenskih radova, istraživačkih projekata i dr. Tijekom 2024. godine pristiglo je 1888 jednostavnih i složenih tematskih zahtjeva, što predstavlja povećanje u odnosu na 2023. godinu, kada ih je bilo 1755.

Upravljanje zbirkama

Proces Čitaonice i posebne zbirke građe zadužen je za rad sa zbirkama i čitaonicama na prvome, trećem i četvrtome katu, gdje se nalaze zbirke tiskane građe: općeznanstveni fond Sveučilišne zbirke, Zbirka disertacija i magistarskih radova, Zbirka knjižnične građe o Domovinskom ratu, Zbirka službenih publikacija, Europski dokumentacijski centar NSK te hrvatski i inozemni časopisi.

Osvremenjene su i obavijesti o novoj građi dostupne korisnicima u *e-Biltenu prinova* na mrežnome mjestu http://iks.nsk.hr/bilten_prinova.

Općeznanstveni fond Sveučilišne zbirke

Općeznanstveni fond sastoji se od stručno-znanstvene literature u slobodnome pristupu i obuhvaća 82 353 naslova raspoređena prema znanstvenim područjima. Na trećem katu smještena je građa iz područja društvenih znanosti, osim ekonomije i menadžmenta, humanističkih znanosti i umjetnosti, dok je na četvrtome katu dostupna građa iz područja prirodnih, tehničkih i biotehničkih znanosti, biomedicine i zdravstva kao i dio građe iz društvenih znanosti koji obuhvaća ekonomiju i menadžment. Odabir građe i organizaciju zbirke provodili su predmetni stručnjaci koji na temelju praćenja objavljene znanstvene i stručne literature te u skladu s potrebama korisnika i akademske zajednice predlažu naslove za nabavu (deziderata) te odabiru građu ponuđenu zamjenom ili darom. Predmetni stručnjaci sudjeluju i u Modelu usklađene nabave za izgradnju knjižničnih zbirki knjižnica sastavnica Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišne zbirke NSK.

Tijekom 2024. godine fond općeznanstvene građe u slobodnome pristupu uvećan je za 1500 primjeraka knjiga, što je manje u odnosu na prethodnu godinu, kada je fond bio uvećan za 1836 primjeraka.

Zbirka disertacija i magistarskih radova

Zbirka sadrži tiskane znanstvene magistarske radove i doktorske radove autora sa svih hrvatskih sveučilišta kao i radove hrvatskih autora obranjene na inozemnim sveučilištima. Fond Zbirke izgrađuje se darom pojedinaca i ustanova. Digitalne inačice radova dostupne su u Nacionalnome repozitoriju disertacija i znanstvenih magistarskih radova na mrežnome mjestu <https://dr.nsk.hr>.

Zbirka trenutačno sadrži 42 413 tiskanih radova, a tijekom 2024. godine fond je uvećan za 879 jedinica – 792 doktorska i 85 magistarskih radova. Zbog popunjenosti prostornih kapaciteta pristupilo se reorganizaciji smještaja građe, odnosno proširenju fonda Zbirke u prostoru čitaonice. Tijekom 2024. godine dovršeno je preseljenje magistarskih radova, čime je osiguran prostor za pohranu novih primjeraka. Izrađene su i postavljene nove oznake za police.

Zbirka knjižnične građe o Domovinskom ratu

Zbirka prikuplja građu o Domovinskome ratu objavljenu u Hrvatskoj ili izvan nje, a sadrži 3850 jedinice građe. U prostoru Zbirke korisnicima je dostupno računalo s pristupom digitaliziranim člancima iz prvoga sveska bibliografije *Rat u Hrvatskoj*, koja obuhvaća članke o Domovinskome ratu iz dnevnoga i tjednoga hrvatskog i inozemnoga tiska. Tijekom 2024. godine počele su pripreme za obilježavanje 30. obljetnice vojno-redarstvene akcije *Oluja*, koja će se održati 2025. godine. Fond Zbirke uvećan je u 2024. godini za pet novih jedinica građe, pribavljenih kupnjom, darom i zamjenom.

Zbirka službenih publikacija i Europski dokumentacijski centar NSK

Zbirka službenih publikacija obrađuje, pohranjuje i osigurava dostupnost službenih publikacija i informacijskih izvora Republike Hrvatske, Europske unije, stranih država i međunarodnih organizacija. U sklopu Zbirke djeluje i Europski dokumentacijski centar NSK (EDC NSK) koji korisnicima pruža potporu u nastavno-istraživačkome radu i predstavlja vrijedan izvor informacija za širu javnost.

U 2024. godini fond Zbirke uvećan je za 80 svezaka monografija, 786 sveščića serijskih publikacija i 98 sveščića sitnoga tiska.

U povodu Dana Europe na mrežnoj stranici EDC NSK predstavljeni su informacijski izvori povezani s izborima za Europski parlament. U suradnji s Predstavništvom Europske komisije u Hrvatskoj, EDC NSK je u lipnju organizirao predavanje o mobilnoj kibernetičkoj sigurnosti, namijenjeno djelatnicima NSK. U povodu Europskoga tjedna sporta svakodnevno su se održavale vježbe za djelatnike NSK, a izrađene su i infografike s prednostima aktivnih stanaka i aktivnih sastanaka. U studenome je, u povodu Europskoga dana svjesnosti o antibioticima, na mrežnoj stranici EDC NSK objavljen izbor relevantnih službenih publikacija.

Djelatnici EDC NSK sudjelovali su na godišnjem sastanku mreže Europe Direct u Osijeku i dostupnim mrežnim seminarima.

Posudba i korištenje građe

Korištenje građom u čitaonicama

U čitaonicama je tijekom 2024. godine korišteno ukupno 21 673 knjige iz slobodnoga pristupa. Od toga je 11 252 knjige korišteno iz opće-znanstvenoga fonda Sveučilišne zbirke na trećem katu, 7134 knjige iz istoga fonda na četvrtome katu, 1134 rada iz Zbirke disertacija i magistarskih radova, 146 knjiga iz Zbirke knjižnične građe o Domovinskom ratu i 2001 knjiga iz Zbirke službenih publikacija. U istome je razdoblju korišteno i 1252 sveščića serijskih publikacija, od čega 1067 sveščića hrvatskih i inozemnih časopisa te 182 sveščića iz Zbirke službenih publikacija.

Tablica 14. Korištenje građe iz čitaonica i posebnih zbirki.

Knjige	2023.	2024.	Usporedba 2023./2024.
Čitaonica opće-znanstvenoga fonda Sveučilišne zbirke na trećem katu	13 516	11 252	(– 17 %)
Čitaonica opće-znanstvenoga fonda Sveučilišne zbirke na četvrtome katu	8066	7134	(– 12 %)
Zbirka disertacija i magistarskih radova	1444	1134	(– 22 %)
Zbirka knjižnične građe o Domovinskom ratu	204	146	(– 29 %)
Zbirka službenih publikacija	1759	2001	(+ 14 %)
Serijske publikacije	2023.	2024.	Usporedba 2023./2024.
Zbirka službenih publikacija	182	185	(+ 1 %)

Zabilježeno je smanjenje korištenja knjiga u svim zbirkama, osim u Zbirci službenih publikacija, gdje je vidljiv porast korištenja i knjiga i serijskih publikacija.

Posudba građe iz Zatvorenoga spremišta za korištenje u čitaonicama

Za potrebe članova koji u čitaonicama koriste građu iz područja društvenih i humanističkih znanosti te umjetnosti naručeno je 11 250 knjiga iz Zatvorenoga spremišta, dok je iz područja prirodnih, (bio)tehničkih znanosti, biomedicine, zdravstva i ekonomije naručeno 913 knjiga.

Tablica 15. Posudba građe iz Zatvorenoga spremišta za korištenje u čitaonicama.

Knjige	2023.	2024.	Usporedba 2023./2024.
Čitaonica općeznanstvenoga fonda Sveučilišne zbirke na trećem katu	12 440	11 250	(– 10 %)
Čitaonica općeznanstvenoga fonda Sveučilišne zbirke na četvrtome katu	783	913	(+ 17 %)
Serijske publikacije	2023.	2024.	Usporedba 2023./2024.
Čitaonica općeznanstvenoga fonda Sveučilišne zbirke na četvrtome katu	52	61	(+ 17 %)

Čitaonica periodike

U Čitaonici periodike mogu se koristiti hrvatske i inozemne serijske publikacije, knjige iz Zatvorenoga spremišta objavljene do 1900. godine te mikrofilmirana građa koja je ondje i smještena. Fond mikrofilmova obuhvaća 3879 kolutova, od kojih je 129 pristiglo u 2024. godini.

Tijekom 2024. godine korišteno je 27 294 sveščića novina, 21 527 sveščića časopisa, 5049 knjiga i 4882 mikrofilma. Korištenje svih vrsta građe, osim mikrofilmova, bilježi porast u odnosu na prethodnu godinu.

Za potrebe članova izrađeno je 48 056 preslika serijskih publikacija (prethodne godine 47 517) i 21 111 pojedinačnih preslika s mikrofilmova, što je manje u odnosu na 2023. godinu kada ih je bilo 25 411.

Tablica 16. Korištenje građom u Čitaonici periodike.

		2023.	2024.	Usporedba 2023./2024.
Iz čitaonice	Mikrofilm	5897	4882	(– 17 %)
Sa Zatvorenoga spremišta	Knjige	3232	5049	(+ 56 %)
	Novine	21 080	27 294	(+ 29 %)
	Časopisi	19 579	21 527	(+ 10 %)

Tekući hrvatski i inozemni časopisi u otvorenome pristupu

U čitaonici časopisa na četvrtome katu smješteno je pet zadnjih godišta tiskanih hrvatskih i inozemnih časopisa u slobodnome pristupu, ukupno 806 naslova (11 813 sveščića), od kojih 585 hrvatskih i 221 inozemni časopis. Svi su naslovi dostupni i u Zatvorenome spremištu te se mogu koristiti i u Čitaonici periodike. Većina hrvatskih naslova dostupana je i na mreži preko Portala hrvatskih znanstvenih i stručnih časopisa Hrčak, dok su inozemni naslovi također dostupni *online* – djelomično u slobodnome pristupu, a djelomično na temelju pretplate.

Tijekom 2024. godine zaprimljeno je 1194 sveščića (prethodne godine 941), od kojih 643 sveščića hrvatskih i 551 sveščić inozemnih časopisa.

3.7.3. Nabava e-izvora i potpora znanosti

U sklopu Odjela osigurava se redovita pretplata i pristup elektroničkim izvorima znanstvenih i stručnih informacija za potrebe akademske i znanstvene zajednice. Poslovi obuhvaćaju čitav raspon aktivnosti: od izgradnje i upravljanja elektroničkim izvorima, pružanja informacijsko-referalnih usluga do osiguravanja pristupa licenciranoj elektroničkoj građi. Sve poslove obavljaju dvoje djelatnika.

Ti poslovi uključuju utvrđivanje najpovoljnijih uvjeta za pretplatu, pregovaranje s izdavačima, prikupljanje i analizu potreba za pretplatom na nove elektroničke izvore, praćenje statistike korištenja, organizaciju edukacija, pružanje usluge *help desk* korisnicima radi osiguravanja pristupa sadržajima te održavanje Portala elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu na mrežnome mjestu <http://baze.nsk.hr>. U suradnji s drugim odjelima provode se i aktivnosti povezane s osiguravanjem nesmetana pristupa licenciranim e- izvorima.

Sredstva za redovitu pretplatu na elektroničke izvore znanstvenih i stručnih informacija za potrebe akademske i znanstvene zajednice osigurana su iz Državnoga proračuna Republike Hrvatske.

U 2024. godini nabavljene su tri citatne baze podataka, i to Scopus (Elsevier), Web of Science Core Collection, Web of Science Citation Connection i Journal & Highly Cited Data (Clarivate), sedam bibliografskih baza i baza s cjelovitim tekstom, šest zbirki e-časopisa, platforma za objedinjeno pretraživanje elektroničkih izvora – *discovery service* i alat za analizu statističkih podataka Statista. Tijekom 2024. godine otvoreno je devet probnih pristupa na različite e-izvore u obrazovne i znanstveno-nastavne svrhe te je praćena statistika korištenja.

S izdavačem Royal Society of Chemistry (RSC) potpisan je transformativni ugovor koji omogućuje neograničen broj APC (*Article Processing Charges*) vaučera za objavu radova u otvorenome pristupu. Tijekom 2024. godine iskorištena su 34 takva vaučera.

Platforma za objedinjeno pretraživanje (*discovery service*) omogućuje pretraživanje svih pretplaćenih baza podataka u sklopu nacionalne i sveučilišne licencije te baza u otvorenome pristupu.

I tijekom 2024. godine poslovi nabave e-izvora obavljani su izvan procesa te se zbog optimizacije poslovanja radilo na utemeljenju novoga procesa u sklopu kojega bi se objedinili srodni i slični poslovi u sklopu Odjela – nabava e-izvora, potpora znanstvenoj infrastrukturi i bibliometrijske usluge.

3.8. ODJEL ZAJEDNIČKIH POSLOVA

Odjel zajedničkih poslova tijekom 2024. godine obavljao je redovite i izvanredne zadaće u sklopu pet stručnih područja koja ulaze u njegov djelokrug rada. U Odjelu je bilo zaposleno 68 djelatnika, dok su preostale potrebe podmirivane uz pomoć vanjskih izvođača usluga.

3.8.1. Odsjek Tajništvo

Tijekom 2024. godine Odsjek je obavljao redovite poslove iz područja općih, pravnih i kadrovskih poslova, javne nabave, ekonomata, pisarnice i pismohrane te je pružao stručnu potporu Upravnomu i Stručnomu vijeću, na čijim su se sjednicama donosile važne odluke za poslovanje NSK. U Odsjeku je na predviđenih 13 radnih mjesta bilo zaposleno 16 djelatnika, od kojih četvero radi s nepunim radnim vremenom, odnosno četiri sata dnevno.

U izvještajnome razdoblju održano je 12 sjednica Upravnoga vijeća NSK i devet sjednica Stručnoga vijeća NSK. Odsjek administrativno sudjeluje u svim projektima i programima NSK, a osobito se tijekom 2024. godine ističu međuodjelne aktivnosti povezane s nabavom i osiguravanjem pristupa elektroničkim izvorima, kao i sudjelovanje u novome projektu *e-Sveučilišta*, financiranome iz Nacionalnoga plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026.

U 2024. godini usvojen je Statut o izmjenama i dopuni Statuta Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu s najvažnijim promjenama – službeni skraćeni naziv NSK glasi Nacionalna i sveučilišna knjižnica, a izmijenjeni su i nazivi odjela. Tijekom godine na pripremi reorganizacije, novoga ustroja i opisa radnih mjesta radili su voditelji i koordinatori u suradnji s glavnom ravnateljicom i stručnim službama. Krajem godine prijedlog dokumenta upućen je u daljnju proceduru.

U skladu s novom Uredbom o nazivima radnih mjesta i koeficijentima za obračun plaća u javnim službama, svi su djelatnici potpisali nove ugovore, a dodijeljeni koeficijenti uneseni su i provedeni u sustavu.

Tijekom godine raspisano je deset natječaja za popunjavanje 88 radnih mjesta, oslobođenih uglavnom zbog odlazaka u mirovinu, sporazumnih raskida ugovora o radu i zamjena za privremeno odsutne zaposlenike.

U Odsjeku su obavljani poslovi pravne potpore u vezi sa zahtjevima i potrebama ustrojstvenih jedinica u sklopu NSK, zbog čega su izrađivane odluke, dopisi i ugovori, održavani sastanci i vođeni pregovori. Prema potrebi izrađivani su novi, odnosno revidirani postojeći interni akti NSK.

U suradnji s odvjetničkim uredom koji zastupa NSK, pripremala se i zaprimala dokumentacija u vezi sa sudskim postupcima. Tijekom godine bilo je aktivno 20 postupaka u radnim i prekršajnim predmetima koji se vode pred općinskim, upravnim i prekršajnim sudovima. Provedeno je i samostalno zastupanje NSK u postupcima pred sudovima i drugim nadležnim tijelima.

U Odsjeku su se provodili poslovi planiranja i realizacije javne nabave za proračunsku 2024. godinu, pri čemu je tijekom godine izrađeno deset izmjena i dopuna Plana nabave. Provedeno je 20 postupaka javne nabave i 999 postupaka jednostavne nabave. U skladu s valjanim Planom

nabave i Financijskim planom, tijekom godine nabavljana je roba te su naručivani radovi i usluge potrebni za rad NSK.

U Odsjeku se pratila primjena pravila fiskalne odgovornosti, zaštite dostojanstva djelatnika i sprječavanja diskriminacije, zaštite osobnih podataka i postupanja s osobnim podacima djelatnika NSK, zaštite autorskoga i srodnih prava kao i osiguravanje pravodobnoga pristupa informacijama na temelju Zakona o pravu na pristup informacijama.

3.8.2. Odsjek Financijski i računovodstveni poslovi

Odsjek financijski i računovodstveni poslovi tijekom 2024. godine obavljao je sve poslovne aktivnosti u sklopu svoje nadležnosti. Provedeni su redoviti poslovi u skladu s načelima proračunskoga računovodstva, čime su osigurane podloge za zakonom propisane obračune te za planiranje, praćenje i analizu financijskih pokazatelja poslovanja. Također su prikupljane, pripremane i osiguravane informacije ekonomskoga sadržaja namijenjene Upravi NSK u svim fazama poslovnih aktivnosti. U Odsjeku je bilo zaposleno sedam djelatnika, pri čemu je mjesto voditelja trenutno upražnjeno jer sadašnja voditeljica privremeno obavlja poslove mandatnoga mjesta pomoćnice glavnoga ravnatelja za financijske i pravne poslove.

U sklopu obveze proračunskoga planiranja obavljene su pripreme i izrađen je Financijski plan NSK s projekcijama za sljedeće dvije godine. Tijekom godine, a u skladu s izmjenama Državnoga proračuna za tekuću godinu, izrađene su Izmjene i dopune Financijskoga plana NSK. U suradnji s drugim odsjecima, Odsjek je sudjelovao u pripremi Plana potreba te u odobravanju financijskoga dijela Plana nabave NSK i njegovih izmjena.

Odsjek je zadužen za praćenje provedbe Financijskoga plana NSK te je sva zakonom propisana izvješća za tromjesečna razdoblja, polugodište i godišnju razinu izradio i predao u propisanim rokovima.

U suradnji s nadležnim odjelima, procesima i odsjecima, Odsjek je izradio i predao Izvješće o fiskalnoj odgovornosti čelnika ustanove za proračunsku godinu.

U skladu s obvezama povezanima s provedbom državnoga proračuna i zahtjevima nadležnoga ministarstva, Odsjek je izrađivao mjesečna, kvartalna i polugodišnja izvješća u pisanome obliku i preko aplikacija koje su pod nadležnošću državne riznice.

U nadležnosti Odsjeka bili su i poslovi upravljanja novčanim sredstvima, poslovi povezani s naplatom potraživanja, nadzorom troškova poslovanja, obavljanje platnoga prometa, pregled dugotrajne imovine, obračun plaća i blagajničko poslovanje.

Odsjek je zadužen za financijsko praćenje svih projektnih aktivnosti u NSK te je, u skladu s time, sudjelovao u izradbi troškovnika projekata i pripremi podloga za izmjene projektnih planova nabave. Tijekom godine Odsjek je sudjelovao u financijskome praćenju i provedbi aktivnosti projekta *e-Sveučilišta*, financiranoga iz sredstava Europske unije, kao i u projektu Erasmus+ *Citizen-Enhanced Open Science in Southeastern Europe Higher Education Knowledge Hubs (CeOS_SE)*. NSK je tijekom 2024. godine započela aktivnosti u sklopu novoga Erasmus+ projekta *Poučavanje informacijske pismenosti u nacionalnim knjižnicama*.

Prema potrebi drugih odsjeka, Odsjek financijski i računovodstveni poslovi pružao je potporu u pripremi i izradbi dokumentacija od značaja za poslovanje NSK.

3.8.3. Odsjek Marketing i komunikacije

Odsjek Marketing i komunikacije u 2024. godini radio je na organizaciji događanja u NSK i izvan nje, izložbenoj djelatnosti, održavanju i razvoju Portala i društvenih mreža NSK, odnosima s medijima, nakladničkoj djelatnosti i distribuciji izdanja NSK, lekturi i prijevodima, grafičkoj pripremi i tisku kao i marketinškim aktivnostima i promidžbi NSK, njezine građe, usluga i proizvoda te tema iz područja knjižničarstva, obrazovanja, kulture i znanosti. U Odsjeku je poslove obavljalo 13 djelatnika.

U 2024. godini djelovanje Odsjeka bilo je usmjereno na strateško komuniciranje kao potporu ostvarivanju strateških ciljeva NSK. Tijekom godine izrađivala se *Komunikacijska strategija NSK 2025. – 2027.*, a provodile su se i edukacije djelatnika NSK u području komunikacija.

Odsjek je informirao javnost o djelatnostima, projektima i programima NSK te promovirao građu NSK putem službene mrežne stranice NSK, profila NSK na društvenim mrežama *Facebook*, *LinkedIn*, *X*, *Instagram* i putem kanala NSK na servisu YouTube kao i na blogu NSK. Tijekom 2024. godine nastavljen je rast broja posjetitelja i posjeta profilima NSK na društvenim mrežama kao rezultat stalne prilagodbe potrebama *online* korisnika i promjenama u području digitalne komunikacije. Nastavljen je i rad na unapređenju i poboljšanju nove mrežne stranice NSK radi stvaranja što boljeg korisničkog iskustva.

U sklopu odnosa s medijima neprekidno se radilo se na medijskome izvješćivanju o aktivnostima, projektima i programima NSK, usmjerenomu prema televizijskim postajama, tiskanim i elektroničkim medijima, radijskim postajama, internetskim portalima i društvenim mrežama. Djelatnici Odsjeka koordinirali su i snimanja za potrebe dokumentarnih, znanstveno-obrazovnih i informativnih emisija te priloga, a redovito su odgovarali i na pristigle novinarske upite. Tijekom 2024. godine zabilježeno je 996 medijskih objava na temelju usluge praćenja tvrtke Pressclipping. Najveći broj objava odnosi se na mrežne medije (portale) – 609 objava, zatim slijede tiskani mediji (dnevne novine i časopisi) s 242 objave, dok se u elektroničkim medijima bilježi 145 objava. NSK je ostvarila znatan medijski prostor ispunjen kvalitetnim sadržajem koji se bavi NSK, a ne samo usputno spominjanje njezine aktivnosti, pri čemu su objave uglavnom bile afirmativnoga tona. Najzastupljeniji su bili novinarski žanrovi poput vijesti, izvješća i reportaža. Važno je istaknuti da usluga praćenja medijskih objava ne obuhvaća sve objave povezane s NSK, njezinim projektima, programima i događanjima niti sve one u kojima se NSK spominje.

U području nakladničke djelatnosti Odsjek je koordinirao nakladničke i sunakladničke projekte NSK te obavljao poslove povezane s produkcijom izdanja koji su obuhvaćali širok raspon aktivnosti – od tehničkoga uredništva i grafičkoga oblikovanja do prikupljanja sredstava, odabira tiskare, formiranja cijene te distribucije i prodaje izdanja (knjige, časopis *Glas@NSK*, katalozi izložaba, brošure, letci i dr.).

Tijekom 2024. godine Odsjek je koordinirao i procese posudbe građe vanjskim korisnicima te obavljao poslove obrade različitih vrsta upita vanjskih ustanova, organizacija i pojedinaca. Također je sudjelovao u izradbi natječajne dokumentacije za prijavu programa i projekata.

Djelatnici Odsjeka sudjelovali su u produkciji svih vrsta događanja u NSK i izvan NSK, a također su bili članovi programskih i organizacijskih odbora sljedećih vlastitih i partnerskih projekata, programa i manifestacija: projekt *Vremeplov riječi – digitalni arhiv hrvatske književnosti*, aplikacija SmartLibrary, natječaj *Hrvatska lijepa knjiga*, izložba *Daleko su moji škoji* – izložba u povodu 100. obljetnice rođenja Dinka Fija, izložba *Dragi Lastane!*, izložba *Zlatno doba nalivpera u rukopisima NSK*, manifestacija *Noć knjige*, *Obilježavanje Dana NSK*, manifestacija *Knjižna booka*, *Festival hrvatskih digitalizacijskih projekata – D-fest*, *Festival Miroslav Krleža*, projekt *CroAtrium*, znanstveni skup *Povijest hrvatskoga jezika i digitalno doba – o 500. obljetnici smrti Marka Marulića*, konferencija *kcConnect* i 49. skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva.

Odsjek je tijekom 2024. godine sudjelovao u pripremi 63 događanja, uključujući organizaciju 20 izložaba, deset predstavljanja publikacija u prostoru NSK i izvan NSK, 22 skupa, manifestacije i druge oblike događanja te 11 posebnih događanja u organizaciji državnih tijela i drugih organizacija kojima je NSK bila domaćin u korpusnome dijelu zgrade (veliko i malo predvorje NSK).

Djelatnici Odsjeka i u 2024. godini pružali su produkcijsku, komunikacijsku i savjetodavnu potporu ostalim programima, projektima i aktivnostima NSK. Radili su i na pripremi i distribuciji sadržaja te prijevodima, korekturi i lekturi svih vrsta tekstova za potrebe NSK kao i na grafičkoj pripremi i tisku svih vrsta promidžbenih materijala i drugih tiskanih i elektroničkih materijala.

Aktivnosti Odsjeka u 2024. godini bile su usmjerene na ostvarivanje Plana rada za 2024. godinu i ciljeva *Strategije razvoja NSK*, a osobito strateškoga cilja 1. Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebnim ciljevima 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe te 1.4. Osigurati kontinuirano komuniciranje i uključivanje šire javnosti. Aktivnosti su također pridonijele ostvarenju strateškoga cilja 2. Osnaživanje kapaciteta Knjižnice, osobito posebnoga cilja 2.1. Unaprijediti organizacijski razvoj, s naglaskom na mjeru 2.1.4. Poboljšana komunikacija i međudjelna suradnja kao i strateškoga cilja 3. Suradnja u razvoju i inovacijama, posebnim ciljevima 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru i 3.3. Potaknuti razvoj partnerstva na razini europske unije i globalno.

3.8.4. Odsjek Održavanje

Odsjek održavanja tijekom 2024. godine obavljao je poslove pripreme, organizacije, koordinacije i nadzora nad kontrolom i održavanjem funkcionalnosti tehničko-tehnoloških sustava te interijera i eksterijera zgrade NSK, provodeći redovite i periodične aktivnosti održavanja kao i ispitivanja sustava koja proizlaze iz zakonskih, internih i drugih obveza. U Odsjeku je poslove obavljalo 14 djelatnika.

Djelatnosti predviđene Planom rada za 2024. godinu, a povezane s redovitim održavanjem zgrade – poput održavanja elektroinstalacija, vodovodnih instalacija, opreme zgrade, čišćenja, deratizacijsko-dezinseksijskih mjera i drugih srodnih poslova – provedene su u organizaciji djelatnika Odsjeka i vanjskih izvođača usluga. Djelatnosti povezane s redovitim i periodičnim ispitivanjima tehničko-tehnoloških sustava i postrojenja u cijelosti su provele ugovorne ustanove, ovlaštena tijela i stručne osobe u suradnji s djelatnicima Odsjeka. Djelatnici Odsjeka sudjelovali su i u tehničkoj pripremi i provedbi aktivnosti i događanja u kojima je sudjelovala Vlada Republike Hrvatske i/ili druga državna tijela, kao i programskih aktivnosti NSK.

Među značajnijim aktivnostima provedenima tijekom 2024. godine izdvaja se početak rješavanja problema s hidroizolacijom na glavnome trgu ispred zgrade NSK. U tu je svrhu izrađen i zaprimljen *Elaborat utvrđivanja činjeničnog stanja na dijelu nekretnine u vlasništvu NSK*, u kojem je detaljno obrađena šteta nastala zbog prodora vlage. Na temelju preporuka iz elaborata, NSK je krajem godine odredila postupke koji će se početi provoditi početkom 2025. godine. Izrađen je i *Elaborat usklađenosti postojeće građevine sa važećom zakonskom regulativom* u dijelu koji se odnosi na pristupačnost za osobe s invaliditetom i osobe smanjene pokretljivosti. Svrha je sustavno uskladiti prostore NSK s odredbama *Tehničkoga propisa o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti* (NN 12/23), koji stupa na snagu 28. lipnja 2025. godine. Prema nalazima elaborata, zgrada NSK već sada zadovoljava visoki stupanj usklađenosti s propisom, a predviđene nadogradnje planirane za 2025. godinu tehnički su provedive i opravdane. Krajem godine izrađen je *Idejni projekt zamjene dizala D1, D2, D3, D4 i D5* (oznaka projekta: PR-1446-7-8-9-50-2024). Na temelju toga projekta, tijekom 2025. godine planira se fazna zamjena postojećih dizala na zapadnome i sjevernome dijelu zgrade NSK. Budući da su postojeći uređaji nakon 30 godina neprekidna rada često u kvaru i tehnički zastarjeli, njihova zamjena omogućit će ugradnju suvremenih, energetski učinkovitih dizala i upravljačkih jedinica te znatno smanjiti troškove održavanja.

Krajem godine nabavljeno je novo osobno vozilo za potrebe NSK jer je postojeće, nabavljeno 2008. godine, tehnički zastarjelo i njegovo daljnje održavanje više nije opravdano. Tijekom 2025. godine planira se nabava još jednoga osobnog vozila, a oba starija bit će prodana nakon provedbe postupka zaprimanja javnih ponuda.

Također je nabavljeno 735 m² novih tekstilnih tepih-ploča, čime je započeo proces zamjene podnih obloga u uredskim prostorijama. Postojeća podna obloga, stara 30 godina, u mnogim je prostorima dotrajala i više se ne može održavati na primjeren način. Zamjena će početi tijekom 2025. godine, najprije u uredima koje koriste zaposlenici, a potom se planira nabava i zamjena tekstilnih podnih ploča u prostorima namijenjenima korisnicima.

Tijekom 2024. godine ovlašteni poslovni suradnici uklonili su naljepnicu sa staklene fasade kojom se obilježavalo predsjedanje Republike Hrvatske Vijećem Europske unije te su obavili vanjsko pranje fasade. Izvedeni su i radovi brtvljenja i čišćenja horizontalnih spojeva između stakala i aluminijske konstrukcije na istočnome i sjevernome pročelju velikoga predvorja NSK. Također je provedeno unutarnje pranje staklene fasade i čišćenje nosive metalne konstrukcije u predvorju Croatriuma.

Djelatnici Odsjeka održavanja u skladu s potrebama imenovani su članovima povjerenstava, radnih skupina i operativno-tehničkih timova te su aktivno sudjelovali na sastancima radi provedbe svih redovitih i projektnih zadataka.

3.8.5. Odsjek Sigurnost

Djelatnici Odsjeka obavljali su zadaće iz svojega djelokruga rada radi jedinstvenoga upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnošću, što obuhvaća usklađeno provođenje propisanih mjera u skladu s valjanim zakonodavstvom. Usklađenost aktivnosti Odsjeka osigurana je djelovanjem zaštitarske i vatrogasne službe koje svakodnevno provode 24-satna dežurstva u sklopu poslova tjelesne i tehničke zaštite te vatrogastva. Aktivnosti zaštite na radu i zaštite od požara provodile su se primjenom mjera procjene rizika, provedbom unutarnjih nadzora, suradnjom s odgovornim osobama i koordinacijom s Odborom za zaštitu na radu. U Odsjeku je tijekom 2024. godine bilo zaposleno 18 djelatnika, dok su preostale kadrovske potrebe osigurane uključivanjem vanjskih izvođača usluga.

Poslovi su organizirani prema područjima: privatna zaštita, zaštita na radu, zaštita od požara i obrana. U sklopu privatne zaštite provode se aktivnosti tehničke i tjelesne zaštite, dok se u sklopu zaštite od požara obavljaju i poslovi vatrogasnoga dežurstva.

Opseg poslova Odsjeka u 2024. godini povećan je zbog održavanja novouređenoga dijela zgrade NSK u kojem se održava velik broj raznovrsnih događanja. Budući da Vlada Republike Hrvatske i druga državna tijela neprekidno koriste navedeni prostor, Odsjek je dodatno uključen u poslove osiguravanja korisnika, djelatnika i prostora te, prema potrebi, surađuje s posebnim sigurnosnim snagama Vlade Republike Hrvatske.

U nastavku na organizaciju rada NSK tijekom 2024. godine održana su četiri događanja koja su u organizacijskome i sigurnosnome smislu bila među najzahtjevnijima u prostoru NSK. Riječ je o Danu hrvatske diplomacije u organizaciji Vlade Republike Hrvatske, predstavljanju knjige *Arhitektura predsjedanja* pod pokroviteljstvom Vlade Republike Hrvatske u lipnju, izložbi Hrvatske pošte *Solidarnost s Ukrajinom* u kolovozu i konferenciji *Prednosti pristupanja Republike Hrvatske OECD-u* u organizaciji Ministarstva vanjskih i europskih poslova.

Privatna zaštita – poslovi tehničke i tjelesne zaštite

Poslovi tjelesne zaštite ostvarivani su 24-satnim dežurstvom koje obavljaju djelatnici na radnim mjestima službenoga, glavnoga i gospodarskoga ulaza, uz osiguranje građe, korisnika, djelatnika, imovine te posjetitelja tijekom održavanja priredaba i manifestacija u zgradi NSK.

Poslovi tehničke zaštite provodili su se 24-satnim dežurstvom operatera u Centralnome nadzornom upravljačkom sustavu, uz primjenu različitih oblika tehničke zaštite. To uključuje intervencije operatera povezane s protuprovalnim i protupožarnim sustavima zgrade NSK, nadzor elektroenergetskoga sustava, nadzor teleliftova, videonadzora, sustava klimatizacije, *sprinkler* stanice, internoga razglasa i telefonske centrale.

Tijekom 2024. godine obavljeno je unaprjeđenje sustava tehničke zaštite, uključujući popravak neispravnih nadzornih kamera na službenome ulazu za djelatnike te izvanredno održavanje

sustava za evakuaciju na glavnome i gospodarskome ulazu zbog štete nastale tijekom elementarne nepogode u srpnju.

U prosincu 2024. godine pokrenuta je izradba revizije Plana ugroženosti kao obvezna aktivnost koja se provodi svakih pet godina. Završetak se očekuje krajem ožujka 2025. godine.

Zaštita od požara

Tijekom godine stručne službe i za to osposobljeni djelatnici provodili su niz aktivnosti u području zaštite od požara i poplava, uključujući preventivne kontrole radi nadzora građevine NSK i različite intervencije povezane s protupožarnom zaštitom. Među njima se posebno ističe intervencija dežurnih vatrogasaca u NSK tijekom koje je spriječeno širenje manjega požara u prostoriji strojarnice u lateralnome dijelu zgrade.

U skladu s organizacijskim i tehničkim mjerama iz Revizije procjene ugroženosti od požara NSK iz 2020. godine, provedene su ili su u tijeku aktivnosti koje je potrebno trajno održavati prema preporukama navedenoga dokumenta. Nadzor nad njihovom provedbom obavlja Služba za zaštitu od požara NSK.

U prostorijama iza poslovnih prostora u Ulici Hrvatske bratske zajednice dograđeni su dodatni zidni hidranti radi zaštite spremišnih prostora. Na granicama pojedinih požarnih sektora provedeni su radovi protupožarnoga brtvljenja prodora, a u određenim prostorijama NSK postavljani su dodatni aparati za gašenje početnih požara.

Krajem 2024. godine započelo je protupožarno brtvljenje na mjestima prolaza instalacija u zidovima, stropovima i podovima u spremištima na etažama -1 i -2, u rashladnoj stanici, prostoru kemijske pripreme vode i prostorijama ispod dizelskoga agregata.

Tijekom godine provedena su ispitivanja stabilnih sustava zaštite od požara, redovito održavanje aparata za gašenje početnih požara te osposobljavanje novo zaposlenih djelatnika za provedbu mjera zaštite od požara, gašenja i spašavanja ljudi i imovine. Radi održavanja i podizanja operativne spremnosti vatrogasaca u dežurstvu u NSK je provedena vatrogasna vježba.

Nastavljene su aktivnosti na poboljšanju i usklađivanju sustava zaštite od požara NSK s valjanim propisima, što se osobito očitovalo donošenjem novoga Pravilnika o zaštiti od požara NSK te dovršetkom revizije i usklađivanja Plana zaštite od požara.

Nakon odabira novoga pružatelja vatrogasne usluge u studenome 2024. godine u NSK se organizira vatrogasno dežurstvo s trima vatrogascima u svakoj smjeni, u neprekidnome 24-satnom trajanju. S obzirom na navedenu promjenu, od tada se intenzivno provodi osposobljavanje novo zaposlenih djelatnika iz sastava pružatelja usluge za obavljanje poslova vatrogasnoga dežurstva u NSK.

Vatrogasno dežurstvo

Vatrogasno dežurstvo u NSK provodi se u skladu s valjanim propisima o zaštiti od požara s trima profesionalnim vatrogascima u svakoj smjeni u neprekidnome 24-satnom trajanju za područje cijele zgrade.

Poslovi vatrogasnoga dežurstva provode se redovitom nazočnošću vatrogasaca raspoređenih na etažama -1, mezaninu (polukatu) i drugome katu gdje obavljaju preventivne nadzore prostora, intervencije i održavanje evakuacijskih izlaza.

Tijekom 2024. godine zabilježen je veći broj intervencija aktiviranjem vatrodojavnoga sustava, među kojima se izdvaja već spomenuta intervencija tijekom koje je spriječeno širenje požara u prostoriji strojarnice u lateralnome dijelu zgrade. Prema okolnostima provodile su se i tehničke intervencije poput spašavanja korisnika u slučaju zastoja dizala, ispumpavanja zaostale kišnice s pojedinih dijelova zgrade te zaštite građe i inventara od prodora oborinskih voda. Vatrogasci su svakodnevno u sklopu smjenskoga dežurstva provodili preventivne obilaske unutarnjih i vanjskih prostora NSK, osobito tijekom radova na zamjeni vatrodojavne centrale CU5 kada je sustav u određenim prostorijama bio privremeno isključen. Obavljana su i preventivna dežurstva tijekom održavanja skupova i javnih priredaba kao i prilikom izvođenja tzv. vrućih radova poput rezanja i brušenja u organizaciji izvođača radova u NSK. Također su nadzirane mjere zabrane pušenja u zatvorenim prostorima.

Dežurstvo profesionalnih vatrogasaca kao i njihova stalna kontrola i nadzor građevine čine jednu od ključnih preventivnih mjera za smanjenje rizika od nastanka i širenja požara i eksplozija u NSK.

Zaštita na radu

Poslovi zaštite na radu u 2024. godini bili su usmjereni na sprječavanje ozljeda na radu, profesionalnih bolesti, drugih bolesti povezanih s radom te na zaštitu radnoga okoliša primjenom osnovnih i posebnih pravila zaštite na radu na temelju Plana mjera iz procjene opasnosti.

Tijekom 2024. godine zabilježene su dvije lakše ozljede na radu, obje na putu prema radnome mjestu.

Djelatnici raspoređeni na poslovima s posebnim uvjetima rada obavili su zdravstvene preglede u za to predviđenim terminima kod odabranoga specijalista medicine rada u skladu s propisima o povremenim zdravstvenim pregledima.

Nastavljene su aktivnosti na poboljšanju i usklađivanju sustava zaštite na radu s valjanim propisima. Obavljeni su povremeni stručni nadzori u području zaštite na radu nad sredstvima rada, radnom okolinom i načinom obavljanja poslova. Predlagane su mjere za unaprjeđenje zaštite na radu te je pružana stručna pomoć odgovornim osobama i povjerenicima u obavljanju poslova iz toga područja.

Provedeno je osposobljavanje novo zaposlenih djelatnika primjenom metode e-učenja. Riječ je o obliku vođenoga samoobrazovanja koji se temelji na korištenju internetskih tehnologija uz posebno pripremljenu dokumentaciju za osposobljavanje te alate za provjeru znanja i primjenu stečenih znanja u praksi.

Tijekom prosinca 2024. godine voditelj Odsjeka sudjelovao je na poziv Učilišta ZIRS na 24. tradicionalnoj konferenciji zaštite na radu *Sigurnost i zdravlje – temeljno načelo i pravo na radu* na kojoj mu je uručena zahvalnica Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici za doprinos razvoju i redovitomu izlaženju časopisa *Sigurnost*.

U istome mjesecu djelatnici Odsjeka prijavili su se u informacijski sustav zaštite na radu Republike Hrvatske kao stručnjaci zaštite na radu I. i II. stupnja i sudjelovali na stručnome skupu *Zaštita zdravlja na radu*, koji je priznat kao oblik stručnoga usavršavanja prema pravilima informacijskoga sustava Republike Hrvatske.

U prosincu 2024. godine provedeno je periodično ispitivanje radnoga okoliša koje je obuhvaćalo mikroklimatske uvjete, osvjetljenost, buku te prisutnost kemijskih i bioloških štetnosti.

Tijekom 2024. godine za radna mjesta s računalom nabavljeni su novi ergonomske stolci i stolne LED svjetiljke.

U istoj godini održana je jedna redovita sjednica Odbora za zaštitu na radu NSK radi savjetovanja poslodavca o poboljšanju sigurnosti i zaštite zdravlja na radu. Na sjednici su razmatrane različite teme povezane sa stalnim unaprjeđenjem zaštite na radu, planiranjem i nadzorom provedbe pravila zaštite na radu, informiranjem i obrazovanjem iz toga područja te provedbom politike sprječavanja ozljeda na radu i profesionalnih bolesti.

Poslovi upravljanja garderobama

Navedeni poslovi obavljani su provjerom stanja garderoba, rukovanjem stvarima korisnika, nadzorom ormarića za večernji rad NSK, provjerom brojeva garderoba i ključeva ormarića te informiranjem korisnika o pravilima iz Pravilnika o načinu i uvjetima korištenja građe i usluga NSK.

Provedena je nabava novih garderobnih brojeva kao zamjena za oštećene ili izgubljene.

3.9. ODJEL ZA INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE

Odjel za informacijske tehnologije osigurava informatičku, tehničku, infrastrukturnu i razvojnu podršku cjelokupnomu poslovanju NSK. U Odjelu se neprekidno provode aktivnosti održavanja i unaprjeđenja unutarnje mreže radi osiguravanja učinkovitoga i pouzdanoga rada svih informatičkih sustava NSK. U Odjelu je bilo zaposleno 13 djelatnika. U suradnji s drugim ustrojstvenim jedinicama izrađivane su nove aplikacije i programska rješenja, dok su postojeća sustavno administrirana, održavana i unaprjeđivana. Izrađivane su nove mrežne stranice, a postojeće su redovito osuvremenjivane u skladu s tehničkim mogućnostima. Potpora Odjela obuhvaćala je i održavanje stolnih i prijenosnih računala, mrežnih poslužitelja, telefonske centrale i druge informatičke opreme. Provodila se sustavna administracija IKS-a uz redovita osuvremenjivanja i SQL analiza svih baza podataka radi njihova dohvaćanja, daljnje obrade i statističke analize. Također je pružana tehnička podrška djelatnicima NSK i ustanovama članicama. Odjel je u tehničkome i stručnome dijelu bio aktivno uključen i u projekt *e-Sveučilišta*.

Odjel pruža potporu i izvan redovitoga radnog vremena NSK kako bi se osigurao neprekidan pristup ključnim knjižničnim i informacijskim servisima namijenjenima korisnicima kao i svim informacijskim sustavima koji se koriste u sklopu središnjega nadzora i sigurnosti NSK. Interventna potpora Odjela pružana je subotom zbog prijavljenih tehničkih problema u radu

Odjela korisničkih službi, ali i u danima kada je NSK bila zatvorena za korisnike i djelatnike, kako bi se osigurala neprekidna dostupnost svih informacijskih resursa NSK.

Neprekidno se ulagao trud u primjenu suvremenih standarda i dostupnih mjera za osiguranje sigurnosti mreže, korisničkih računala, aplikacija i računala. To je uključivalo praćenje i primjenu najnovijih sigurnosnih protokola te redovito provođenje nadogradnji radi očuvanja privatnosti korisničkih podataka i sprječavanja mogućih prijetnji kibernetičkoj sigurnosti.

Kako bi Odjel mogao pružati kvalitetnu potporu svim redovitim, ali i razvojnim poslovima i procesima u NSK, nužno je nastaviti ulaganje u računalnu, mrežnu i poslužiteljsku opremu te programska rješenja u skladu s dodijeljenim proračunskim sredstvima koja omogućuju potpuno planirano ostvarenje. S obzirom na brojne promjene, specifičnosti i okolnosti u Odjelu za informacijske tehnologije, iznimno je važno nastaviti i ulaganje u obrazovanje te neprekidno usavršavanje svih djelatnika Odjela, jer NSK time osigurava stručnjake koji su sposobni prilagoditi se brzim promjenama tehnologije i optimizirati knjižnične digitalne resurse.

3.9.1. Odsjek razvoja IT usluga

Odsjek razvoja IT usluga bavi se izradbom novih aplikacija te održavanjem, osuvremenjivanjem i nadogradnjom postojećih u skladu s potrebama gotovo svih knjižničnih procesa i područja razvoja. Izrađuju se nove i osuvremenjuju postojeće mrežne stranice i portali, a u sklopu sistemskoga knjižničarstva provodi se administracija IKS-a uz neprekidnu SQL analizu svih baza podataka. U Odsjeku je poslove obavljalo petero djelatnika koji se brinu o brojnim razvojnim aspektima i IT rješenjima, od kreiranja i održavanja programske podrške do izradbe mrežnih stranica i upravljanja knjižničnim sustavom.

Integrirani knjižnični sustav

Tijekom 2024. godine nastavljene su redovite stručne aktivnosti u sklopu održavanja i razvoja IKS-a NSK te visokoškolskih i znanstvenih knjižnica u Republici Hrvatskoj. Knjižnicama članicama IKS-a omogućen je rad u produkcijskome i testnome okružju modula Katalogizacija, Nabava/Serijske publikacije i Cirkulacija, a funkcionalne nadogradnje i razvojne aktivnosti redovito su usklađivane u sklopu informatičke podrške i redaktorskoga nadzora.

Na razini sustava aktivnosti su obuhvaćale administraciju i pružanje korisničke podrške preko uspostavljenoga komunikacijskog sustava koji predstavlja glavni kanal za rješavanje tehničkih i stručnih problema, zahtjeva za dohvatom statističkih podataka te specifičnih bibliografskih, normativnih i administrativnih informacija. Te podatke analitičar baze podataka dohvaća izradbom SQL upita ili predlaže unaprjeđenja u sklopu daljnjega razvoja IKS-a.

Osvremenjen je i redovito održavan mrežni portal sudionika IKS-a s pripadajućom dokumentacijom. Aktivnosti su obuhvaćale održavanje bibliografske i nacionalne normativne baze, edukaciju, praćenje razvoja i usvajanje dopuna odgovarajućih normi na razini sustava, središnje administriranje i funkcionalno podešavanje sustava, izradbu modularnih i SQL izvješća s analizom podataka, izradbu inventarnih popisa, održavanje i razvoj WebOPAC-a, funkcionalan rad zajedničkoga mrežnog poslužitelja i sustavno konfiguriranje sustava. Svim sudionicima u IKS-u voditelj Odsjeka razvoja IT usluga administrirao je korisničke račune s

pripadajućim ovlastima za rad te korisničke račune za pristup portalu IKS, Sustavu za podršku i portalu BUKI. Organizirana je i provedena sigurnosna zaštita podataka na zajedničkom mrežnom poslužitelju, uključujući redovitu izradbu sigurnosnih preslika (pohranjivanja podataka) u utvrđenim vremenskim razmacima. Konfiguracijske datoteke prilagođavane su radi rješavanja tehničkih problema i unaprjeđenja procesa rada. Pružana je tehnička pomoć i podrška pri korištenju sustava za djelatnike NSK i ustanova članica, što je uključivalo stručne posjete voditelja Odsjeka razvoja IT usluga radi instalacije, nadogradnje klijenata te postavljanja ili izradbe predložaka u knjižnicama članicama. Također su obavljene konzultacije o primjeni pojedinih funkcionalnosti i mogućnostima daljnjega razvoja Sustava.

Za potrebe projekta *e-Sveučilišta* pružana je tehnička podrška pri izradbi, uređivanju i omogućivanju pristupa mrežnom mjestu na sustavu SharePoint. Imenovani djelatnici Odjela i Odsjeka sudjelovali su u radu Savjetodavnoga povjerenstva te djelovali kao tehnička i stručna podrška Sveučilišnomu projektnom timu, osobito pri prikupljanju podataka za izradbu modela topologije budućega IKS-a te analizi postojećega stanja i potreba.

Aplikacije i programska rješenja

Održavane su i doradivane aplikacije koje su izradili programeri NSK, među kojima su: URN:NBN, Tematska pretraživanja, Pitajte knjižničara, Obrazac CIP, Bibliografije, Hrvatska baza nakladnika knjiga (ISBN), Hrvatska baza nakladnika notirane glazbe (ISMN), UDK, Registar ugovora, Spremište, BRKLJA, Sustav za DOI, aplikacija za predbilježbu večernjega rada, aplikacija za elektroničku predbilježbu dvorana i opreme za sastanke, seminarske dvorane i e-učionice, Znanstvena indeksiranost i citiranost, Ekspedit i Viškovi. Izrađivana su i prilagođavana i brojna druga programska rješenja, uključujući Bibliografsku bazu *Croatica* i Hrvatski nacionalni skupni katalog, uz redovito održavanje, razvoj i pružanje tehničke podrške. Redovito je administriran i Sustav jedinstvenoga elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica. Za sve interno izrađene aplikacije redovito su administrirani korisnički računi, a na zahtjev je dostavljana statistika za svaku aplikaciju u traženim razdobljima.

Znatnije programske doradbe i promjene provedene su u aplikaciji Središnjega sustava za bibliometrijska pretraživanja i aplikaciji za predaju Izvješća o radu djelatnika NSK, u kojoj je, osim redovite administracije kadrovskih promjena, tijekom godine provedena revizija i unos novoga standardiziranog popisa poslova sa stupnjevima njihove složenosti. Planirani razvoj aplikacije *Online* upis, dostupne korisnicima na mrežnome mjestu <https://upisi.nsk.hr>, privremeno je odgođen zbog opsežnijih i sistemskih promjena koje će uslijediti implementacijom novoga knjižničkog sustava.

Pružana je i tehnička podrška procesima digitalizacije građe i razvoju Digitalne knjižnice NSK, upravljanju i zaštiti digitalnoga sadržaja te aplikacijama koje su izradili djelatnici Odjela za informacijske tehnologije ili vanjski suradnici za potrebe NSK.

Uz redovitu administraciju pružana je i potpora za potrebe sustava za elektroničko bilježenje radnoga vremena (ERV). Također je pružana tehnička pomoć pri korištenju računalnoga programa za naplatu usluga u korisničkim službama i računovodstvu NSK. Održavan je i sustav Digitalizirane stare novine i časopisi (DNC) koji je potrebno zamijeniti novim kako bi se

spriječio prekid usluge za korisnike. Administrirano je i interno programsko rješenje namijenjeno jednostavnijoj administraciji novih telefonskih uređaja, uz pripadajući telefonski imenik VoIP (Voice over Internet Protocol) koji je objavljen na mrežnim stranicama NSK.

Redovito su se izrađivali i obnavljali SSL certifikati za sve mrežne stranice i aplikacije primjenom najviših dostupnih sigurnosnih standarda, kako bi se osigurala enkripcija prijenosa podataka, autentičnost poslužitelja i povjerljivost korisničkih informacija.

Tehnička i stručna podrška

Provedena je dodjela ključa API za digitalne zbirke i repozitorije koji su zatražili trajni identifikator URN:NBN u suradnji s Centrom za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice. Pružana je tehnička podrška u vezi sa sustavom Digitalne zbirke NSK i migracijom podataka na poslužitelj NSK. Suradivalo se i u sklopu programa *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine* kao tehnička podrška u procesu digitalizacije građe koji se provodi u prostoru Odjela za informacijske tehnologije i pružanju tehničke pomoći drugim knjižnicama.

Djelatnici Odsjeka, prema potrebi i na zahtjev, pružali su tehničku i stručnu podršku djelatnicima NSK pri korištenju operacijskoga sustava, programa iz paketa MS Office, programa za grafički dizajn i oblikovanje, programskih rješenja otvorenoga koda te drugih licenciranih programa i dodataka koji se koriste u NSK.

Mrežne stranice i portali

Djelatnici Odsjeka za razvoj IT usluga tijekom godine pružali su tehničku i stručnu podršku za postojeće portale i mrežne stranice. Provedene su nadogradnje sustava WordPress i pripadajućih dodataka, uključujući testiranje nakon nadogradnje, a pritom su izrađene i doradbe na stranicama. Radi unaprjeđenja i optimizacije pojedinih poslovnih procesa na zahtjev izrađeni su novi mrežni obrasci, dok su na postojećima prilagođeni vizualni i sadržajni elementi. Na zahtjev su se izrađivale *online* ankete i upitnici, a djelatnicima koji su ih izrađivali samostalno pružana je tehnička podrška.

Za potrebe portala Virtualne izložbe NSK na mrežnome mjestu <http://virtualna.nsk.hr> izrađivane su i pripremane mrežne stranice za nove izložbe te se provodilo redovito tehničko održavanje. Urednicima virtualnih izložaba pružana je tehnička podrška u održavanju, izmjenama i prilagodbama objavljenih sadržaja. Tehnička podrška pružana je i za portal HAW, na kojem su implementirana tražena funkcionalna poboljšanja. Također je izrađena nova mrežna stranica za potrebe Međunarodnoga standardnog identifikatora za knjižnice i srodne ustanove koja je dostupna na mrežnome mjestu <https://msik.nsk.hr>.

Redovito je administriran Portal elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu, dostupan na mrežnome mjestu <https://ezproxy.nsk.hr>. U sklopu administracije programskoga rješenja redovito su osuvremenjeni blokovi OCLC s pristupnim adresama pojedinih baza (engl. *stanza*) te skupni i pojedinačni popisi ustanova kojima je omogućen pristup putem elektroničkoga identiteta.

Neprekidno se provodila analiza digitalne pristupačnosti mrežnih stranica. Umnogome su implementirana rješenja u skladu sa svim valjanim smjernicama i normama, zaprimane su povratne informacije korisnika, a ostvarena je i suradnja s vanjskim stručnjacima.

Primjenom alata Google Analytics 4 pružana je tehnička podrška djelatnicima koji koriste analitiku radi osiguravanja učinkovite uporabe novih alata i funkcionalnosti u skladu s najnovijim tehnološkim standardima.

3.9.2. Odsjek IT infrastrukture

U Odsjeku se obavljaju poslovi održavanja i upravljanja računalnom infrastrukturom, uključujući računalnu, mrežnu i poslužiteljsku opremu. Provodi se implementacija suvremenih standarda u području računalne sigurnosti, osigurava infrastrukturna podrška svim ključnim knjižničnim i informacijskim servisima te se nabavlja potrebna oprema. Također se pruža tehnička podrška različitim projektima. Poslove u Odsjeku obavljalo je šestero djelatnika.

Informatička oprema

Plan zamjene zastarjele opreme provodio se u skladu s raspoloživim financijskim sredstvima, a prioritet je bio usmjeren na osiguravanje pouzdanoga rada u svim poslovnim procesima NSK.

Najveći dio sredstava usmjeren je na nabavu novih poslužitelja i mrežne opreme radi unaprjeđenja infrastrukture. Nova mrežna oprema omogućit će brže povezivanje poslužitelja i poduprijeti brzine prijenosa do 10 Gbps.

U sklopu projekta *e-Sveučilišta* provedeno je istraživanje tržišta i sudjelovanje u postupku nabave kako bi se osigurala potrebna oprema za terenske pripreme radove na ustanovama članicama novoga hrvatskoga visokoškolskog knjižničnog sustava u oblaku.

Nabava informatičke opreme završena je krajem 2024., dok je isporuka planirana za 2025. godinu. Nakon zaprimanja opreme slijedit će njezina priprema i postavljanje.

U sklopu optimizacije inventara informatičke opreme provedena je inventarizacija novo zaprimljene opreme te je izrađen prijedlog za otpis stare, neispravne i neiskoristive opreme. Otpisana oprema zbrinuta je putem službenoga kanala za zbrinjavanje električnoga i elektroničkoga otpada (EE otpad), čime je osiguran odgovoran pristup gospodarenju elektroničkim otpadom i aktivan doprinos očuvanju okoliša.

Tehnička i stručna podrška

Elektroničkom poštom zaprimljeno je i riješeno više od 2000 zahtjeva za IT podrškom zbog teškoća u radu s računalnom opremom, informacijskim servisima te mrežnim ili programskim rješenjima. Zbog brojnosti zahtjeva, sustavnijega praćenja i optimizacije rješavanja prijavljenih problema, uz mogućnost stvaranja baze znanja, nužno je uvođenje komercijalnoga rješenja sustava za podršku. Testiranja takvoga rješenja započela su krajem godine u suradnji s Odsjekom za razvoj IT usluga.

Redovito je održavano više od 300 stolnih računala, 200 prijenosnih računala i više od 50 poslužitelja, a prema potrebi koristi se tehnologija VPN.

Pružana je tehnička podrška za potrebe projekta *CroAtrium – transmedijski pristup nacionalnoj zbirci Croatica i prateće programske aktivnosti – druga faza* radi uspješnoga provođenja planiranih aktivnosti u sklopu programa *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine*, uključujući

osiguravanje, pripremu i posudbu računalne opreme prema potrebama projekta. Odjel je aktivno sudjelovao i surađivao te pružao tehničku podršku u organizaciji događanja, među kojima se posebno ističu: *Ključ iz davnine* – obilježavanje 150. obljetnice rođenja Ivane Brlić-Mažuranić *escape* igrom, *Zlatno doba nalivpera u rukopisima NSK* i izložba *Dragi Lastane!*

Informatička podrška pružana je djelatnicima NSK, vanjskim pružateljima usluga, tvrtkama i pojedincima te organizatorima događanja, izložaba i predstavljanja u NSK. Usluge su uključivale postavljanje mreže, računala te prezentacijske audio i videoopreme. Tehnička i stručna podrška pružana je tijekom pripreme, ostvarenja i trajanja brojnih događanja u prostorima NSK, pri čemu se računalna mreža koristila i za prijenose uživo. Zbog održavanja događanja u novouređenome dijelu zgrade zabilježen je znatan porast opsega posla kao i potreba za stručnom i tehničkom podrškom u rješenjima za koja Odsjek dosad nije bio nadležan ili nije pružao podršku u toj mjeri.

Odsjek je aktivno sudjelovao u pripremi razvojnih projekata NSK radi modernizacije korisničkih usluga. Ključne aktivnosti uključivale su:

- modernizaciju sustava kontrole ulaza i izlaza korisnika – testirana je implementacija nove studentske iskaznice (X-ice) za studente članove NSK te su izmijenjene i prilagođene članske iskaznice ostalih članova kako bi poduprle isti protokol.
- opremanje dodatnih korisničkih mjesta – sudjelovanje u postavljanju i osiguravanju uvjeta za instalaciju kabina za digitalno učenje.

Digitalizacija u NSK i potreba za pohranom podataka

Proces digitalizacije u NSK provodi se neprekidno, a tijekom godine zabilježen je znatan porast aktivnosti. Tehnička podrška pružana je u sklopu programa *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine* osiguravanjem i pripremom računalne opreme te prilagodbom prostora u skladu s potrebama projekta. S obzirom na porast aktivnosti, nužno je nastaviti s ponnim planiranjem ulaganja u kapacitete za pohranu podataka kako bi se osigurala dugoročna održivost digitalnoga arhiva.

Sigurnosna pohrana podataka (backup)

U sklopu sigurnosne pohrane podataka učinkovito je administriran sustav Bacula koji omogućuje izradbu sigurnosnih preslika podataka NSK i osigurava njihov integritet. Aktivna suradnja s drugim ustanovama na pohrani sigurnosnih preslika na udaljenim lokacijama rezultirala je dogovorom s Centrom dijeljenih usluga, gdje je pohranjena jedna preslika Digitalnih zbirki.

Kibernetička sigurnost

Nastavljena je neprekidna i sustavna nadogradnja poslužitelja i programske zaštite radi održavanja najviših standarda informacijske sigurnosti. Na računalima i mrežnim uređajima implementirane su zaštitne mjere protiv neovlaštenoga pristupa, prijave i uporabe računalne i mrežne opreme. Računala i poslužitelji redovito su nadograđivani dostupnim sigurnosnim nadogradnjama, čime je osigurana najnovija zaštita od zlonamjernih programa. Održavanje sigurnosti računalnih sustava zahtijevalo je suradnju s više ustanova, među kojima se ističu

nadzorno nacionalno tijelo CERT i sustav SK@UT. Posebna je pozornost posvećena jačanju zaštite prilikom povezivanja na VPN. Redovitom provjerom djelatničke opreme, instalacijom odgovarajućih sigurnosnih rješenja i mrežnim podešavanjem primjenjivani su najviši sigurnosni standardi prilikom pristupa virtualnoj privatnoj mreži NSK.

Telefonija

Telefonska infrastruktura NSK koristila se bez teškoća, a migracija na novi sustav uspješno je integrirana u redoviti rad. Odsjek je pružao osnovnu potporu korisnicima, dok su napredna administracija i održavanje sustava bili povjereni vanjskim suradnicima s odgovarajućim znanjima i certificiranom stručnošću. U suradnji s vanjskim suradnikom provedena su dodatna specifična postavljanja analognih uređaja na lokacijama bez mrežne infrastrukture.

Računalna mreža i infrastruktura

Ugovorena je vanjska podrška za održavanje specijalizirane opreme povezane u klstersko rješenje s virtualizacijom, za koju je produljeno i jamstvo. Mrežna povezanost novih poslužitelja za ključne sustave bit će omogućena brzinom od 10 Gbps. Nabava potrebne opreme provedena je tijekom 2024., dok je isporuka planirana za 2025. godinu.

Radi osiguravanja stabilnosti i dostupnosti optičke mrežne infrastrukture pokrenute su aktivnosti uspostave dodatne optičke veze drugom trasom u suradnji s CARNET-om. Tijekom 2024. godine trenutačna optička veza višekratno je prekidana zbog fizičkoga oštećenja optičkih vodova tijekom građevinskih radova na obnovi Fakulteta strojarstva i brodogradnje.

Administriranje servisa

Neprekidno su se provodili poslovi održavanja i upravljanja elektroničkim identitetima preko sustava imenika AAI@EduHr, uz redovite provjere usklađenosti (certificiranja) matičnih ustanova i davatelja usluga s normama AAI@EduHr. Službenom provjerom usklađenosti matičnih ustanova s normama Autentikacijske i autorizacijske infrastrukture znanosti i visokoga obrazovanja u Republici Hrvatskoj – AAI@EduHr za 2024. godinu, NSK je ocijenjena kao izvrsno usklađena.

Tijekom godine neprekidno su se provodile aktivnosti na uređaju Fortigate Firewall, upravljanje i održavanje mrežnih preklopnika, aktivnoga direktorija i poslužitelja DHCP-a kao i održavanje sustava WSUS. Također su upravljani i održavani sustavi MS Office 365 u NSK, poslužitelji i servisi povezani s projektom DNC, provedene su revizije skupnih elektroničkih popisa, korisničkih računa i ovlasti, obavljena je sustavna administracija i prilagodba mreže te pružana tehnička podrška za sustav videoobavijesti. Izrađene su upute za korištenje sustava videoobavijesti te je održana edukacija za djelatnike Odsjeka Marketing i komunikacije za samostalno postavljanje sadržaja.

U suradnji s vanjskom tvrtkom nadograđeni su čitači na sustavu za samostalno fotokopiranje i skeniranje, čime je omogućeno korištenje nove studentske iskaznice (X-ice).

4. KULTURNE, OBRAZOVNE I ZNANSTVENE AKTIVNOSTI: SURADNIČKI PROGRAMI VIŠE ODJELA I PROCESA

4.1. STRUČNA MEĐUNARODNA SURADNJA

4.1.1. Program i aktivnosti

Međunarodna suradnja Knjižnice potpora je ostvarenju njezinih strateških ciljeva, osobito općega cilja 3. i posebnoga cilja 3.3. Potaknuti razvoj partnerstava na razini Europske unije i globalno. U praksi se međunarodna suradnja ostvaruje aktivnim sudjelovanjem djelatnika u stručnim društvima i organizacijama, izravnom suradnjom s nacionalnim i drugim vrstama knjižnica te baštinskim ustanovama u Europi i svijetu kao i suradnjom s domaćim i inozemnim diplomatskim poslanjima. Aktivnosti međunarodne suradnje uključuju provedbu zajedničkih projekata, organizaciju stručnih i znanstvenih skupova, predavanja, sastanaka i izložaba, razmjenu iskustava, znanja i publikacija, predstavljanje rada i rezultata NSK u inozemstvu sudjelovanjem na skupovima i objavljivanjem radova, sudjelovanje u programima mobilnosti te prihvaćanje polaznika mobilnosti.

Tijekom 2024. godine nastavljeno je aktivno djelovanje u međunarodnim strukovnim organizacijama i udruženjima te ispunjavanje članskih i financijskih obveza, uz jedno novo članstvo – u Europskoj udruzi za građansku znanost (ECSA).

Nastavljena je i međunarodna promidžba hrvatskih autora te hrvatske kulturne i znanstvene baštine dostavom podataka međunarodnim bazama, projektima i informacijskim sustavima za razmjenu podataka kao što su Europeana, DART-Europe, IFLA Library Map of the World, VIAF, DOI, ISBN, ISSN i ISMN.

Predstavnice NSK aktivne su u upravljačkim, izvršnim i radnim tijelima organizacija CENL, ENA, IFLA, ISSN i LIBER. Prema Planu rada NSK za 2024. godinu ostvareno je aktivno djelovanje u radnim tijelima IFLA-e: National Libraries Section, Management of Library Associations Section, Bibliography Section i News Media Section. U povodu održavanja dvodnevnoga stručnog skupa za dječje knjižničare u NSK pod nazivom *Kad se male ruke slože: održiva dječja knjižnica*, održan je i polugodišnji sastanak Sekcije knjižnica za djecu i mladež Međunarodnoga saveza knjižničarskih društava i ustanova – IFLA, čiji su članovi sudjelovali kao izlagači na skupu.

U sklopu članstva u CENL-u glavna ravnateljica NSK izabrana je u Izvršni odbor u drugome mandatu tijekom održavanja Godišnjega sastanka u Varšavi. Knjižnica je sudjelovala u aktivnostima i razmjeni podataka, slane su objave o aktivnostima Knjižnice za mrežnu stranicu i bilten CENL-a, a ostvareno je i sudjelovanje na Godišnjem sastanku te na dvama sastancima Izvršnoga odbora. Proveden je projekt *Prekogračna suradnja za očuvanje europske kulturne baštine i održivi razvoj knjižničnih usluga*, novčano potpomognut sredstvima CENL-a iz zaklade *Erland Kolding Nielsen*, u kojem je NSK bila partner Nacionalnoj knjižnici Bugarske „Sv. Sv. Ćiril i Metod“. Knjižnica je od 29. do 31. listopada bila domaćin sastanka CENL-ove mrežne grupe EEDI (Equity, Equality, Diversity and Inclusion).

Djelatnici NSK u većem su broju sudjelovali na međunarodnim skupovima povezanima s članstvima i obvezama prema međunarodnim strukovnim organizacijama i udruženjima. Posebno treba istaknuti sudjelovanje šest djelatnika NSK u svojstvu članova stručnih tijela ili s prihvaćenim izlaganjima na Godišnjoj skupštini LIBER-a u Limassolu, gdje je nagrađeno postersko izlaganje djelatnice NSK.

NSK su dodijeljena sredstva u sklopu kratkoročnoga programa mobilnosti Erasmus+ u području obrazovanja odraslih. Projekt mobilnosti, koji traje do kraja svibnja 2025. godine, naslovljen je *Poučavanje informacijske pismenosti u nacionalnim knjižnicama*. U sklopu programa Erasmus+ organiziran je i jedan program posjeta djelatnice Nacionalne knjižnice Češke, a redovito se odgovala i na upite povezane s mobilnošću.

Od značajnijih posjeta NSK izdvaja se posjet Blerine Rogove Gaxhe, ravnateljice Nacionalne knjižnice Kosova, posjet Camila Millanaoa Llopisa, konzula Veleposlanstva Republike Čile, te posjet velike skupine članica International Women's Club Zagreb (IWCZ) uz vođeni obilazak NSK.

Nastavljena je suradnja s knjižnicama i drugim ustanovama radi koordinacije zajedničkih projekata i aktivnosti, organizacije izložaba i sličnih događanja. Posebno se ističe otvorenje *Kutka Hrvatske*, zbirke darovanih knjiga na hrvatskome jeziku u Nacionalnoj knjižnici Bugarske „Sv. Sv. Ćiril i Metod“ u Sofiji kojom prigodom je potpisan sporazum o suradnji dviju nacionalnih knjižnica. Krajem godine provedene su sve planirane aktivnosti u sklopu projekta *Iz Pittsburgha s ljubavlju: knjižnična baština hrvatskih iseljenika* u kojem je NSK bila partner Hrvatske bratske zajednice iz Pittsburgha u SAD-u. Dio te knjižnične baštine smatra se dijelom inozemne *Croatice* i kao takav u središtu je zanimanja NSK. Tijekom godine provedena je dostava digitaliziranoga *Ćirilskog psaltira* Matici crnogorskoj i Nacionalnoj knjižnici Crne Gore radi objavljivanja fototipskoga izdanja.

Za djelatnike NSK 18. listopada 2024. godine organiziran je stručno-edukativni izlet u Ljubljani. Program je obuhvaćao obilazak Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Ljubljani (NUK) i razgledavanje Ljubljanskoga dvorca. Tijekom posjeta NUK-u djelatnici NSK razgledali su zgradu Knjižnice, remek-djelo najistaknutijega slovenskog arhitekta i sveučilišnoga profesora Jože Plečnika, kao i izložbu o povijesti te ustanove. Djelatnici NUK-a predstavili su rad Knjižnice dvjema prezentacijama – o novoj zgradi NUK-a, koja će se graditi neposredno uz postojeću, te o digitalizaciji fonda slovenske nacionalne knjižnice. Posjet Ljubljani zaključen je obilaskom monumentalnoga Ljubljanskog dvorca koji na jednome mjestu sažima cjelokupnu povijest slovenske prijestolnice.

Tablica 17. Sudjelovanje u međunarodnim programima mobilnosti, razmjena stručnjaka i stručnim posjetima.

Vrsta posjeta / boravka u NSK	Naziv
Erasmus+	Praćenje rada u sklopu mobilnosti 12. – 14. studenoga 2024. Knjižničarka iz Odjela nabave i izgradnje zbirki, Nacionalna knjižnica Češke Republike
<i>Stručni posjet</i>	Vođeni obilazak NSK 22 članice International Women's Club Zagreb (IWCZ) 18. listopada 2024.

Organizacija međunarodnih izložaba

Izložbe u NSK

- *Nasljeđe Revolucije karanfila* – u povodu 50. obljetnice portugalske revolucije Veleposlanstvo Portugala u Republici Hrvatskoj i Institut Camões, malo predvorje NSK, 7. – 16. svibnja 2024.
- *Mediterranea: slojeviti presjek drevnog Sredozemlja* Talijanski institut za kulturu i Veleposlanstvo Talijanske Republike u Republici Hrvatskoj, malo predvorje NSK, 16. siječnja – 2. veljače 2024.

Izložbe u inozemstvu

- Izložba *Marko Marulić – europski humanist* u Veleposlanstvu RH u Švicarskoj, Bern, 25. listopada – 12. studenoga 2024.

Projekti i programi – prijave na natječaje

Izrađena je prijava na natječaj za Erasmus akreditaciju do 2027. godine u području obrazovanja odraslih radi osnaživanja djelatnika za interpretaciju fizičke i digitalizirane baštine odraslim korisnicima.

Također je izrađena objedinjena prijava za Ministarstvo kulture i medija za 2025. godinu u području međunarodne kulturne suradnje, kojom su zatražena sredstva za sudjelovanje predstavnika i stručnjaka NSK na obveznim sastancima radnih tijela i godišnjim skupštinama međunarodnih organizacija u inozemstvu.

Na poziv IFLA-e, NSK je uključena u projekt *Media and Information Literacy for Societal Resilience* (prije *Twin Digital and Green Transitions*) koji je počela provoditi u suradnji s partnerskim knjižnicama iz Hrvatske, pripremajući izložbu koju zajednički osmišljavaju organizacija Tactical Tech i Milansko politehničko veleučilište.

U sklopu kratkoročnoga programa mobilnosti Erasmus+ u području obrazovanja odraslih, projekt *Poučavanje informacijske pismenosti u nacionalnim knjižnicama* trajat će do kraja svibnja 2025. godine. Tijekom 2024. dogovorena je većina od ukupno pet mobilnosti, pripremljena je odgovarajuća dokumentacija i ugovori kao i troškovnik potreban za plansko korištenje dodijeljenih sredstava i ostvarenje projektnih ciljeva.

4.1.2. Međunarodna članstva

NSK i njezini djelatnici članovi su međunarodnih udruga, baza podataka i sustava za razmjenu podataka:

CDNL – [The Conference of Directors of National Libraries](#) (Konferencija ravnatelja nacionalnih knjižnica)

CENL – [The Conference of European National Librarians](#) (Konferencija ravnatelja europskih nacionalnih knjižnica)

DART Europe – [DART Europe](#) (Europski digitalni repozitorij disertacija)

DOI – [Digital Object Identifier](#) (Digitalni identifikator objekta)

EBLIDA – [The European Bureau of Library, Information and Documentation Associations](#) (Europski ured za knjižnične, informacijske i dokumentacijske udruge)
EURIG – [The European RDA Interest Group](#) (Europska grupa za praćenje RDA)
Europeana – [Europeana](#) (Europska digitalna knjižnica)
ENA – [Europeana Network Association](#) (Udruga mreže Europeane)
ECSA – [European Citizen Science Association](#) (Europska udruga za građansku znanost)
IAML – [International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres](#) (Međunarodna udruga glazbenih knjižnica, arhivskih i dokumentacijskih centara)
ICA – [International Cartographic Association](#) (Međunarodno kartografsko udruženje)
ICDL – [International Children's Digital Library](#) (Međunarodna dječja digitalna knjižnica)
IFLA – [International Federation of Library Associations](#) (Međunarodna federacija knjižničarskih društava)
IGeLU – [International Group of Ex Libris Users](#) (Međunarodna skupina korisnika Ex Librisa)
IIPC – [International Internet Preservation Consortium](#) (Međunarodni konzorcij za trajnu pohranu mrežnih sadržaja)
[Index Translationum](#)
ISBN – [International Standard Book Number](#) (Međunarodni standardni knjižni broj)
ISMN – [International Standard Music Number](#) (Međunarodni standardni broj notne građe)
ISSN – [International Standard Serial Number](#) (Međunarodni standardni broj serijske publikacije)
LIBER – [Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche](#) (Udruga europskih znanstvenih knjižnica)
MAGIC – [Map & Geoinformation Curators Group](#) (Grupa kartografskih i geoinformacijskih knjižničara i arhivista)
UDC Consortium – [Universal Decimal Classification Consortium](#) (UDK Konzorcij)
VIAF – [Virtual International Authority File](#) (Virtualna međunarodna normativna baza)

4.2. PROJEKTI I PROGRAMI

4.2.1. Ključni projekti

4.2.1.1. Nacionalni infrastrukturni razvojni projekt *e-Sveučilišta* (NPOO)

NSK kao središnja knjižnica hrvatskoga knjižničkog sustava u sklopu projekta *e-Sveučilišta* zadužena je za provedbu aktivnosti usmjerenih na osnaživanje procesa digitalne preobrazbe knjižnica u visokome obrazovanju i znanosti. Te se aktivnosti provode izgradnjom visokoškolskoga knjižničkog sustava u oblaku Bukinet.hr i preoblikovanjem tradicionalnoga knjižničkog prostora u digitalno zrele zone za samostalno i suradničko učenje u skladu s novim konceptom *prostor kao usluga*. Sve projektne aktivnosti odvijaju se prema planu. Tijekom 2024. godine NSK je uspješno provela međunarodni otvoreni postupak javne nabave usluge implementacije platforme knjižničnih usluga u oblaku i trogodišnje pretplate za njezino korištenje, namijenjene NSK i 82 knjižnicama iz sustava visokoga obrazovanja i znanosti. Odabirom platforme knjižničnih usluga Alma/Primo VE tvrtke Ex Libris part of Clarivate, NSK pokreće projekt implementacije knjižnične tehnologije koja će omogućiti objedinjeni pristup tiskanoj i digitalnoj građi te elektroničkim izvorima. Implementacija platforme započinje u

siječnju 2025. godine uspostavom mrežne zone (Network Zone), izradbom Skupnoga kataloga (Shared Catalogue) i uvođenjem kooperativnoga modela rada za sve funkcionalno umrežene knjižnice. Planirani početak produkcijskoga rada predviđen je za studeni 2025. godine.

U sklopu aktivnosti preoblikovanja tradicionalnoga knjižničnog prostora NSK u digitalno zrele zone za samostalno i suradničko učenje, kao dijela druge projektne aktivnosti u sklopu projekta *e-Sveučilišta*, pristupilo se primjeni novoga koncepta *prostora kao usluge* (*Space as a Service*) nabavom kabina za digitalno učenje. *Prostor kao usluga* (*Space as a Service*) novi je koncept proizišao iz područja visokoškolskoga knjižničarstva, kojim se fizički prostor knjižnice prepoznaje i koristi kao oblik usluge. Koncept se razvio iz potrebe korisnika, ponajprije studenata, da što bolje iskoristite prostor knjižnice radi poboljšanja cjelokupnoga iskustva učenja, osobito u kontekstu prelaska na hibridni model učenja i poučavanja. Krajem 2024. godine u sklopu oglednoga projekta nabavljene su dvije kabine za samostalno i suradničko učenje, i to za jednu i za četiri osobe. Na temelju pokazatelja oglednoga projekta planira se daljnja nabava kabina za digitalno učenje u sklopu projekta *e-Sveučilišta*.

U sklopu aktivnosti jačanja kapaciteta NSK i projektnih suradnika provedena je i nabava računalne opreme za potrebe sudjelovanja djelatnika sveučilišnih knjižnica na sastancima na daljinu i provedbi projektne aktivnosti.

4.2.1.2. CroAtrium: transmedijski pristup nacionalnoj zbirci *Croatica*

U skladu sa Strategijom NSK za razdoblje do 2026. godine, projekt *CroAtrium: transmedijski pristup nacionalnoj zbirci Croatia* predstavlja jedan od ključnih strateških projekata NSK.

U sklopu višegodišnjega razvojnog projekta uspostave CroAtriuma kao interpretacijskoga centra nacionalne zbirke *Croatice*, na natječaju Ministarstva kulture i medija u sklopu Programa knjižnične djelatnosti za 2024. godinu prijavljen je nastavak projekta *CroAtrium: transmedijski pristup nacionalnoj zbirci Croatia i prateće programske aktivnosti* – nastavak 2. faze radi izradbe Idejnoga projekta postava CroAtriuma.

Nakon izrađenoga Konceptualnog elaborata 2023. koji čini prvi dio konceptualno-idejne faze projektne dokumentacije, tijekom 2024. godine proveden je drugi dio te faze koji je uključivao izradbu Idejnoga projekta.

U skladu s autorskim konceptom dizajnera Klaudija Cetine, smjericama glavnoga projektanta i autora zgrade NSK, akademika Velimira Neidhardta, te uzimajući u obzir uvjete boravka šire javnosti u prostoru CroAtriuma, u Idejnome projektu određene su prostorne cjeline ulaznoga prostora i pretprostora kao višenamjenskoga prostora posjetiteljskoga centra. Taj prostor obuhvaća temeljne usluge – prijam posjetitelja, informacijski centar, garderobu, sanitarne prostorije, suvenirnicu i sl. – zatim upečatljivo promidžbeno-informacijsko multimedijско rješenjem te prostor za interpretacijske i edukacijske sadržaje i programe u ulaznome hodniku.

Tijekom 2024. godine održan je niz koordinacijskih sastanaka s autorom Konceptualnoga elaborata u vezi s prijedlozima i simulacijama varijacija uređenja prostora ulaznoga dijela i pretprostora CroAtriuma. Na temelju prethodne suradnje krajem 2024. godine izrađen je Idejni projekt uređenja ulaznoga prostora i pretprostora CroAtriuma kao i njegova dodatna razradba u obliku glavno-izvedbenih projekata.

4.2.2. Provedeni projekti

Međunarodni suradnički razvojni projekti

1. *CeOS_SE Project – Citizen-Enhanced Open Science in Southeastern Europe Higher Education Knowledge Hubs*
2. *Poučavanje informacijske pismenosti u nacionalnim knjižnicama (Erasmus+ mobilnost)*
3. *TELL (Trans-European Learning Libraries)*
4. *Media and Information Literacy for Societal Resilience*

Međunarodni suradnički razvojni projekti u pripremi

1. *OPEN – Opportunities for People through Equity and Networking*
2. *Erasmus akreditacija u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, odgoja i općeg obrazovanja te obrazovanja odraslih*

Suradnički projekti u području kulture i znanosti

1. *e-Sveučilišta*
2. *Francusko-hrvatska kontrastivna valencijska baza FraCroVal (FFZG)*
3. *Sudionički procesi u kulturi (FFZG)*
4. *Hrvatski oblak za otvorenu znanost (HR-OOZ)*
5. *DARIAH-HR – Digitalna istraživačka infrastruktura za umjetnost i humanistiku u Republici Hrvatskoj*
6. *Znameniti.hr*

Projekti javnih potreba u kulturi (MKM)

Na javne pozive za predlaganje javnih potreba u kulturi Republike Hrvatske za 2024. godinu NSK je prijavila i uspješno ostvarila sljedeće programe i projekte:

MEĐUNARODNA KULTURNA SURADNJA

Kategorija B – Potpora programskoj suradnji

1. Knjižnica „Ljudevit Gaj“ u Donjoj Lastvi

Kategorija C – Potpora sudjelovanju u radu međunarodnih organizacija, platformi i mreža

2. Izvršni odbor CENL-a, Beč
3. Godišnja konferencija CENL AGM, Varšava
4. Godišnji sastanak koordinatora nacionalnih ureda za ISBN i ISMN, Pariz
5. Konferencija LIBER, Limassol
6. Konferencija European Citizen Science Association (ECSA), Beč
7. Konferencija EBLIDA i NAPLE, Lisabon
8. Konferencija DARIAH, Lisabon
9. Godišnja skupština IIPC-a i Konferencija o arhiviranju weba, Pariz
10. Otvorenje *Kutka Hrvatske* u Nacionalnoj knjižnici Bugarske, Sofija

11. Konferencija *Primjena umjetne inteligencije u biblioteci: izazovi i prilike*, Dojran
12. Godišnji sastanak South East European National Librarians (SEENL), Ankara
13. Sastanak radne grupe Open Method of Coordination (OMC), Varšava
14. Godišnji sastanak International Reading Room Coordination, Ljubljana
15. Sastanak OMC Group of Member States' experts on Building bridges, Bruxelles
16. Predstavljanje NSK na predavanju o Ivanu Lučiću, Hag
17. Otvorenje izložbe o Marku Maruliću u Veleposlanstvu RH, Bern
18. ONB Labs Symposium *Newspapers as Datasets*, Beč
19. Public Domain Day i posjet Kraljevskoj knjižnici Belgije (KBR), Bruxelles

KNJIŽNIČNE DJELATNOSTI

Programska aktivnost: manifestacije i skupovi u knjižnicama i stručnim udrugama u knjižničarstvu, visoke razine kvalitete i stručne utemeljenosti, programi poticanja čitanja

1. *HAWaton* – natjecanja u prikupljanju mrežnoga sadržaja na određenu temu
2. *Daleko su moji školi* – izložba u povodu 100. obljetnice rođenja maestra Dinka Fija
3. *Zlatno doba nalivpera u rukopisnoj građi NSK*
4. Izložba *Dragi Lastane!*

Programska aktivnost: nabava knjižne i neknjižne građe

5. *Zamjena publikacija – sinergija različitih jezika, kulture i znanosti*

Programska aktivnost: programi kojima se osuvremenjuje način rada, uvode nove tehnologije ili znatno unaprjeđuju knjižnične usluge

6. *Sistemska knjižničarstvo 2024.: digitalna zrelost knjižnica*
7. *CroAtrium: transmedijski pristup nacionalnoj zbirki Croatica i prateće programske aktivnosti* – nastavak 2. faze
8. *Vremeplov riječi* – digitalni arhiv hrvatske književnosti
9. *Knjižnične djelatnosti u stvaranju konzervatorsko-restauratorske dokumentacije* – nastavak
10. *Pametno do informacija: knjižnična mobilna aplikacija u službi informacijske i medijske pismenosti*
11. *Trinaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata*
12. *E-praktikum za nakladnike: obvezni primjerak digitalne građe*
13. *Pristup vrednovanju i razvoj metodologije za vrednovanje zbirke Jugoslavica*
14. *Virtualni vodič za trajnu pohranu i zaštitu digitalne građe u knjižnicama*
15. *Čitam lakše!* – digitalna građa lagana za čitanje
16. *Razvoj i održavanje Pravidnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima*
17. *Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj*
18. *Digitalizacija poslovanja matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj* – nadogradnja
19. *Sustav za identificiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki* – nadogradnja
20. *Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj* – nadogradnja

Dva projekta nisu ostvarena zbog dugotrajnih postupaka javne nabave i neispunjavanja ugovornih odredaba provoditelja:

1. *Razvoj mrežnog sustava za prikupljanje, pohranu i obradu knjižničnih statističkih podataka* – izradba
2. *Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj* – izradba

DIGITALIZACIJA KULTURNE BAŠTINE

1. *Digitalizacija i dostupnost starih hrvatskih novina i časopisa*

MUZEJSKA DJELATNOST

1. *Galaktički ples*, grafička mapa Dražena Trogrlića

MONOGRAFIJE IZ PODRUČJA KULTURE I UMJETNOSTI

1. Monografija *Hrvatski prvotisci*

4.3. ZNANSTVENA DJELATNOST I POTPORA ZNANSTVENOJ INFRASTRUKTURI

4.3.1. Znanstvena djelatnost

Tijekom 2024. godine znanstvena djelatnost i potpora znanstvenoj infrastrukturi NSK očitovale su se u znanstveno-istraživačkom radu djelatnika, razvoju infrastrukture za potporu znanosti i organizaciji različitih aktivnosti namijenjenih akademskoj zajednici. Znanstveno-istraživačka djelatnost primarno se provodila u Hrvatskome zavodu za razvoj knjižničarstva, uz aktivno sudjelovanje djelatnika iz drugih ustrojbenih jedinica.

U NSK je zaposleno 17 doktora znanosti, od kojih su četvero u znanstvenome zvanju. Uz to, zaposleno je 12 magistara znanosti, a devet djelatnika pohađa doktorski studij.

U 2024. godini djelatnici NSK sudjelovali su u 34 razvojnim projektima i programima, uključujući šest suradničkih znanstvenih projekata, četiri međunarodna suradnička razvojna projekta te 22 razvojna projekta i programa. Objavljeno je ukupno 68 radova, među kojima se ističe osam izvornih znanstvenih radova, šest preglednih radova, dva prethodna priopćenja i devet stručnih radova. Osim toga, objavljene su dvije knjige i jedna knjiga sažetaka. Djelatnici su sudjelovali na 32 stručnim i znanstvenim skupovima s ukupno 56 izlaganja i 17 posterskih izlaganja.

4.3.2. Znanstvena infrastruktura

NSK aktivno razvija znanstvenu infrastrukturu za hrvatsku znanstvenu zajednicu, a aktivnosti se provode u više odjela i procesa.

U sklopu projekta *e-Sveučilišta* NSK provodi dvije ključne projektne aktivnosti: unaprjeđenje knjižnično-informacijskoga sustava implementacijom platforme knjižničnih usluga u oblaku i transformaciju knjižničnoga prostora u digitalno zrelu okolinu za učenje. Tijekom 2024. godine

završena je javna nabava za platforme Alma i Primo VE za 84 knjižnice, a započele su pripreme za implementaciju.

NSK osigurava pristup širokomu rasponu digitalnih izvora, uključujući tri citatne baze podataka, sedam bibliografskih baza, zbirke e-časopisa i alat za analizu statističkih podataka. U 2024. godini otvoreno je devet probnih pristupa, a sustavno se pratila i statistika korištenja. Uz to, potpisan je jedan transformativni ugovor. NSK također upravlja ključnim repozitorijima poput ZIR-a i DR-a te održava digitalne zbirke ključne za očuvanje kulturne i znanstvene baštine.

Važna je sastavnica razvoja infrastrukture uspostava Središnjega sustava za bibliometrijska pretraživanja koji na portalu bibliometrija.nsk.hr omogućuje standardizaciju prakse i pružanje potpore knjižnicama u vrednovanju znanstvene produktivnosti.

Jedinstveni identifikatori poput DOI-ja i URN:NBN-a ključni su za otvorenu znanost. Hrvatski ured za DOI pri NSK posredovao je u dodjeli tih identifikatora hrvatskim izdavačima i znanstvenim ustanovama.

NSK je nastavila promicati građansku znanost sudjelovanjem u projektima kao što su *CeOS_SE* i nacionalni projekt *HAWaton* kao i organizacijom edukativnih aktivnosti poput mrežnih seminara.

Tijekom 2024. godine provedene su pripremne aktivnosti za uspostavu procesa e-Znanstvene informacije, koji će objedinjavati poslove upravljanja nacionalnim konzorcijem, licenciranja e-izvora, bibliometrijskih usluga i razvoja građanske znanosti.

Ovakav sveobuhvatan pristup razvoju znanstvene infrastrukture i poticanju znanstvene djelatnosti potvrđuje ključnu ulogu NSK u pružanju sustavne potpore hrvatskoj znanstvenoj zajednici.

4.4. EDUKACIJA I STALNO STRUČNO USAVRŠAVANJE

4.4.1. Predavači CSSU-a iz NSK i održane edukacije u 2024. godini

Tečajeve u sklopu CSSU-a održao je 21 djelatnik NSK, i to u prostoru NSK, *online* te na terenu. Ukupno su održali 21 tečaj u 45 termina.

(Tablica 5. u poglavlju 8. PRILOZI)

4.4.2. Organizacija internih edukacija za djelatnike NSK

Redoviti godišnji program edukacije za rad u integriranome knjižničnom sustavu Buki

- Golubović, V.; Krajna, M.; Dragojević, N. *Osnove funkcionalnog rada u modulu Nabava*, 18. ožujka 2024.
- Baj, I.; Đolo, V. *Osnove funkcionalnog rada u modulu Cirkulacija (dio 1.)*, 19. ožujka 2024.
- Baj, I.; Đolo, V. *Osnove funkcionalnog rada u modulu Cirkulacija (dio 2.)*, 20. ožujka 2024.

- Knežević Cerovski, A.; Pancirov, P. *Normativna baza imena NSK*, 21. ožujka 2024.
- Pigac, S.; Marin, A. *Osnove funkcionalnog rada u modulu Katalogizacija*, 22. ožujka 2024.
- *Osnove pretraživanja baza, preuzimanje zapisa, kopiranje zapisa, preuzimanje i integracija preuzetih zapisa*, 25. ožujka 2024.
- Baj, I.; Đolo, V. *Servisi u modulu Cirkulacija*, 26. ožujka 2024.
- Dimovski, S. *Pretraživanje normativne baze*, 26. travnja 2024.
- Krajna, M.; Dragojević, N. *Osnove funkcionalnog rada u modulu Nabava*, 30. rujna 2024.
- Baj, I.; Đolo, V. *Osnove funkcionalnog rada u modulu Cirkulacija*, 2. listopada 2024.
- Pigac, S.; Marin, A. *Osnove funkcionalnog rada u modulu Katalogizacija*, 3. listopada 2024.
- Knežević Cerovski, A.; Pancirov, P. *Normativna baza imena NSK*, 4. listopada 2024.
- Machala, L.; Ekinović Micak, E. *Osnove pretraživanja baza, preuzimanje zapisa, kopiranje zapisa, preuzimanje i integracija preuzetih zapisa*, 7. listopada 2024.
- Baj, I.; Đolo, V. *Servisi u modulu Cirkulacija*, 8. listopada 2024.

Ciklus predstavljanja sudjelovanja djelatnika NSK na skupovima u zemlji i inozemstvu

Online, 26. travnja 2024.

- Mučnjak, D. Jednodnevni stručni skup u povodu 15. obljetnice preseljenja Knjižnice Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u novu zgradu – *Visokoškolska knjižnica kao javni prostor – mjesto susreta i suradnje*, Zagreb, 11. ožujka 2024.
- Matijević, M.: *Dobar, bolji, najbolji: panel-rasprava o promjenama vrednovanja u društvenim i humanističkim znanostima (ususret novim nacionalnim kriterijima)*, Zagreb, 14. ožujka 2024.
- Romić, K.; Ille, J. Dvodnevni stručni skup *Kad se male ruke slože: održiva dječja knjižnica*, Zagreb, 26. – 27. ožujka 2024.
- Martek, A.; Mumelaš, D. *ECSSA 2024 conference: Change*, Beč, Austrija, 3. – 6. travnja 2024.
- Gabriel, D. M. *EBLIDA conference Charting the future of libraries*, Lisabon, Portugal, 8. – 10. travnja 2024.

Online, 7. lipnja 2024.

- Kristina Romić: *36. proljetna škola školskih knjižničara*, Sv. Martin na Muri, 22. – 24. travnja 2024.
- Dorja Mučnjak: sastanak grupe Open Method of Coordination (OMC) *Building bridges: strengthen the multiple roles of libraries as gateways to and transmitters of cultural works, skills and European values*, Varšava, Poljska, 4. – 5. lipnja 2024.

- Pikić Jugović, A.; Kapović, D.; Lončar, F.: *Dani e-infrastrukture Srce DEI 2024*, Zagreb, 16., 18. i 19. travnja 2024.

Online, 2. listopada 2024.

- Rudomino, I. *IIPC General Assembly and Web Archiving Conference, Pariz*, Francuska, 24. – 26. travnja 2024.
- Holub, K. *2024 IFLA International News Media Conference*, Royal Danish Library, Aarhus, Danska, 29. – 31. svibnja 2024.
- Ille, J. *Godišnji sastanak CENL-a*, Varšava, Poljska, 16. – 18. lipnja 2024.
- Getliher, D. *Godišnji sastanak predstavnika nacionalnih ureda za ISBN i ISMN*, Pariz, Francuska, 24. – 26. rujna 2024.

Ciklus edukativnih radionica i sastanaka za izradbu *Komunikacijske strategije NSK* (Snježana Bahtijari)

- Uvodno predavanje – *Značenje komunikacijskih procesa*, 9. svibnja 2024.
- Radionica s ključnim dionicama – *Definiranje komunikacijskih procesa i ciljeva*, 29. svibnja 2024.
- Prvi statusni sastanak, 13. lipnja 2024.
- Radionica s ključnim dionicama – *Definiranje ciljnih publika, kanala/medija komunikacije i ključnih poruka*, 10. rujna 2024.
- Drugi statusni sastanak, 30. rujna 2024.
- Predavanje – *O internoj i eksternoj komunikaciji*, 18. listopada 2024.
- Treći statusni sastanak, 11. studenoga 2024.

4.4.3. Sudjelovanje djelatnika NSK na skupovima s izlaganjem

Izlaganja (56)

Kriva je knjižnica: pozivni jednodnevni stručni skup u povodu 15. obljetnice preseljenja Knjižnice Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 9. ožujka 2024.

- Ivanjko, I.; Zlodi, G.; Horvat, Z.; Mumelaš, D. *Građanska znanost – gdje je tu knjižnica?* [panel rasprava]

9. dani ICARUS Hrvatska: Heritage Beyond Borders: Cultural and Educational Practices and New Perspectives. Osijek, 13 – 15. ožujka 2024.

- Štefanac, T.; Jordan, I. *Archival and documentary heritage of Croatian emigrants in Los Angeles: The Croatian Catholic Parish St. Anthony case*

Stručni skup *Kad se male ruke slože: održiva dječja knjižnica*, Zagreb, 26. – 27. ožujka 2024.

- Mumelaš, D. *Budućnost u rukama djece: knjižnice kao katalizatori održivosti*

32. godišnja konferencija EBLIDA-e, Lisabon, Portugal, 8. – 9. travnja 2024.

- Gabriel, D. M.; Pleško, J. *What is digital literacy? A matter of indicators and a vision for the future* [pozvano izlaganje]

EPoCH 2024: Emerging Perspectives on Conservation and Heritage, Porto, Portugal, 18. – 20. travnja 2024.

- Perković, M.; Krstić, K. *Challenges and prospects of collaborative approaches to conservation documentation: The case of heritage collections in Croatian libraries*

Međunarodni znanstveni skup *Ivana Brlić-Mažuranić u novom mileniju*, Slavonski Brod, 18. – 20. travnja 2024.

- Tekić, R.; Karić, M. *O ilustratorima Priča iz davnine*

Noć knjige 2024., Osijek, 19. travnja 2024.

- Gabriel, D. M.; Sabljak, Lj. *Biblioterapijsko čitanje u izazovnim vremenima* [pozvano izlaganje i radionica]

36. proljetna škola školskih knjižničara Republike Hrvatske, Sveti Martin na Muri, 22. – 24. travnja 2024.

- Romić, K.; Golubić, G. *Obrazovna robotika kao oblik umjetne inteligencije*

IIPC Web Archiving Conference 2024: Web Archiving in Context, Paris, Francuska, 25. – 26. travnja 2024.

- Rudomino, I.; Holub, K. *Twenty-year Journey of the Croatian Web Archive (HAW): Key Milestones*

Stručni sastanak ravnatelja narodnih knjižnica Dubrovačko-neretvanske županije, Metković, 6. svibnja 2024.

- Gabriel, D. M. *Aktivnosti nacionalne matične razvojne djelatnost u NSK – projekti i poslovi u 2024.* [pozvano izlaganje]

4. međunarodna konferencija Knjižničarskoga društva Republike Makedonije, Dojran, Sjeverna Makedonija, 16. – 17. svibnja 2024.

- Gabriel, D. M.; Pleško, J. *Libraries in Croatia as an accessible and safe space for the needs of under-represented groups of users* [pozvano izlaganje]

Trinaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata (D-fest), Zagreb, 16. – 17. svibnja 2024.

- Zvonarek, D.; Klarin Zadravec, S. *Vremeplov riječi – dah književnosti za buduće generacije*
- Adžaga Ašperger, I.; Petrušić, R. *Projekt Čitam lakše!: digitalni sadržaji u obliku laganom za čitanje*
- Justinić, M. *Vrednovanje digitalnih zbirki u knjižničnom sustavu Republike Hrvatske*
- Miletić Drder, M. *Virtualna izložba „Napoleonov atlas Jadrana”*
- Petrušić, R.; Štimac, A. *Označivanje statusa autorskog prava u digitalnim zbirkama baštinskih ustanova* [radionica]
- Štefanac, T.; Justinić, M. *PS: cenzura*

Okrugli stol Razvoj poslovanja utemeljenog na dokazima, Rijeka, 24. svibnja 2024.

- Justinić, M. *Nova izdanja normi ISO 2789 i ISO 11620: pregled promjena*

5. zeleni festival Gradske knjižnice "Ivan Goran Kovačić", Karlovac, 26. lipnja 2024.

- Klarin Zadravec, S. *Digitalne knjižnice: u skladu sa standardom ili kreativno?* [pozvano izlaganje]

Konferencija doktoranada informacijskih i komunikacijskih znanosti Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Zadar, 27. – 29. kolovoza 2024.

- Mumelaš, D.; Matijević, I. *Građanska znanost u knjižnicama: sustavni pregled literature i kociatna analiza radova*

Peti stručni skup *Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirke: Upravljanje revizijom i otpisom*, Zagreb, 20. rujna 2024.

- Golubović, V.; Kosić, S.; Aparac Jelušić, T. *Zbirke Yugoslavicae u hrvatskim znanstvenim i sveučilišnim knjižnicama: vrednovanje i pročišćavanje*
- Romić, K.; Gabriel, D. M. *Revizija i otpis: zajednička misija nacionalne matične razvojne službe i hrvatskih knjižnica*
- Sudarević, A.; Romić, K. *Iskustva provedbe revizija i otpisa u školskim knjižnicama u Republici Hrvatskoj*
- Šestan Šmulja, L. *Revizija knjižnične građe u Zatvorenom spremištu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu*

International scientific conference Colour in written heritage – multidisciplinary research, Zagreb, 25. – 27. rujna 2024.

- Duh, J. *Painted incunabula in the Manuscripts and Old Books Collection of the National and University Library in Zagreb*
- Duh, J. *Multidisciplinary research of written heritage – challenges and application* [panel rasprava]

20. okrugli stol za knjižnične usluge za osobe s invaliditetom i osobe s posebnim potrebama: *Inkluzivne i pristupačne knjižnice*, Zagreb, 27. rujna 2024.

- Zlatar Radigović, K.; Sabolović Krajina, D.; Gabriel, D. M. *Smjernice za pristupačnost narodnih knjižnica* [pozvano izlaganje]

BAM 2024 *Baštinske institucije u (post)digitalnom dobu*. Sarajevo, 2. – 4. listopada 2024.

- Klarin Zadravec, S. *Suradnički projekti digitalizacije građe u hrvatskim knjižnicama* [pozvano izlaganje]

Godišnji sastanak SEENL-a (*Southeast European National Librarians conference*), Ankara, Turska, 16. – 18. listopada 2024.

- Ille, J. *Digital Accessibility in the Croatian Libraries*

CERL-ov 24. *godišnji seminar European Printing in Non-Latin Scripts*, Rim, 23. listopada 2024.

- Galić Bešker, I. *Glagolitica: Historical Collection of the National and University Library in Zagreb*

Završna konferencija CeOS_SE projekta (CeOS_SE Multiplier), Zagreb, 30. listopada 2024.

- Mumelaš, D. *Građanska znanost u NSK – što smo radili i što smo naučili?*

46. (online) ZKD forum: *Objaviti je lako, pitaj me kako: objavljivanje radova u knjižničarstvu*, 30. listopada 2024.

- Majstorović, A.; Matijević, I. *Gdje objaviti rad? Mini-vodič za knjižničare*

9th Balkan Symposium on Archaeometry, Zadar, 4. – 7. studenoga 2024.

- Aleksić, G.; Cigula, T.; Vukoje, M.; Itrić Ivanda, K. *Multifunctional nano TiO₂ modified coatings for the protection of historic paper*

THECUC 2024., Pula, 6. – 8. studenoga 2024.

- Machala, D.; Ekinović Micak, E.; Machala, L.; Baj, I.; Martek, A. *Samoprocjena spremnosti knjižnica VO i znanosti za digitalnu transformaciju*

19. *strokovno srečaje z mednarodno udeležbo Knjižnica - igrišče znanja in zabave: Nazaj k preprostim užitkom! Splošne knjižnice in novi evropski Bauhaus*, Novo mesto, 7. studenoga 2024.

- Čunović, Č.; Žužak Horvatić, M.; Mumelaš, D.; Rudomino, I.; Holub, K. *HAWaton ili kako poticati srednjoškolce na koncept rada mnoštva (crowdsourcinga) u građanskoj znanosti?*

49. *skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva*, Opatija, 13. – 16. studenoga 2024.

- Filipeti, A.; Mumelaš, D. *Razvoj knjižničarskih kompetencija za nove izazove: aktivnosti građanske znanosti u knjižnicama*
- Justinić, M.; Lapiš, S. *Virtualni vodič za trajnu pohranu i zaštitu digitalne građe u knjižnicama*
- Klarin Zadavec, S.; Petrušić, R.; Holub, K.; Justinić, M.; Lapiš, S.; Adžaga Ašperger, I. *Koordinacija digitalizacije građe u hrvatskim knjižnicama – primjer projekta Digitalizacija i dostupnost starih hrvatskih novina i časopisa*
- Knežević Cerovski, A.; Pancirov, P. *Jednakost i različitost : normativne baze podataka imena*
- Knežević Cerovski, A.; Pancirov, P. *Umjetna inteligencija (AI) kao agent?*
- Kraljević, I.; Mumelaš, D.; Malkoč Bišćan, A.; Pršo, D.; Klemar Bubić, B. *Zelene knjižnice u Hrvatskoj* [panel rasprava]
- Matijević, I.; Koljenik, D. *Smart Library NSK – edukativna i zelena uloga interneta stvari u praksi*
- Mihalić, T.; Mumelaš, D. *Baštinska glazbena građa kao temelj znanstvenih istraživanja u kontekstu građanske znanosti u knjižnicama*

- Mumelaš, D.; Čaja, L. *Kako povezati aktivnosti građanske znanosti i održivi razvoj?* [radionica]
- Mumelaš, D.; Zečević, A.; Klemar Bubić, B. *Posvećenost visokoškolskih knjižnica u Hrvatskoj zelenom knjižničarstvu*
- Romić, K.; Gabriel, D. M. *Projekt eMATIČNA: povezivanje i unaprjeđenje knjižničnog sustava*
- Rudomino, I.; Mumelaš, D.; Ljubek, A. *Participativna evaluacija sudionika projekta građanske znanosti HAWaton*

International Conference on Optoelectronics and Heritage Science OptoHS, online (Bukurešt, Rumunjska), 21. studenoga 2024.

- Aleksić, G.; Cigula, T.; Vukoje, M.; Itrić Ivanda, K. *Preserving Historic Paper: Protective Coating Solutions*

LIBER Winter Event 2024, Maribor, Slovenija, 25. – 27. studenoga 2024.

- LIBER Open Access Working Group (Matijević, I. i dr.): *Diamond OA Capacity Centres (DOACCs) and their relationship with libraries* [radionica]
- Mumelaš, D.; Matijević, I. *Two Hot Takes: A Debate on Citizen-Enhanced Open Science in Research Libraries* [radionica]

27. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji Mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture. Poreč, 27. – 29. studenoga 2024.

- Ekinović Micak, E.; Knežević Cerovski, A.; Pancirov, P.; Buzina, T. *Pravilnik KAM: od općih smjernica za opis do cjelovitih primjera* [radionica]
- Ilić Olujčić, T.; Vlašić Jurić, V. *Od muzejskog kartona do digitalne knjižnice – crteži i grafike u Grafičkoj zbirci Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu*
- Krstić, K.; Perković, M. *Nadzor stanja baštinskih zbirki u knjižnicama: zašto, kako i što dalje?*

LIBER CeOS_SE Multiplier Event, Den Haag, 4. prosinca 2024.

- Mumelaš, D. *Citizen Science in Libraries Working Group*

Međunarodna znanstvena konferencija Jean Monnet: Building sustainable EU society for the future, Zagreb, 12. – 13. prosinca 2024.

- Garcia-Febo, L.; Farrel, M.; Filipeti, A. *Empowering minds: the pivotal role of academic libraries in student and researcher development* [panel rasprava]

Sistemsko knjižničarstvo 2024: Digitalna zrelost knjižnica, Zagreb, 13. prosinca 2024.

- Ekinović Micak, E.; Machala, L. *Migracija knjižničnog poslovanja*

Posterska izlaganja (17)

European Citizen Science Association Conference 2024: Change, Beč, 3. – 6. travnja 2024.

- Mumelaš, D.; Martek, A. *Citizen science activities in Croatia: an external evaluation*

LIBER 2024 Annual Conference, Limassol, Cipar, 3. – 5. srpnja 2024.

- Bats, R.; Mumelaš, D.; Harnacker, S.; Taounza-Jeminet, A. *Breaking Boundaries: Advocacy for Citizen Science in European Higher Education Libraries*
- Milovanović, I.; Matijević, I. *National Repositories Infrastructure – Nearly a Decade of Croatian Experience*

2. *CERL-ov 24. godišnji seminar European Printing in Non-Latin Scripts*, Rim, 23. listopada 2024.

- Galić Bešker, I. *Glagolitica: Historical Collection of the National and University Library in Zagreb*

49. *skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva*, Opatija, 13. – 16. studenoga 2024.

- Adžaga Ašperger, I.; Petrušić, R.; Marija Gabriel, D.; Romić, K. *Projekt Čitam lakše! – lakše čitanje digitalnih sadržaja*
- Golubović, V.; Štrbac, N. *E-praktikum za nakladnike: obvezni primjerak digitalne građe*
- Golubović, V.; Štrbac, N. *Integracija migranata: tematski portal*
- Ercegovac, S.; Marija Gabriel, D.; Kovačević, A.; Lešaja, J.; Mišćin, Ž.; Sočo, J. *Dvadeset okruglih stolova Komisije za prilagodbu i pristupačnost knjižničnih usluga*
- Kežić Pucketić, I. *Uloga Europskog dokumentacijskog centra NSK u pružanju relevantnih informacija na temu migracija*
- Katulić, A. *Uloga međunarodnog standardnog identifikatora za knjižnice u unaprjeđenju razmjene podataka i međuknjižničnoj suradnji*
- Tkalčić, A-M.; Ljubičić, A.; Tokić, I. *Istraživanje stavova korisnika o primjeni umjetne inteligencije za potrebe studija i rada u knjižnicama*

27. *seminar Arhivi, knjižnice, muzeji*. Poreč, 27. – 29. studenoga 2024.

- Katulić, A. *Međunarodni standardni identifikator za knjižnice i srodne ustanove – ISIL kôd*
- Knežević Cerovski, A.; Pancirov, P. *Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu (NSK) i Virtual International Authority File (VIAF): 10 godina suradnje*
- Krišto Lončarić, L. *Zašto nam treba ontologija Pravidnika KAM?*
- Lebinac, S. *Upravljanje mikrofilmiranjem novina: pregled, evidencija (i minimalni radovi)*
- Romić, K.; Gabriel, D. M.; Justinić, M.; Baj, I.; Milković, T.; Orešković, M. *Upisnik knjižnica i Sustav statističkih podataka o knjižnicama: spajanje u novi sustav e-Knjižnice*
- Singer, Đ. *Baza podataka kao dio konzervatorsko-restauratorske djelatnosti u knjižnici*
- Volarević, I.; Zadavec Klarin, S.; Duh, J. *Od identifikacije do pravne i fizičke zaštite baštinske zbirke – razvoj sustava baštinskih zbirki NSK*

Ostala izlaganja (25)

Odjel za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru, kolegij *Vrednovanje informacijskih usluga, online, 16. siječnja 2024.*

- Justinić, M.: *Vrednovanje digitalnih zbirki: uvid u praksu i pogled na izazove* [gostujuće izlaganje]

Regional training of EUROPE DIRECT centres in Bucharest, Bukurešt, Rumunjska, 30. – 31. siječnja 2024.

- Mumelaš, D. *European Documentation Center NSK*

Predstavljanje rezultata projekta *e-Kultura, NSK, 7. ožujka 2024.*

- Klarin Zadavec, S.; Holub, K.; Adžaga Ašperger, I. *Moduli za izradu i trajnu pohranu SIP paketa*

Odjel za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru, kolegij *Sustavi za predmetno označivanje i pretraživanje, online, 19. ožujka 2024.*

- Dimovski, S. *Predmetno označavanje u NSK* [gostujuće predavanje]

Sastanak Stručnoga vijeća voditelja i stručnih suradnika županijskih matičnih razvojnih službi za narodne i školske knjižnice, Zagreb, 22. ožujka 2024.

- Katulić, A. *Dokumentiranje usklađenosti s Općom uredbom o zaštiti podataka u knjižnicama*

Informativni utorak, Zagreb, 9. travnja 2024.

- Mumelaš, D. *Planiranje aktivnosti građanske znanosti za djecu* [radionica za školske knjižničare osnovnih škola]
- Rudomino, I. *HAWaton – natjecanje srednjoškolaca za izgradnju tematske zbirke*

Ist Online Vision Building Workshop CeOS_SE projekta, online, 18. travnja 2024.

- Mumelaš, D.; Martek, A. *Citizen science initiatives developed in collaboration between academic and public libraries*

Izlaganje za ravnatelje knjižnica Vukovarsko-srijemske županije, *online, 5. srpnja 2024.*

- Katulić, A. *Usklađivanje dokumentacije s OUZP u narodnim knjižnicama*

Sastanak Stručnoga vijeća voditelja i stručnih suradnika županijskih matičnih razvojnih službi za narodne i školske knjižnice, Zagreb, 13. rujna 2024.

- Rudomino, I. *Zavičajne zbirke, ali u digitalnom obliku*

LIBER Europe webinar, online, 17. rujna 2024.

- Mumelaš, D.; Cassella, M. *Citizen Science and Citizen Humanities in libraries*

Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Bernu, Švicarska Konfederacija, 25. listopada 2024.

- Ille, J. *Govor povodom otvorenja izložbe Marko Marulić – europski humanist*

Tjedan otvorene znanosti: *Kako povećati utjecaj znanosti: otvorena i komercijalna znanost, online*, 25. listopada 2024.

- Mumelaš, D. *Građanska znanost – sudjelovanje javnosti u znanstvenim istraživanjima*

NSK, 13. studenoga 2024.

- Vičević, M.; Ljubek, A. *New e-legal deposit system (eOP) and Croatian Web Archive (HAW)* [predavanje za sudionike programa Erasmus+ iz Češke]

158. kolokvij CZI-ja, *online*, 19. studenoga 2024.

- Mumelaš, D. *Od pasivnih promatrača do aktivnih istraživača: sudjelovanje javnosti u znanstvenim istraživanjima*

Sastanak Stručnoga vijeća voditelja i stručnih suradnika županijskih matičnih razvojnih službi, 22. studenoga 2024.

- Holub, K.; Vičević, M. *e-Obvezni primjerak: registracija narodnih i školskih knjižnica u sustavu e-Kultura*

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, kolegij *Digitalna knjižnica II*, 25. studenoga 2024.

- Justinić, M.; Adžaga Ašperger, I. *Digitalizacija knjižnične građe u NSK – uvid u praksu* [gostujuće predavanje]

Europeana Impact surgery, online, 2. prosinca 2024.

- Štefanac, T. *To Write Freely: Libraries and Archives Documenting Croatian Historical Press Censorship* [mrežni seminar]

Filozofski fakultet u Osijeku, kolegij *Informacijski izvori i službe, online*, 4. prosinca 2024.

- Elena Palčić: *Pitajte knjižničara – tematsko pretraživanje: iskustva iz NSK* [gostujuće predavanje]

Projekt *Čitam lakše!*, *online*, 4. prosinca 2024. i 18. prosinca 2024.

- Adžaga Ašperger, I. *Čitam lakše! – korištenje digitalne građe u aplikaciji Lexie*

Sastanak ravnateljica narodnih knjižnica Vukovarsko-srijemske županije, *online*, 17. prosinca 2024.

- Holub, K.; Vičević, M. *e-Obvezni primjerak: registracija narodnih knjižnica u sustavu e-Kultura*
- Justinić, M. *Set podataka o digitalnim knjižnicama / digitalnim zbirkama za narodne i školske knjižnice u online statistici*

HAWaton – provođenje natjecanja: Virovitica 15. travnja 2024., Slatina 16. travnja 2024., Šibenik 20. svibnja 2024., Knin 21. svibnja 2024. i Rijeka 28. svibnja 2024.

4.4.4. Sudjelovanje djelatnika NSK na skupovima bez izlaganja

Stručni skupovi, konferencije i okrugli stolovi (27)

Dobar, bolji, najbolji: panel rasprava o promjenama vrednovanja u društvenim i humanističkim znanostima (ususret novim nacionalnim kriterijima), Zagreb, 14. ožujka 2024.

Dediščina prihodnosti: mednarodno strokovno posvetovanje o obveznem izvodu in sloveniki, Ljubljana, 4. travnja 2024.

Dani e-infrastrukture Srce DEI 2024, Zagreb, 16., 18. i 19. travnja 2024.

Trinaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata (D-fest), Zagreb, 16. – 17. svibnja 2024.

IFLA panel rasprava Vrednovanje zagovaranja knjižnica, Zagreb, 22. svibnja 2024.

2024 IFLA International News Media Conference, Aarhus, Danska, 29. – 31. svibnja 2024.

Tjedan arhiva, Zagreb, 3. – 4. lipnja 2024.

MICC 2024 (Ne)moguća misija: učinkovito korištenje istraživačkih resursa, Zagreb, 4. lipnja 2024.

DARIAH Annual Event, Lisabon, Portugal, 18. – 21. lipnja 2024.

53rd LIBER Annual Conference, Limassol, Cipar, 3. – 5. srpnja 2024.

Konferencija doktoranada informacijskih i komunikacijskih znanosti Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu – s međunarodnim sudjelovanjem, Zadar, 27. – 29. kolovoza 2024.

PUBMET 2024 – Deseta međunarodna konferencija o znanstvenoj komunikaciji u kontekstu otvorene znanosti, Zadar, 10. – 13. rujna 2024.

Peti stručni skup Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirki: Upravljanje revizijom i otpisom, Zagreb, 20. rujna 2024.

International scientific conference Colour in Written Heritage: Multidisciplinary Research, Zagreb, 25. – 27. rujna 2024.

If Librarians Ran Europe – The Amsterdam Summit of The Europe Challenge, Amsterdam, Nizozemska, 26. rujna 2024.

20. okrugli stol za knjižnične usluge za osobe s invaliditetom i osobe s posebnim potrebama: Inkluzivne i pristupačne knjižnice, Zagreb, 27. rujna 2024.

Završna konferencija projekta Citizen-Enhanced Open Science in Southeastern Europe Higher Education Knowledge Hubs (CeOS_SE Multiplier), Zagreb, 30. listopada 2024.

Knowledge Rights 21: 21st Century Access to Culture, Learning & Research Meeting and Workshop, Bruxelles, Belgija, 6. – 8. studenoga 2024.

49. skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva: Knjižnica i zajednica: inovativnost, inkluzivnost, raznolikost i održivost, Opatija, 13. – 16. studenoga 2024.

Stručni skup Modra lasta Časopisi za djecu i mlade: vrata u svijet mašte i partneri u obrazovanju, Zagreb, 20. studenoga 2024.

Focus on Open Science i World Science Forum, Budimpešta, Mađarska, 20. – 22. studenoga 2024.

Znanstveni skup *Povijest hrvatskoga jezika i digitalno doba o 500. obljetnici smrti Marka Marulića*, Zagreb, 21. – 22. studenoga 2024.

ONB Labs Symposium: *Newspapers as Datasets*, Beč, Austrija, 25. – 26. studenoga 2024.

12. međunarodna autorska kreativna konferencija, Zagreb, 28. – 29. studenoga 2024.

Znanstveni skup *Škrinja povlastica: povijesno-filološke refleksije*, Zagreb, 28. – 29. studenoga 2024.

24. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama: *Dan ljudskih prava*, Zagreb, 10. prosinca 2024.

Okrugli stol *Autorsko pravo: prepreka ili prijatelj otvorene znanosti?*, Zagreb, 12. prosinca 2024.

Sistemska knjižničarstvo 2024.: Digitalna zrelost knjižnica, Zagreb, 13. prosinca 2024.

Stručni skupovi, konferencije i okrugli stolovi (online) (11)

Library 2.024: AI and Libraries, 21. ožujka 2024.

What's in a name? The conservator-restorer: a definition, Committee for Conservation of the International Council of Museums i Federation Francaise des Conservateurs-Restaurateurs, 11. travnja 2024.

AI and Libraries II: More Applications, Implications, and Possibilities, 18. travnja 2024.

IGeLU 2024 Conference Beyond Limits and Differences: Data, Hidden Treasures and Mermaids, Copenhagen, Danska, 9. – 12. rujna 2024.

Cross-Border Collaboration for European Cultural Heritage Preservation and Sustainable Development of Library Services, CENL Erland Kolding Nielsen Grant 2024., 9 – 12. rujna 2024.

iPRES2024 (International Conference on Digital Preservation), 16. – 20. rujna 2024.

IIC's 30th Biennial Congress Sustainable Solutions in Conservation: New Strategies for New Times, 23. – 27. rujna 2024.

Okrugli stol *Digitalna pristupačnost od zakona do prakse*, 24. rujna 2024.

Timeless Archives, Timely Connections: Preserving Endangered Documentary Heritage and Inspiring Collaboration, 31. listopada 2024.

EASE Autumn Symposium 2024, 26. studenoga 2024.

ERA KR21 Conference: Barriers and Incentives for Open Science in the Copyright Law, 2. prosinca 2024.

Edukativne radionice (10)

ZKD radionica *Sedam navika učinkovitih radnika*, Zagreb, 22. ožujka 2024.

ZKD radionica *Sedam navika učinkovitih voditelja*, Zagreb, 22. ožujka 2024.

Edukativni program *Kako nastaje umjetničko djelo?* – Jama 2024., Zagreb, 26. ožujka 2024.

Edukacija za pristupnike stručnom ispitu iz arhivske struke, Zagreb, 22. – 26. travnja 2024.

ZKD radionica o javnom nastupu, Zagreb, 25. travnja 2024.

Izbjeljivanje papira svjetlećim (LED) diodama, Zagreb, 9. – 10. svibnja 2024.

Kako se zaštititi od napada i povećati sigurnost mobilnog uređaja – predavanje o kibernetičkoj sigurnosti, Zagreb, 4. lipnja 2024.

Javna nabava u okviru EU fondova i provjera od strane posredničkih tijela, Zagreb, 4. listopada 2024.

ZKD radionica *Medijski trening*, Zagreb, 17. listopada 2024.

Izrada digitalnih obrazovnih sadržaja u DOS alatu, Zagreb, 2. prosinca 2024.

Edukativne radionice (online) (97)

Gamification or Game-Based Learning, 17. siječnja 2024.

BIBFRAME Update Forum, Library of Congress [webinar], 22. siječnja 2024.

Plagiranje i akademski integritet, 22. siječnja 2024.

IIPC Workshop Series: Resilience And Renewal: Web Archiving In A Program Management Context (Part 1), 24. siječnja 2024.

Webinar AMPEU *Kako ispuniti prijavni obrazac za prijavu Erasmus+ projekta mobilnosti u području obrazovanja odraslih*, 25. siječnja 2024.

KR21: New Legislative Developments in Support of Open Science: Bulgaria & Slovenia, 29. siječnja 2024.

Transforming research: An in-depth exploration of Scopus AI: Session 1, 29. siječnja 2024.

40. (online) ZKD forum: *Od pozitivne energije do sinergije: 40 razloga za ZKD forum*. 31. siječnja 2024.

DIAMAS Project Results: Navigating Europe's Institutional Publishing Landscape, 7. veljače 2024.

OCLC-LIBER webinar series facilitated discussion 2 about data-driven decision making, 7. veljače 2024.

Web of Science za urednike hrvatskih časopisa u organizaciji NSK i udruge ZNAK, 7. veljače 2024.

Europeana: A Workflow to publish Collections as Data, 13. veljače 2024.

KR21: Normalising Open Norms, 15. veljače 2024.

Walking the Walk: Assessing Our Commitment to UN Sustainable Development Goals, 20. veljače 2024.

Making the Most of Wiley Online Library, 23. veljače 2024.

Open Science Café: *Uloga menadžera istraživačkih podataka i važnost Plana upravljanja istraživačkim podacima*, 27. veljače 2024.

41. (online) ZKD forumu: *U knjižnicu bez (po)teškoća*, 28. veljače 2024.

InCites Forums: International research trends in local organizations, 28. veljače 2024.

Regionalni webinar za urednike i izdavače znanstvenih časopisa u otvorenome pristupu, 1. ožujka 2024.

Webinar: Reforming Academic Career Assessment – CoARA Working Group, 4. ožujka 2024.

TaNC Discovery Project: Designing and Co-Designing Experiences for Digital Collections, 6. ožujka 2024.

Critical Perspectives on the Metascience Reform Movement, 7. ožujka 2024.

Information Integrity – Europe, 7. ožujka 2024.

Horizon Europe Open Science requirements in practice, 19. ožujka 2024.

Crossref Sponsor training, 20. ožujka 2024.

Unveiling the Impact of Transformative Agreements on Scholarly Publishing, 21. ožujka 2024.

IFLA CPDWL Webinar: Transforming Libraries: Navigating Rapid Technological Shifts and Emerging Community Demands – From RFID to AI, 30. ožujka 2024.

The dynamics of funding Diamond Open Access: Opportunities and Challenges, 2. travnja 2024.

Webinar Zooma – Delivering the Future of Employee and Customer Happiness Today, 2. travnja 2024.

Measuring Open Science, 10. travnja 2024.

The development of phase preservation and phase box, AICCM-a (Australian Institute for the Conservation of Cultural Material) [webinar], 11. travnja 2024.

From Threats to Solutions: Cybersecurity in Academic Libraries – an SNSI Security Summit, 11. travnja 2024.

Važnost uporabe identifikatora i njihov utjecaj na vidljivost i citiranost znanstvenih radova, 11. travnja 2024.

Increasing Awareness of Open Science at Your Research Institution, 18. travnja 2024.

Europeana: Strategic foresight workshops, 23. travnja 2024.

43. (online) ZKD forum: *Od umjetne inteligencije do originalnih ideja*, 24. travnja 2024.

IFLA ISBDM World-wide Review Introductory webinar, 25. travnja 2024.

IFLA Webinar Building a national bibliography : models from around the world, 30. travnja 2024.

Reforming Research Assessment to Foster an Open and Socially Responsive Research, 6. svibnja 2024.

Shaping the Future of Digital Cultural Heritage Professionals: Pioneering Approaches in Higher Education, 6. svibnja 2024.

44. (online) ZKD forum: *Kuda idu vrijedne knjige?*, 29. svibnja 2024.

Ex Libris Linked Open Data in Alma [webinar], 4. lipnja 2024.

Europeana: Theory, change and growth: the story of the Impact Playbook, 11. lipnja 2024.

Association of Public Libraries in Berlin (VÖBB): AI-Chatbot in Public Libraries – First Practical Experiences, 13. lipnja 2024.

Reforming Academic Career Assessment: Insights from the CoARA working group, 25. lipnja 2024.

155. kolokvij CZI-ja: *Objavljivanje u otvorenom pristupu: što se krije ispod haube?*, 4. srpnja 2024.

Developing a Strategic Response to Artificial Intelligence, 4. srpnja 2024.

Od tweeta do citata: altmetrija i uloga društvenih mreža u znanstvenom izdavaštvu, 9. srpnja 2024.

Your Most Asked Gen AI and Scopus AI Questions Answered: Session 1, 30. srpnja 2024.

Towards a Transparent Transition to Open Access: The Current Data Landscape, 3. rujna 2024.

Ethics and integrity for AI in research, 10. rujna 2024.

Seventh #OpenScienceRetreat on Reproducible Research and Open Science, 10. – 11. rujna 2024.

Europeana: Impact design in the aggregation experience, 16. rujna 2024.

BIBFRAME Workshop in Europe 2024., 17. – 18. rujna 2024.

EIFL's webinar Libraries, copyright and AI for science and research, 18. rujna 2024.

45. (online) ZKD forum: *Što je katalogizator u knjižnici?*, 25. rujna 2024.

EIFL's webinar Libraries, copyright and the Commons, 25. rujna 2024.

Alma webinar : How to Use Local Extensions for Member Institutions of a Network Zone consortia, 25. rujna 2024.

SCOSS-LIBER webinar: Barcelona Declaration and the role of Open Science Infrastructure, 26. rujna 2024.

British Library's Webinar Libraries and positive climate action: fiction, imagination and hope, 10. listopada 2024.

2. nacionalni dogodek projekta SPOZNAJ / 2nd National Event of the SPOZNAJ Project, 10. listopada 2024.

EURIG webinar, The bibliographic universe : international standards and how they interact : IFLA-LRM, ISBDM and RDA, 14. listopada 2024.

Osposobljavanje za podatkovne stručnjake projekta *SPOZNAJ*, 14. – 17. listopada 2024.

IIPC TSS Webinar: Heritrix Updates & Uses, 15. listopada 2024.

EIFL's webinar Libraries, copyright, research and development, 18. listopada 2024.

156. Kolokvij CZI-ja: *Prakse registracije i poboljšanje kvalitete znanstvenih istraživanja*, 21. listopada 2024.

Otvorena znanost u projektima HRZZ-a, 21. listopada 2024.

Nuqleus: Rezultati dvogodišnjeg rada na komercijalizaciji znanosti, 22. listopada 2024.

Istraživanje o percepcijama i stavovima u otvorenoj znanosti u Hrvatskoj, 22. listopada 2024.

Otvoreni pristup, AI i CC licence: balans između otvorenosti i komercijalizacije, 22. listopada 2024.

OA week: Kako navigirati među open access časopisima i odabrati pravi?, 23. listopada 2024.

Launch of Science Europe Survey Report on Open Science and Research Assessment, 23. listopada 2024.

EIFL's webinar What's fair in copyright? Fair use, fair dealing and fair practice, online, 23. listopada 2024.

FREE UKSG webinar: Getting out from the back of the sofa: Or, how can we achieve sustainable funding for Open Access books?, 24. listopada 2024.

OA week: Zašto pričati o problemu ponovljivosti u znanosti?, 24. listopada 2024.

Basel Sustainability Publishing Forum Webinar 2024: AI in Open Access, 24. listopada 2024.

OA week: Građanska znanost – sudjelovanje javnosti u znanstvenim istraživanjima, 25. listopada 2024.

157. kolokvij CZI-ja: *Otvorena znanost u praksi: Zahtjevi Hrvatske zaklade za znanost i Obzor Europa projekata*, 25. listopada 2024.

46. (online) ZKD forum: *Objaviti je lako, pitaj me kako: objavljivanje radova u knjižničarstvu*, 30. listopada 2024.

Što trebamo znati o znanstvenim knjigama i otvorenom pristupu? Open Science Café, 5. studenoga 2024.

Kanopy, 5. studenoga 2024.

IIPC RSS webinar: Web Archive Collections as Data, 6. studenoga 2024.

Edukacija za rad u sustavu Goobi, 8. studenoga 2024.

IFLA MILSR Supercharged by AI workshop session, 11. studenoga 2024.

158. kolokvij CZI-ja: *Od pasivnih promatrača do aktivnih istraživača: sudjelovanje javnosti u znanstvenim istraživanjima*, 19. studenoga 2024.

IFLA National Libraries Section: Legal Deposit: A Strategic Tool For Building Tomorrow's Heritage, 20. studenoga 2024.

MDPI and the Editorial Process (CARLC member scholars), 26. studenoga 2024.

Managing PhD stressors: identifying and reducing their impact, 27. studenoga 2024.

Europeana Impact surgery, [webinar], 2. prosinca 2024.

Webinar Research Assistant for Croatian scientific community, 2. prosinca 2024.

The future of scholarly communication (III): Towards a strategic vision for open repositories in Europe, 3. prosinca 2024.

British Library's Webinar Libraries and positive climate action: community change-makers, 5. prosinca 2024.

IFLA News Media & the International Internet Preservation Consortium: IFLA News Media Section & IIPC Workshop on Archiving News Media, 5. prosinca 2024.

ProQuest Dissertations & Theses Global, 16. prosinca 2024.

Academic Video Online, 17. prosinca 2024.

IIPC TSS Webinar: Scaling Browsertrix Crawls, 18. prosinca 2024.

Izrada digitalnih obrazovnih sadržaja u DOS alatu, 18. prosinca 2024.

IFLA News Media Section Workshop : Archiving News ; Legal deposit : a strategic tool for building tomorrow's heritage, 20. prosinca 2024.

Edukacije CSSU-a (21) – djelatnici NSK kao korisnici edukacija

CSSU: *Primjena pravilnika za opis i pristup grafi u knjižnicama, arhivima i muzejima: Nadzor nad imenima i nazivljem*, online (snimka), 23. veljače 2024.

CSSU: *Canva – internetski alat za grafički dizajn*, online, 27. ožujka 2024.

CSSU: *Canva 2 – internetski alat za grafički dizajn*, online, 11. travnja 2024.

CSSU: *Načela i praksa zaštite osobnih podataka u knjižnicama*, online, 24. travnja 2024.

CSSU: *Normizacija i norme za arhive, knjižnice i muzeje*, online, 8. svibnja 2024.

CSSU: *Wikipedija i Wikimediji za knjižničare*, online, 15. svibnja 2024.

CSSU: *Važnost normativnih baza podataka za imena*, online, 22. svibnja 2024.

CSSU: *Flippity – učenje kao igra: mrežni alat za oblikovanje igara*, online, 7. lipnja 2024.

CSSU: *Kako? Za koga? Što? I Zašto? Sačuvati knjižničnu baštinu*, online, 1. listopada 2024.

CSSU: *Korak u proširenu stvarnost: knjižnična izložba uz alat Artsteps*, online, 14. listopada 2024.

CSSU: *Krizno komuniciranje u knjižnicama*, online, 22. listopada 2024.

CSSU: *Zelena knjižnica*, online, 29. listopada 2024.

CSSU: *Canva – internetski alat za grafički dizajn*, online, 4. studenoga 2024.

CSSU: *Zelena knjižnica*, online, 19. studenoga 2024.

CSSU: *Korak u proširenu stvarnost: knjižnična izložba uz alat Artsteps*, online, 21. studenoga 2024.

CSSU: *Kako napisati recenziju za znanstveni i/ili stručni članak?*, Zagreb, 25. studenoga, 2024.

CSSU: *Canva 2 – internetski alat za grafički dizajn*, online, 26. studenoga 2024.

CSSU: *Kako napisati znanstveni i/ili stručni članak*, Zagreb, 2. prosinca 2024.

CSSU: *Načela izgradnje žanrovskog sustava*, Zagreb, 14. prosinca 2024.

CSSU: *Primjena norma za knjižničare i informacijske i dokumentacijske stručnjake*, Zagreb, 16. prosinca 2024.

CSSU: *Međunarodni standardni bibliografski opis pojavnog oblika (ISBDM) i Pravilnik za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima (KAM)*, online, 17. prosinca 2024.

Sastanci (17)

Ist meeting of Open Method of Coordination (OMC) Group on Building bridges, Bruxelles, Belgija, 13. i 14. veljače 2024.

Sjednica Savjeta Hrčka u vezi s dodjelom DOI brojeva časopisima, Zagreb, 10. ožujka 2024.

Sastanak ISSN Mreže o metapodacima na ćirilichnome pismu, online, 24. siječnja 2024.

Upravni odbor Međunarodnoga ureda za ISSN, Pariz, Francuska, 23. – 24. travnja 2024., online, 5. ožujka 2024., 9. srpnja 2024. i 20. studenoga 2024.

Pripremni sastanak za *25th ISSN General Assembly*, online, 14. i 22. svibnja 2024.

48. sastanak Tehničkoga odbora u HZN-a, 20. svibnja 2024.

THE IFLA MLAS Advocacy Impact Evaluation Project Work Group Meeting, 20. – 24. svibnja 2024.

IFLA General Assembly, online, 22. svibnja 2024.

2nd meeting of Open Method of Coordination (OMC) Group on Building bridges, Varšava, Poljska, 5. – 6. lipnja 2024.

CENL Annual General Meeting, Varšava, Poljska, 16. – 18. lipnja 2024.

25th meeting of the ISSN IC General Assembly, online, 26. lipnja 2024.

Godišnji međunarodni sastanci koordinatora nacionalnih ureda za ISBN i ISMN, Pariz, Francuska, 24. – 26. rujna 2024.

Sastanak International Reading Room Challenges (IRRC) radne grupe, Ljubljana, Slovenija, 15. – 16. listopada 2024.

Godišnji međunarodni sastanak koordinatora nacionalnih ureda za ISSN, *online*, 21. – 24. listopada 2024.

Crossref Annual Meeting and Board Election, *online*, 29. listopada 2024.

3rd meeting of Open Method of Coordination (OMC) Group on Building bridges, Bruxelles, Belgija, 6. – 7. studenoga 2024.

Sastanak Stručnoga vijeća HZN-a, Zagreb, 21. studenoga 2024.

Sudjelovanje na ostalim događanjima (9)

Predstavljanje virtualne izložbe *Blagoje Bersa* u Matici hrvatskoj, Zagreb, 16. siječnja 2024.

Predstavljanje rezultata projekta *e-Kultura*, Zagreb, 7. ožujka 2024.

Hong Sungwook, veleposlanik Republike Koreje u Hrvatskoj: *Koreja – prijatelj Hrvatske*, Zagreb, 20. ožujka 2024.

Dodjela nagrada Zaklade *Dr. Ljerke Markić-Čučuković*, Zagreb, 5. travnja 2024.

ZKDruškanje: Građanska znanost u knjižnicama, Zagreb, 24. svibnja 2024.

ZKD redovita godišnja skupština, Zagreb, 3. lipnja 2024.

Otvorenje *Mjeseca hrvatske knjige*, Rijeka, 15. listopada 2024.

Nacionalni informativni dan *Obzor Europa – Oblak za suradnju u području europske kulturne baštine (ECCCH)*, 24. listopada, 2024.

Međunarodni sajam knjiga i učila – *Inteliber 2024.*, 12 – 17. studenoga 2024.

4.5. PORTALI I PROFILI NA DRUŠTVENIM MREŽAMA NSK

4.5.1. Portal NSK (nsk.hr)

Portal NSK, odnosno mrežna stranica <https://nsk.hr>, od 1. siječnja do 31. prosinca 2024. godine ostvario je 1 416 512 događanja,³ od kojih je bilo 505 000 prikaza stranice⁴, 386 680 korisničkih angažmana te 254 837 ostvarenih sesija,⁵ uz prosječno 1,98 prikaza po sesiji⁶ i prosječno trajanje sesije od 3 minute i 16 sekundi.

Broj aktivnih korisnika stranice u izvještajnome razdoblju bio je 126 398⁷, a broj novih korisnika iznosio je 119 079.

Portal NSK u 2024. godini najviše se pristupalo iz Hrvatske, a zatim slijede pristupi iz Južne Koreje, Sjedinjenih Američkih Država, Bosne i Hercegovine i Srbije. (Slika 6. u poglavlju 8. PRILOZI)

---

³ Određene interakcije na stranici, kao što su učitavanja stranica ili klikovi na poveznice, bilježe se svaki put kada korisnik napravi neku interakciju na stranici. Događaji su glavna metrika u novome sustavu Google Analytics.

⁴ Ukupan broj zaslona odnosi se na broj prikaza aplikacije i/ili mrežne stranice koje su korisnici vidjeli.

⁵ Trajanje sesije označava razdoblje tijekom kojega korisnik stupa u interakciju s mrežnom lokacijom.

⁶ Broj prikaza po sesiji predstavlja broj stranica koje su korisnici pregledali tijekom jedne sesije.

⁷ Ukupan broj jedinstvenih korisnika odnosi se na broj korisnika koji su „prijavili“ događaj, odnosno napravili neku konkretnu radnju na stranici.

Portalu NSK najviše se pristupalo sa stolnih računala (51,7 posto), zatim mobilnih uređaja (45,6 posto), a u manjem postotku s tablet uređaja (2,6 posto).

Što se tiče podataka o akviziciji korisnika, najveći broj posjetitelja došao je na Portal NSK tzv. organskom pretragom putem internetskih pretraživača, potom izravnim pristupom na stranicu, a slijede pristupi putem poveznica na društvenim mrežama te s drugih mrežnih stranica koje vode na Portal NSK. (Slika 7. u poglavlju 8. PRILOZI)

Broj događanja na mrežnoj stranici visok je i upućuje na njezinu aktivnu uporabu, dok velik broj korisničkih angažmana pokazuje da korisnici ne ostaju samo na površinskom pregledavanju sadržaja, već sa stranicom ostvaruju dublju interakciju. Broj je sesija prosječan, što upućuje na to da većina korisnika povremeno koristi stranicu, što je uobičajeno za portale koji nisu namijenjeni svakodnevnoj upotrebi, poput onih nacionalnih knjižnica. Prosječno trajanje sesije također je vrlo dobro. Značajan broj novih korisnika pokazatelj je da stranica privlači novu publiku i širi doseg.

Korištenje mrežne stranice NSK u 2024. godini nije moguće u potpunosti usporediti s prethodnim razdobljem zbog promjene u praćenju analitike mrežnih stranica. Naime, od 1. srpnja 2023. godine Google je proveo migraciju sustava za praćenje analitike mrežnih stranica, a dotadašnji Universal Analytics zamijenio je novi Google Analytics 4, što otežava pouzdanu usporedbu podataka za razdoblje 2023./2024., jer se podatci ne mogu jednostavno uspoređivati ni agregirati zbog promjene načina mjerenja podataka.

Dodatno, u 2024. godini pokrenuta je nova mrežna stranica Knjižnice, čime je provedena značajna tehnička, dizajnerska i sadržajna promjena, koja je utjecala i na rangiranje stranice na internetskim tražilicama. Sustavno se radi na njezinoj tehničkoj i sadržajnoj optimizaciji radi osiguranja veće vidljivosti i bolje funkcionalnosti.

4.5.2. Društvene mreže i servisi

Broj pratitelja na svim društvenim mrežama NSK

- U 2024. godini službena stranica NSK na društvenoj mreži *Facebook* imala je 14 834 pratitelja, što predstavlja porast od 3,5 posto u odnosu na 2023. godinu.
- U 2024. godini službeni profil NSK na društvenoj mreži *Instagram* imao je 1887 pratitelja, što predstavlja porast od 15,2 posto u odnosu na 2023. godinu.
- U 2024. godini službeni profil NSK na društvenoj mreži *LinkedIn* imao je 772 pratitelja, što predstavlja porast od 9,8 posto u odnosu na 2023. godinu.
- U 2024. godini službeni profil NSK na društvenoj mreži *X* imao je 1402 pratitelja, što predstavlja porast od 1,2 posto u odnosu na 2023. godinu.
- U 2024. godini službeni kanal NSK na servisu *YouTube* imao je 240 pretplatnika, što predstavlja porast od 4,8 posto u odnosu na 2023. godinu.

Tablica 19. Broj pratitelja.

Mreža ili servis	Pratitelji u 2023.	Pratitelji u 2024.	Usporedba 2022./2023.
Facebook	14 325	14 834	(+ 4 %)
Instagram	1638	1887	(+ 15 %)
LinkedIn	703	772	(+ 10 %)
Twitter	1385	1402	(+ 1 %)
YouTube	229	240	(+ 5 %)

Pregledi, posjeti i doseg na društvenim mrežama Facebook i Instagram

U 2024. godini službena stranica NSK na društvenoj mreži Facebook zabilježila je 758 666 pregleda, dok je službena stranica NSK na društvenoj mreži Instagram imala 57 252 pregleda.

U 2024. godini službena stranica NSK na društvenoj mreži Facebook imala je 56 594 posjeta, dok je službena stranica NSK na društvenoj mreži Instagram imala 2834 posjeta.

U 2024. godini službena stranica NSK na društvenoj mreži Facebook ostvarila je doseg⁸ od 410 911 korisnika, a službeni profil NSK na društvenoj mreži Instagram ostvario je doseg od 36 649 korisnika, odnosno profila.

4.5.3. Portali Digitalne knjižnice NSK i virtualne izložbe

Korištenje usluga Digitalne knjižnice NSK na mrežnome mjestu <https://digitalna.nsk.hr> i virtualnih izložaba tijekom 2024. godini bilježi trend pada. Broj korisnika sustava Digitalne knjižnice NSK u 2024. godini smanjen je za 14,51 posto, dok je broj posjeta pao za 11,13 posto. Istodobno, broj pregleda stranica porastao je za 12,45 posto, što se može protumačiti povećanim zanimanjem korisnika za sadržaj objavljen na portalu Digitalne zbirke NSK. Porast pregleda stranica u 2024. godini može se dodatno povezati s pojačanim predstavljanjem aktivnosti NSK na području digitalizacije građe na domaćim stručnim skupovima, čime je povećana vidljivost i dostupnost sadržaja Digitalne knjižnice.

Tablica 20. Posjećenost portala sustava Digitalne knjižnice NSK i virtualnih izložaba prema podacima Google Analyticsa.

	2022.	2023.	2024.	Usporedba 2023./2024
Sesije ili posjeti	184 721	270 213	240 134	(– 11,13%)
Broj korisnika	127 457	192 786	164 812	(– 14,51 %)
Pregledi stranice	669 460	1 478 357	1 662 510	(+ 12,45 %)

Zabilježen je porast pregleda sadržaja Nacionalnoga repozitorija doktorskih disertacija (dr.nsk.hr), dok Nacionalni repozitorij završnih i diplomskih radova bilježi pad od 13,28 posto u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje broja pregleda od 7,78 posto u Nacionalnome

⁸ Broj ljudi koji su vidjeli bilo koji sadržaj sa stranice ili u vezi sa stranicom, uključujući objave, priče, oglase i informacije koje potječu od osoba koje su bile u interakciji sa stranicom i sl.

repozitoriju disertacija i znanstvenih magistarskih radova može se pripisati sve većemu prihvaćanju repozitorija kao relevantnoga i pouzdanoga izvora informacija u akademskoj i znanstvenoj zajednici.

Tablica 21. Posjećenost portala nacionalnih repozitorija ocjenskih radova u sustavu Dabar.

	2022.	2023.	2024.	Usporedba 2023./2024.
Pregledi zir.nsk.hr	1 218 290	1 336 219	1 156 953	(– 13,42 %)
Pregledi dr.nsk.hr	51 245	71 022	76 548	(+ 7,78 %)

Odvojeni prikaz podataka za nacionalne repozitorije i ostale sustave Digitalne knjižnice NSK uveden je 2022. godine zbog nemogućnosti praćenja istih kategorija podataka za sve navedene portale.

4.5.4. Portal matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj

Uporaba Portala matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj na mrežnome mjestu <https://maticna.nsk.hr> tijekom 2024. godine bilježi pad u broju korisnika i broju posjeta, dok je broj pregledanih stranica povećan za 12,9 posto. Pad broja korisnika i posjeta može se pripisati nedostatku djelatnika zaduženih za administriranje Portala, dok povećani broj pregleda stranica upućuje na postojanje neprekidna zanimanja za sadržaje objavljene na Portalu.

Tablica 22. Posjećenost Portala matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj.

	2022.	2023.	2024.	Usporedba 2023./2024.
Broj korisnika	7128	9211	7516	(– 18,4 %)
Sesije ili posjeti	13 964	17 011	16 098	(– 5,3 %)
Pregledi stranice	26 884	35 412	39 990	(+ 12,9 %)

4.5.5. Portal Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara

Korištenje uslugama portala Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara na mrežnome mjestu <http://cssu.nsk.hr> tijekom 2024. godine bilježi pad broja korisnika za 8,4 posto, dok je broj posjeta porastao za 5,4 posto, a broj pregledanih stranica za 30,9 posto. Ovi rezultati upućuju na to da su korisnici koji su pristupili portalu bili aktivniji i angažiraniji te da su pregledavali više sadržaja. Takav trend može se tumačiti kao pokazatelj da korisnici sve više prepoznaju specifične i relevantne sadržaje, poput edukacijskih materijala na koje se prijavljuju, kalendara događanja i sl.

Tablica 23. Posjećenost portala Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara.

	2022.	2023.	2024.	Usporedba 2023./2024.
Broj korisnika	12 275	11 885	10 881	(– 8 %)
Sesije ili posjeti	27 629	24 354	25 667	(+ 5 %)
Pregledi stranice	79 970	67 640	88 542	(+ 31 %)

4.5.6. Portal Katalogizacija i klasifikacija

Portal Katalogizacija i klasifikacija dostupan na mrežnome mjestu <http://katalogizacija.nsk.hr> namijenjen je knjižničarima koji se bave deskriptivnom i sadržajnom obradom građe. U 2024. portal bilježi porast broja korisnika, sesija i pregleda u odnosu na 2023. godinu.

Tablica 24. Podatci o korištenju portalom Katalogizacija i klasifikacija.

	2022.	2023.	2024.	Usporedba 2023./2024.
Broj korisnika	274	540	1388	(+ 157 %) ↗
Sesije ili posjeti	452	896	2061	(+ 130 %) ↗
Pregledi stranice	2735	1353	3065	(+ 126 %) ↗

4.5.7. Portal Predmetni sustav NSK

Portal Predmetni sustav NSK dostupan na mrežnome mjestu <http://ps.nsk.hr> predstavlja skup uputa koje opisuju načela predmetnoga označivanja i postupak predmetne obrade. U 2024. portal bilježi povećanje broja korisnika, ali i pad broja posjeta u odnosu na 2023. godinu.

Tablica 25. Podatci o korištenju portalom Predmetni sustav NSK.

	2022.	2023.	2024.	Usporedba 2023./2024.
Broj korisnika	432	277	695	(+ 150 %) ↗
Sesije ili posjeti	499	866	654	(– 24 %) ↘
Pregledi stranice	1551	1037	1027	(– 1 %) ↘

4.5.8. Portal Normativna baza UDK

Portal Normativna baza UDK dostupan na mrežnome mjestu <http://udk.nsk.hr> namijenjen je standardizaciji primjene i interpretacije UDK u bibliografskoj bazi NSK. U 2024. portal bilježi porast broja korisnika i pregleda stranica u odnosu na 2023. godinu.

Tablica 26. Podatci o korištenju portalom Normativna baza UDK.

	2022.	2023.	2024.	Usporedba 2023./2024.
Broj korisnika	1129	1431	1500	(+ 5 %) ↗
Sesije ili posjeti	8326	47064	38 892	(– 17 %) ↘
Pregledi stranice	43 000	47 467	54 154	(+ 14 %) ↗

4.5.9. Portal Hrvatski UDK Online

Portal Hrvatski UDK Online dostupan na mrežnome mjestu <https://hr.udc-hub.com/hr/login.php> sadrži kompletnu standardnu inačicu UDK s više od 70 000 oznaka na hrvatskome jeziku. U 2024. bilježi blagi porast broja korisnika i pad broja pregleda u odnosu na 2023. godinu.

Tablica 27. Podatci o korištenju portalom Hrvatski UDK Online.

	2022.	2023.	2024.	Usporedba 2023./2024.
Broj korisnika	481	497	505	(+ 2 %) ↗
Sesije ili posjeti	20 099	21 928	20 144	(– 8 %) ↘
Pregledi stranice	128 664	186 248	178 719	(– 4 %) ↘

4.5.10. Portal baze

Portal elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu dostupan na mrežnome mjestu <http://baze.nsk.hr> središnje je mjesto za pristup zbirkama e-časopisa i bazama znanstvenih i akademskih radova s nacionalnom licencijom i licencijom Sveučilišta u Zagrebu. Na portalu se redovito objavljuju informacije i novosti o pretplaćenim e-izvorima, probnim pristupima, mrežnim seminarima i radionicama, objavi znanstvenih radova u inozemnim časopisima te drugim srodnim sadržajima relevantnima za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu.

Tablica 28. Posjećenost portala Elektronički izvori za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu.

	2022.	2023.	2024.	Usporedba 2023./2024.
Broj korisnika	46 110	44 826	45 224	(+ 1 %) ↗
Sesije ili posjeti	108 334	73 992	108 483	(+ 47 %) ↗
Pregledi stranice	268 161	201 152	204 414	(+ 2 %) ↗

Osim putem portala E-izvori, pristup e-izvorima i tražilici za objedinjeno pretraživanje e-izvora (*discovery service*) može se ostvariti i putem izravnih poveznica na mrežnim mjestima pojedinih knjižnica članica konzorcija u sustavu znanosti i obrazovanja. U 2024. zabilježen je porast broj pristupa portalu u odnosu na 2023. godinu.

4.5.11. Portali Integriranoga knjižničnog sustava NSK, visokoškolskih i specijalnih knjižnica u Republici Hrvatskoj

Portali Integriranoga knjižničnog sustava NSK, visokoškolskih i specijalnih knjižnica u Republici Hrvatskoj dostupni su na mrežnim mjestima <http://buki.nsk.hr> i <http://iks.nsk.hr>.

Mrežni portal Integriranoga knjižničnog sustava NSK te knjižnica iz sustava znanosti i visokoga obrazovanja dostupan je na mrežnome mjestu <http://iks.nsk.hr>. Sustav IKS temelji se na primjeni nacionalne licencije za korištenje knjižničnim programom Aleph (ExLibris) u svim knjižnicama iz sustava znanosti i visokoga obrazovanja u Republici Hrvatskoj. Portal članicama sustava omogućuje pristup novostima i obavijestima o radu sustava, internim dokumentima, redovitim godišnjim edukacijama, godišnjoj i polugodišnjoj statistici te bazama autoriziranih predložaka.

Tablica 29. Posjećenost portala Integriranoga knjižničnog sustava (IKS).

	2022.	2023.	2024.	Usporedba 2023./2024.
Broj korisnika	4465	2891	3121	(+ 8 %) ↗
Sesije ili posjeti	6525	3523	4143	(+ 18 %) ↗
Pregledi stranice	12 586	5795	27968	(+ 383 %) ↗

Pokazatelji o broju korisnika, posjeta i pregleda stranica portala IKS u 2024. pokazuju povećanje u odnosu na 2023. godinu, što se može povezati sa sve većim zanimanjem za novi integrirani knjižnični sustav u sklopu aktivnosti projekta *e-Sveučilišta*.

Na mrežnome mjestu <http://buki.nsk.hr> dostupan je portal BUKI – Knjižnični informacijski sustav NSK u Zagrebu koji djeluje kao podsustav mrežnoga portala <http://iks.nsk.hr>. Portal donosi informacije povezane s razvojnim aktivnostima IKS-a kao i novosti o primjeni informacijske i telekomunikacijske tehnologije u razvoju suvremenih digitalnih knjižničnih

usluga. Na portalu je dostupna i baza znanja IKS-a koja registriranim korisnicima omogućuje pristup službenoj dokumentaciji sustava, pravilnicima za rad te edukacijskim i prezentacijskim materijalima. U razvoju sadržaja portala i pripadajućih programskih aplikacija sudjeluju članovi povjerenstava za knjižnični informacijski sustav.

Tablica 30. Posjećenost portala BUKI.

	2022.	2023.	2024.	Usporedba 2023./2024.
Broj korisnika	1669	1893	3038	(+ 60 %)
Sesije ili posjeti	2306	3247	4476	(+ 37 %)
Pregledi stranice	5127	6422	7939	(+ 24 %)

Pokazatelji o broju korisnika, posjeta i pregleda stranica portala BUKI u 2024. pokazuju porast u odnosu na 2023. godinu, što se može povezati sa sve većim zanimanjem za novi integrirani knjižnični sustav u sklopu aktivnosti projekta *e-Sveučilišta*.

4.6. NAKLADNIČKA DJELATNOST

Knjige i pretisci

Meštirija dobra umrtija s ritualom : Senj 1507./1508. : latinički prijepis glagoljskoga izvornika / uredili Ivana Eterović, Juraj Matej Kovač. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2024.

Paljetak, Luko. *Kajkavske pjesme Dragutinu Domjaniću* / Luko Paljetak, [crteži] Ivan Lovrenčić ; predgovor Krešimir Nemeč ; pogovor Božica Pažur. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2024.

Trogrlić, Dražen. *Galaktički ples* / grafike Dražen Trogrlić ; urednica i predgovor Tamara Ilić Olujić ; životopis Milan Pelc ; prijevod na engleski Željka Miklošević, Zoran Dučakijević. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2024.

Časopisi

Glas@NSK : časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu / urednica Dobrila Zvonarek, Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, God X., br. 20, 2024. Dostupno na: <http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724>.

Druge tiskane publikacije

Borić, Marijana. *Marko Antun de Dominis: pogled u novo doba* : katalog izložbe = The Marco Antonio de Dominis: A Visionary's perspective : exhibition catalogue / [autorica, author Marijana Borić ; prijevod, translation Dagmar Lasić]. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2024.

Daleko su moji škoji : izložba u povodu 100. obljetnice rođenja Dinka Fija : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, Zagreb, 9. – 19. travnja 2024. [i] Muzej Festivala dalmatinskih klapa Omiš, 27. lipnja – 30. srpnja 2024. / [autori tekstova Joško Čaleta ... [et al.] ; urednica Dobrila Zvonarek]. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica ; Omiš : Festival dalmatinskih klapa Omiš, 2024.

Dragi Lastane! : izložba u povodu 70. obljetnice nastanka poučno-zabavnoga časopisa za mlade *Modra lasta*, [Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 5 – 22. studenoga 2024.]. / [urednice Jozefina Ćurković i Melita Povalec ; stručna savjetnica i autorica predgovora Štefka Batinić]. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu : Školska knjiga, 2024.

Galić Bešker, Irena. *Zbirka rukopisa i starih knjiga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* : uz 130. obljetnicu osnutka / [urednica i autorica tekstova Irena Galić Bešker]. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2024.

Kapec, Ivan. *Zlatno doba nalivpera u rukopisima NSK* : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 3. – 15. prosinca 2024. / [autori Ivan Kapec, Iva Perinić, Tanja Mihalić ; fotografije Renata Breka : urednica kataloga Iva Perinić]. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2024.

Perinić, Iva (ur.). *Zlatno doba nalivpera u rukopisima NSK* : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 3. – 15. prosinca 2024. / [autori Ivan Kapec, Iva Perinić, Tanja Mihalić ; fotografije Renata Breka : urednica kataloga Iva Perinić]. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2024.

Elektroničke publikacije

Cihlar, Nehajev Milutin. *Iz neznanog kraja*. Elektroničko izdanje [građa lagana za čitanje]. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2024. Dostupno na: <http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:746094>.

Daleko su moji škoji : izložba u povodu 100. obljetnice rođenja Dinka Fija : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, Zagreb, 9. – 19. travnja 2024. [i] Muzej Festivala dalmatinskih klapa Omiš, 27. lipnja – 30. srpnja 2024. / [autori tekstova Joško Čaleta ... [et al.] ; urednica Dobrila Zvonarek]. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica ; Omiš : Festival dalmatinskih klapa Omiš, 2024. Dostupno na: <http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:863746>.

Digitalna zrelost knjižnica : knjiga sažetaka : hibridna konferencija s međunarodnim sudjelovanjem / Sistemsko knjižničarstvo 2024., 13. prosinca 2024., Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu ; urednica Dijana Machala. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2024. Dostupno na: <http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:797882>.

Galić Bešker, Irena. *Zbirka rukopisa i starih knjiga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* : uz 130. obljetnicu osnutka / [urednica i autorica tekstova Irena Galić Bešker]. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2024. Dostupno na: <http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:117185>.

Perinić, Iva (ur.). *Zlatno doba nalivpera u rukopisima NSK* : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 3. – 15. prosinca 2024. / [autori Ivan Kapec, Iva Perinić, Tanja Mihalić ; fotografije Renata Breka : urednica kataloga Iva Perinić]. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2024. Dostupno na: <http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:301921>.

Nazor, Vladimir. *Priče s ostrva, iz grada i sa planine*. Elektroničko izdanje [građa lagana za čitanje]. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2024. Dostupno na: <http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:137901>.

Novak, Vjenceslav. *Vjenceslava Novaka izabrane pripovijesti*. Knj. 1. Elektroničko izdanje [građa lagana za čitanje]. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2024. Dostupno na: <http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:237500>.

Smjernice za postupanje s ostavštinama u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu / urednica Tamara Štefanac ; smjernice izradili Irena Galić-Bešker ... [et al.]. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2024. Dostupno na: <http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:523399>.

4.7. IZLOŽBENA DJELATNOST I PREDSTAVLJANJE RADA NSK

4.7.1. Izložbe u NSK

Posveta sv. Jeronimu / Oprosti mi, Bože, jer sam Dalmatinac, 21. ožujka – 4. travnja 2024., suorganizatori Splitsko-dalmatinska županija i Sveučilište u Splitu

Daleko su moji škoji – izložba u povodu 100. obljetnice rođenja maestra Dinka Fija, 9. – 19. travnja 2024., suorganizatori NSK i Festival dalmatinskih klapa Omiš

Jednodnevna izložba građe NSK na svečanosti proglašenja poljičice nacionalnim kulturnim dobrom, NSK, Zagreb, 23. travnja 2024.

Izložba strip-ilustracija Stipe Kalajžića uz obilježavanje Noći knjige 2024, 23. – 25. travnja 2024., suorganizatori NSK, Zajednica nakladnika i knjižara Hrvatske gospodarske komore, Knjižnice grada Zagreba, Knjižni blok – Inicijativa za knjigu, Udruga za zaštitu prava nakladnika – ZANA, portal za knjigu i kulturu Moderna vremena i HUŠK

Nasljeđe Revolucije karanfila – izložba u povodu 50. obljetnice portugalske revolucije, 7. – 16. svibnja 2024., suorganizatori Veleposlanstvo Portugala u Republici Hrvatskoj, Institut Camões i NSK

Ekvilibrij i Sarabanda za Anamariju, 12. – 20. lipnja 2024., suorganizatori NSK, Zbirka Biškupić i autor Tin Samaržija

Iz Autorova pera: rukopisna građa Miroslava Krleže, 2. srpnja 2024., NSK

Book Art in Croatia, 13. – 20. kolovoza 2024., samostalna izložba NSK

Solidarity with Ukraine, 28. kolovoza – 15. rujna 2024., suorganizatori Hrvatska pošta i Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

Udžbenici i priručnici hrvatske nastave u inozemstvu u 20. stoljeću, 18. – 27. rujna 2024., Institut za istraživanje migracija, Hrvatska matica iseljenika i NSK

Hrana nije otpad, i ja mogu utjecati!, 1. listopada 2024., Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva

22. međunarodna izložba inovacija ARCA i 15. međunarodni sajam inovacija u poljoprivredi, prehrambenoj industriji i poljoprivrednoj mehanizaciji AGRO ARCA 2024., 10. – 12. listopada 2024., organizator Hrvatska zajednica inovatora, suorganizatori NSK, Sveučilište u Zagrebu i Međunarodna asocijacija inovatora – IFIA

Marko Antun de Dominis – pogled u novo doba, 15. – 29. listopada 2024., suorganizatori NSK, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti te Papinski zavod sv. Jeronima u Rimu

Dragi Lastane!, 5. – 22. studenoga 2024., suorganizatori NSK, Hrvatski školski muzej, Školska knjiga i Hrvatska udruga školskih knjižničara

Zlatno doba nalivpera u rukopisima NSK, 3. – 15. prosinca 2024., samostalna izložba NSK
Galaktički ples, 11. – 31. prosinca 2024., suorganizatori NSK i autor Dražen Trogrlić
41. *Zagreb salon – Međunarodna izložba fotografije 2024.*, 17. prosinca 2024. – 10. siječnja 2025., organizator Fotoklub Zagreb, suorganizator NSK

4.7.2. Izložbe organizirane izvan NSK

Daleko su škoji moji – izložba u povodu 100. obljetnice rođenja maestra Dinka Fija, Muzej Festivala dalmatinske klape Omiš, 27. lipnja – 30. srpnja 2024., Kulturni centar Blato, Korčula, 23. kolovoza – 1. listopada 2024.

Marko Marulić – europski humanist, Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Švicarskoj Konfederaciji, Bern, Švicarska, 25. listopada – 12. studenoga 2024.

Marko Antun de Dominis – pogled u novo doba, Palača Milesi, Split, 17. – 27. prosinca 2024.

Dragi Lastane!, Osnovna škola Dobriše Cesarića, Zagreb, 13. prosinca 2024. – 21. siječnja 2025.

4.7.3. Građa NSK na izložbama vanjskih organizatora

Boris Dogan – Slikar u grafičkom dizajnu, Hrvatsko dizajnersko društvo, 6. prosinca 2023. – 15. siječnja 2024.

Fischer von Erlach: Entwurf einer historischen Architektur, Wien Museum, 1. veljače – 28. travnja 2024.

Daleko su škoji moji – izložba u povodu 100. obljetnice rođenja maestra Dinka Fija, Muzej Festivala dalmatinske klape Omiš, 27. lipnja – 30. srpnja 2024., Kulturni centar Blato, Korčula, 23. kolovoza – 1. listopada 2024.

Oton Iveković – slikar Zrinskih, Muzej Međimurja Čakovec, 3. svibnja – 30. lipnja 2024.

Slavko Šohaj – muzejske godine, Arheološki muzej u Zagrebu, 14. svibnja – 16. lipnja 2024.

Spiju tičekei vu vejah vsih, Pučko otvoreno učilište Krapina / Galerija Krapina, 8. – 30. rujna 2024.

Misterij majstora Fortezze, europska baština šibenskoga gravera – Galerija Klovićevi dvori, Zagreb, 10. rujna – 10. studenoga 2024.

Glazbeni motivi na crtežima Predraga Golla, Galerija umjetnina Slavonski Brod i Glazbena škola Slavonski brod, 10. listopada – 20. studenoga 2024.

6. *međunarodni trijenale autoportreta – Autoportret kao intimni vremeplov*, Galerija Prica, 18. listopada – 8. prosinca 2024.

Ujedinjenje Siska – uz 150. obljetnicu osnivanja grada Siska, Gradski muzej Sisak, 15. studenoga 2024. – 15. siječnja 2025.

Sjaj u tami: Nizozemsko slikarstvo 17. stoljeća u hrvatskim zbirnama, Galerija Klovićevi dvori, 12. prosinca 2024. – 30. ožujka 2025.

4.7.4. Virtualne izložbe

Tragovima Marka Marulića. Dostupno na:

<https://storymaps.arcgis.com/stories/6c98a861d1f6421087aa8c07a016b687>.

4.8. ORGANIZACIJA SKUPOVA I DOGAĐANJA U NSK

4.8.1. Skupovi i druga događanja u organizaciji i suorganizaciji NSK

Dani otvorenih vrata NSK, 20. – 21. veljače 2024.

Dan Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, 22. veljače 2024.

Sastanak IFLA Libraries for Children and Young Adults Section u Zagrebu – Business meeting, IFLA i NSK – 26. – 28. ožujka 2024.

Dvodnevni stručni skup *Kad se male ruke slože: održiva dječja knjižnica*, 26. – 27. ožujka 2024. (HKD – Komisija za knjižnične usluge za djecu i mladež, KGZ – Gradska knjižnica i Knjižnica Medveščak, NSK i IFLA)

Escape room Ključ iz davnine – tragom Ivane Brlić-Mažuranić, 19. travnja 2024.

Glazbena inteligencija u funkciji nacionalne baštine (aktivnost u sklopu Festivala znanosti), 22., 23. i 25. travnja 2024.

Svečano otvorenje Noći knjige, 23. travnja 2024.

Festival povijesti *Kliofest 2024.*, 7. – 10. svibnja 2024. (Udruga Kliofest, Hrvatski nacionalni odbor za povijesne znanosti, NSK i Društvo za hrvatsku povjesnicu)

Trinaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata (D-fest), 16. – 17. svibnja 2024.

THE IFLA MLAS Advocacy Impact Evaluation Project Work Group Meeting, 20. – 24. svibnja 2024. (IFLA MLAS i NSK)

Regionalni sastanak konzorcija za nabavu e-izvora Centralne i Istočne Europe, 28. svibnja 2024.

Tematski susret iz Autorova pera: rukopisna građa Miroslava Krležu u sklopu 13. festivala Miroslav Krležu, 2. srpnja 2024.

Predstavljanje knjige *Kajkavske pjesme* u sklopu retrospektivne izložbe Ivana Lovrenčića *Spiju tičeki vu vejah svih*, 8. rujna 2024., Krapina (Galerija grada Krapine, Zbirka Biškupić, Muzej Žitnica iz Svetoga Križa Začretja, obitelj Lovrenčić i NSK)

Peti stručni skup *Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirki: Upravljanje revizijom i otpisom*, 20. rujna 2024. (HKD – Komisija za nabavu knjižnične građe i međuknjižničnu posudbu i NSK)

Obilježavanje *Europskog tjedna sporta*, 23. – 27. rujna 2024.

20. okrugli stol za knjižnične usluge za osobe s invaliditetom i osobe s posebnim potrebama *Inkluzivne i pristupačne knjižnice*, 27. rujna 2024. (HKD – Komisija za knjižnične usluge za osobe s invaliditetom i osobe s posebnim potrebama, Komisija za čitanje i Komisija za slobodan pristup informacijama, NSK, ERF, Filozofski fakultet u Osijeku i KGZ)

Mjesec hrvatske knjige, 15. listopada do 15. studenoga 2024.

Završna konferencija međunarodnoga projekta *Citizen-Enhanced Open Science in Southeastern Europe Higher Education Knowledge Hubs (CeOS_SE)*, 30. listopada 2024.

Nacionalna kampanja za osobe s teškoćama čitanja i disleksijom *I ja želim čitati: Priča sa sretnim krajem*, 7. studenoga 2024. (HKD i NSK)

Stručni skup *Časopisi za djecu i mlade: vrata u svijet mašte i partneri u obrazovanju*, 20. studenoga 2024. (Hrvatski školski muzej, HUŠK, Školska knjiga i NSK)

Znanstveni skup *Povijest hrvatskoga jezika i digitalno doba – o 500. obljetnici smrti Marka Marulića*, 21. – 22. studenoga 2024. (IHJ i NSK)

Festival studiranja i studentskoga života – *EduFest*, 28. studenoga 2024. (Institut za razvoj obrazovanja i NSK)

Ivan Kostrenčić (1844–1924), ravnatelj Sveučilišne knjižice i istaknuti hrvatski knjižničar i tajnik Matice hrvatske : znanstveni skup u povodu 180. obljetnice rođenja i 100. obljetnice smrti, 4. prosinca 2024. (NSK i Matica Hrvatska)

Konferencija *Sistemska knjižničarstvo 2024.: Digitalna zrelost knjižnica*, 13. prosinca 2024.

4.8.2. Predstavljanje publikacija u NSK

Umjetnička monografija *BANE*, 1. veljače 2024. (NSK i likovni umjetnik Bane Milenković)

Časopis *IRS Baština*, 24. travnja 2024. (Veleposlanstvo Republike Azerbajdžan)

Latinički prijepis *Naručnik plebanušev* i latinički prijepis *Mirakuli Slavne Deve Marije*, 25. travnja 2024. (FFZG i IHJ)

Knjiga *Više od dobrog dojma*, 17. svibnja 2024. (Izdavačka kuća Dominović)

Knjiga *Kajkavske pjesme* (književni oproštaj od akademika Luka Paljetka), 20. svibnja 2024.

Zbirka pjesama *Biserje samoće*, 22. svibnja 2024. (NSK i autor Stevo Leskarac)

Knjiga *Građanska znanost*, 27. svibnja 2024. (FFZG)

Knjiga *Karlo Stipanić*, 5. lipnja 2024. (obitelj Stipanić)

Latinički prijepis glagoljskoga izvornika *Meštija dobra umrtija s ritualom*, 6. lipnja 2024.

Knjiga *Hrvatske škole u iseljeništvu – Škole hrvatskoga jezika i kulture u Americi i Kanadi*, 18. rujna 2024.

Zbirka pjesama *Sinovi vječnosti* i *Mirisi i tišine mora*, 19. studenoga 2024. (autorica Ivanka Zdrilić i NSK)

Grafička mapa *Galaktički ples*, 11. prosinca 2024. (NSK i likovni umjetnik Dražen Trogrlić)

4.8.3. Posebna događanja vanjskih organizatora u prostoru NSK

Tijekom 2024. godine održano je 11 događanja u velikome i malome predvorju NSK (korpusni dio zgrade) te 21 događanje u lateralnome dijelu zgrade, kojima je NSK bila domaćin i osigurala prostor i prateću infrastrukturu. Navedeno se ne odnosi na događanja čiji je organizator ili suorganizator NSK kao ni na redovite aktivnosti Vlade Republike Hrvatske.

Popis događanja u korpusnome dijelu

Izložba *Mediterranea: slojeviti presjek drevnog Sredozemlja*, 16. siječnja – 3. veljače 2024., suorganizatori Talijanski institut za kulturu i Veleposlanstvo Talijanske Republike u Republici Hrvatskoj

Konferencija *Štedi, ulož i život posloži!*, 18. ožujka 2024., Ministarstvo financija
Zagrebački proljetni polumaraton – Zagreb21, 22. – 24. ožujka 2024. (Atletski klub Maraton 2000)

Dodjela nagrada *Zeleni leptir* u sklopu projekta *Rezolucija zemlja*, 27. ožujka 2024., *Večernji list*

Prstenov poslovni forum Zagreb 2024., 10. travnja 2024., Udruga Prsten

Svečanost u povodu proglašenja poljičice nematerijalnim kulturnim dobrom, 26. travnja 2024., Savez za Poljica

Knjižna booka, 14. svibnja 2024., HUŠK

Obilježavanje *Dana hrvatske diplomacije*, 6. lipnja 2024., Ministarstvo vanjskih i europskih poslova i Hrvatski diplomatski klub

Uručenje ugovora *Pilot projekta Javnog poziva jedinicama lokalne samouprave za sufinanciranje provedbe edukativnih, kulturnih i sportskih aktivnosti djece predškolske dobi i djece od I. o IV. razreda osnovne škole*, 30. srpnja 2024., Ministarstvo demografije i useljeništa

Svečani prijem Godišnje konferencije veleposlanika, generalnih konzula i vojnih izaslanika Republike Hrvatske, 27. kolovoza 2024., Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

Predstavljanje projekta *Preventivni zdravstveni pregledni na nacionalnoj razini*, 11. studenoga 2024., Ministarstvo zdravstva

Svečana sjednica Zaklade Ivan Bulić, 4. prosinca 2024., Zaklada Ivan Bulić

Konferencija *Prednosti pristupanja Republike Hrvatske OECD-u*, 18. prosinca 2024., Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Organizacija za europsku sigurnost i razvoj, Hrvatska udruga poslodavaca i udruženje Business at OECD

Popis događanja u lateralnome dijelu NSK

Svečanost u povodu Dana međunarodnoga priznanja Republike Hrvatske, 16. siječnja 2024., MVEP i Hrvatski diplomatski klub

Provedba pisanoga testiranja kandidata iz natječaja za zapošljavanje, 26. veljače 2024.,
Ministarstvo hrvatskih branitelja

Sastanak radne skupine za koordinaciju projekata državne uprave, 28. veljače 2024., Središnji
državni ured za razvoj digitalnoga društva

Sjednica Upravnoga vijeća projekta *DONES*, 14. ožujka 2024., Ministarstvo znanosti i
obrazovanja

Svečanost proslave Svjetskoga meteorološkog dana, 20. ožujka 2024., Državni
hidrometeorološki zavod

Konferencija *Hrvatska kvantna komunikacijska infrastruktura*, 7. svibnja 2024., CARNET

Konferencija *Dani IPP 2024.*, 28. svibnja 2024., Državna geodetska uprava

Skupština ZKD-a, 3. lipnja 2024., Zagrebačko knjižničarsko društvo

Press konferencija – *Terezijana*, 4. lipnja 2024., Grad Bjelovar

International Conference of Environmental Remote Sensing and GIS (ICERS), 11. – 12.
srpnja 2024., Geodetski fakultet

Sastanak Radne skupine za provedbu Programa politike puta u digitalno desetljeće 2030., 9.
rujna 2024., Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije

NKS konferencija 2024., 18. – 19. rujna 2024., CARNET

Tematski posjet Odbora stručnjaka za Rome (ADI ROM) Vijeća Europe, 24. rujna 2024., Ured
za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske

Međužupanijski stručni skup za pripravnike u dječjim vrtićima, osnovnim i srednjim školama
te učeničkim domovima, 27. rujna 2024., Agencija za odgoj i obrazovanje

Konferencija *Sustav katastra infrastrukture u Republici Hrvatskoj*, 3. listopada 2024.,
Državna geodetska uprava

Konferencija *Preventing Trafficking in Human Beings for Labour Exploitation*, 18. listopada
2024., Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske

Nacionalni informativni dan *Obzor Europa: Oblak za suradnju u području europske kulturne
baštine (ECCCH)* i radionica *Obzor Europa: od ideje do projektnog prijedloga*, 24.
listopada 2024., Agencija za mobilnost i programe Europske unije

Stručni skup *Iskustva konstrukcijske obnove kulturne baštine nakon potresa*, 30. listopada
2024., Ministarstvo kulture i medija

Sastanak Radne skupine, 19. studenoga 2024., Ured za ljudska prava i prava nacionalnih
manjina Vlade Republike Hrvatske

Informativni dan Europske svemirske agencije, 28. studenoga 2024., Ministarstvo znanosti,
obrazovanja i mladih

Tematsko i svečano Savjetovanje programa *Gradovi i općine – prijatelji djece*, 10. prosinca
2024., Savez društava *Naša djeca* Hrvatske

5. UPRAVLJAČKA I STRUČNA TIJELA NSK

5.1. UPRAVNO VIJEĆE

Članovi

1. dr. sc. Jozo Ivanović, predsjednik Upravnoga vijeća i predstavnik Ministarstva kulture i medija
2. dr. sc. Sofija Klarin Zadravec, zamjenica predsjednika Upravnoga vijeća i predstavnica NSK u Zagrebu
3. akademik Krešimir Nemeč, predstavnik Ministarstva kulture i medija
4. Ivana Prgin, predstavnica Ministarstva kulture i medija
5. Ivan Milanović-Litre, predstavnik Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih
6. Ivana Puljiz, predstavnica Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih
7. Amalija Babić, predstavnica Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih
8. mr. sc. Tamara Ilić Olujić, predstavnica NSK u Zagrebu
9. Tomislav Milković, predstavnik radnika NSK u Zagrebu

5.2. STRUČNO VIJEĆE

Članovi

1. prof. dr. sc. Ivanka Stričević, glavna ravnateljica NSK
2. dr. sc. Sofija Klarin Zadravec, pomoćnica glavne ravnateljice za djelatnost nacionalne knjižnice Republike Hrvatske
3. dr. sc. Dijana Machala, pomoćnica glavne ravnateljice za djelatnost središnje knjižnice Sveučilišta u Zagrebu
4. Tatjana Marincel Borković, pomoćnica glavne ravnateljice za financijske i pravne poslove
5. dr. sc. Marina Krpan Smiljanec, pročelnica Hrvatskoga zavoda za knjižničarstvo do 15. travnja 2024.
6. dr. sc. Breza Šalomon-Cindori, predstavnica Hrvatskoga zavoda za knjižničarstvo od 16. travnja 2024.
7. dr. sc. Vesna Golubović, voditeljica Odjela za nabavu i izgradnju zbirki
8. Tanja Buzina, voditeljica Odjela za obradu građe
9. dr. sc. Lobel Machala, voditelj Odjela bibliografskoga središta
10. dr. sc. Irena Galić Bešker, predstavnica Odjela posebnih zbirki do 18. kolovoza 2024.
11. dr. sc. Tatjana Mihalić, predstavnica Odjela posebnih zbirki od 19. kolovoza 2024.
12. dr. sc. Sanda Milošević, voditeljica Odjela za zaštitu i pohranu građe
13. Dorja Mučnjak, voditeljica Odjela korisničkih službi
14. Tomislav Tomašić, voditelj Odjela zajedničkih poslova
15. dr. sc. Marko Orešković, voditelj Odjela za informacijske tehnologije

Pridruženi članovi

1. Jagoda Ille, knjižničarska savjetnica za međunarodnu suradnju u Uredu glavnoga ravnatelja

2. Maja Priselac, voditeljica Odsjeka marketinga i komunikacija

5.3. RADNE SKUPINE I KOMISIJE U KOJIMA SUDJELUJU DJELATNICI NSK

1. CLARIN-ERIC
2. DARIAH-HR
3. DABAR – Digitalni akademski arhivi i repozitoriji
  - a. Radna skupina za autorska prava
  - b. Radna skupina za edukaciju i podršku u Dabru
  - c. Radna skupina za istraživačke podatke u Dabru
  - d. Radna skupina za korisničke funkcionalnosti u Dabru
  - e. Radna skupina za ocjene radove u Dabru
  - f. Radna skupina za opis znanstvenih i srodnih radova, kontrolirane rječnike i identifikatore u Dabru
4. EURIG (European RDA Interest Group)
5. Europeana Network
6. Europeana Impact Community, Steering Group
7. Europeana Out of Commerce works Working Group
8. Hrvatsko knjižnično vijeće: radna skupina za izradu Nacrta plana razvoja mreže pokretnih knjižnica u Republici Hrvatskoj
9. Hrvatska udruga muzičkih knjižnica, arhiva i dokumentacijskih centara – HUMKAD (hrvatski ogranak međunarodnog udruženja IAML)
10. Hrvatski oblak za otvorenu znanost (HR-OOZ)
  - a. Radna skupina za izradu prijedloga nacionalnog plana i politika otvorene znanosti
  - b. Radna skupina za definiranje strukture i načela HR-OOZ-a
11. Hrvatsko knjižničarsko društvo (sekcije, komisije i radne grupe):
  - a. Komisija za autorsko pravo i otvoreni pristup
  - b. Komisija za državne informacije i službene publikacije
  - c. Komisija za glazbene knjižnice i zbirke
  - d. Komisija za informacijske tehnologije
  - e. Komisija za katalogizaciju
  - f. Komisija za knjižničarsko nazivlje
  - g. Komisija za knjižnične usluge za osobe s invaliditetom i osobe s posebnim potrebama / Komisija za prilagodbu i pristupačnost knjižničnih usluga (od 13. studenoga 2024.)
  - h. Komisija za nabavu i međuknjižničnu posudbu
  - i. Komisija za narodne knjižnice
  - j. Komisija za obrazovanje i stalno stručno usavršavanje
  - k. Komisija za povijest knjige i knjižnica
  - l. Komisija za pravne i srodne knjižnice
  - m. Komisija za sadržajnu obradu i pristup HKD-a
  - n. Komisija za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja

- o. Komisija za statistiku i pokazatelje uspješnosti u knjižnicama
  - p. Komisija za teoriju i znanstveni rad
  - q. Komisija za upravljanje
  - r. Komisija za visokoškolske knjižnice
  - s. Komisija za zaštitu knjižnične građe
  - t. Komisija za zelene knjižnice
  - u. Radna grupa za audiovizualnu građu i multimediju
  - v. Radna grupa za društvene medije
  - w. Radna grupa za informacijsko-referalnu službu i usluge
  - x. Radna grupa za normizaciju
  - y. Radna grupa za serijske publikacije
  - z. Sekcija za bibliografsku kontrolu HKD-a
  - aa. Sekcija za zbirke i službe HKD-a
12. Hrvatsko vijeće za kulturna dobra
13. IFLA
- a. Sekcija za novine i ostale informativne medije (News Media Section)
  - b. Sekcija za bibliografiju (Bibliography Section)
  - c. Sekcija za upravljanje knjižničarskim društvima (Management of Library Associations Section)
14. International Internet Preservation Consortium (IIPC) Membership Engagement Portfolio
15. International Reading Room Challenges (IRRC) Working Group
16. ISBD Manifestation Task Force Example Group
17. Konzorcij UDK (UDC Consortium)
18. LIBER
- a. Citizen Science Working Group
  - b. Open Access Working Group
19. Ministarstvo kulture i medija: Stručno povjerenstvo za knjižnu građu
20. Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
- a. Radna skupina za edukaciju i primjenu Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima
  - b. Radna skupina za izradu Komunikacijske strategije NSK
  - c. Radna skupina za izradu plana unosa podataka s digitaliziranih listića abecednog kataloga u OPAC
  - d. Radna skupina za izradu popisa i utvrđivanje stanja donacije dr. Vere Horvat Pintarić
  - e. Radna skupina za izradu Uputa za pripremu građe za digitalizaciju (e-Kultura)
  - f. Radna skupina za MARC 21
  - g. Radna skupina za migraciju, konverziju i deduplikaciju podataka pri NSK (e-Sveučilišta)
  - h. Radna skupina za opis puta građe u NSK
  - i. Radna skupina za portal Obvezni primjerak
  - j. Radna skupina za posebne programske aktivnosti u novootvorenom prostoru NSK u Zagrebu – CroAtrium

- k. Radna skupina za primjenu i praćenje primjene dokumenata o zaštiti građe NSK od tehničkih ugroza i katastrofa
  - l. Radna skupina za redakciju zapisa hrvatskih inkunabula NSK u Zagrebu
  - m. Radna skupina za smjernice i cjelovite primjere Pravilnika KAM
  - n. Radna skupina za Smjernice za pristupačnost narodnih knjižnica
  - o. Stručni tim za provedbu projekta *e-Kultura – Digitalizacije kulturne baštine*
  - p. Tehnička radna skupina za izradu i održavanje ontologije Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima
21. Open Method of Coordination (OMC) Building bridges: strengthen the multiple roles of libraries as gateways to and transmitters of cultural works, skills and European values
22. Zagrebačko knjižničarsko društvo
- a. Radna skupina Novi informacijski stručnjaci
  - b. Radna grupa ZKD biciklisti
  - c. Radna grupa za građansku znanost u knjižnicama
23. The International Nuclear Information System (INIS)
24. VIAF Council

5.4. POVJERENSTVA U KOJIMA SUDJELUJU DJELATNICI NSK

- 1. Alma projektni tim
- 2. Povjerenstva za postupak provedbe natječaja za popunu upražnjenih radnih mjesta
- 3. Povjerenstva za postupanje s viškovima građe u NSK
- 4. Povjerenstvo o davanju mišljenja za prihvata ostavštine Borbena Vladovića
- 5. Povjerenstvo o davanju mišljenja za prihvata ostavštine Marije Bašić-Uremović
- 6. Povjerenstvo za dodjelu *Kukuljevićeve povelje* Hrvatskoga knjižničarskog društva
- 7. Povjerenstvo za informacijsko knjižnični sustav BUKI
- 8. Povjerenstvo za otkrivanje, evidentiranje i zbrinjavanje otpada
- 9. Povjerenstvo za polaganje stručnih ispita u knjižničarskoj struci
- 10. Povjerenstvo za popis i opis ostavština koje su pohranjene u NSK
- 11. Povjerenstvo za predlaganje viših stručnih zvanja u knjižničarskoj struci
- 12. Povjerenstvo za razvoj repozitorija Sveučilišta u Zagrebu i institucijskih repozitorija visokih učilišta
- 13. Povjerenstvo za reviziju Smjernica za izgradnju i upravljanje Sveučilišne zbirke NSK
- 14. Povjerenstvo za usklađivanje nabave NSK i Sveučilišta u Zagrebu
- 15. Povjerenstvo za utvrđivanje svojstva i donošenje rješenja o svojstvu kulturnoga dobra za knjižničnu građu
- 16. Pregovarački tim za nabavu e-izvora
- 17. Savjetodavno povjerenstvo u projektu *e-Sveučilišta*
- 18. Savjetodavno povjerenstvo za nabavu e-izvora
- 19. Središnji projektni tim projekta *e-Sveučilišta*
- 20. Stručno povjerenstvo za izradu Izvješća o radu NSK u Zagrebu
- 21. Stručno povjerenstvo za izradu Plana o radu NSK u Zagrebu
- 22. Stručno povjerenstvo za subvencioniranje troškova školarine

5.5. ODBORI, VIJEĆA I UREDNIŠTVA U KOJIMA SUDJELUJU DJELATNICI NSK

1. DABAR – Digitalni akademski arhivi i repozitoriji – Koordinacijski odbor
2. Hrvatski zavod za norme
  - a. Tehnički odbor HZN/TO 37 Terminologija
  - b. Tehnički odbor – HZN/TO 46, Bibliotekarstvo, dokumentacija i informacije
3. Hrvatsko knjižničarsko društvo
  - a. Društveni kanali HKD-a
  - b. Izvršni odbor
  - c. Odbor za nakladničku djelatnost
  - d. Stručni odbor
  - e. Uredništvo časopisa *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*
  - f. Uredništvo e-konferencijska izdanja Hrvatskog knjižničarskog društva
4. Hrvatsko knjižnično vijeće
5. Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
  - a. Ocjenjivački odbor za Nagradu i priznanje NSK
  - b. Programski odbor Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj
  - c. Središnje stručno vijeće svih matičnih razvojnih službi u Republici Hrvatskoj
  - d. Stalni odbor za održavanje i razvoj Sustava jedinstvenoga elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica
  - e. Stalni odbor za razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima
  - f. Stručno vijeće NSK
  - g. Stručno vijeće županijskih matičnih razvojnih službi za narodne i školske knjižnice
  - h. Upravno vijeće NSK
  - i. Uredništvo časopisa *Glas@NSK.hr*
  - j. Uredništvo mrežnih stranica Katalogizacija i klasifikacija
  - k. Uredništvo mrežnih stranica Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima
  - l. Uredništvo mrežnih stranica Predmetni sustav NSK
  - m. Uredništvo portala Digitalne zbirke NSK
  - n. Uredništvo portala HAW
  - o. Uredništvo portala Normativna baza UDK
  - p. Uredništvo portala Središnjeg sustava za bibliometrijska pretraživanja
  - q. Zaklada NSK
6. Savjet Hrčka
7. Savjet poslodavaca doktorskog studija Informacijske i komunikacijske znanosti
8. Skupovi i konferencije
  - a. Organizacijski odbor izložbe *Dragi Lastane!*
  - b. Programski i organizacijski odbor 13. festivala hrvatskih digitalizacijskih projekata

- c. Programski i organizacijski odbor 24. okruglog stola o slobodnom pristupu informacijama – Dan ljudskih prava
  - d. Programski i organizacijski odbor Konferencije doktoranada informacijskih i komunikacijskih znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, sveučilište u Zadru, 27. – 29. kolovoza 2024.
  - e. Programski odbor 27. *seminara Arhivi, knjižnice, muzeji*
  - f. Programski odbor 49. Skupštine hrvatskoga knjižničarskog društva
  - g. Programski odbor skupa *Kad se male ruke slože: održiva dječja knjižnica*
  - h. Programsko-organizacijski odbor skupa *Povijest hrvatskoga jezika i digitalno doba – o 500. obljetnici smrti Marka Marulića*
9. Upravljački odbor programa *e-Kultura*
10. Upravni odbor Međunarodnog ureda za ISSN
11. Uredništvo časopisa *Knjižnica: revija za područje bibliotekarstva in informacijske znanosti*
12. Uredništvo zbornika 26. *seminara Arhivi, knjižnice, muzeji: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture*. Hrvatsko muzejsko društvo : Zagreb, 2024.
13. Zagrebačko knjižničarsko društvo
- a. Nadzorni odbor
  - b. Upravni odbor
  - c. Uredništvo biltena *Bez uveza: e-biltena ZKD-a*
  - d. Uredništvo časopisa *Novi uvez: glasila ZKD-a*
  - e. Uredništvo mrežnih stranica i društvenih mreža ZKD-a

5.6. STRUČNI DOKUMENTI I PROCEDURE USVOJENI TIJEKOM 2024. GODINE

Smjernice za postupanje s ostavštinama u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu / urednica Tamara Štefanac ; smjernice izradili Irena Galić-Bešker ... [et al.]. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2024. Dostupno na: <https://nsk.hr/wp-content/uploads/2024/07/Smjernice-za-postupanje-s-ostavstinom-u-NSK-16-7-2024.pdf>.

Središnji sustav za bibliometrijska pretraživanja : priručnik za korištenje za knjižničare / Maja Špac, Anja Majstorović, Ivana Matijević. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2024. Dostupno na: <https://bibliometrija.nsk.hr/o-sustavu>.

Virtualni vodič za trajnu pohranu i zaštitu digitalne građe u knjižnicama. Priprema građe za skeniranje. Dostupno na: <urn:nbn:hr:238:213884>.

Virtualni vodič za trajnu pohranu i zaštitu digitalne građe u knjižnicama. Skeniranje građe. Dostupno na: <urn:nbn:hr:238:120997>.

Virtualni vodič za trajnu pohranu i zaštitu digitalne građe u knjižnicama. Skeniranje građe izvan ustanove. Dostupno na: <urn:nbn:hr:238:322447>.

Virtualni vodič za trajnu pohranu i zaštitu digitalne građe u knjižnicama. Goobi: servis za podršku tijekom digitalizacije. Dostupno na: <urn:nbn:hr:238:148591>.

Virtualni vodič za trajnu pohranu i zaštitu digitalne građe u knjižnicama. Goobi: servis za podršku tijekom digitalizacije: navigacija. Dostupno na: urn:nbn:hr:238:203123.

Virtualni vodič za trajnu pohranu i zaštitu digitalne građe u knjižnicama. Goobi: servis za podršku tijekom digitalizacije: predlošci procesa i zadaci. Dostupno na: urn:nbn:hr:238:465839.

Virtualni vodič za trajnu pohranu i zaštitu digitalne građe u knjižnicama. Goobi: servis za podršku tijekom digitalizacije: preuzimanje metapodataka iz kataloga. Dostupno na: urn:nbn:hr:238:974090.

Virtualni vodič za trajnu pohranu i zaštitu digitalne građe u knjižnicama. Goobi: servis za podršku tijekom digitalizacije: proces slanja omeđene građe. Dostupno na: urn:nbn:hr:238:615325.

Virtualni vodič za trajnu pohranu i zaštitu digitalne građe u knjižnicama. Središnji sustav za trajnu pohranu. Dostupno na: urn:nbn:hr:238:263469.

Virtualni vodič za trajnu pohranu i zaštitu digitalne građe u knjižnicama. Središnji sustav za trajnu pohranu: administracija i pretraživanje. Dostupno na: urn:nbn:hr:238:345105.

Virtualni vodič za trajnu pohranu i zaštitu digitalne građe u knjižnicama. Središnji sustav za trajnu pohranu: pregled objekata. Dostupno na: urn:nbn:hr:238:192828.

Virtualni vodič za trajnu pohranu i zaštitu digitalne građe u knjižnicama. Agregator. Dostupno na: urn:nbn:hr:238:460891.

Virtualni vodič za trajnu pohranu i zaštitu digitalne građe u knjižnicama. Portal eKultura. Dostupno na: urn:nbn:hr:238:315850.

Virtualni vodič za trajnu pohranu i zaštitu digitalne građe u knjižnicama. Registracija u sustav e-Kultura. Dostupno na: urn:nbn:hr:238:300786.

6. BIBLIOGRAFIJA RADOVA DJELATNIKA NSK

Knjige

Essert i suradnici. (2024). Essert, M.; S. Molčanov; M. Orešković; M. Petrak; L. Šošić; J. Užarević. *Zamjenice hrvatskoga jezika*. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada; Samarica: Jezičnica.

Galić Bešker, I. (2024). *Zbirka rukopisa i starih knjiga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu: uz 130. obljetnicu osnutka*. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. [citirano: 2025–03–03]. Dostupno i na: <http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:117185>.

Znanstveni radovi

Bakarić, A.; N. Štrbac; M. Zubčić Peleski (2024). Informacijsko-referalna usluga Pitajte knjižničare: komparativna analiza informacijskih upita 2004. – 2008. i 2018. – 2022. godine. *Vjesnik Bibliotekara Hrvatske* 67, 2: 161–177. Dostupno na: <https://doi.org/10.30754/vbh.67.2.1160>. [prethodno priopćenje]

Ekinović Micak, E.; M. Willer (2024). Interoperabilnost međunarodnoga standarda i nacionalnog pravilnika za opis građe: Međunarodni standardni bibliografski opis pojavnog oblika (ISBDM) i Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima (Pravilnik KAM). *Seminar Arhivi, knjižnice, muzeji* 26: 353–381. [pregledni znanstveni rad]

Galić Bešker, I. (2024). Hrvatski kao metajezik opisa u dopreporodnim gramatikama latinskoga jezika. U: M. Horvat (ur.). *Hrvatske dopreporodne gramatike u europskome kontekstu: zbornik radova* (str. 49–86). Zagreb: Institut za hrvatski jezik. [izvorni znanstveni rad]

Hayes i suradnici. (2024). Hayes, S.; P. Jandrić; L. la Velle; S. Earle; F. Šrajer; Z. Dragić; S. Kubat; A. Peraica; D. Švraka; S. Popović; D. Mumelaš; D. Pospiš; B. Vujanović; S. Lugović; M. Jopling; S. Tolber; R. Watermeyer. Postdigital Citizen Science and Humanities: Dialogue from the Ground. *Postdigital Science and Education* 6, 4. Dostupno na: <https://doi.org/10.1007/s42438-024-00514-z>. [izvorni znanstveni rad]

Marin, A. (2024). Oznake vlasništva i posvete na knjigama Biblioteke obitelji De Franceschi. *Libellarium* 15, 2: 25–46. Dostupno na: <https://doi.org/10.15291/libellarium.4520>. [izvorni znanstveni rad]

Marin, A.; M. Jurišić; A. Matijaca (2024). Arhiv obitelji De Franceschi u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. *Arhivski vjesnik* 67, 1: 189–211. Dostupno na: <https://doi.org/10.36506/av.67.7>. [pregledni rad]

Mijatović, K.; B. Šalamon-Cindori (2024). Libraries of Religious Communities: Heritage from the Past and vision for the Future. Example of the Croatian Franciscan Province of saints Cyril and Methodius. U: L. Bartolomei; F. Capanni (ur.). *Carisma e Creatività: catalogazione, gestione e progetti innovativi per il patrimonio culturale delle comunità di vita consacrata* (str. 146–155) Roma: Editoriale Artemide srl. [pregledni znanstveni rad]

- Mumelaš, D. (2024). Sustainability pillars in the strategic plans of European Union national libraries. *Central European Library and Information Science Review (CELISR)* 1, 2: 165–181. Dostupno na: <https://doi.org/10.3311/celistr.37600>. [znanstveni rad]
- Mumelaš, D.; A. Martek (2024). Benefits of Citizen Science for Libraries. *Publications* 12, 1: 8. Dostupno na: <https://doi.org/10.3390/publications12010008>. [pregledni znanstveni rad]
- Mumelaš, D.; B. K. Bubić (2024). Istraživanje o održivim navikama djelatnika knjižnica. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* 67, 1: 39–63. Dostupno na: <https://doi.org/10.30754/vbh.67.1.1180>. [izvorni znanstveni rad]
- Palčić, E.; K. Kocijan (2024). Analiza upotrebljivosti mrežnih stranica knjižnica: Metode, sadržaj i kulturološke odrednice. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* 67, 3: 53–73. Dostupno na: <https://doi.org/10.30754/vbh.67.3.1205>. [izvorni znanstveni rad]
- Ševerdija, D.; R. Čorić; M. Orešković; L. Šošić (2024). Detecting inflectional patterns for Croatian verb stems using class activation mappings. *Journal of Language Modelling* 12, 1: 43–68. Dostupno na: <https://doi.org/10.15398/jlm.v12i1.347>. [izvorni znanstveni rad]
- Štefanac, T. (2024). Pisati slobodno: cenzura tiska kroz arhivske i knjižnične izvore. *Arhivski vjesnik* 67, 1: 235–253. Dostupno na: <https://doi.org/10.36506/av.67.9>. [pregledni rad]
- Tokić, I. (2024). Zašto odlaze koji odlaze, zašto ostaju koji ostaju?: motivacija knjižničara za rad u informacijskoj službi na primjeru Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i Gradske knjižnice u Zagrebu. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* 67, 2: 77–106. Dostupno na: <https://doi.org/10.30754/vbh.67.2.1209>. [prethodno priopćenje]
- Tokić, I.; S. Špiranec (2024). Istraživanje zadovoljstva i stavova korisnika Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu provedeno nakon mjera za COVID-19. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* 67, 1: 151–188. Dostupno na: <https://doi.org/10.30754/vbh.67.1.1138>. [izvorni znanstveni rad]
- Žurić Jakovina, I.; D. Mumelaš (2024). Biblioterapija, samopomoć i subjektivna dobrobit u otvorenom pristupu u Hrvatskoj. *Socijalna psihijatrija* 52, 1: 47–82. Dostupno na: <https://doi.org/10.24869/spsih.2024.47>. [pregledni rad]

Stručni radovi

- Filipeti, A.; M. Romac; A. Al-Nidawi (2024). Mental Health in the Workplace: what Librarians in Croatia Think about It?. *Bosniaca* 29: 47–65. Dostupno na: <https://doi.org/10.37083/bosn.2024.29.47>.
- Grgić, K.; A. Knežević Cerovski; P. Pancirov (2024). Uloga Zbirke rukopisa i starih knjiga i Normativne baze imena Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu u promociji hrvatske pisane baštine. *Kalibar* 11, 2/2 : 44–51. [citirano: 2025–03–03]. Dostupno na: https://www.dkkz.hr/wp-content/uploads/2024/12/Kalibar-2024-2-1_compressed.pdf.
- Knežević Cerovski, A.; P. Pancirov (2024). Aplikacijski profil za vrstu grupa entiteta korporativno tijelo: primjena Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima u Normativnoj bazi Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. *Seminar Arhivi, knjižnice, muzeji* 26: 382–396.

Matijević, I., A. Majstorović; M. Špac (2024). Središnji sustav za bibliometrijska pretraživanja – od ideje do primjene. *Novi uvez* 22, 41: 14–26. [citirano: 2025–03–03]. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/319129>.

Milošević, S. (2024). Međuresorna suradnja: zaštita kulturne baštine. *Seminar Arhivi, knjižnice, muzeji* 26: 38–53.

Mumelaš, D. (2024). Prilagodba knjižnica građanima znanstvenicima. U: S. Perić (ur). *Volonteri u knjižnicama: zbornik radova: Stručni skup s međunarodnim sudjelovanjem Suradnja, izgradnja, nadogradnja* (2 ; 2023 ; Virovitica). (str. 38–53). Virovitica: Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica. [citirano: 2025–03–03]. Dostupno na: <https://www.knjiznicavirovitica.hr/download/volonteri-u-knjiznicama-zbornik-radova>.

Pancirov P.; A. Knežević Cerovski (2024). Rodna osjetljivost: o pitanju roda u normativnim bazama podataka za imena. *Knjižničarstvo* 28, 2: 75–88. [citirano: 2025–03–03]. Dostupno na: https://nova.knjiznicarstvo.com.hr/wp-content/uploads/2024/05/482_Pancirov-Knezevic-Cerovski.pdf.

Singer, Đ.; S. Milošević; T. Štefanac (2024). Potencijal konzervatorsko-restauratorske dokumentacije kao izvora informacija za knjižnični katalog. *Libellarium* 15, 2: 111–130. Dostupno na: <https://doi.org/10.15291/libellarium.4545>.

Udatny, B.; I. Adžaga Ašperger (2024). Sudjelovanje hrvatskih knjižničara na Svjetskom knjižničarskom i informacijskom kongresu Međunarodnog saveza knjižničarskih društava i ustanova (IFLA WLIC) od 2004. do 2021. godine. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* 67, 3: 371–388. Dostupno na: <https://doi.org/10.30754/vbh.67.3.1037>.

Knjige sažetaka

Petrušić R.; M. Justinić; M. Kovač (ur.) (2024). *Trinaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata: programska knjižica*. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2024. [citirano: 2025–01–30]. Dostupno na: <http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:516388>.

Prilozi

Adžaga Ašperger, I.; S. Lapiš (2024). Virtualne izložbe – suradnja u interpretaciji kulturne baštine. *Glas@nsk.hr: časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* 10, 20: 56–58. [citirano: 2025–01–30]. Dostupno na: <http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724>.

Ekinović Micak, E. (2024). Proces testiranja „Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima“. *Seminar Arhivi, knjižnice, muzeji* 25: 245–251.

Galić Bešker, I. (2024). Jelena Zrinski – “najhrabrija žena Europe”. *Glas@nsk.hr: časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* 10, 20: 40–41. [citirano: 2025–03–03]. Dostupno na: <http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724>.

Galić Bešker, I. (2024). Pirotechnia: li diece libri della pirotechnia. *Glas@nsk.hr: časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* 10, 20, 68–71. [citirano: 2025–03–03]. Dostupno na: <http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724>.

- Galić Bešker, I. (2024) Uvodna riječ. U: I. Perinić (ur.). *Zlatno doba nalivpera u rukopisima NSK*, 3. – 15. prosinca 2024.: katalog izložbe (str. 5–6). Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. [citirano: 2025–03–03]. Dostupno i na: <http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:301921>.
- Ille, J. (2024). Međunarodna suradnja u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. *Kragujevačko čitalište* 29, 58: 10–12. [citirano: 2025–03–03]. Dostupno na: <https://www.nbkg.rs/citaliste.html>.
- Ille, J. (2024). U povodu obilježavanja Dana europske baštine: izložba Enciklopedija - nasljeđe znanja. *Glas@nsk.hr: časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* 10, 20: 59–61. [citirano: 2025–03–03]. Dostupno na: <http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724>.
- Ille, J.; M. Priselac (2024). Kako je jedna obljetnica povezala domaće i inozemne ustanove: Dr. Elza Kučera (1883. – 1972.). *Glas@nsk.hr: časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* 10, 20: 50–52. [citirano: 2025–03–03]. Dostupno na: <http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724>.
- Jurišić, M.; A. Marin; A. Matijaca (2024). Bibliografija monografskih publikacija Augusta Cesarca do 1990. *Up & underground* 45–46: 157–161. [citirano: 2025–03–10]. Dostupno na: https://up-underground.com/wp-content/uploads/2025/01/UU_45.46.pdf.
- Justinić, M.; S. Lapiš; I. Adžaga Ašperger (2024). Trinaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata. Zagreb, 16. i 17. svibnja 2024. *Arhivski vjesnik* 66; 260–266. [citirano: 2025–01–30]. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/324805>.
- Kapec, I. (2024). Rukopisi pisani tehnikom nalivpera. U: I. Perinić (ur.). *Zlatno doba nalivpera u rukopisima NSK*, 3. – 15. prosinca 2024.: katalog izložbe (str. 19–34). Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu.
- Katulić, A. (2024). Smjernice za knjižnice u IFLA-inoj Izjavi o knjižnicama i umjetnoj inteligenciji. *HKD Novosti* 86. [citirano: 2025–01–30]. Dostupno na: <https://izdanja.hkdrustvo.hr/casopisi/hkdn/article/view/1308>.
- Kežić Pucketić, I. (2024). Godinu dana rubrike Književni Zagreb na društvenim mrežama ZKD-a. *Bez uveza* 4,1. Dostupno na: <https://sites.google.com/view/bez-uveza/arhiva-brojeva/god-4-br-12024/ro%C4%91endan-rubrike-knji%C5%BEevni-zagreb>.
- Kežić Pucketić, I., Lj. Tadić (2024). Svečana proslava Dana NSK – više od 400 godina tradicije i inovacija. *HKD Novosti* 87. [citirano: 2025–03–03]. Dostupno na: <https://izdanja.hkdrustvo.hr/casopisi/hkdn/article/view/1240>.
- Klarin Zadavec, S., K. Holub (2024). Dovršetak nacionalnoga projekta digitalizacije kulturne baštine e-Kultura. *Glas@nsk.hr: časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* 10, 20: 40–46. [citirano: 2025–01–17]. Dostupno na: <http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724>.
- Koljenik, D.; I. Matijević (2024). Komisija za informacijske tehnologije HKD-a. *HKD Novosti* 88, prosinac 2024. [citirano: 2025–03–03]. Dostupno na: <https://izdanja.hkdrustvo.hr/casopisi/hkdn/article/view/1380>.

- Marin, A.; J. Kurt; T. Tomas (2024). Knjižnica Classense Ravenna. *Bez uveza* 4, 3. [citirano: 2025–03–03]. Dostupno na: <https://sites.google.com/view/bez-uveza/arhiva-brojeva/god-4-br-3-2024/knji%C5%BEnica-classense-ravenna> ; <http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:005559>.
- Marin, A.; N. Marasović (2024). NSK u NUK-u. *Bez uveza* 4, 5. [citirano: 2025–03–03]. Dostupno na: <https://sites.google.com/view/bez-uveza/arhiva-brojeva/god-4-br-52024/nsk-u-nuk-u> ; <http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:462180>.
- Matijević, I. (2024). Hrvatska udruga za znanstvenu komunikaciju – ZNAK. *HKD Novosti* 87, srpanj 2024. [citirano: 2025–03–03]. Dostupno na: <https://izdanja.hkdrustvo.hr/casopisi/hkdn/article/view/1242>.
- Mihalić, T. (2024). Crtica za prilog ili Kako su Penkaline inovacije dotakle glazbu. U: I. Perinić (ur.). *Zlatno doba nalivpera u rukopisima NSK*, 3. – 15. prosinca 2024. : katalog izložbe (str. 35–43). Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. [citirano: 2025–03–03]. Dostupno i na: <http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:301921>.
- Mihalić, T. (2024). Dinko Fio – o ostavštini jednog svestranog glazbenika. U: D. Zvonarek (ur.). *Daleko su moji škoti: izložba u povodu 100. obljetnice rođenja Dinka Fija: katalog uz izložbu* (str. 35–45). Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica; Omiš: Festival dalmatinskih klapa Omiš. [citirano: 2025–03–03]. Dostupno na: <http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:863746>.
- Mihalić, T. (2024). Silvio Foretić – L'enfant terrible hrvatske suvremene glazbe *Glas@nsk.hr: časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* 10, 20: 33–34. [citirano: 2025–03–03]. Dostupno na: <http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724>.
- Mihalić, T.; K.Kosić; D. Mumelaš (2024). Glazbena inteligencija u funkciji nacionalne baštine. *Bez uveza* 4,2. [citirano: 2025–03–03]. Dostupno na: <https://sites.google.com/view/bez-uveza/arhiva-brojeva/god-4-br-2-2024/glazbena-inteligencija-u-funkciji-nacionalne-ba%C5%A1tine>.
- Miletić Drder, M. (2024). Putovanje u prošlost uz novonabavljene kartografske izvornike. *Glas@nsk.hr: časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* 10, 20: 36–39. [citirano: 2025–01–17]. Dostupno na: <http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724>.
- Milošević, S.; T. Štefanac (2024). Baština u krizi: pogledi iz prakse. *Seminar Arhivi, knjižnice, muzeji* 26: 399–411.
- Mučnjak, D. (2024). Bijeg iz NSK: escape room Ključ iz davnine - tragom Ivane Brlić-Mažuranić. *Bez uveza* 4, 2. [citirano: 2025–03–03]. Dostupno na: <https://sites.google.com/view/bez-uveza/arhiva-brojeva/god-4-br-2-2024/bijeg-iz-nsk>.
- Mučnjak, D., J. Sočo, L. Martinić (2024). ZKD Na dobrom glasu. *Bez uveza* 4, 4. [citirano: 2025–03–03]. Dostupno na: <https://sites.google.com/view/bez-uveza/arhiva-brojeva/god-4-br-42024/zkd-na-dobrom-glasu> ; <http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:163719>.
- Mumelaš, D. (2024). Ivanjko, T., Zlodi, G. i Horvat, Z. Građanska znanost. Zagreb: FF-press Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 2024. *Vjesnik Bibliotekara Hrvatske* 67, 2: 291–295. [citirano: 2025–03–03]. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/319944>.
- Perinić, I. (2024). Od pera do nalivpera. U: I. Perinić (ur.). *Zlatno doba nalivpera u rukopisima NSK*, 3. – 15. prosinca 2024.: katalog izložbe (str. 7–10). Zagreb: Nacionalna i

sveučilišna knjižnica u Zagrebu. [citirano: 2025–03–03]. Dostupno i na:
<http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:301921>.

Perinić, I. (2024). Eduard Slavoljub Penkala. U: I. Perinić (ur.). *Zlatno doba nalivpera u rukopisima NSK*, 3. – 15. prosinca 2024.: katalog izložbe (str. 11–13). Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. [citirano: 2025–03–03] Dostupno i na:
<http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:301921>.

Perinić, I. (2024). Nalivpera Penkala. U: I. Perinić (ur.). *Zlatno doba nalivpera u rukopisima NSK*, 3. – 15. prosinca 2024.: katalog izložbe (str. 14–18). Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. [citirano: 2025–03–03]. Dostupno i na:
<http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:301921>.

Petrušić, R. (2024). Dvanaesti D-fest. *Glas@nsk.hr: časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* 10, 20: 84–85. [citirano: 2025–01–30]. Dostupno na:
<http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724>.

Šehić, A.; N. Štrbac; M. Zubčić Peleski (2024). Knjižnica za sve. *Kalibar* 11, 1-2: 22–26. [citirano: 2025–03–03]. Dostupno na: <http://www.dkkz.hr/wp-content/uploads/2024/07/Kalibar-2024-1-Alisa-Sehic-Nikolina-Strbac-Maja-Zubcic-Peleski.pdf>.

Štefanac, T. (ur.). (2024). I. Galić Bešker; V. Golubović; L. Machala; R. Ravnić; T. Štefanac. *Smjernice za postupanje s ostavštinama u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu*. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. [citirano: 2025–03–03]. Dostupno na:
<http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:523399>.

Štrbac, N. (2024). The Kind Librarian: Cultivating a Culture of Kindness and Wellbeing in Libraries / Helen Rimmer. London: Facet Publishing, 2024. *Novi uvez* 22, 40: 109–112. [citirano: 2025–03–03]. Dostupno na: <http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:589620>.

Štrbac, N. (2024). Radna grupa za društvene medije. *HKD Novosti* 88. [citirano: 2025–03–03]. Dostupno na: <https://izdanja.hkdrustvo.hr/casopisi/hkdn/article/view/1361>.

Tokić, I. (2024). RapidILL – brza međuknjižnična posudba članaka za cijelu Hrvatsku. *Glas@nsk.hr: časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* 10, 20: 27–29. [citirano: 2025–03–03]. Dostupno na: <http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724>.

Ostalo

Galić Bešker, I. (2024). *Ivan Kostrenčić (1844. – 1924.) – istaknuti knjižničar i ravnatelj Sveučilišne knjižnice*, 8. ožujka 2024. [citirano: 2025–02–07]. Dostupno na: <https://nsk.hr/blog/ivan-kostrencic-1844-1924-istaknuti-knjiznicar-i-ravnatelj-sveucilisne-knjiznice>. [blog]

Galić Bešker, I. (2024). *130 godina Zbirke rukopisa i starih knjiga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (1894. – 2024.)*, 24. lipnja 2024. [citirano: 2025–02–07]. Dostupno na: <https://nsk.hr/blog/130-godina-zbirke-i-rukopisa-i-starih-knjiga-nacionalne-i-sveucilisne-knjiznice-u-zagrebu-1894-2024>. [blog]

Normativni nadzor u NSK: upoznajte bazu i sustave normativnog nadzora Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu [citirano: 2025–03–10]. Dostupno i na: https://katalogizacija.nsk.hr/wp-content/uploads/2024/07/Letak-NSK_PDF.pdf. [deplijan]

Štefanac, T. (2024). *Kako kultura voli prirodu: prirodna i kulturna baština hrvatskih rijeka*, 25. listopada 2024. [citirano: 2025–03–03]. Dostupno na: <https://nsk.hr/blog/kako-kultura-voli-prirodu-prirodna-i-kulturna-bastina-hrvatskih-rijeka>. [blog]

Štefanac, T. (2024). Our website is currently unavailable: cyberattacks on cultural heritage institutions, 12. travnja 2024. *De Gruyter Conversations*. [citirano 2025–02–11]. Dostupno na: <https://blog.degruyter.com/cyberattacks-on-cultural-heritage-institutions>. [blog]

Štefanac, T. (2024). *Pisati slobodno: lica i naličja cenzure povijesnih tiskovina*, 3. svibnja 2024. Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. [citirano 2025–02–11]. Dostupno na: <https://nsk.hr/blog/pisati-slobodno-lica-i-nalicja-cenzure-povijesnih-tiskovina>. [blog]

7. GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU FINANCIJSKOGA PLANA ZA 2024.

7.1. OPĆI DIO – SAŽETAK RAČUNA PRIHODA I RASHODA I RAČUNA FINANCIRANJA

A) SAŽETAK RAČUNA PRIHODA I RASHODA

BROJČANA OZNAKA I NAZIV	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 1. 2023. - 12. 2023.	IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2024.	TEKUĆI PLAN 2024.	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 1. 2024. - 12. 2024.	INDEKS (5)/(2)	INDEKS (5)/(4)
1	2	3	4	5	6=5/2*100	7=5/4*100
6 PRIHODI POSLOVANJA	14.538.385,95	19.672.392	18.697.966	17.089.651,75	117,55	91,40
7 PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	0,00	0	0	0,00		
PRIHODI UKUPNO	14.538.385,95	19.672.392	18.697.966	17.089.651,75	117,55	91,40
3 RASHODI POSLOVANJA	13.558.709,41	18.721.167	18.009.394	16.339.579,21	120,51	90,73
4 RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	642.312,20	900.227	637.574	360.195,06	56,08	56,49
RASHODI UKUPNO	14.201.021,61	19.621.394	18.646.968	16.699.774,27	117,60	89,56
RAZLIKA - VIŠAK / MANJAK	337.364,34	50.998	50.998	389.877,48	115,57	764,50

B) SAŽETAK RAČUNA FINANCIRANJA

BROJČANA OZNAKA I NAZIV	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 1. 2023. - 12. 2023.	IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2024.	TEKUĆI PLAN 2024.	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 1. 2024. - 12. 2024.	INDEKS (5)/(2)	INDEKS (5)/(4)
1	2	3	4	5	6=5/2*100	7=5/4*100
8 PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	0,00	0	0	0,00		
5 IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	0,00	0	0	0,00		
RAZLIKA PRIMITAKA I IZDATAKA	0,00	0	0	0,00		
PRIJENOS SREDSTAVA IZ PRETHODNE GODINE	1.360.914,04	1.698.278	1.698.278	1.659.471,92	121,94	97,71
PRIJENOS SREDSTAVA U SLJEDEĆE RAZDOBLJE	-1.698.278,38	-1.749.276	-1.749.276	-2.049.349,40	120,67	117,15
NETO FINANCIRANJE	-337.364,34	-50.998	-50.998	-389.877,48	115,57	764,50
VIŠAK/MANJAK + NETO FINANCIRANJE	0,00	0,00	0,38	0,00		

7.1.1. Račun prihoda i rashoda

7.1.1.1. Izvještaj o prihodima i rashodima prema ekonomskoj klasifikaciji

BROJČANA OZNAKA I NAZIV	OSTVARENJE/ IZVRŠENJE 1. 2023. - 12. 2023.	IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2024.	TEKUĆI PLAN 2024.	OSTVARENJE/ IZVRŠENJE 1. 2024. - 12. 2024.	INDEKS (5)/(2)	INDEKS (5)/(4)
1	2	3	4	5	6	7
UKUPNI PRIHODI	14.538.385,95	19.672.392	18.697.966	17.089.651,75	117,55	91,40
6 Prihodi poslovanja	14.538.385,95	19.672.392	18.697.966	17.089.651,75	117,55	91,40

63	Pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar općeg proračuna	354.774,60	1.901.002	1.901.002	562.002,29	158,41	29,56
632	Pomoći od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU	21.812,98			116.156,05	532,51	
6321	Tekuće pomoći od međunarodnih organizacija	3.878,98			20.926,14	539,48	
6323	Tekuće pomoći od institucija i tijela EU	17.934,00			95.229,91	531,00	
639	Prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna	332.961,62			445.846,24	133,90	
6391	Tekući prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna	258.016,26			349.013,44	135,27	
6392	Kapitalni prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna				88.972,00		
6393	Tekući prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna temeljem prijenosa EU sredstava	74.945,36			7.860,80	10,49	
64	Prihodi od imovine	3.519,49	1.800	1.800	2.041,15	58,00	113,40
641	Prihodi od financijske imovine	3.519,49			2.041,15	58,00	
6413	Kamate na oročena sredstva i depozite po videnju	1.061,80			2.041,15	192,23	
6415	Prihodi od pozitivnih tečajnih razlika i razlika zbog primjene valutne klauzule	2.457,69					
65	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	135.870,18	135.000	135.000	158.065,96	116,34	117,09
652	Prihodi po posebnim propisima	135.870,18			158.065,96	116,34	
6526	Ostali nespomenuti prihodi	135.870,18			158.065,96	116,34	
66	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	354.986,05	354.600	354.600	384.431,02	108,29	108,41
661	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	354.486,05			374.431,02	105,63	
6614	Prihodi od prodaje proizvoda i robe	2.396,93			2.670,43	111,41	
6615	Prihodi od pruženih usluga	352.089,12			371.760,59	105,59	
663	Donacije od pravnih i fizičkih osoba izvan općeg proračuna	500,00			10.000,00	2.000,00	
6631	Tekuće donacije	500,00			10.000,00	2.000,00	
67	Prihodi iz proračuna	13.685.473,49	17.279.440	16.305.014	15.982.562,45	116,78	98,02
671	Prihodi iz proračuna	13.685.473,49	17.279.440	16.305.014	15.982.562,45	116,78	98,02
6711	Prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje rashoda	13.077.590,49			15.712.354,01	120,15	
6712	Prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje rashoda	607.883,00			270.208,44	44,45	
68	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	3.762,14	550	550	548,88	14,59	99,80
683	Ostali prihodi	3.762,14			548,88	14,59	
6831	Ostali prihodi	3.762,14			548,88	14,59	

BROJČANA OZNAKA I NAZIV		OSTVARENJE/ IZVRŠENJE 1. 2023. - 12. 2023.	IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2024.	TEKUĆI PLAN 2024.	OSTVARENJE/ IZVRŠENJE 1. 2024. - 12. 2024.	INDEKS (5)/(2)	INDEKS (5)/(4)
1		2	3	4	5	6	7
UKUPNI RASHODI		14.201.021,61	19.621.394	18.646.968	16.699.774,27	117,60	89,56
3	Rashodi poslovanja	13.558.709,41	18.721.167	18.009.394	16.339.579,21	120,51	90,73
31	Rashodi za zaposlene	6.888.632,89	8.658.825	8.610.900	8.582.638,94	124,59	99,67
311	Plaće (Bruto)	5.721.134,47			7.106.609,53	124,22	
3111	Plaće za redovan rad	5.696.203,80			7.082.380,43	124,34	
3113	Plaće za prekovremeni rad	720,29			1.581,53	219,57	
3114	Plaće za posebne uvjete rada	24.210,38			22.647,57	93,54	
312	Ostali rashodi za zaposlene	246.526,24			313.064,85	126,99	
3121	Ostali rashodi za zaposlene	246.526,24			313.064,85	126,99	
313	Doprinosi na plaće	920.972,18			1.162.964,56	126,28	
3131	Doprinosi za mirovinsko osiguranje				1.955,86		
3132	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje	920.972,18			1.161.008,70	126,06	
32	Materijalni rashodi	6.637.169,40	10.016.328	9.356.195	7.723.794,13	116,37	82,55
321	Naknade troškova zaposlenima	269.703,81			288.908,93	107,12	
3211	Službena putovanja	66.572,34			78.435,86	117,82	
3212	Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život	170.260,21			173.971,93	102,18	
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika	32.475,26			36.501,14	112,40	
3214	Ostale naknade troškova zaposlenima	396,00					
322	Rashodi za materijal i energiju	1.236.890,10			1.078.890,59	87,23	
3221	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	91.761,73			151.209,39	164,78	
3223	Energija	1.039.953,20			841.396,00	80,91	
3224	Materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje	67.994,17			55.263,26	81,28	
3225	Sitni inventar i auto gume	30.545,00			24.015,19	78,62	
3227	Službena, radna i zaštitna odjeća i obuća	6.636,00			7.006,75	105,59	
323	Rashodi za usluge	5.082.128,82			6.286.995,99	123,71	
3231	Usluge telefona, pošte i prijevoza	38.343,76			36.562,32	95,35	
3232	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	374.988,00			372.975,08	99,46	
3233	Usluge promidžbe i informiranja	3.435.698,62			4.444.712,78	129,37	
3234	Komunalne usluge	214.427,91			200.278,00	93,40	
3235	Zakupnine i najamnine	98.823,07			150.465,58	152,26	
3236	Zdravstvene i veterinarske usluge	12.896,00			17.072,60	132,39	
3237	Intelektualne i osobne usluge	305.147,69			408.723,75	133,94	
3238	Računalne usluge	116.357,61			149.967,18	128,88	
3239	Ostale usluge	485.446,16			506.238,70	104,28	
324	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	4.785,57			7.493,68	156,59	
3241	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	4.785,57			7.493,68	156,59	
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	43.661,10			61.504,94	140,87	
3291	Naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela, povjerenstava i slično	7.326,00			8.556,40	116,79	

3292	Premije osiguranja	1.725,00			1.594,94	92,46	
3293	Reprezentacija	18.613,10			20.591,61	110,63	
3294	Članarine i norme	13.352,00			15.398,81	115,33	
3295	Pristojbe i naknade	1.645,00			4.035,35	245,31	
3299	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	1.000,00			11.327,83	1.132,78	
34	Financijski rashodi	6.909,00	15.364	15.364	11.235,60	162,62	73,13
343	Ostali financijski rashodi	6.909,00			11.235,60	162,62	
3431	Bankarske usluge i usluge platnog prometa	6.291,00			3.939,93	62,63	
3432	Negativne tečajne razlike i razlike zbog primjene valutne klauzule	118,00			7.274,50	6.164,83	
3433	Zatezne kamate	500,00			21,17	4,23	
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	13.272,00	17.900	14.185	9.184,42	69,20	64,75
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	13.272,00			9.184,42	69,20	
3721	Naknade građanima i kućanstvima u novcu	13.272,00			9.184,42	69,20	
38	Ostali rashodi	12.726,12	12.750	12.750	12.726,12	100,00	99,81
383	Kazne, penali i naknade štete	12.726,12			12.726,12	100,00	
3831	Naknade šteta pravnim i fizičkim osobama	12.726,12			12.726,12	100,00	
4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	642.312,20	900.227	637.574	360.195,06	56,08	56,49
41	Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	462,38	4.000	4.000			
412	Nematerijalna imovina	462,38					
4123	Licence	462,38					
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	503.244,82	586.021	473.368	233.416,35	46,38	49,31
422	Postrojenja i oprema	385.317,65			88.653,13	23,01	
4221	Uredska oprema i namještaj	212.173,00			25.698,23	12,11	
4222	Komunikacijska oprema	119.634,00			9.941,97	8,31	
4223	Oprema za održavanje i zaštitu	22.963,00			33.090,48	144,10	
4227	Uredaji, strojevi i oprema za ostale namjene	30.547,65			19.922,45	65,22	
423	Prijevozna sredstva				39.576,83		
4231	Prijevozna sredstva u cestovnom prometu				39.576,83		
424	Knjige, umjetnička djela i ostale izložbene vrijednosti	46.464,21			49.561,39	106,67	
4241	Knjige	24.404,21			25.826,39	105,83	
4244	Ostale nespomenute izložbene vrijednosti	22.060,00			23.735,00	107,59	
426	Nematerijalna proizvedena imovina	71.462,96			55.625,00	77,84	
4262	Ulaganja u računalne programe	71.462,96			55.625,00	77,84	
45	Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	138.605,00	310.206	160.206	126.778,71	91,47	79,13
451	Dodatna ulaganja na građevinskim objektima	138.605,00			126.778,71	91,47	
4511	Dodatna ulaganja na građevinskim objektima	138.605,00			126.778,71	91,47	

7.1.1.2. Izvještaj o prihodima i rashodima prema izvorima financiranja

BROJČANA OZNAKA I NAZIV	OSTVARENJE/ IZVRŠENJE 1. 2023. - 12. 2023.	IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2024.	TEKUĆI PLAN 2024.	OSTVARENJE/ IZVRŠENJE 1. 2024. - 12. 2024.	INDEKS (5)/(2)	INDEKS (5)/(4)
1	2	3	4	5	6	7
PRIHODI	14.538.385,95	19.672.392	18.697.966	17.089.651,75	117,55	91,40
1 Opći prihodi i primici	13.685.473,49	17.279.440	16.305.014	15.982.562,45	116,78	98,02
11 Opći prihodi i primici	13.685.473,49	17.279.440	16.305.014	15.982.562,45	116,78	98,02
3 Vlastiti prihodi	361.767,57	353.950	353.950	377.021,05	104,22	106,52
31 Vlastiti prihodi	361.767,57	353.950	353.950	377.021,05	104,22	106,52
4 Prihodi za posebne namjene	135.870,29	135.000	135.000	158.065,96	116,34	117,09
43 Ostali prihodi za posebne namjene	135.870,29	135.000	135.000	158.065,96	116,34	117,09
5 Pomoći	354.774,60	1.901.002	1.901.002	562.002,29	158,41	29,56
51 Pomoći iz EU		780	780	1.151,09		147,58
52 Ostale pomoći	336.840,60	373.900	373.900	466.772,38	138,57	124,84
58 Instrumenti EU nove generacije	17.934,00	1.526.322	1.526.322	94.078,82	524,58	6,16
6 Donacije	500,00	3.000	3.000	10.000,00	2.000,00	333,33
61 Donacije	500,00	3.000	3.000	10.000,00	2.000,00	333,33
RASHODI	14.201.021,61	19.621.394	18.646.968	16.699.774,27	117,60	89,56
1 Opći prihodi i primici	13.685.473,49	17.279.440	16.305.014	15.982.562,45	116,78	98,02
11 Opći prihodi i primici	13.685.473,49	17.279.440	16.305.014	15.982.562,45	116,78	98,02
3 Vlastiti prihodi	142.833,00	510.717	510.717	231.447,30	162,04	45,32
31 Vlastiti prihodi	142.833,00	510.717	510.717	231.447,30	162,04	45,32
4 Prihodi za posebne namjene	9.379,52	167.500	167.500	750,00	8,00	0,45
43 Ostali prihodi za posebne namjene	9.379,52	167.500	167.500	750,00	8,00	0,45
5 Pomoći	362.605,62	1.663.237	1.663.237	484.514,52	133,62	29,13
51 Pomoći iz EU		780	780	1.151,09		147,58
52 Ostale pomoći	344.671,62	136.135	136.135	389.284,61	112,94	285,95
58 Instrumenti EU nove generacije	17.934,00	1.526.322	1.526.322	94.078,82	524,58	6,16
6 Donacije	729,98	500	500	500,00	68,50	100,00
61 Donacije	729,98	500	500	500,00	68,50	100,00

7.1.1.3. Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji

BROJČANA OZNAKA I NAZIV	OSTVARENJE/ IZVRŠENJE 1. 2023. - 12. 2023.	IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2024.	TEKUĆI PLAN 2024.	OSTVARENJE/ IZVRŠENJE 1. 2024. - 12. 2024.	INDEKS (5)/(2)	INDEKS (5)/(4)
1	2	3	4	5	6	7
UKUPNO RASHODI	14.201.021,61	19.621.394	18.646.968	16.699.774,27	117,60	89,56
08	14.201.021,61	19.621.394	18.646.968	16.699.774,27	117,60	0,00
082	14.201.021,61	19.621.394	18.646.968	16.699.774,27	117,60	89,56
	Službe kulture					

7.1.2. Račun financiranja

7.1.2.1. Izvještaj računa financiranja prema ekonomskoj klasifikaciji

BROJČANA OZNAKA I NAZIV		OSTVARENJE/ IZVRŠENJE 1. 2023. - 12. 2023.	IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2024.	TEKUĆI PLAN 2024.	OSTVARENJE/ IZVRŠENJE 1. 2024. - 12. 2024.	INDEKS (5)/(2)	INDEKS (5)/(4)
1		2	3	4	5	6	7
5	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	0	0	0	0		
51	Izdaci za dane zajmove i depozite		0	0			

7.1.2.2. Izvještaj računa financiranja prema izvorima financiranja

BROJČANA OZNAKA I NAZIV		OSTVARENJE/ IZVRŠENJE 1. 2023. - 12. 2023.	IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2024.	TEKUĆI PLAN 2024.	OSTVARENJE/ IZVRŠENJE 1. 2024. - 12. 2024.	INDEKS (5)/(2)	INDEKS (5)/(4)
1		2	3	4	5	6	7
IZDACI			0	0			
3	Vlastiti prihodi	0	0	0	0		
31	Vlastiti prihodi		0	0			

7.2. POSEBNI DIO

7.2.1. Izvještaj po programskoj klasifikaciji

BROJČANA OZNAKA I NAZIV		IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2024.	TEKUĆI PLAN 2024.	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 1. 2024. - 12. 2024.	INDEKS (4)/(3)
1		2	3	4	5
21836	Nacionalna i sveučilišna knjižnica	19.621.394	18.646.968	16.699.774,27	89,56
11	Opći prihodi i primici	17.279.440	16.305.014	15.982.562,45	98,02
31	Vlastiti prihodi	510.717	510.717	231.447,30	45,32
43	Ostali prihodi za posebne namjene	167.500	167.500	750,00	0,45
51	Pomoći od EU	780	780	1.151,09	147,58
52	Ostale pomoći	136.135	136.135	389.284,61	285,95
581	Mehanizam za oporavak i otpornost	1.526.322	1.526.322	94.078,82	6,16
61	Donacije	500	500	500,00	100,00

BROJČANA OZNAKA I NAZIV		IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2024.	TEKUĆI PLAN 2024.	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 1. 2024. - 12. 2024.	INDEKS (4)/(3)
1		2	3	4	5
21836	Nacionalna i sveučilišna knjižnica	19.621.394	18.646.968	16.699.774,27	89,56
38	ZNANOST I TEHNOLOŠKI RAZVOJ	19.621.394	18.646.968	16.699.774,27	89,56
3801	ULAGANJE U ZNANSTVENO ISTRAŽIVAČKU DJELATNOST	19.621.394	18.646.968	16.699.774,27	89,56
A622017	ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE NACIONALNE SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE	12.728.840	11.758.005	11.438.234,66	97,28
11	Opći prihodi i primici	12.728.840	11.758.005	11.438.234,66	97,28
31	Rashodi za zaposlene	8.447.071	8.402.737	8.355.103,66	99,43
3111	Plaće za redovan rad			6.884.785,98	
3114	Plaće za posebne uvjete rada			22.647,57	
3121	Ostali rashodi za zaposlene			309.087,31	
3131	Doprinosi za mirovinsko osiguranje			1.955,86	
3132	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje			1.136.626,94	
32	Materijalni rashodi	3.580.904	2.920.771	2.830.030,01	96,89
3211	Službena putovanja			16.980,11	
3212	Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život			170.560,33	
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika			26.205,00	
3221	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi			130.000,00	
3223	Energija			792.217,95	
3224	Materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje			53.987,35	
3225	Sitni inventar i auto gume			24.015,19	
3227	Službena, radna i zaštitna odjeća i obuća			7.000,00	
3231	Usluge telefona, pošte i prijevoza			36.562,32	
3232	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja			372.975,08	
3233	Usluge promidžbe i informiranja			17.000,00	
3234	Komunalne usluge			179.232,52	
3235	Zakupnine i najamnine			142.250,00	
3236	Zdravstvene i veterinarske usluge			17.072,60	
3237	Intelektualne i osobne usluge			172.350,77	
3238	Računalne usluge			144.417,55	
3239	Ostale usluge			495.000,00	

3291	Naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela, povjerenstava i slično			8.556,40	
3292	Premije osiguranja			1.200,00	
3293	Reprezentacija			6.750,00	
3294	Članarine i norme			12.500,00	
3295	Pristojbe i naknade			3.000,00	
3299	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja			196,84	
34	Financijski rashodi	7.000	7.000	4.882,01	69,74
3431	Bankarske usluge i usluge platnog prometa			3.939,93	
3432	Negativne tečajne razlike i razlike zbog primjene valutne klauzule			920,91	
3433	Zatezne kamate			21,17	
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	12.900	9.185	9.184,42	99,99
3721	Naknade građanima i kućanstvima u novcu			9.184,42	
38	Ostali rashodi	12.750	12.750	12.726,12	99,81
3831	Naknade šteta pravnim i fizičkim osobama			12.726,12	
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	368.040	255.387	112.903,13	44,21
4221	Uredska oprema i namještaj			25.698,23	
4222	Komunikacijska oprema			9.941,97	
4223	Oprema za održavanje i zaštitu			33.090,48	
4227	Uredaji, strojevi i oprema za ostale namjene			19.922,45	
4262	Ulaganja u računalne programe			24.250,00	
45	Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	300.175	150.175	113.405,31	75,52
4511	Dodatna ulaganja na građevinskim objektima			113.405,31	
A622131	NABAVA INOZEMNIH ZNANSTVENIH ČASOPISA	4.451.700	4.451.700	4.449.019,67	99,94
11	Opći prihodi i primici	4.451.700	4.451.700	4.449.019,67	99,94
32	Materijalni rashodi	4.443.336	4.443.336	4.442.694,22	99,99
3211	Službena putovanja			2.795,80	
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika			140,00	
3233	Usluge promidžbe i informiranja			4.415.749,00	
3235	Zakupnine i najamnine			976,61	
3237	Intelektualne i osobne usluge			22.485,89	
3293	Reprezentacija			546,92	
34	Financijski rashodi	8.364	8.364	6.325,45	75,63
3432	Negativne tečajne razlike i razlike zbog primjene valutne klauzule			6.325,45	
A622134	ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE NACIONALNE SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE (IZ EVIDENCIJSKIH PRIHODA)	806.632	806.632	623.133,00	77,25
31	Vlastiti prihodi	501.717	501.717	231.447,30	46,13
31	Rashodi za zaposlene	58.000	58.000	32.468,70	55,98
3111	Plaće za redovan rad			24.419,46	
3113	Plaće za prekovremeni rad			1.581,53	
3121	Ostali rashodi za zaposlene			2.177,54	
3132	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje			4.290,17	
32	Materijalni rashodi	393.686	393.686	144.238,84	36,64
3211	Službena putovanja			353,14	
3212	Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život			2.263,08	
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika			285,35	
3221	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi			13.313,18	
3223	Energija			48.885,04	

3227	Službena, radna i zaštitna odjeća i obuća			6,75	
3233	Usluge promidžbe i informiranja			4.000,00	
3234	Komunalne usluge			21.045,48	
3237	Intelektualne i osobne usluge			36.417,37	
3239	Ostale usluge			82,31	
3241	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa			197,92	
3292	Premije osiguranja			394,94	
3293	Reprezentacija			2.725,93	
3294	Članarine i norme			2.598,81	
3295	Pristojbe i naknade			1.035,35	
3299	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja			10.634,19	
34	Financijski rashodi			28,14	
3432	Negativne tečajne razlike i razlike zbog primjene valutne klauzule			28,14	
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	40.000	40.000	41.338,22	103,35
4231	Prijevozna sredstva u cestovnom prometu			39.576,83	
4241	Knjige			16,39	
4244	Ostale nespomenute izložbene vrijednosti			1.745,00	
45	Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	10.031	10.031	13.373,40	133,32
4511	Dodatna ulaganja na građevinskim objektima			13.373,40	
43	Ostali prihodi za posebne namjene	167.500	167.500	750,00	0,45
32	Materijalni rashodi	135.000	135.000		
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	5.000	5.000		
41	Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	4.000	4.000		
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	23.500	23.500	750,00	3,19
4262	Ulaganja u računalne programe			750,00	
51	Pomoći EU	780	780	1.151,09	147,58
32	Materijalni rashodi	780	780	1.151,09	147,58
3211	Službena putovanja			1.151,09	
52	Ostale pomoći	136.135	136.135	389.284,61	285,95
31	Rashodi za zaposlene	62.885	62.885	110.779,46	176,16
3111	Plaće za redovan rad			93.544,61	
3121	Ostali rashodi za zaposlene			1.800,00	
3132	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje			15.434,85	
32	Materijalni rashodi	71.669	71.669	243.980,15	340,43
3211	Službena putovanja			47.765,26	
3212	Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život			1.148,52	
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika			7.708,29	
3221	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi			7.896,21	
3223	Energija			293,01	
3224	Materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje			1.275,91	
3233	Usluge promidžbe i informiranja			7.714,93	
3235	Zakupnine i najamnine			7.238,97	
3237	Intelektualne i osobne usluge			135.749,72	
3238	Računalne usluge			5.549,63	
3239	Ostale usluge			10.381,39	
3241	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa			4.125,73	
3293	Reprezentacija			6.635,78	
3299	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja			496,80	

42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	1.581	1.581	34.525,00	2.183,74
4241	Knjige			3.900,00	
4262	Ulaganja u računalne programe			30.625,00	
61	Donacije	500	500	500,00	
32	Materijalni rashodi	500	500	500,00	100,00
3239	Ostale usluge			500,00	
A622145	PRAVOMOĆNE SUDSKE PRESUDE	55.000	51.409	51.408,12	100,00
11	Opći prihodi i primici	55.000	51.409	51.408,12	100,00
31	Rashodi za zaposlene	55.000	51.409	51.408,12	100,00
3111	Plaće za redovan rad			51.408,12	
K622116	KNJIGE, UMJETNIČKA DJELA I OSTALE IZLOŽBENE VRIJEDNOSTI	52.900	52.900	43.900,00	82,99
11	Opći prihodi i primici	43.900	43.900	43.900,00	100,00
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	43.900	43.900	43.900,00	100,00
4241	Knjige			21.910,00	
4244	Ostale nespomenute izložbene vrijednosti			21.990,00	
31	Vlastiti prihodi	9.000	9.000		
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	9.000	9.000		
K622147	PROJEKT E-SVEUČILIŠTA - NPOO (C.3.1. R2-II)	1.526.322	1.526.322	94.078,82	6,16
581	Mehanizam za oporavak i otpornost	1.526.322	1.526.322	94.078,82	6,16
31	Rashodi za zaposlene	35.869	35.869	32.879,00	91,66
3111	Plaće za redovan rad			28.222,26	
3132	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje			4.656,74	
32	Materijalni rashodi	1.390.453	1.390.453	61.199,82	4,40
3211	Službena putovanja			9.390,46	
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika			2.162,50	
3233	Usluge promidžbe i informiranja			248,85	
3237	Intelektualne i osobne usluge			41.720,00	
3239	Ostale usluge			275,00	
3241	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa			3.170,03	
3293	Reprezentacija			3.932,98	
3294	Članarine i norme			300,00	
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	100.000	100.000		

7.3. OBRAZLOŽENJE OPĆEGA DIJELA IZVJEŠTAJA O IZVRŠENJU FINACIJSKOGA PLANA ZA 2024.

KLASA: 470-01/25-01/04
URBROJ: 474-13-03-1

Obrazloženje Općega dijela godišnjega izvještaja o izvršenju financijskoga plana Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (NSK) za 2024. godinu

Naziv proračunskoga korisnika: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Skraćen naziv: NSK

Adresa: Zagreb, Ulica Hrvatske bratske zajednice 4

OIB: 84838770814

RKP broj: 21836

IBAN broj: HR66234 0009 11 000 1000 81

Šifra djelatnosti: 9101

Izvještajno razdoblje: 1. 1. 2024. – 31. 12. 2024.

Odgovorna osoba: glavna ravnateljica, prof. dr. sc. Ivanka Stričević

Obrazloženje sastavila: v. d. voditelja Odsjeka, Tatjana Marincel Borković, dipl. oec

e-adresa: tmarincelborkovic@nsk.hr

Obrazloženje ostvarenja prihoda i rashoda, primitaka i izdataka u izvještajnome razdoblju

NSK je u izvještajnome razdoblju ostvarila prihode od poslovanja s 91,40 posto u odnosu na tekući plan. Prihodi poslovanja iskazani su prema gotovinskome načelu, odnosno kada su naplaćeni. Kada promatramo prihode prema izvorima financiranja, ostvarenje u dijelu prihoda koje NSK ostvaruje na temelju projektnih aktivnosti, projekti Ministarstva kulture i medija te ostalih pomoći, iznose 124,84 posto u odnosu na tekući plan. Prihodi za posebne namjene odnosno prihodi koje NSK ostvaruje od upisnina i zakasnina koji se naplaćuju korisnicima ostvareni su sa 117,09 posto u odnosu na tekući plan. Prihodi koje NSK ostvaruje iz nadležnoga proračuna za troškove plaća i materijalnih prava zaposlenicima i obavljanja redovite djelatnosti ostvarili su se s 98,02 posto u odnosu na tekući plan. Vlastiti prihodi koje NSK ostvaruje djelovanjem na tržištu, a koji obuhvaćaju prihode od zakupa, najma, refundacija režijskih troškova, prodaje roba i ostale prihode, ostvareni su u iznosu od 106,52 posto u odnosu na tekući plan.

NSK je u izvještajnome razdoblju izvršila rashode s 89,56 posto u odnosu na tekući plan. Rashodi su iskazani prema gotovinskome načelu.

Rashodi za zaposlene, ovisno o izvoru financiranja, izvršeni su prema planiranoj dinamici za sve troškove koji se odnose na plaće zaposlenika za redoviti rad, posebne uvjete rada, prekovremeni rad te materijalna prava u skladu s važećim propisima. Materijalni rashodi izvršeni su u skladu s planiranim i odobrenim iznosima, prema dospijeću koje obuhvaća izvještajno razdoblje.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine najvećim su dijelom izvršeni za dodatna ulaganja koja se odnose na investicijska ulaganja u zgradu NSK, a koja prema svojem opisu i karakteru ne mogu biti klasificirana kao tekuća ulaganja. Posebno se ističe nabava akustičnih kabina za samostalno i suradničko učenje. Slijede rashodi za nabavu postrojenja i opreme te dodatna ulaganja u računalne programe. NSK je tijekom 2024. godine nabavila i novo službeno vozilo.

Za 2024. godinu nisu bili planirani primitci i izdatci, a u izvještajnome razdoblju nije bilo ostvarenih primitaka niti izvršenih izdataka.

Obrazloženje ostvarenoga prijenosa sredstava iz prethodne godine i prijenosa sredstava u sljedeće razdoblje

U izvještajnome razdoblju NSK je ostvarila prijenos sredstava iz 2023. u iznosu od 1.659.471,92 eura, koji se izvršavao u 2024. u dijelu bilančnih troškova s dospijećem u toj godini. Prijenos sredstava u iznosu od 2.049.349,40 eura u novo izvještajno razdoblje predviđen je za izvršavanje rashoda s dospijećem u 2025. godini i kao rezerva za osiguranje kontinuiteta poslovanja NSK.

Podatci o stanju novčanih sredstava na računima na početku i na kraju proračunske godine

Stanje novčanih sredstava na dan 1. 1. 2024. iznosi 2.261.438,59 eura, dok na dan 31. 12. 2024. godine iznosi 2.180.335,61 eura. Promet novčanih sredstava između 1. 1. i 31. 12. 2024. godine, osim naplate ostvarenih prihoda i podmirenja ostvarenih rashoda, odnosio se i na uplate i povrate sredstava osiguranja javnonabavnih postupaka.

7.4. OBRAZLOŽENJE POSEBNOGA DIJELA IZVJEŠTAJA O IZVRŠENJU FINACIJSKOGA PLANA ZA 2024.

KLASA: 470-01/25-01/04

URBROJ: 474-13-03-2

Obrazloženje Posebnoga dijela godišnjega izvještaja o izvršenju financijskoga plana Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (NSK) za 2024. godinu

UVOD

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu (dalje: NSK) javna je ustanova od nacionalnoga značenja koja obavlja knjižničnu i informacijsku djelatnost nacionalne knjižnice Republike Hrvatske i središnje knjižnice Sveučilišta u Zagrebu kao i znanstveno-istraživačku i razvojnu djelatnost radi unaprjeđivanja hrvatskoga knjižničarstva te izgradnje i razvoja knjižničnoga sustava Republike Hrvatske. Uzimajući u obzir navedene zadaće, NSK je jedna od najznačajnijih javnih ustanova u Republici Hrvatskoj. Programska djelatnost NSK složenija je od programskih djelatnosti drugih ustanova upravo zbog egzistiranja navedene dvojne uloge. Djelatnost NSK također obuhvaća kontinuirano izvršavanje projekata kojima nastoji pratiti razvoj i napredak svoje djelatnosti i u pogledu nacionalne i u pogledu sveučilišne funkcije. K tomu, po objema svojim funkcijama, NSK je obvezna razvijati i unaprjeđivati i druge hrvatske knjižnice te graditi i razvijati hrvatski knjižnični sustav, odnosno knjižnični sustav Sveučilišta u Zagrebu i drugih hrvatskih sveučilišta.

NSK opsegom svoje djelatnosti nadilazi sektorsku podjelu – na kulturu, obrazovanje i znanost, jer su neki njezini programi u funkciji i kulture i znanosti i obrazovanja. Oni su u pravome smislu programi i projekti na nacionalnoj te internacionalnoj razini, a kao takvi zahtijevaju odgovarajuću financijsku potporu. Uz programsku specifičnost NSK, jedinstvenu u Hrvatskoj, valja istaknuti kako je podignut značaj zgrade NSK s obzirom na obavljanje aktivnosti u novome dijelu zgrade, na temelju odluka Vlade Republike Hrvatske. Povećana površina donosi i povećane potrebe i u pogledu materijalnih rashoda povezanih sa zaposlenicima i u pogledu troškova održavanja zgrade.

Slijedom navedenoga, proračunske aktivnosti A622017 Administracija i upravljanje NSK, A622134 Administracija i upravljanje NSK (iz evidencijskih prihoda), A622131 Nabava inozemnih znanstvenih časopisa i K622116 Knjige, umjetnička djela i ostale izložbene vrijednosti sadržane su u svojim ciljevima i pokazateljima u sklopu programa:

1. Izgradnja nacionalnog fonda: Zbirka *Croatica*
2. Izgradnja i razvoj fondova posebnih zbirki
3. Obrada građe
4. Izrada nacionalne bibliografije (tekuće i retrospektivne)
5. Zaštita građe
6. Sveučilišni program
7. Istraživanje i razvoj
8. Stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj
9. Međunarodna suradnja

Proračunska aktivnost K622147 Projekt *e-Sveučilišta* – NPOO (C.3.1. R2-II) izvršena je u dijelu rashoda za zaposlene i materijalnih rashoda. Proračunska aktivnost A622145 Pravomoćne sudske presude izvršena je u skladu s brojem pristiglih pravomoćnih presuda.

PROGRAMI

Šifra

08091 Agencije i ostale javne ustanove u znanosti, obrazovanju i sportu

PROGRAMI

NAZIV PROGRAMA

1. Izgradnja nacionalnog fonda: Zbirka *Croatica*

OPIS PROGRAMA

Program obuhvaća sustavno prikupljanje svih hrvatskih publikacija u svim analognim i digitalnim pojavnostima. Osim publikacija objavljenih u Hrvatskoj (kao obvezni primjerak), nabavljaju se publikacije hrvatskih autora, na hrvatskome jeziku i publikacije o Hrvatskoj objavljene u inozemstvu. Tako se osigurava cjelovitost i potpunost nacionalne zbirke / hrvatske pisane (objavljene) kulturne i znanstvene baštine. Nacionalna zbirka *Croatica* temelj je za izradu hrvatske tekuće bibliografije i osiguravanje dostupa znanju i hrvatskoj kulturi.

ZAKONSKE I DRUGE PRAVNE OSNOVE

Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Statut NSK, Pravilnik o obveznom primjerku i Strategija razvoja NSK do 2026. godine

Veza s:

Nacionalnim planom razvoja kulture i medija za razdoblje od 2023. do 2027. godine, Akcijskim planom razvoja kulture i medija za razdoblje od 2023. do 2024. godine

Posebni cilj: 3. Razvoj sustava arhiva, knjižnica i muzeja i 5. Učinkovita podrška kulturnom i medijskom sektoru

OPIS I OBRAZLOŽENJE AKTIVNOSTI KOJE NAJVIŠE PRIDONOSE U OSTVARENJU CILJA NAVEDENOGA PROGRAMA

Priljev obveznoga primjerka u svim analognim i digitalnim pojavnostima u godinama plana ovisit će o nakladničkoj produkciji u Republici Hrvatskoj te učinkovitome nadzoru nakladničke djelatnosti na temelju identifikacijskih oznaka i katalogizacije u publikaciji.

CILJEVI PROVEDBE PROGRAMA U 2024. GODINI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI KOJIMA SE MJERI OSTVARENJE TIH CILJEVA

CILJ PROGRAMA

Osiguranje cjelovitosti zbirke hrvatske kulturne i znanstvene pisane / objavljene baštine.

OBRAZLOŽENJE CILJA

Kontinuirano prikupljati nacionalni fond radi osiguranja cjelovitosti zbirke hrvatske kulturne i znanstvene pisane / objavljene baštine.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2023.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2024.	Izvršenje 2024.
Cjelovitost zbirke	Obvezni primjerak	% pristigle građe	85	Izvešće o radu	90	119

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2023.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2024.	Izvršenje 2024.
Obvezni primjerak – knjige (tiskane)	Prema Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti	primjerak	14 254	Izvešće o radu	14 000	14 766
%					98 %	104 %
Obvezni primjerak – (e-knjiga)	Prema Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti	primjerak	382	Sustav statističkih podataka u knjižnicama (NSK)	450	741
%					118 %	194 %
Obvezni primjerak – serijske publikacije	Prema Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti	sveščić	26 027	Izvešće o radu	25 000	30 420
%					96 %	117 %
Obvezni primjerak – e-serijske publikacije	Prema Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti	sveščić	1 396	Sustav statističkih podataka u knjižnicama (NSK)	1 500	1 915
%					107 %	137 %
Obvezni primjerak – sitni tisak	Prema Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti	sveščić/svezak	967	Izvešće o radu	1 000	544
%					103 %	56 %
Obvezni primjerak - mrežne stranice (integrirajuća građa)	Prema Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti	primjerak	8 038	Sustav statističkih podataka u knjižnicama (NSK)	8 100	8 322
%					101 %	104 %
Nabava građe (kupnja) za opće i posebne fondove	Statut NSK	naslov/primjerak	407	Izvešće o radu	450	543
					111 %	121 %

Obrazloženje: Povećanje prihvaća digitalne građe putem novoga informacijskog sustava eOP utjecalo je na povećanje učinkovitosti cjelokupne nabave građe za nacionalni fond – zbirku *Croatica*.

NAZIV PROGRAMA

2. Izgradnja i razvoj fondova posebnih zbirki

OPIS PROGRAMA

Nabavom rukopisa, starih knjiga, grafika, crteža, razglednica, plakata, zemljopisnih karata i atlasa, muzikalija te glazbene zvučne građe, NSK povećava svoj ukupni fond, čime se proširuje dostupnost i toga važnog dijela hrvatske kulturne baštine korisnicima.

ZAKONSKE I DRUGE PRAVNE OSNOVE

Veza s:

Nacionalnim planom razvoja kulture i medija za razdoblje od 2023. do 2027. godine i Akcijskim planom razvoja kulture i medija za razdoblje od 2023. do 2024. godine

Posebni cilj: 3. Razvoj sustava arhiva, knjižnica i muzeja i 5. Učinkovita podrška kulturnom i medijskom sektoru

OPIS I OBRAZLOŽENJE AKTIVNOSTI KOJE NAJVIŠE PRIDONOSE U OSTVARENJU CILJA NAVEDENOGA PROGRAMA

Nabava, obrada, digitalizacija, izložbena djelatnost, nakladnička djelatnost i promidžba

CILJEVI PROVEDBE PROGRAMA U 2024. GODINI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI KOJIMA SE MJERI OSTVARENJE TIH CILJEVA

CILJ PROGRAMA

Cjelokupni fond zbirki građe posebne vrste učiniti dostupnim u svim materijalnim i digitalnim pojavnostima najširemu krugu korisnika.

OBRAZLOŽENJE CILJA

Kontinuiranim prikupljanjem i stručnom obradom cjelokupnoga fonda zbirki građe posebne vrste te njegovom digitalizacijom omogućava se dostupnost ove građe u Republici Hrvatskoj i svijetu, čime se potiče njezino proučavanje radi obrazovanja i znanosti.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2023.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2024.	Izvršenje 2024.
% povećanje fonda	Dostupnost hrvatske kulturne baštine	%	114	Izvjeshće o radu	100	121

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2023.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2024.	Izvršenje 2024.
Rukopisi	Rukom pisana građa	rukopis	2	Izvjeshće o radu	2	3
%					100 %	150 %
Stara knjiga	Knjiga tiskana do 1850. ručnim tehnikama	primjerak	4	Izvjeshće o radu	4	2
%					100 %	50 %

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2023.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2024.	Izvršenje 2024.
Inkunabula	Knjiga tiskana do 1500.	primjerak	0	Izvješće o radu	0	0
%					0 %	0 %
Glazbena građa	Medij koji sadržava glazbu	primjerak	876	Izvješće o radu	600	623
%					69 %	104 %
Notna građa	Tiskane i rukopisne note	primjerak	454	Izvješće o radu	250	596
%					55 %	238 %
Vizualna građa	Crteži, grafike, plakati...	primjerak	116	Izvješće o radu	200	765
%					172 %	278 %
Kartografska građa	Zemljopisne karte, atlasi...	listovi i svesci	159	Izvješće o radu	215	63
%					135 %	29 %

Obrazloženje: Ostvareni dar vizualne građe Grafičkoj zbirci utjecao je na povećanje ukupnoga priljeva građe Posebnim zbirnama u 2024. godini.

NAZIV PROGRAMA

3. Obrada građe

OPIS PROGRAMA

Program obuhvaća sadržajnu i deskriptivnu katalogizaciju kao i normativni nadzor fonda NSK.

ZAKONSKE I DRUGE PRAVNE OSNOVE

Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Statut NSK, Pravilnik o obveznom primjerku i Strategija razvoja NSK do 2026. godine

Veza s:

Nacionalnim planom razvoja kulture i medija za razdoblje od 2023. do 2027. godine i Akcijskim planom razvoja kulture i medija za razdoblje od 2023. do 2024. godine

Posebni cilj: 3. Razvoj sustava arhiva, knjižnica i muzeja i 5. Učinkovita podrška kulturnom i medijskom sektoru

OPIS I OBRAZLOŽENJE AKTIVNOSTI KOJE NAJVIŠE PRIDONOSE U OSTVARENJU CILJA NAVEDENOGA PROGRAMA

Ažurna obrada građe u skladu s međunarodnim normama.

CILJEVI PROVEDBE PROGRAMA U 2024. GODINI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI KOJIMA SE MJERI OSTVARENJE TIH CILJEVA

CILJ PROGRAMA

Osigurati ažurnu obradu svih vrsta građe, utemeljenu na prihvaćenim normama.

OBRAZLOŽENJE CILJA

Ažurno obrađivati svu pristiglu građu radi osiguranja dostupnosti korisnicima.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2023.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2024.	Izvršenje 2024.
% povećanja zapisa u katalogu NSK	Bibliografski i normativni zapisi u online katalogu	%	68	Izvješće o radu	100	133

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2023.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2024.	Izvršenje 2024.
Obrada omeđene građe (svi mediji)	Građa zamišljena kao cjelina, u jednom dijelu ili u konačnom broju dijelova	zapis	9 387	Izvješće o radu	36 700	18 643*
%					390 %	51 %
Obrada serijskih publikacija (svi mediji)	Građa koja izlazi u uzastopnim dijelovima bez predviđenog kraja izlaženja	zapis	547	Izvješće o radu	650	596
%					118 %	92 %
Obrada mrežne, integrirajuće građe	Građa u digitalnom obliku dostupna na internetu	zapis	98	Izvješće o radu	135	164
%					137 %	121 %
Sadržajna obrada	Predmetno označivanje i klasifikacijske oznake	zapis	14 930	Izvješće o radu	30 000	13 272
%					201 %	44 %
Normativni nadzor	Normativni zapisi (ime, predmet, žanr)	zapis	15 554	Izvješće o radu	20 000	14 839
%					129 %	74 %
Digitalna građa	Digitalizirani rukopisi, stare knjige, inkunabule, glazbena i notna građa, vizualna građa, kartografska građa, stare novine i časopisi, ostalo (letci itd.), izvorno digitalna građa	zapis	29 189	Izvješće o radu	15 000	63 197
%					51 %	421 %

* Ove godine pridruženi su i zapisi retrospektivne katalogizacije.

Obrazloženje: Pojačane aktivnosti u provedbi poslova retrospektivne konverzije, veći broj djelatnika na poslovima arhiviranja mrežne građe te provedba projekta digitalizacije novina i časopisa utjecala je na povećanje građe dostupne korisnicima.

NAZIV PROGRAMA

4. Izrada nacionalne bibliografije (tekuće i retrospektivne)

OPIS PROGRAMA

Ažurna obrada i redovito objavljivanje te dopuna retrospektivne bibliografije radi njezina dovršetka.

ZAKONSKE I DRUGE PRAVNE OSNOVE

Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Statut NSK, Pravilnik o obveznom primjerku i Strategija razvoja NSK do 2026. godine.

Veza s:

Nacionalnim planom razvoja kulture i medija za razdoblje od 2023. do 2027. godine i Akcijskim planom razvoja kulture i medija za razdoblje od 2023. do 2024. godine

Posebni cilj: 3. Razvoj sustava arhiva, knjižnica i muzeja i 5. Učinkovita podrška kulturnom i medijskom sektoru

OPIS I OBRAZLOŽENJE AKTIVNOSTI KOJE NAJVIŠE PRIDONOSE U OSTVARENJU CILJA NAVEDENOG PROGRAMA

Ažurna izrada bibliografija.

CILJEVI PROVEDBE PROGRAMA U 2024. GODINI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI KOJIMA SE MJERI OSTVARENJE TIH CILJEVA

CILJ PROGRAMA

Izrađivati nacionalne bibliografije.

OBRAZLOŽENJE CILJA

Izrađivati nacionalne bibliografije kao trajno evidentiranje hrvatske nacionalne baštine.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2023.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2024.	Izvršenje 2024.
Dokumentacija hrvatske kulturne baštine	Sekundarni izvor za hrvatsku pisanu kulturnu baštinu	Sveobuhvatnost %	100	Izvješće o radu	100	84

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2023.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2024.	Izvršenje 2024.
Tekuća bibliografija – Niz A	Godišnja nakladnička produkcija knjiga	zapis	9 621	Izvješće o radu	9 000	8 365
%					94 %	93 %
CIP zapisi	Katalogizacija u publikaciji	zapis	5 076	Izvješće o radu	5 200	4 893
%					102 %	94 %
Tekuća bibliografija – NIZ B	Godišnja nakladnička produkcija članaka	zapis	9 917	Izvješće o radu	10 300	7 382
%					104 %	72 %

Retrospektivna bibliografija	Hrvatska knjiga : 1835. – 1940.	zapis	6 099	Izvješće o radu	9 500	7 336
%					156 %	77 %

Obrazloženje: Angažman djelatnika na provedbi drugih poslova u 2024. godini rezultirao je nešto smanjenim opsegom aktivnosti na izradi bibliografija u odnosu na planirane.

NAZIV PROGRAMA

5. Zaštita građe

OPIS PROGRAMA

Program obuhvaća mjere preventivne zaštite, metode restauracije i laminacije te mikrofilmiranja, posebno nacionalnoga fonda, radi njegove trajne zaštite. Također uključuje sustavnu i postupnu digitalizaciju fonda NSK radi očuvanja građe te omogućivanja njezina djelotvornog korištenja, uključujući i udaljeni pristup. Provedbu programa potrebno je ubrzati, a za njegovo učinkovito izvršenje nužna je dodatna oprema.

ZAKONSKE I DRUGE PRAVNE OSNOVE

Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Statut NSK, Pravilnik o obveznom primjerku i Strategija razvoja NSK do 2026. godine

Veza s:

Nacionalnim planom razvoja kulture i medija za razdoblje od 2023. do 2027. godine i Akcijskim planom razvoja kulture i medija za razdoblje od 2023. do 2024. godine

Posebni cilj: 3. Razvoj sustava arhiva, knjižnica i muzeja i 5. Učinkovita podrška kulturnom i medijskom sektoru

OPIS I OBRAZLOŽENJE AKTIVNOSTI KOJE NAJVIŠE PRIDONOSE U OSTVARENJU CILJA NAVEDENOGA PROGRAMA

Sustavno provođenje zaštite i osiguranje dodatnih sredstava.

CILJEVI PROVEDBE PROGRAMA U 2024. GODINI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI KOJIMA SE MJERI OSTVARENJE TIH CILJEVA

CILJ 1

Povećati zaštitu knjižničnoga fonda.

OBRAZLOŽENJE CILJA

Redovito provoditi sve mjere zaštite, posebno nacionalnoga fonda radi njegove trajne zaštite.

CILJ 2

Povećati digitalizaciju građe i osigurati trajnu pohranu digitalne građe.

OBRAZLOŽENJE CILJA

Povećati redovitu digitalizaciju najvrjednije baštine, osigurati njezinu trajnu pohranu te omogućiti hrvatskoj i svjetskoj javnosti uvid u bogatstvo hrvatske kulturne baštine.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2023.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2024.	Izvršenje 2024.
Sačuvana hrvatska baština	Sačuvati od propadanja ukupnu hrvatsku baštinu	Primjerak oštećene građe %	140	Izvješće o radu	100	151

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2023.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2024.	Izvršenje 2024.
Digitalizacija izvornika	Postupak zaštite građe	snimak	47 792	Izvješće o radu	45 000	45 557
%					94 %	101 %
Digitalizacija mikrofilma	Postupak zaštite građe	snimak	65 414	Izvješće o radu	45 000	104 903
%					69 %	233 %
Mikrofilmiranje građe	Postupak zaštite građe	snimak	119 928	Izvješće o radu	50 000	69 674
%					42 %	139 %
Konzerviranje i restauriranje građe	Postupak zaštite građe	jedinica	677	Izvješće o radu	600	613
%					89 %	102 %
Opremanje zaštitnom ambalažom	Postupak zaštite građe	ovitak	15 851	Izvješće o radu	17 000	13 021
%					107 %	76 %
Uvezivanje građe	Postupak zaštite građe	uvez	692	Izvješće o radu	860	919
%					124 %	107 %

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2023.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2024.	Izvršenje 2024.
Trajna pohrana*	Pohrana u Središnji sustav za trajnu pohranu Ministarstva kulture i medija	informacijski paketi / datoteke	633 (informacijski paketi) / 1.348.566 (datoteke)	Središnji sustav trajne pohrane MKM	500	2 006 (informacijski paketi) / 1 665 165 (datoteke)
%					79 %	301 %

*Zbog novoga načina izvještavanja u sklopu Središnjega sustava za trajnu pohranu Ministarstva kulture i medija (e-Kultura) potrebne su navedene izmjene u praćenju podataka.

Obrazloženje: Provedba projekta digitalizacije, u sklopu kojega je digitalizirana građa s mikrofilma, bolja organizacija poslova i uvođenje novoga procesa trajne pohrane utjecali su na značajno povećanje rezultata i bolji učinak u digitalizaciji i zaštiti građe.

NAZIV PROGRAMA

6. Sveučilišni program

OPIS PROGRAMA

Program obuhvaća organizaciju korisničkih usluga radi djelotvornijega pristupa i korištenja svih informacijskih izvora – tiskanih i elektroničkih, u čitaonicama i izvan NSK, odnosno na daljinu – te posudbu i međuknjižničnu posudbu u nacionalnome i sveučilišnome knjižničnom sustavu. Također uključuje izgradnju zbirke stručno-znanstvene literature sa sve većim naglaskom na elektroničke izvore i njihovo korištenje na daljinu kao potporu studijskim programima na dodiplomskim, diplomskim i poslijediplomskim studijima Sveučilišta u Zagrebu te hrvatskim sveučilištima, veleučilištima i visokim školama.

Program obuhvaća i izgradnju hrvatskoga knjižničnog sustava uspostavom programskoga i funkcionalnoga povezivanja hrvatskih knjižnica, osobito onih u sklopu Sveučilišta u Zagrebu, radi racionalizacije pripreme i učinkovitijega korištenja informacijskih izvora. Uz nastavak razvoja i održavanja knjižnično-informacijskoga sustava u NSK i knjižnicama Sveučilišta u Zagrebu, planira se osnaživanje sustava knjižnica ostalih hrvatskih sveučilišta nadogradnjom postojećega sustava suvremenim knjižnično-informacijskim programom koji se temelji na računalstvu u oblaku te nastavak razvoja Hrvatskoga nacionalnog skupnog kataloga.

U sklopu programa obuhvaćeno je i osiguravanje pristupa elektroničkim izvorima informacija te daljnje upravljanje digitalnim repozitorijima: Nacionalnim repozitorijem završnih i diplomskih radova, Nacionalnim repozitorijem disertacija i znanstvenih magistarskih radova, Digitalnim repozitorijem Sveučilišta u Zagrebu, Repozitorijem Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

ZAKONSKE I DRUGE PRAVNE OSNOVE

Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, Statut NSK, Statut Sveučilišta u Zagrebu i Strategija razvoja NSK do 2026. godine

OPIS I OBRAZLOŽENJE AKTIVNOSTI KOJE NAJVIŠE PRIDONOSE U OSTVARENJU CILJA NAVEDENOGA PROGRAMA

Funkcionalna koordinacija u sveučilišnome knjižničnom sustavu.

CILJEVI PROVEDBE PROGRAMA U 2024. GODINI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI KOJIMA SE MJERI OSTVARENJE TIH CILJEVA

CILJ 1

Povećati djelotvornost i kvalitetu korisničkih usluga

OBRAZLOŽENJE CILJA

Kontinuirano povećanje kvalitete usluga NSK osiguravanjem djelotvornoga pristupa i korištenja svih informacijskih izvora na daljinu i/ili u NSK. Omogućavanje funkcionalnoga povezivanja knjižničnih usluga u knjižničnome sustavu Sveučilišta u Zagrebu.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2023.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2024.	Izvršenje 2024.
Korisnici	Potencijalni korisnici NSK	%	125	Izvješće o radu	100	125

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2023.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2024.	Izvršenje 2024.
Informacijski izvori	Baze podataka	baza podataka	16	Izvjешće o radu	14	17
%					88 %	121 %
Informacijske usluge - posudba	Posudba i korištenje	knjiga	50 475	Izvjешće o radu	100 000	47 621
%					198 %	48 %
Informacijske usluge – međuknjižnična posudba	Domaća i međunarodna posudba	knjiga i/ili članak	5 298	Izvjешće o radu	3 500	7 146
%					66 %	204 %
Informacijske usluge – Pitajte knjižničara (tematska pretraživanja i opći upiti)	Zahtjev za pretraživanje literature za završne, diplomske radove, opći upiti	zahtjev	3 118	Izvjешće o radu	3 500	4 893
%					96 %	163 %
Posjeti e-sadržajima NSK	Posjeti e-sadržajima: Portal NSK, Katalog NSK, Sustav digitalne knjižnice NSK, Virtualne izložbe NSK	posjet	894 722	Izvjешće o radu	850 000	846 154
%					95 %	99,5 %
Pregled stranica u sklopu e-sadržaja NSK	Pregled stranica u sklopu e-sadržaja: Portal NSK, Katalog NSK, Sustav digitalne knjižnice NSK, Virtualne izložbe NSK	pregled	6 332 543	Izvjешće o radu	4 600 000	5 341 417
%					73 %	116 %

Obrazloženje: Nova usluga međuknjižnične posudbe, dobra organizacija rada i pozitivni marketinški učinci utjecali su na veći interes korisnika za usluge i digitalne proizvode NSK.

CILJ 2

Izgrađivati zbirke stručno-znanstvene literature

OBRAZLOŽENJE CILJA

Izgradnja zbirke stručno-znanstvene literature prema potrebama studijskih programa na dodiplomskim, diplomskim i poslijediplomskim studijima visokih učilišta te izgradnja zbirke središnje knjižnice Sveučilišta u Zagrebu.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2023.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2024.	Izvršenje 2024.
Građa	svezak	%	127	Izvjешće o radu	100	94

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2023.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2024.	Izvršenje 2024.
Nabava knjiga za programe koji se izvode na studijima hrvatskih visokih učilišta te na Sveučilištu u Zagrebu	Udžbenička literatura za programe Sveučilišta u Zagrebu	svezak	1 836	Izvješće o radu	1 600	1 500
%					87 %	94 %

Obrazloženje: Rezultati odražavaju potrebe za nabavom u 2024. godini.

CILJ 3

Izgradnja knjižnično-informacijskog sustava

OBRAZLOŽENJE CILJA

Izgraditi funkcionalno povezivanje knjižnica u sustavu znanosti Republike Hrvatske putem skupnoga kataloga. Poticati intenzivnije i učinkovitije korištenje novih informacijskih tehnologija i medija, s posebnim naglaskom na primjenu suvremenih knjižničnih softverskih rješenja.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2023.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2024.	Izvršenje 2024.
Aktivnosti izgradnje integriranog knjižničnog sustava	Povezivanje knjižnica u integriranom sustavu	Broj aktivnosti %	100	Izvješće o radu	100	108

POKAZATELJI REZULTATA

NSK i Sveučilišta	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2023.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2024.	Izvršenje 2024.
Integrirani knjižnični sustav	knjižnice u integriranom knjižničnom sustavu	knjižnica	46	Izvješće o radu	78	83
%					170 %	106 %
Bibliografski zapisi	Zapisi knjižnica u sustavu	zapis	500.552	Izvješće o radu	1.794.000	3.708.246
%					358 %	206 %
Bibliografski zapisi	knjižnica	zapis	1.203.410	Izvješće o radu	1.230.000	1.755.530
%					102 %	143 %
Normativni zapisi	knjižnica	zapis	664.367	Izvješće o radu	678.000	675 886

NSK i Sveučilišta	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2023.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2024.	Izvršenje 2024.
%					102 %	99,6 %
Aktivni korisnici	knjižnice u sustavu	korisnik	11 708	Izvešće o radu	18.750	68.531
%					159 %	62 %
Aktivni korisnici	knjižnica	korisnik	9.432	Izvešće o radu	11.900	11 035
%					126 %	93 %
Edukacija za članice sustava	Programi izobrazbe za <i>Aleph</i>	program	2	Izvešće o radu	4	2
%					200 %	50 %

Obrazloženje: Za 2024. godinu planirani su određeni pokazatelji u skladu s planom implementacije nove platforme knjižnih usluga i proširenja knjižničnoga informacijskog sustava. Tijekom godine dovršen je postupak nabave platforme te su uspostavljeni preduvjeti za uspostavu objedinjenoga visokoškolskog knjižničnog sustava u oblaku – buknet.hr. Provedba aktivnosti edukacije za članice sustava započet će tijekom projekta implementacije knjižnične platforme čije je ostvarenje planirano tijekom 2025. godine.

CILJ 4

Razvoj i upravljanje digitalnim repozitorijima – Digitalnim repozitorijem Sveučilišta u Zagrebu, Nacionalnim repozitorijem završnih i diplomskih radova te Nacionalnim repozitorijem disertacija i znanstvenih magistarskih radova – radi trajne pohrane i dostupnosti hrvatske znanstvene baštine.

OBRAZLOŽENJE CILJA

U skladu s *Pravilnikom o doktorskim studijima Sveučilišta u Zagrebu* i *Zakonom visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti* razvijena je tehnička i organizacijska infrastruktura za uspostavu digitalnih repozitorija ocjenskih radova u skladu s navedenim ciljevima.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2023.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2024.	Izvršenje 2024.
Građa	Cjelovitost zbirke	Ocjenski rad %	123	Izvešće o radu	100	128

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2023.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2024.	Izvršenje 2024.
Završni i diplomski radovi	Digitalni oblik završnog i diplomskog rada	Završni i diplomski radovi u nacionalnom repozitoriju	31 781	Izvešće o radu	27 100	31 917
%					85 %	118 %

Disertacije u nacionalnom repozitoriju	Digitalni oblik disertacije	Disertacije u nacionalnom repozitoriju	1 973	Izvješće o radu	880	1 061
%					45 %	121 %
Završni i diplomski radovi u repozitoriju Sveučilišta u Zagrebu	Digitalni oblik završnog i diplomskog rada	Završni i diplomski radovi u repozitoriju Sveučilišta u Zagrebu	14 210	Sekundarni izvor	10 200	15 485
%					72 %	152 %
Disertacije u repozitoriju Sveučilišta u Zagrebu	Digitalni oblik disertacije	Disertacije u repozitoriju Sveučilišta u Zagrebu	1 410	Sekundarni izvor	560	689
%					40 %	123 %

NAZIV PROGRAMA

7. Istraživanje i razvoj

OPIS PROGRAMA

Sustavno provođenje istraživanja, izrađivanje razvojnih planova i projekata te pružanje stručne pomoći drugim knjižnicama radi unaprjeđivanja njihova rada i razvoja.

ZAKONSKE I DRUGE PRAVNE OSNOVE

Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, Statut NSK, Statut Sveučilišta u Zagrebu i Strategija razvoja NSK do 2026. godine

OPIS I OBRAZLOŽENJE AKTIVNOSTI KOJE NAJVIŠE PRIDONOSE U OSTVARENJU CILJA NAVEDENOGA PROGRAMA

Povezivanje knjižnica u sustavu i iznalaženje dodatnih sredstava financiranja.

CILJEVI PROVEDBE PROGRAMA U 2024. GODINI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI KOJIMA SE MJERI OSTVARENJE TIH CILJEVA

CILJ PROGRAMA

Povećati istraživanja u području informacijskih znanosti (knjižničarstva), izrađivati razvojne projekte za unaprjeđenje knjižničarstva u Republici Hrvatskoj i organizirati stručno-znanstvene skupove.

OBRAZLOŽENJE CILJA

Pojačati istraživanja u knjižničnoj djelatnosti koja predstavljaju temelj za izradu razvojnih planova i projekata knjižničarstva u Republici Hrvatskoj. Razvojni projekti ključni su za napredak knjižničarske struke, dok je sudjelovanje na stručno-znanstvenim skupovima sastavni dio stalnoga stručnog usavršavanja knjižničarskih djelatnika.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2023.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2024.	Izvršenje 2024.
Nove spoznaje	Nova znanja u knjižničarstvu	Ocjenski i objavljeni radovi %	123	Izvješće o radu	100	78

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2023.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2024.	Izvršenje 2024.
Istraživanja	Primarna istraživanja u knjižničarstvu	istraživanje	4	Izvješće o radu	9	2
%					225 %	22 %
Razvojni projekti	Razvoj knjižnične djelatnosti	projekt	26	Izvješće o radu	22	29
%					85 %	132%
Organizacija stručno-znanstvenih skupova	Obrada tema važnih za knjižničarstvo	skup	38	Izvješće o radu	14	11
%					37 %	79 %

NAZIV PROGRAMA

8. Stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj

OPIS PROGRAMA

Sustavno i organizirano provođenje svih oblika stalnoga stručnog usavršavanja za knjižničarske djelatnike svih vrsta knjižnica, osobito putem Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara (CSSU).

ZAKONSKE I DRUGE PRAVNE OSNOVE

Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, Statut NSK, Statut Sveučilišta u Zagrebu i Strategija razvoja NSK do 2026. godine
Veza s:

Nacionalnim planom razvoja kulture i medija za razdoblje od 2023. do 2027. godine i Akcijskim planom razvoja kulture i medija za razdoblje od 2023. do 2024. godine

Posebni cilj: 3. Razvoj sustava arhiva, knjižnica i muzeja

OPIS I OBRAZLOŽENJE AKTIVNOSTI KOJE NAJVIŠE PRIDONOSE U OSTVARENJU CILJA NAVEDENOGA PROGRAMA

Kvalitetan i raznolik izbor programa.

CILJEVI PROVEDBE PROGRAMA U 2024. GODINI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI KOJIMA SE MJERI OSTVARENJE TIH CILJEVA

CILJ PROGRAMA

Povećati broj knjižničara uključenih u stalno stručno usavršavanje i povećati kvalitetu programa u sklopu Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara.

OBRAZLOŽENJE CILJA

Raznovrsnim programima u skladu s potrebama knjižničarske struke povećati broj knjižničnoga osoblja uključenoga u proces stalnoga stručnog usavršavanja. Provoditi istraživanja među polaznicima CSSU-a o zadovoljstvu održanim predavanjima i radionicama te na temelju rezultata istraživanja prilagođavati programe.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2023.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2024.	Izvršenje 2024.
Primjena usvojenih znanja	Stalno usvajanje novih znanja	%	100	Izvješće o radu	100	106

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2023.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2024.	Izvršenje 2024.
Broj polaznika programa/radionica	Knjižničari svih vrsta knjižnica	polaznik	3 094	Izvješće o radu	3.560	3 382
%					81%	95 %
Broj programa/radionica	Stručne radionice	radionica	67	Izvješće o radu	65	68
%					81%	104,6 %
Broj sati edukacije	Sati edukacije	Ostvareni sati (60')	170,5	Izvješće o radu	150	178
%					82%	118,7 %

Obrazloženje: Tijekom 2024. godine povećan je broj edukacija održanih u fizičkome prostoru, dok je broj mrežnih seminara smanjen. Posljedično, zabilježen je porast broja sati edukacije, ali i smanjenje ukupnoga broja polaznika jer mrežni seminari traju kraće i omogućuju sudjelovanje većega broja sudionika. Zbog dugotrajnoga bolovanja stručnoga kadra provedeno je manje aktivnosti povezanih s razvojem i promidžbom e-tečajeva, što je također rezultiralo smanjenjem broja polaznika e-tečajeva i dodatno utjecalo na ukupan broj sudionika u programima stručnoga usavršavanja.

NAZIV PROGRAMA

9. Međunarodna suradnja

OPIS PROGRAMA

Programi međunarodne suradnje odvijat će se u sklopu organizacija i udruga kojih je Knjižnica član (npr. CENL, IFLA, CDNL, LIBER i Europeana), u izravnoj suradnji s pojedinim knjižnicama (razmjena građe, znanja, iskustava i stručnjaka te organizacija izložbi), kao i na temelju posebnih projekata.

ZAKONSKE I DRUGE PRAVNE OSNOVE

Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, Statut NSK, Statut Sveučilišta u Zagrebu, Strategija razvoja NSK do 2026. godine i Akcijski plan provedbe Strategije razvoja NSK

Veza s:

Nacionalnim planom razvoja kulture i medija za razdoblje od 2023. do 2027. godine i Akcijskim planom razvoja kulture i medija za razdoblje od 2023. do 2024. godine

Posebni cilj: 5. Učinkovita podrška kulturnom i medijskom sektoru

OPIS I OBRAZLOŽENJE AKTIVNOSTI KOJE NAJVIŠE PRIDONOSE U OSTVARENJU CILJA NAVEDENOGA PROGRAMA

Aktivno sudjelovanje u radu međunarodnih organizacija i udruga. Uključivanje hrvatske građe i metapodataka o hrvatskoj građi u primjerice: Europeanu, ISBN, ISSN, VIAF itd. Aktivno sudjelovanje na međunarodnim znanstvenim i stručnim skupovima, projektima i programima.

CILJEVI PROVEDBE PROGRAMA U 2024. GODINI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI KOJIMA SE MJERI OSTVARENJE TIH CILJEVA

CILJ PROGRAMA

Promicanje hrvatske knjižnične djelatnosti te znanstvene i kulturne baštine Republike Hrvatske.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2023.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2024.	Izvršenje 2024.
Međunarodna suradnja	Promidžba i povećanje vidljivosti hrvatske znanstvene i kulturne baštine	%	180	Izvešće o radu	100	103

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2023.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2024.	Izvršenje 2024.
Međunarodne udruge	Članstvo NSK	udruga	22	Izvešće o radu	23	23
%					104 %	100 %
Međunarodni programi	Sudjelovanje NSK	program	30	Izvešće o radu	25	29
%					83 %	116 %
Međunarodni skupovi	Predstavljanje rezultata u svijetu	skup	20	Izvešće o radu	20	19
%					100 %	95 %

Obrazloženje: Povećani angažman djelatnika NSK u međunarodnim udrugama, novi pomaci u provedbi poslova međunarodne suradnje i izgradnja odnosa s drugim nacionalnim knjižnicama utjecali su na očuvanje postojećih i rast novih aktivnosti u području međunarodne suradnje radi promidžbe hrvatske kulture i znanosti u svijetu.

7.5. POSEBNI IZVJEŠTAJI

7.5.1. Izvještaj o stanju potraživanja i dospjelih obveza te o stanju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova za 2024.

KLASA: 402-01/25-01/13

URBROJ: 474-13-03-1

IZVJEŠTAJ O STANJU POTRAŽIVANJA I DOSPJELIH OBVEZA TE STANJU POTENCIJALNIH OBVEZA PO OSNOVI SUDSKIH SPOROVA ZA 2024. GODINU

IZVJEŠTAJ O STANJU NENAPLAĆENIH POTRAŽIVANJA ZA PRIHODE NSK

Nenaplaćena potraživanja za prihode poslovanja na dan 31. 12. 2024. godine iznose
23.301,20 eura.

IZVJEŠTAJ O DOSPJELIM OBVEZAMA

Dospjele obveze na dan 31. 12. 2024. godine čini obveza za materijalne rashode u iznosu od 124,43 eura s prekoračenjem dospijeća duljim od 360 dana. Riječ je o usluzi servisiranja stroja za pakiranje pošiljki za koju NSK od izvođača nije zaprimila odgovarajuću dokumentaciju kojom kojom bi se potvrdila izvršenost usluge te se u skladu s time ne može izvršiti plaćanje. Tijekom 2025. godine očekuje se rješavanje te obveze.

**IZVJEŠĆE O STANJU AKTIVNIH PREDMETA na dan 31. 12. 2024. godine; Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
(dalje: NSK)**

PREDMET	RADI	STATUS	NAPOMENA	FINANCIJSKI UČINAK
1. DINARID d.o.o. Zagreb/NSK, Trgovački sud u Zagrebu, P-2024/2015.	Utvrđenja nezakonitog raskida i naknade štete.	Glavna rasprava zaključena je na ročištu održanome 25. studenoga 2024. godine. Ročište za objavu presude bilo je zakazano za 9. Prosinca 2024., no odgođeno je i do dana pisanja izvještaja presuda još nije objavljena.		22.381,05 eura
3. S.K./NSK; Upravni sud u Zagrebu, Uszp-7/16-2.	Poništenja dijela Javnog natječaja.	Presudom Upravnoga suda u Zagrebu od 23. studenoga 2018. godine odbijen je tužbeni zahtjev tužiteljice. Tužiteljica je uložila žalbu 24. siječnja 2019. godine.	NSK kao tuženik sam se zastupa u sporu (odredbe ZUS-a).	N/P
4. L.A./NSK; Općinski radni sud u Zagrebu, Pr-413/2022 (ranije Pr-551/17).	Isplate, vps: 12.832,63 kuna / 1.703,18 EUR (glavnica bez kta).	Presudom od 8. prosinca 2020. odbijen tužbeni zahtjev tužiteljice. Tužiteljica uložila žalbu 28. prosinca 2020., na koju je podnesen odgovor na žalbu 2. veljače 2021. godine. Presuda je ukinuta Rješenjem Županijskoga suda u Zagrebu od 9. veljače 2022. godine. Ukinuta je prvostupanjska presuda, a u tijeku je ponovljeni prvostupanjski postupak, u kojemu je provedeno vještačenje po vještaku za zaštitu na radu. Sljedeće ročište zakazano je za 21. siječnja 2025. godine.		1.703,18 eura

<p>5.K.J./NSK; Općinski radni sud u Zagrebu, Pr-8147/2020 (ranije: Pr-550/17).</p>	<p>Isplate; vps: 14.276,98 kuna / 1.894,88 eura (glavnica bez kta).</p>	<p>Županijski sud u Osijeku rješenjem br. Gž R-431/2019 od 1. rujna 2020. usvojio žalbu tužiteljice i ukinuo presudu Općinskoga radnog suda u Zagrebu od 18. srpnja 2019. godine te predmet vratio na prvostupanjski postupak. U tijeku je ponovljeni prvostupanjski postupak u kojem je provedeno vještačenje po vještaku zaštite na radu.</p>	<p>1.894,88 eura</p>
<p>6. R.M./NSK; Općinski radni sud u Zagrebu, Pr-106/2023 (ranije: Pr-547/17).</p>	<p>Isplate, vps: 15.741,10 kuna / 2.089,20 eura (glavnica bez kta).</p>	<p>Općinski radni sud u Zagrebu 22. prosinca 2017. godine donio je presudu kojom se odbija tužbeni zahtjev tužitelja. Tužitelj je na prvostupanjsku presudu podnio žalbu 3. siječnja 2018., na koju se tuženik očitovao odgovorom 15. ožujka 2018. godine. U žalbenome postupku pred Županijskim sudom u Rijeci, drugostupanjski sud 7. prosinca 2022. godine donosi rješenje kojim ukida prvostupanjsku presudu i predmet vraća na ponovno suđenje. U tijeku je ponovljeni prvostupanjski postupak u okviru kojega je određeno provođenje vještačenja po vještaku za zaštitu na radu.</p>	<p>2.089,20 eura</p>

<p>7. R.B./NSK; Općinski radni sud u Zagrebu, Pr-8439/2021 (ranije: Pr-549/17).</p>	<p>Isplate; vps: 15.602,14 kuna / 2.070,76 eura (glavnica bez kta).</p>	<p>Županijski sud u Zagrebu rješenjem broj Gž R-1393/2019 od 10. veljače 2021. usvojio je žalbu tužiteljice, ukinuo presudu Općinskoga radnog suda u Zagrebu od 21. svibnja 2019. godine te predmet vratio na ponovni prvostupanjski postupak. U ponovljenome postupku 12. lipnja 2024. donesena je prvostupanjska presuda u korist tužitelja. NSK kao tuženik uložio je žalbu na presudu 27. lipnja 2024., o kojoj još nije donesena odluka. Predmet se vodi pod brojem Gž R-763/2024.</p>	<p>2.070,76 eura</p>
<p>8. S.R.-M./NSK; Općinski radni sud u Zagrebu, Pr-6692/2020 (ranije: Pr-548/17).</p>	<p>Isplate; vps: 15.464,51 kuna / 2.052,49 eura (glavnica bez kta).</p>	<p>Županijski sud u Zagrebu rješenjem br. Gž R-1582/2018 od 10. ožujka 2020. usvojio žalbu tužiteljice, ukinuo presudu Općinskoga radnog suda u Zagrebu od 29. listopada 2018. godine i predmet vratio na prvostupanjski postupak. U tijeku je ponovljeni prvostupanjski postupak u kojem je provedeno vještačenje po vještaku za zaštitu na radu. Sljedeće ročište zakazano je za 23. siječnja 2025. godine.</p>	<p>2.052,49 eura</p>

11. Lj.Š./ NSK, Upravni sud u Rijeci, Uszp-23/2020.	Radi poništenja natječaja.	Presudom Upravnoga suda od 29. travnja 2021. godine odbijen je tužbeni zahtjev za poništenje natječaja, Klasa: 100-01/20-01/12, te je tužitelju naloženo naknaditi trošak postupka u iznosu od 3.125,00 kuna. Tužitelj je 19. svibnja 2021. podnio žalbu, na koju je tuženik odgovorio 7. lipnja 2021. godine. U tijeku je drugostupanjski postupak.	NSK kao tuženik sam se zastupa u sporu (odredbe ZUS-a).	414,76 eura
15. O.Č./NSK, Upravni sud u Zagrebu, Us I- 488/2023.	Izboru kandidata.	Dana 17. ožujka 2023. godine odgovor na tužbu urudžbiran na Upravnome sudu u Zagrebu. Dana 16. listopada 2023. godine donesena je presuda kojom je odbijen tužbeni zahtjev u cijelosti, na koju tužiteljica podnosi žalbu. Dana 1. prosinca 2023. godine NSK podnosi odgovor na žalbu u kojem predlaže Sudu potvrditi prvostupanjsku presudu.	NSK kao tuženik sam se zastupa u sporu (odredbe ZUS-a).	N/P
18. Tužbe zaposlenika NSK/NSK.	Radi isplate razlike plaća temeljem odredbe članka III. Izmjena i dopuna Dodatka Sporazuma o osnovici plaće u javnim službama sklopljenoga 26. listopada 2011. između Vlade RH i Sindikata javnih službi.		U postupku, najveći dio pravomoćan i plaćen.	1.602,62 eura

<p>19. V.M./NSK, Općinski radni sud u Zagrebu, Pr-498/2024.</p>	<p>Radi utvrđenja nedopuštenosti otkaza i vraćanja zaposlenika na rad.</p>	<p>Tužba je podnesena 22. travnja 2024., a odgovor na tužbu dostavljen 16. svibnja 2024. godine. Održano je pripremno ročište te je zaključen prethodni postupak. Ročišta za glavnu raspravu na kojima će se saslušavati stranke i svjedoci zakazana su za 20. i 21. ožujka 2025. godine.</p>		<p>N/P</p>
<p>N/P – nije primjenjivo</p>			<p>UKUPNO:</p>	<p>34.208,94 eura</p>

7.5.2. Izvještaj o korištenju sredstava fondova Europske unije za 2024.

KLASA: 402-01/25-01/12

URBROJ: 474-13-03-1

IZVJEŠTAJ O KORIŠTENJU SREDSTAVA FONDOVA EUROPSKE UNIJE ZA 2024. GODINU

Podatci u izvještaju pripremljeni su prema metodologiji modificiranoga gotovinskog načela te u skladu s uputama za planiranje i računovodstveno evidentiranje prihoda i rashoda iz sredstava EU-a.

Pregled podataka o evidentiranim приходima i rashodima te ukupno ugovorenim sredstvima

FOND EUROPSKE UNIJE / PROJEKT	RAZDOBLJE TRAJANJA PROJEKTA	UKUPNO UGOVORENA SREDSTVA	PRIHODI	RASHODI
ERASMUS+ <i>Citizen-enhanced Open Science in Southeastern Europe Higher Education knowledge hubs – CeOS_SE</i>	1. 1. 2022. – 31. 12. 2024.	30.170,00 €	12.069,36 €	5.899,62 €
Erasmus+ projekt kratkoročne mobilnosti u području obrazovanja odraslih (2024-1-HR01-KA122-ADU-000229501)	1. 6. 2024. – 31. 5. 2025.	9.826,00 €	7.860,80 €	-
<i>DIGITALNA PREOBRAZBA VISOKOG OBRAZOVANJA – e-SVEUČILIŠTA – NPOO (C3.1.R2)</i>	21. 3. 2022. – 31. 12. 2025.	1.754.731,86 €	94.078,82 €	94.078,82 €

Opisi EU projekata

Projekt *Citizen-enhanced open science in Southeastern European Higher Education knowledge hubs – CeOS_SE* – Cilj projekta bio je podizanje svijesti o glavnim praksama otvorene znanosti i građanske znanosti u zemljama jugoistočne Europe, posebno u onima koje bilježe slabije rezultate u području otvorene znanosti (OS) i građanske znanosti (CS), odnosno u kojima je svijest o tim praksama ili uključenost u aktualne razvojne procese poput onih povezanih s European Open Science Cloud (EOSC) još uvijek ograničena. Partneri na projektu bili su Sveučilište Južne Danske (SDU) iz Danske, Sveučilište u Torinu (UNITO) iz Italije, Sveučilište knjižničarstva i informacijske tehnologije (ULSIT) iz Bugarske, Sveučilište Cipar (UCY) s Cipra, Sveučilište u Patrasu (UP) iz Grčke, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu (NSK) iz Hrvatske, Sveučilišna knjižnica „Svetozar Marković“ (UNILIB) iz Srbije te Udruga europskih istraživačkih knjižnica (LIBER) iz Nizozemske. Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu (NSK) bila je nositelj projektne aktivnosti *Izvyještaj o provedbi aktivnosti otvorene znanosti*.

Ukupni proračun za projekt iznosio je 30.170,00 eura.

Erasmus+ projekt kratkoročne mobilnosti u području obrazovanja odraslih namijenjen je stjecanju naprednih kompetencija djelatnika NSK u području metoda i procesa poučavanja odraslih korisnika informacijskoj pismenosti realizacijom pet kratkoročnih mobilnosti djelatnika. Projekt je prijavljen u veljači 2024. godine na poziv Europske komisije. Erasmus plan obuhvaća aktivnosti praćenja rada (*job shadowing*) za petero djelatnika NSK koji izravno rade s odraslim korisnicima. Ciljane ustanove primateljice (*hosting institutions*) jesu nacionalne knjižnice u europskim zemljama s kojima je moguće usporediti iskustva i uvjete rada. Kao priprema za provedbu projekta ostvareni su kontakti s ustanovama primateljicama – nacionalnim knjižnicama Španjolske, Finske, Poljske, Estonije i Francuske.

Ukupni proračun za projekt iznosi 9.826,00 eura.

Projekt *DIGITALNA PREOBRAZBA VISOKOG OBRAZOVANJA – e-SVEUČILIŠTA – NPOO (C3.1.R2)* – provodi Hrvatska akademska i istraživačka mreža – CARNET radi digitalne preobrazbe visokoga obrazovanja (VO) u Republici Hrvatskoj poboljšanjem digitalne nastavne infrastrukture, uvođenjem digitalnih nastavnih alata te osnaživanjem digitalnih kompetencija nastavnika za poučavanje u digitalnome okružju. Partneri na projektu su NSK, Sveučilišni računski centar i Agencija za visoko obrazovanje. Temeljna projektna aktivnost NSK kao partnerske organizacije u projektu *e-Sveučilišta* jest unaprjeđenje knjižnično-informacijskoga sustava knjižnica visokoga obrazovanja i znanosti nabavom i implementacijom platforme knjižničnih usluga u oblaku u skalabilnome mrežnom okružju koje omogućuje povezivanje sveučilišnih, visokoškolskih i znanstvenih knjižnica na načelima interoperabilnosti te razvoj dijeljenih usluga temeljenih na objedinjenome upravljanju tiskanom, elektroničkom i digitalnom građom.

Ukupna vrijednost projekta e-Sveučilišta jest 84.013.537,72 eura, a vrijednost investicija u dijelu projektne aktivnosti NSK u projektu *e-Sveučilišta* iznosi 1.754.731,86 eura.

KLASA: 041-01/25-01/06
URBROJ: 474-01-2
U Zagrebu, 27. ožujka 2025.

Na temelju članaka 2., 19. i 20. Poslovnika o radu Upravnog vijeća Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, a sukladno odredbi članka 22. Statuta Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i članka 52. stavak 7. Pravilnika o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna i financijskog plana (Narodne novine br. 85/23), Upravno vijeće Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, glasovanjem na svojoj 6. redovnoj sjednici održanoj 27. ožujka 2025. donijelo je sljedeću

ODLUKU

1. Usvaja se godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za 2024. godinu u tekstu koji je priložen ovoj Odluci i čini njezin sastavni dio.
2. Usvojeni godišnji izvještaj iz točke 1. ove Odluke dostavlja se pravovremeno nadležnom ministarstvu za što se zadužuje Odsjek financijski i računovodstveni poslovi.
3. Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Predsjednik Upravnog vijeća
dr. sc. Jozo Jaganović
dr. sc. Jozo Jaganović, viši arhivist

PRILOZI:

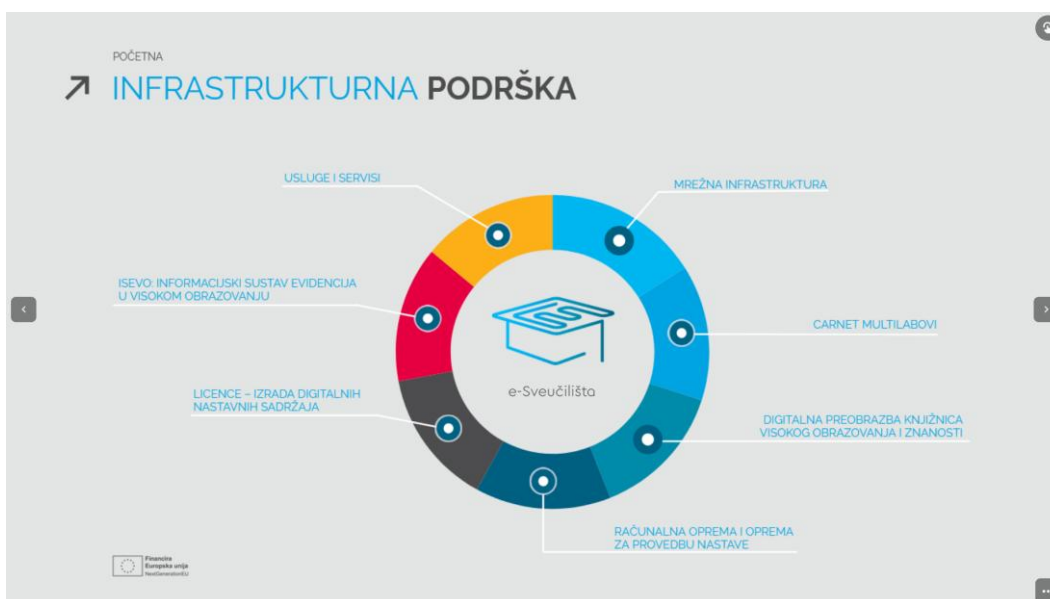
1. Godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za 2024. godinu
2. Obrazloženje općeg dijela godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za 2024. godinu
3. Obrazloženje posebnog dijela godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za 2024. godinu po programima
4. Izvještaj o korištenju sredstava fondova Europske unije za 2024. godinu
5. Izvještaj o stanju potraživanja i dospjelih obveza te stanju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova za 2024. godinu
6. Službena bilješka na dostavu Izvještaja o izvršenju financijskog plana za 2024. godinu
7. Nalog za preknjiženje dijela troška plaća za 2024. godinu
8. Uskladba projekta *e-Sveučilišta*

8. PRILOZI

8.1. SLIKE

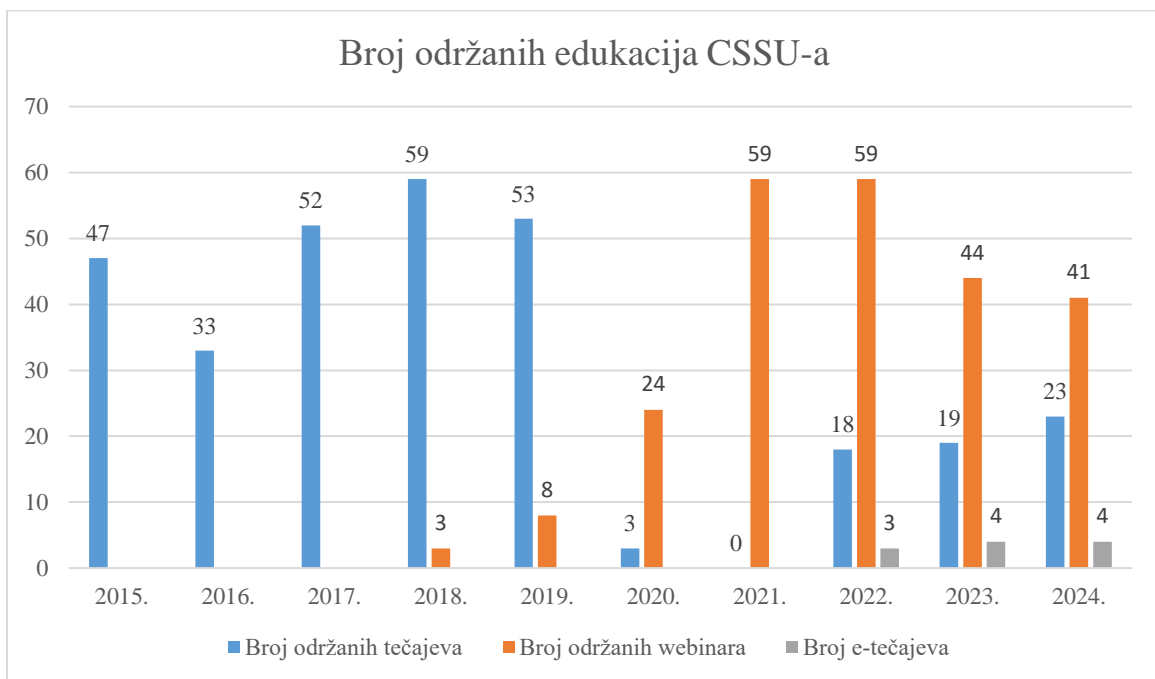
Slika 1. Projektni portal e-Sveučilišta. Dostupno na: <http://www.nsk.hr/e-sveucilista>.

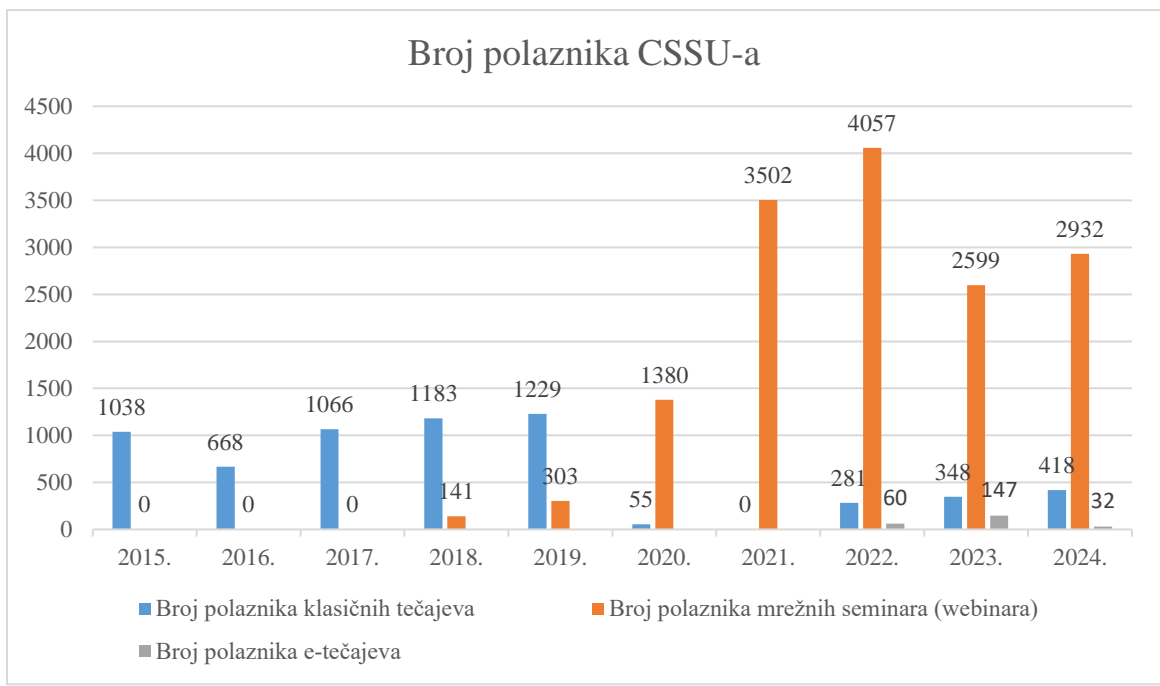
Slika 2. CARNET-ov *online* priručnik projekta *e-Sveučilišta*. Dostupno na: <https://view.genially.com/66eacfb2becc045b9eb60257>.

Slika 3. Kabine za digitalno učenje u NSK.

Slika 4. Broj održanih edukacija CSSU-a od 2015. do 2024. godine.

Slika 5. Broj polaznika CSSU-a od 2015. do 2024. godine.

Demografski podaci: Država Prošla kalendarska godina 1. sij – 31. pr

Država	Aktivni korisnici	Novi korisnici	Angažirane sesije	Stopa angažmana	Angažirane sesije po aktivnom korisniku	Prosječno trajanje angažmana po aktivnom korisniku	Broj događaja
Ukupno	125.927 <small>100 % ukupnog broja</small>	119.079 <small>100 % ukupnog broja</small>	154.899 <small>100 % ukupnog broja</small>	60,78 % <small>Pros. 0%</small>	1,23 <small>Pros. 0%</small>	1 min 38 s <small>Pros. 0%</small>	1.416.512 <small>100 % ukupnog broja</small>
1 Croatia	105.182	98.557	138.428	61,39 %	1,32	1 min 44 s	1.223.533
2 South Korea	3.218	3.217	30	0,93 %	<0,01	3 s	10.332
3 United States	2.434	2.361	1.188	43,85 %	0,49	42 s	14.901
4 Bosnia & Hercegovina	2.273	2.106	2.316	59,78 %	1,02	1 min 26 s	22.931
5 Serbia	1.585	1.477	2.114	60,68 %	1,33	1 min 01 s	17.662
6 Germany	1.506	1.356	1.231	61,46 %	0,82	1 min 06 s	13.022
7 United Kingdom	984	971	845	75,04 %	0,86	25 s	6.380
8 Slovenia	882	823	989	59,76 %	1,12	1 min 06 s	9.192
9 Poland	838	825	468	40,31 %	0,56	34 s	6.795
10 France	752	629	726	59,07 %	0,97	1 min 28 s	7.306

Slika 6. Demografski podaci prema državi.

Primarna grupa ... grupa kanala) ▾ +		↓ Ukupan broj korisnika	Novi korisnici
☒	Ukupno	126.398 100 % ukupnog broja	119.079 100 % ukupnog broja
☒	1 Organic Search	88.503	83.162
☒	2 Direct	29.608	28.218
☒	3 Organic Social	3.903	3.749
☒	4 Referral	3.893	3.945
☒	5 Unassigned	3	3
☐	6 Organic Shopping	1	1
☐	7 Organic Video	1	1

Slika 7. Načini pristupa portalu NSK.

8.2. TABLICE

Tablica 1. Povećanje ukupnoga broja novoizrađenih bibliografskih zapisa u sustavu NSK i ZAG te ukupno u osmogodišnjem razdoblju.

Godina	Broj bibliografskih zapisa NSK	Broj bibliografskih zapisa ZAG	Ukupno bibliografskih zapisa
2017.	979 668	419 052	1 428 131
2018.	1 012 361	457 463	1 502 517
2019.	1 046 648	456 409	1 537 344
2020.	1 080 769	467 404	1 582 294
2021.	1 117 141	476 742	1 630 255
2022.	1 152 717	489 011	1 641 728
2023.	1 203 410	500 552	1 703 962
2024.	1 246 192	509 338	1 755 530

Tablica 2. Ukupan broj zapisa o posjedovanju, zapisa o primjerku u sustavima NSK i ZAG te ukupno u osmogodišnjem razdoblju.

Godina	Zapisi o posjedovanju NSK	Zapisi o posjedovanju ZAG	Zapisi o posjedovanju ukupno	Zapisi o primjerku NSK	Zapisi o primjerku ZAG	Zapisi o primjerku ukupno
2017.	889 033	114 998	1 004 031	726 729	225 637	952 366
2018.	926 715	139 089	1 065 804	779 906	260 002	1 039 908
2019.	964 669	162 123	1 126 792	830 751	292 924	1 123 675
2020.	998 349	175 406	1 173 755	873 178	316 903	1 190 081
2021.	1 033 134	187 514	1 220 648	915 557	335 268	1 250 825
2022.	1 069 169	201 647	1 270 816	942 439	355 745	1 298 184
2023.	1 111 343	216 949	1 328 292	1 007 160	371 980	1 379 140
2024.	1 152 830	227 280	1 380 110	1 055 588	386 320	1 441 908

Tablica 3. Kretanje broja korisnika i posudbe u sustavima NSK i ZAG u osmogodišnjem razdoblju.

Godina	Korisnici Sustava NSK	Broj posudbe građe NSK	Korisnici Sustava ZAG	Broj posudbe građe ZAG	Korisnici ukupno
2017.	8394	11 939	10 287	31 982	30 620
2018.	8064 ↗	11 305	12 402 ↗	33 358	31 771 ↗
2019.	8235 ↗	9674	14 224 ↗	42 120	32 133 ↗
2020.	7728 ↘	7573	20 356 ↗	21 991	35 657 ↗
2021.	4605 ↘	8124	11 374 ↘	18 529	24 103 ↘
2022.	10 120 ↗	7435	16 986 ↗	23 797	27 106 ↗
2023.	13 120 ↗	7687	11 708 ↘	21 090	24 828 ↘
2024.	13 355 ↗	6921	11 657 ↘	21 065	21 092 ↘

Tablica 4. Broj sati praktičnoga rada tijekom prakse studenata knjižničarstva.

	Naziv programa	Broj sati u programu
1.	CSSU i Zbirka za knjižničarstvo	78
2.	Matična služba za školske knjižnice	470
3.	Matična služba za narodne knjižnice	5
4.	Program digitalizacije	271
5.	Službe i usluge za korisnike	192
6.	Zaštita i restauracija knjižnične građe	24
Ukupno		1040

Tablica 5. Predavači i održane edukacije.

Redni broj	Ime i prezime	Naziv edukacije	Mjesto i vrijeme održavanja
1.	Iva Adžaga Ašperger	Tečaj: VIII. 3. <i>Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama</i>	Šibenik, 13. ožujka 2024.
		Tečaj: VIII. 3. <i>Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama</i>	Pula, 28. ožujka 2024.

		Tečaj: VIII. 3. <i>Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama</i>	Zagreb, 6. lipnja 2024.
		Tečaj: VIII. 3. <i>Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama</i>	Karlovac, 11. rujna 2024.
2.	dr. sc. Gabriela Aleksić	E-tečaj: III. 10. <i>Osnove preventivne zaštite pisane građe</i>	Online Dostupno do 31. prosinca 2025.
3.	Suzana Dimovski	Tečaj: IV. 3. <i>Sadržajna obrada knjižnične građe</i>	Varaždin, 12. travnja 2024.
		Tečaj: IV. 3. <i>Sadržajna obrada knjižnične građe</i>	Dubrovnik, 23. svibnja 2024.
4.	Elia Ekinović Micak	Webinar: IV. 4. <i>Primjena pravilnika za opis i pristup građi u KAM: Knjige i druga omeđena tekstualna građa</i>	Online 9. travnja 2024.
		Webinar: V. 6. <i>Međunarodni standardni bibliografski opis pojavnog oblika (ISBDM) i Pravilnik za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima (KAM)</i>	Online 17. prosinca 2025.
		E-tečaj: IV. 5. <i>Primjena Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima: identifikacija i opis agenata</i>	Online Dostupno do 31. prosinca 2024.
5.	Dunja Marija Gabriel	Webinar: V. 3. <i>Sustav jedinstvenoga elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica – najčešće pogreške</i>	Online 13. veljače 2024.
6.	mr. sc. Danijela Getliher	Webinar: VII. 4. <i>Normizacija i norme za arhive, knjižnice i muzeje</i>	Online 8. svibnja 2024.
		Tečaj: VII. 5. <i>Primjena norma za knjižničare i informacijske i dokumentacijske stručnjake</i>	Zagreb, 16. prosinca 2024.
7.	Karolina Holub	Tečaj: VIII. 3. <i>Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama</i>	Šibenik, 13. ožujka 2024.
		Tečaj: VIII. 3. <i>Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama</i>	Karlovac, 11. rujna 2024.
8.	Matilda Justinić	Tečaj: VIII. 3. <i>Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama</i>	Šibenik, 13. ožujka 2024.
		Tečaj: VIII. 3. <i>Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama</i>	Zagreb, 6. lipnja 2024.
		Tečaj: VIII. 3. <i>Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama</i>	Karlovac, 11. rujna 2024.
9.	dr. sc. Anita Katulić	Webinar: I. 8. <i>Načela i praksa zaštite osobnih podataka u knjižnicama</i>	Online 24. travnja 2024.
10.	dr. sc. Sofija Klarin Zadravec	Tečaj: VIII. 3. <i>Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama</i>	Pula, 28. ožujka 2024.

		Tečaj: VIII.3. Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama	Zagreb, 6. lipnja 2024.
11.	Ana Knežević Cerovski	Webinar: IV. 4. <i>Primjena Pravilnika za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima: nadzor nad imenima i nazivljem</i> (snimka)	Online (snimka) 26. veljače 2024.
		Webinar: IV. 8. <i>Važnost normativnih baza podataka za imena</i>	Online 22. svibnja 2024.
12.	Dragana Koljenik	Webinar: II. 22. <i>Razumijevanje i primjena umjetne inteligencije (AI) u knjižničarskom okruženju</i>	Online 26. ožujka 2024.
		Webinar: II. 22. <i>Razumijevanje i primjena umjetne inteligencije (AI) u knjižničarskom okruženju</i>	Online 18. rujna 2024.
13.	Sanja Lapiš	Tečaj: VIII. 3. <i>Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama</i>	Šibenik, 13. ožujka 2024.
		Tečaj: VIII. 3. <i>Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama</i>	Pula, 28. ožujka 2024.
		Tečaj: VIII. 3. <i>Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama</i>	Zagreb, 6. lipnja 2024.
14.	Dolores Mumelaš	Webinar: II. 14. <i>Građanska znanost u knjižnicama</i>	Online 1. ožujka 2024.
		Webinar: II. 14. <i>Građanska znanost u knjižnicama</i>	Online 8. ožujka 2024.
		Webinar: II. 14. <i>Građanska znanost u knjižnicama</i>	Online 10. svibnja 2024.
		Webinar: II. 20. <i>Zelena knjižnica</i>	Online 29. listopada 2024.
		Webinar: II. 20. <i>Zelena knjižnica</i>	Online 19. studenoga 2024.
		E-tečaj: III. 5. <i>Službene publikacije Republike Hrvatske i njihovo pretraživanje</i>	Online Dostupno do 31. prosinca 2024.
15.	Petra Pancirov	Webinar: IV. 8. <i>Važnost normativnih baza podataka za imena</i>	Online 22. svibnja 2024.
16.	Mia Perković	Webinar: III. 8. <i>Zaštita knjižnične građe u izvanrednim okolnostima</i>	Online 10. lipnja 2024.
17.	Renata Petrušić	Tečaj: VIII. 3. <i>Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama</i>	Šibenik, 13. ožujka 2024.
		Tečaj: VIII. 3. <i>Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama</i>	Pula, 28. ožujka 2024.
		Tečaj: VIII. 3. <i>Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama</i>	Zagreb, 6. lipnja 2024.
		Tečaj: VIII. 3. <i>Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama</i>	Karlovac, 11. rujna 2024.

		Webinar: I. 7. <i>Autorsko pravo i društveni mediji u knjižnicama</i>	<i>Online</i> 17. listopada 2024.
18.	dr. sc. Aleksandra Pikić Jugović	Webinar: V. 3. <i>Sustav jedinstvenoga elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica – najčešće pogreške</i>	<i>Online</i> 15. veljače 2024.
19.	mr. sc. Branka Purgarić-Kužić	Tečaj: IV. 9. <i>Načela izgradnje žanrovskog sustava</i>	Zagreb, 5. prosinca 2024.
20.	dr. sc. Kristina Romić	Webinar: V. 3. <i>Sustav jedinstvenoga elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica – najčešće pogreške</i>	<i>Online</i> 13. veljače 2024.
21.	Lucija Martina Vežić	Tečaj: IV. 9. <i>Načela izgradnje žanrovskog sustava</i>	Zagreb, 5. prosinca 2024.